विषय सूची

विषय सूची.....१

परिच्छेद १ .....१

१.१पृष्टभूमि.....१

१.२ आवधिक योजनाको उद्देश्य.....१

१.३ आवधिक योजना तयारी तथा वस्तुगत विवरण संकलन प्रक्रिया.....२

१.३.१ सन्दर्भ सामाग्री तयारी.....२

१. ३.२ वहुसरोकारवालाहरुसंगको छलफल २

१.३.३ तथ्याङ्क संकलन तथा वस्तुगत विवरण २

१.३.४ वडा स्तरीय परामर्श भेला २

१.३.५ आवधिक योजना तयारी कार्यशाला २

१.३.६ तथ्याङ्क प्रशोधन विश्लेषण मसौदा तयारी प्रतिवेदन.....२

परिच्छेद २ ..... ४

नगरपालिकाको विकासको विद्यमान स्थिति र उपलब्धिको समीक्षा ४

२.१ नगरपालिकाको परिचय..... ४

२.२ भौगोलिक अवस्था, राजनीतिक र प्रशासनिक संरचना..... ४

परिच्छेद ३ .....६

पारिवारिक विवरण तथा जनसंख्याको विवरण.....६

३.जनसंख्याको चरित्र.....६

३.१ जनसंख्याको आधार (वडा र टोल स्तरीय विभाजन).....६

३.२ पारिवारिक तथा जनसंख्या विवरण ७

३.३ वडागत रुपमा घरपरिवार संख्या तथा लैङ्गिक अनुपात..... ८

३.४ उमेर तथा लिङ्गका आधारमा जनसंख्या विवरण ८

३.५ अपाङ्गताको आधारमा जनसंख्या विवरण ९

३.६ जन्म स्थान अनुसारको जनसंख्या.....१०

३.७ बसाई सराई गरेका व्यत्तिको यस अघि वसोवास गरेको स्थान अनुसारको जनसंख्या विवरण १०

३ ८.जातीगत आधारमा जनसंख्या विवरण.....११

३.९धर्मका आधारमा जनसंख्या विवरण.....१२
३.१० बोलिने मातृ भाषाका आधारमा.....१२
३.११ घरमुलीको विवरण १३
३.१२ आर्थिक रुपमा सक्रिय जनसंख्या विवरण.....१३
३.१३ प्रमुख पेशा र संस्थागत क्षेत्रमा १० वर्ष र माथिको आर्थिक रूपमा सक्रिय जनसंख्या.....१५
३.१४ नगरपालिकामा सूचिकृत वेरोजगार एवं रोजगार प्रदान गरेको विवरण १६
३.१५ घटना दर्ताको स्थिति.....१७
३ १.६.सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने लाभग्राही विवरण.....१८

परिच्छेद ४ .....१८

आर्थिक विकास अवस्था.....१८

४.१.१ कृषि तथा खाद्य सुरक्षा.....१८

४.१.२ माटो.....१९

४.१.३ सिचित क्षेत्र तथा सिंचाई प्रणाली.....१९

४.१.४ भू-स्वामित्व.....२०

४.१.५ कृषि प्रणाली.....२१

*४.१६.**खाद्यान्न वालीमा लाग्ने रोग किराहरु***.....२३

४.१.७ फलफूलमा लाग्ने रोग र किरा.....२३

*४ १.८.**पशु पालन व्यावसाय***.....२३

४.१.९ पशुपन्छिमा लाग्ने रोग किराहरु.....२४

४.१.१० जनशति विवरण.....२५

४खाद्य सुरक्षाको अवस्था ४.१......२७

४.४.२ औद्योगिक सम्बन्धी विवरण.....२८

४.४.४ व्यापार व्यावसाय सम्बन्धी विवरण.....२९

४.४.५ आपूर्ति सम्बन्धी विवरण.....२९

४.५ ६.रोजगारी र वित्तीय सेवा.....२९

४.६.६ औषत मासिक परिवारिक वचत विवरण.....२९

४.६.७ विप्रेषण (रेमिटान्स)को विवरण.....३०

४७.८. सहकारी तथा वित्तीय सेवा ३०

४.७.९ व्यापार पर्यटन सेवा क्षेत्रको स्थिति ३३

४.७.१० निकासी पैठारी स्थिति ३४

४८. पर्यटन विकास **३६**

*४ ८.१.**पर्यटकीय स्थलको विवरण*** ३६

४.८.२ होटेल रिसोर्ट तथा रेष्टुरेन्ट सम्वन्धि विवरण ३६

४.९.१ प्राकृतिक तथा साँस्कृतिक सम्पदा ३७

४९..२ भूउपयोगको अवस्था ३७

परिच्छेद ५ ..... **३९**

सामाजिक क्षेत्रको स्थिति **३९**

५.१ स्वास्थ्य तथा पोषण **३९**

५ १.१.विद्यमान स्वास्थ्य संस्थाहरु ३९

५.१.२ निजी क्षेत्रका स्वास्थ्य संस्था तथा पसलहरु ४०

५.१.३ स्वास्थ्य संस्थामा मानव संसाधनको स्थिति ४०

५.१.५ उपलब्ध स्वास्थ्य सेवा तथा सुविधाहरु ४२

५.१.६ वाल स्वास्थ्य तथा कुपोषणको अवस्था ४३

५.१.७ खोप सेवा तथा सुरक्षित मातृत्व सम्वन्धि विवरण ४४

५.२ खानेपानी तथा सरसफाई **४६**

५.२.१ खानेपानीको अवस्था ४६

५.२.२ सरसफाइको अवस्था ४६

५.३. शैक्षिक विकास **४७**

५.३.१ गुर्भाकोट नगरपालिको शैक्षिक संस्थाहरूको विवरण ४७

५.३.२ विद्यालयमा अध्ययन गरिरहेका तहगत छात्रछात्राहरुको विवरण ४८

५.३.३ संस्थागत शैक्षिक संस्था र विद्यार्थि विवरण ५२

५.३.४ विद्यालयमा मानव संसाधनको जनशक्ति दरवन्दी विवरण। ५३

५.३.५ ५ बर्ष र सो भन्दा माथिकाको साक्षरताको आधारमा जनसंख्या विवरण.....६०

*५.३.६ उमेरका आधारमा ५बर्ष देखि २५ सम्म विद्यालयमा अध्ययन गरीरहेका तथा विद्यालय छाडेका जनसंख्या विवरण*६१

५.३.७ विद्यालय भौतिक पूर्वाधारको अवस्था..... ६३

५.३.८ छात्रवृत्ति तथा अन्य लक्षित सुविधा उपलब्धता ।छात्रवृत्ति ,वालअनुदान ,दिवा खाजा(..... ६६

५.३.९ विश्वविद्यालय तथा क्याम्पसहरु..... ७३

५.३.१० विश्वविद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थी विवरण..... ७३

५.३.११ नमुना तथा ईन्टरनेट सुविधा उपलब्ध विद्यालय विवरण..... ७४

५.३.१२ शैक्षिक संस्थामा उपलब्ध भौतिक पूर्वाधार तथा सुविधा..... ७६

५.३.१३ सुधारीएको मापदण्ड भूकम्प प्रतिरोधि निर्माण भएका तथा रेट्रोफिटिङ्ग गरीएका विद्यालय.....७७

५.३.१४ स्थानीय सरकारको शिक्षा क्षेत्रमा लगानी..... ७८

५.३.१५ युवा, खेलकुद तथा कला.....७९

५.३.१६ समाज कल्याण तथा सामाजिक सुरक्षा.....७९

५.४.१ नागरिक सुरक्षा सेवा **८०**

५.४.२आपराधिक घटनाको पकृति र प्रवृति.....८१

५.४.२ लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण.....८३

भौतिक तथा सार्वजनिक पूर्वाधारको स्थिति **८३**

६.१.१ सडक यातायात.....८३

६.१.२ निर्माणाधिन नगर स्तरीय सडक आयोजना..... ८५

६.१.३ नगपालिका भित्रका झोलुङ्गे पुल मोटरेवल पुल लगायतको विवरण..... ८५

६.२.१ विद्युत् तथा वैकल्पिक ऊर्जा.....८६

६.२.२.बत्तीको प्रयोगका आधारमा घरपरीवारको अवस्था.....८६

६.३ सूचना, सञ्चार तथा प्रविधि..... ८७

६.३.१ हुलाक सेवा केन्द्र ८७

६.३.२ दुर संचार सम्बन्धी विवरण..... ८७

६.४ आवास तथा भवन..... ८८

६.४.३ नगरपालिका अन्तर्गतका सरकारी भवन सम्वन्धि विवरण ९०

६.४.४ नगरपालिका देखि वडा कार्यालयसम्मको दुरी ९१

६.४.५ पशुवधशालाको व्यवस्था ९२

६.४.६ शवदाह स्थलको व्यवस्था ९२

परिच्छेद ७ ..... ९२

वन, वातावरण तथा विपद् जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापनको अवस्था ९२

७.२.वन तथा जैविक विविधता ९३

७.१ सरकारी तथा सामुदायिक वन ९३

७.२.२ सामुदायीक वन सम्वन्धी विवरण ९३

७.२.३ जैविक विविधता ९५

७.३.१ भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन ९५

७.३.२ वातावरण व्यवस्थापन तथा जलवायु परिवर्तन अनुकूलन ९५

७.३.३ महामारी तथा विपद् व्यवस्थापन ९५

७.४.१ विपद व्यवस्थापन पूर्व तयारी सम्वन्धी विवरण ९६

७.४.२ खुला क्षेत्र सम्वन्धि विवरण ९७

७ १.सुशासन तथा संस्थागत व्यवस्था ९७

७.१.१ दरवन्दी संरचना ९७

७.१.२ सूचना तथा अभिलेख केन्द्र ९९

७.१.३ नागरिक समाज संगठनको प्रवर्द्धनको स्थिति ९९

७.१.४ बालवालिका, महिला, दलित, जनजाति समितिहरुको प्रभावकारीता स्थिति ९९

७.१.५ योजना, आयोजना र कार्यक्रमको अनुगमन १००

७.१.६ अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण विधि १००

७.१.६ नागरिक वडापत्रको अनुगमन स्थिति १०१

७.१.७ नगरपालिका भित्र संघिय तथा प्रदेश कार्यालय तथा निकायहरु १०१

७.१.८ नगरपालिकाको विगत ३ वर्षको आय व्यय विवरण। १०१

७.१.९ स्थानीय नीति, ऐन तथा सुशासन १०९

तालिका सूची

तालिका १ वडा अनुसारको क्षेत्रफल ४
तालिका २ नगरपालिका स्तरको जनसंख्या वितरणको अवस्था ७
तालिका ३ नगरपालिकाको वडागत जनसंख्या ७
तालिका 4 वडागत रुपमा घर परिवार संख्या तथा लैङ्गिक अनुपात ८
तालिका 5 उमेर तथा लिङ्गका आधारमा जनसंख्या विवरण ८
तालिका 6 अपाङ्गताका आधारमा जनसंख्या विवरण ९
तालिका 7 जन्मस्थानका आधारमा जनसंख्या विवरण १०
तालिका 8 वसाई सराई विवरण १०
तालिका ९ जातिगत आधारमा जनसंख्या विवरण ११
तालिका १० धर्मका आधारमा जनसंख्या विवरण १२
तालिका 11 भाषाका आधारमा जनसंख्या विवरण १२
तालिका १२ घरमुलिका आधारमा जनसंख्या विवरण १३
तालिका 13 आर्थिक रुपमा सक्रिय जनसंख्या १३
तालिका १४ पेशाका आधारमा जनसंख्या १५
तालिका १५ सूचिकृत वेरोजगार व्यत्ति र रोजगार पाएका व्यत्तिको विवरण १६
तालिका 16 व्यत्तिगत घटना दर्ता विवरण १७
तालिका १७ सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने जनसंख्या विवरण १८
तालिका १८ सिंचाई सुविधा भएको क्षेत्रको विवरण १९
तालिका १९ सिचाईका स्रोतका रुपमा उपयोग भएका खोलाहरु १९
तालिका 20 कृषक घरधुरी अनुसार खेतिपातिका लागि भु-स्वामित्व (रोपनीमा) २०
तालिका २१ मूख्य वालीहरु तथा उत्पादकत्व २१
तालिका २२ खाद्यान्न वालीमा लाग्ने रोग तथा किराहरु २३
तालिका २३ फलफूलमा लाग्ने रोग तथा किराहरु २३
तालिका २४ नगरपालिका भित्र पशुपालक कृषकले पालेका पशुवस्तुको विवरण २३
तालिका २५ निजि व्यावशायी दर्ता फार्महरु २४
तालिका २६ पशुपन्छिमा लाग्ने रोग २५
तालिका२७ कृषि र पशु सेवा तर्फ कार्यरत जनशत्ति विवरण २५
तालिका 28 नगरपालिका भित्रका कृषि र पशु सेवाका लागि संचालित एग्रोभेट २६
तालिका 29 दुध संकलन केन्द्र २६
तालिका 30 **तरकारी संकलन केन्द्र** २६
तालिका ३१ कृषि तथा पशुसमूहहरुको सूची २७
तालिका ३२ नगरपालिका भित्र हाट वजारको विववरण २७
तालिका ३३ खाद्य सुरक्षाको अवस्था २७
तालिका ३४ गरपालिकाभित्र सञ्चालित उद्योगहरु २८

तालिका ३५ नगरपालिका अन्तर्गतका प्रमुख व्यापारीक केन्द्रहरु २९
तालिका ३६ नगरपालिकामा रहेका सहकारी संस्थाहरुको विवरण ३०
तालिका ३७ नगरपालिकामा रहेका थोक तथा खुद्रा पसलको विवरण ३४
तालिका ३८ वैंक तथा वित्तिय संस्थाहरुको विवरण ३५
तालिका ३९ सुकुमवासीको विवरण ३५
तालिका ४० पर्यटकीय स्थलको विवरण ३६
तालिका 41 प्रमुख होटेल रेष्टुराँको विवरण ३६
तालिका ४२ वडाभित्रका ताल ,नदी ,खोल सिमसार क्षेत्र ३७
तालिका ४३ भूउपयोगको अवस्था सम्बन्धी विवरण ३७
तालिका ४४ भूउपयोगको अवस्था ३८
तालिका ४५ विद्यमान स्वास्थ्य सेवा केन्द्रहरु ३९
तालिका ४६ स्वास्थ्य शाखामा सूचिकृत निजी स्तरका स्वास्थ्य संस्थाहरुको विवरण ४०
तालिका ४७ स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत मानवसंसाधनको स्थिति ४०
तालिका ४८ नगर स्वास्थ्य शाखामा कार्यरत मानव संसाधन ४१
तालिका ४९ स्वास्थ्य संस्थासम्म पुग्न लाग्ने केहि प्रमुख वस्ति र स्वास्थ्य संस्थाको विवरण ४२
तालिका ५० नगरपालिका भित्रका वालवालिकाको पोषण अवस्था ४३
तालिका 5५१ खोप सेवा कार्यक्रमको विवरण ४४
तालिका ५२ सुरक्षित मातृत्व विवरण ४४
तालिका ५३ नगरपालिका भित्र स्वास्थ्य संस्थामा संचालित **ख्लच□झ्लथज ग्ङ्गथ□चङ्ग** हरुमा सुत्केरी गराएको संख्या र ४५
तालिका ५४ खानेपानी श्रोतका आधारमा घरपरिवार संख्या ४६
तालिका ५५ शौचालयको विवरण ४७
तालिका ५६ शैक्षिक संस्थाहरूको विवरण ४७
तालिका 57 वालविकास देखि कक्षा ५ सम्मको सामूदायिक विद्यालयमा अध्ययनरत वालवालिका विवरण ४८
तालिका 58 कक्षा ६ देखि १० सम्मको छात्र छात्रा विवरण ५१
तालिका 59 कक्षा ११ र १२ मा अध्ययनरत छात्र छात्रा विवरण ५१
तालिका ६० ईसिडि देखि ग्रेड 5 सम्म संचालित विद्यालय र अध्ययनरत छात्रछात्राहरुको विवरण ५२
तालिका 61 ग्रेड 6 देखि ग्रेड 10 सम्म संचालित विद्यालय र अध्ययनरत छात्रछात्रा विवरण ५२
तालिका 62 विद्यालयमा जनशक्ति दरवन्दी विवरण ५३
तालिका 63 सामूदायिक विद्यालयहरुमा संचालित वालविकास केन्द्र र जनशक्तिको दरवन्दी विवरण ५६
तालिका 64 सामूदायिक विद्यालयहरुमा विद्यालय सहायक र सहयोगी जनशक्ति दरवन्दी विवरण ५७
तालिका ६५ पाँचबर्ष भन्दा माथिको साक्षरता विवरण ६०
तालिका ६६ हाल विद्यालयमा गैरहेका र विद्यालय छाडेका जनसंख्याको विवरण ६१
तालिका 67 विद्यालयगत रुपमा भौतिक पूर्वाधारको अवस्था ६३
तालिका 68 कक्षागत रुपमा विद्यालयमा रकम पठाएको दलित छात्र विद्यार्थी संख्या विवरण ६६

तालिका 69 कक्षागत रुपमा विद्यालयमा छात्रवृति रकम पठाएको छात्रा (विद्यार्थी संख्या) विवरण.....६८
तालिका 70 विद्यालयगत रुपमा दिवा खाजा पाउने विद्यार्थी संख्या.....७१
तालिका 71 क्याम्पसको विवरण.....७३
तालिका 72 भेरी वहुमुखि क्याम्पस गुमीको विद्यार्थी विवरण.....७४
तालिका 73 गुर्भाकोट वहुमुखि क्याम्पस सहारे सुर्खेतको विद्यार्थी विवरण.....७४
तालिका ७४ ईन्टरनेट सेवा उपलब्ध विद्यालयको विवरण.....७४
तालिका ७५ भौतिक पूर्वाधारको अवस्था.....७७
तालिका ७६ सुधारीएको मापदण्ड)भूकम्प प्रतिरोधि (अनुसार निर्माण भएका विद्यालयको विवरण.....७७
तालिका ७७ शिक्षाक्षेत्रमा भएको लगानी रु हजारमा.....७८
तालिका 78 सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने लाभग्राही (२०७९ तेश्रो चौमासिक अवधिको) विवरण.....८०
तालिका ७९ प्रहरी चौकी रहेको स्थान र विवरण.....८०
तालिका ८० नगरपालिकामा भएका आपरिधिक घटनाको विवरण.....८१
तालिका ८१ महिला तथा वालवालिकाको अवस्था.....८१
तालिका 82 ५ वर्ष र सो भन्दा मुनिको जनरंखया (वालवालिकाहरुको) जन्म दर्ता संख्या विवरण.....८२
तालिका ८३ सडकको विवरण.....८४
तालिका ८४ नगरस्तरिय सडक विवरण.....८५
तालिका 85 झोलुङ्गे तथा मोटेरेवल पुलको विवरण.....८५
तालिका ८६ खाना पकाउने इन्धनको प्रयोगका आधारमा घरपरिवारको अवस्था.....८६
तालिका ८७ वत्ति वाल्न प्रयोग गर्ने ईन्धनको श्रोत.....८७
तालिका ८८ हुलाकको नाम.....८७
तालिका ८९ पालिकामा दुरसञ्चार सुविधाको अवस्था.....८८
तालिका 90 घरको स्वामित्व अनुसारका घरपरिवार संख्या.....८८
तालिका 91 घरको जगको आधारमा घरपरिवार संख्या.....८९
तालिका ९२ घरको भूईको वनौट अनुसारका घरपरिवार संख्या.....८९
तालिका 93 घरको छानोको वनौट अनुसारका घरपरिवार संख्या.....८९
तालिका 94 घर जग्गामा महिलाको स्वामित्व.....८९
तालिका ९५ सरकारी भवनको विवरण.....९०
तालिका 96 संघिय सरकार अन्तर्गतका सरकारी कार्यालय भवन.....९१
तालिका 97 कर्णाली प्रदेश सरकार अन्तर्गतको सरकारी कार्यालय भवन.....९१
तालिका ९८ नगरपालिका देखि वडा केन्द्रको स्थान.....९२
तालिका ९९ सामुदायिक वन (सामुदायिक, निजी, कवुलियती) निकुन्ज, मध्यवर्ती क्षेत्र.....९३
तालिका १०० प्रकोपबाट भएको क्षतिको विवरण.....९६
तालिका 101 आपतकालिन सामाग्रीको विवरण.....९६
तालिका१०२ खुला क्षेत्र रहेको स्थान.....९७

तालिका १०३ संघिय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयवाट २०७५ मा स्वीकृत दरवन्दी विवरण.....९७
तालिका १०४ आ. व. २०७८/०७९ आय व्यय विवरण.....१०२
तालिका १०५ आ. व. २०७७/०७८ को आय व्यय विवरण.....१०५
तालिका १०६ **आ. व. २०७६/०७७** को आय व्यय विवरण.....१०७

परिच्छेद १
परिचय

१.१ पृष्ठभूमि

आर्थिक समानता, समृद्धि, सामाजिक न्याय तथा सहभागितामूलक विकासको जगमा टेकेर समुन्नत समाजको निर्माण गर्ने अभिप्रायबाट निर्देशित वर्तमान संविधानले सार्वजनिक, नीजि र सहकारी क्षेत्रको सहभागिता तथा विकास मार्फत उपलब्ध साधन र स्रोतको अधिकतम परिचालनद्वारा तीव्र आर्थिक वृद्धि हासिल गर्दै दीगो आर्थिक विकास गर्ने तथा प्राप्त लक्ष्यहरुको न्याँयोचित वितरण गरी आर्थिक असमानताको अन्त्य गर्दै शोषण रहित समाजको निर्माण गर्न राष्ट्रिय अर्थतन्त्रलाई आत्मनिर्भर, स्वतन्त्र तथा उन्नतशील बनाउदै समाजवाद उन्मुख स्वतन्त्र र समृद्ध अर्थतन्त्रको विकास गर्ने उद्देश्य लिएको छ ।

नेपाल संघीय शासन प्रणाली अनुसार तिन तहको सरकारबाट शासन संचालन हुदै आएको छ संघीयताको मर्म अनुसार स्थानीय तहहरुलाई श्रोत, कार्यक्षेत्र र जनप्रतिनिधि संविधान प्रदत्त आधिकार प्रदान गरिएको छ । दीर्घकालीन लक्ष्य र योजना तयार गरी बिकास गर्ने प्रणाली नेपालमा वि.स. २०१३ देखि संघीय सरकारले बनाई कार्यान्वयन गर्दै आएकोमा हाल स्थानीय तहको प्रत्येक्ष स्थानीय शासनमा सहभागिता, जवाफदेहिता र पारदर्शिता कायम गरी सेवा प्रवाहमा सुलभ र प्रभावकारिता बनाउनु ठुलो जिम्मेवारी रहेको छ। समन्वय, सहकारिता र सहअस्तित्वका आधारमा संचालन हुने स्थानीय शासन प्रक्रियामा जनसहभागिता र साझेदारीको मर्मलाई उच्च महत्व दिइएको छ। स्थानीय सरकार सञ्चालनको लागि संविधान प्रदत्त अधिकारको प्रयोग र कार्यान्वयन गर्न स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ कार्यान्वयनमा रहेको छ। यसै ऐनमा सम्बन्धित स्थानीय तहले आफ्नो क्षेत्रको सम्वृद्धि तथा सुशासनका लागि आवधिक विकास योजना बनाई लागू गर्नुपर्ने व्यवस्था गरेको छ। यस्तो योजना तर्जुमा गर्दा नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारको नीति, लक्ष्य, उद्देश्य र प्रक्रियासँग अनुकूल हुने गरी आर्थिक तथा सामाजिक , वातावरण, वालमैत्री, जलवायु परिवर्तन अनुकूलन, विपद् व्यवस्थापन, लैङ्गिक तथा सामाजिक समावेशीकरण साथै अन्तरसम्बन्धित विषयलाई ध्यान दिनुपर्ने समेत व्यवस्था गरिएको छ। नेपालको संविधान अन्तर्गत स्थानीय शासन सम्बन्धी व्यक्त गरेको भावना, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ ले स्थानीय तहले आवधिक, वार्षिक तथा रणनीतिक योजनाहरू बनाई लागू गर्दै जानुपर्ने व्यवस्था, राष्ट्रिय योजना आयोगले जारी गरेको आवधिक योजना तर्जुमा दिग्दर्शन संशोधित २०७८ संघीय सरकार को पन्ध्रौं पन्च बर्षीय योजना, कर्णाली प्रदेश सरकारको प्रथम पन्च वर्षिय योजना २०७६/२०७७-२०८०/२०८१ दिगो विकास लक्ष्य र नगरपालिकाको आधार बर्षको अबस्थाको आधारमा सहभागितामूलक प्रक्रियाबाट यस नगरपालिकाको पहिलो आवधिक योजना (२०८०/२०८१ –२०८४/२०८५) तर्जुमा गरिएको छ। अर्कोतर्फ संयुक्त राष्ट्र संघले घोषणा गरेको दीगो विकासका लक्ष्य, राष्ट्रिय लक्ष्य तथा प्रादेशिक लक्ष्यहरुलाई व्यवहारिक रुपमा सम्बोधन गर्ने प्रमुख जिम्मेवारी स्थानीय सरकारको हुने भएकाले स्थानीय तहले एकीकृत विकास योजना निर्माण गर्नुपर्ने अपरिहार्यता रहेको छ । यसै सन्दर्भमा गुर्भाकोट नगरपालिकाले प्रचलित कानून र राष्ट्रिय अन्तराष्ट्रिय अभ्यासहरुको आधारमा नगरपालिकाको वस्तुस्थिती तथा साधन श्रोतको विश्लेषण गरी स्थानीय सरकारको मूल्य मान्यता तथा स्थानीय आवश्यकताका आधारमा विकासको खाका कोर्ने उद्देश्यले गुर्भाकोट नगरपालिकाको प्रथम पञ्च वर्षीय आवधिक विकास योजना तर्जुमा गरि कार्यान्वयनमा ल्याएको छ ।

१.२ आवधिक योजनाको उद्देश्य

स्थानीय तहको योजनाबद्ध विकास प्रयास र प्रक्रियालाई मार्गदर्शन गर्नु आवधिक योजनाको प्रमुख उद्देश्य रहेको छ।संघिय सरकारले लिएको **समृद्ध नेपाल सुखी नेपाली**का साथै कर्णाली प्रदेश सरकारको **समृद्ध कर्णाली, सुखारी कर्णालीवासी** को दीर्घकालीन सोच हासिल गर्न नगरपालिकामा उपलब्ध स्रोत, साधन र क्षमता एवं प्रादेशिक तथा संघीय सरकारबाट प्राप्तहुने आर्थिक, तथा प्राविधिक सहयोगलाई योनजाबद्ध र प्राथमिकताका आधारमा एकीकृत तथा व्यवस्थित रूपमा परिचालन गर्दै **"सुख र समृद्धिको अठोट, समुन्नत गुर्भाकोट"** भन्ने नगरपालिकाको दीर्घकालिन सोचलाई व्यबहारमा उतार्दै संघीय राज्य व्यवस्था अन्तर्गत स्थानीयस्तरको आर्थिक, पूर्वाधार तथा सामाजिक विकास संस्थागत रूपले लक्ष्य अनुसार तीव्र गतिमा अघि बढाउनु यस आवधिक योजनाको मुख्य उद्देश्य रहेको छ ।

१.३ आवधिक योजना तयारी तथा वस्तुगत विवरण संकलन प्रक्रिया

यस आवधिक योजना तथा नगरको वस्तुगत विवरण संकलन तर्जुमा गर्दा देहाय बमोजिमका विधि र प्रक्रिया अपनाइएको छ

१.३.१ सन्दर्भ सामग्रीको अध्ययन

आवधिक योजना तथा नगरको वस्तुगत विवरण तर्जुमाका लागि गुर्भाकोट नगरपालिकाको आर्थिक, सामाजिक, ऐतिहासिक, सांस्कृतिक, भौगोलिक, प्राकृतिक लगायतका सम्भावनाका विविध पक्षको समीक्षा गरियो । यसका अतिरिक्त गुर्भाकोट नगरपालिकाको समग्र सम्भावना तथा चुनौतीका क्षेत्रको विश्लेषणका साथै नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, राष्ट्रिय प्राकृतिक श्रोत तथा वित्तिय आयोग अन्तर्गतका ऐन, कानून तथा निर्देशिका, प्रदेश सरकारका नीति तथा कार्यक्रम, गुर्भाकोट नगरपालिकासँग सिमाना जोडिएका स्थानीय सरकारका नीति तथा कार्यक्रम, राष्ट्रिय योजना आयोग अन्तर्गतका आवधिक योजना तर्जुमा निर्देशिका तथा अन्य सम्बन्धीत स्रोत सामग्रीको अध्ययन गरियो । उल्लिखित अध्ययनहरुको आधारमा गुर्भाकोट नगरपालिकाले अंगिकार गर्नुपर्ने नीति तथा कार्यक्रमहरुको विश्लेषण गरियो ।

१.३.२ वहुसरोकारवालाहरुसंगको छलफल

यस नगरपालिका भित्रका वहुसरोकारवालाहरुसँगको प्रारम्भिक छलफल तथा अभिमुखीकरण प्रारम्भिक चरणमा नगरपालिका कार्यालयको आयोजनामा मिति २०७९ पौष २१ नगरपालिका स्थित बहुसरोकारवालाहरुसँग योजना निर्माणको सैद्धन्तिक पक्षलाई समेटेर नगरपालिकाका सरोकारवाला (कार्यापालिका सदस्य,राजनीतिक दलका प्रतिनिधि, विषयगत शाखाका प्रमुख, स्थानीय जानकार, संस्थाका प्रतिनिधि, शिक्षक, कृषक समूह, महिला लक्षित वर्गका प्रतिनिधि आदि) को सहभागितामा भएको उक्त छलफलमा संघिय संरचना अन्तर्गत स्थापित स्थानीय सरकारहरुले अवलम्बन गर्नुपर्ने योजनाबद्ध विकासको आवश्यकताको बारेमा अन्तरकृया भयो ।

१.३.३ तथ्याङ्क संकलन तथा वस्तुस्थिती विश्लेषण

आवधिक योजना तर्जुमा पूर्व नगरपालिकाको जनसांखिक, आर्थिक, सामाजिक, पूर्वाधार, वन वातावरण तथा संस्थागत विकास सम्बन्धी आधारभूत तथ्याङ्क संकलनका लागि नगरपालिकामा भएका पूर्व सूचनाहरुको जानकारी प्राप्त गरियो । तथ्यमा आधारित योजनाले मात्र नगरपालिकाको सोंच र लक्ष्यलाई दिशाबोध गर्न सक्ने भएकाले नगरपालिकाले उपलब्ध गराएका तथ्याङ्कका आधारमा नगरपालिकाको वस्तुस्थिती विश्लेषणको कार्यलाई पनि अघि बढाईयो ।

१.३.४ वडा स्तरीय परामर्श भेला

गुर्भाकोट नगरपालिकाको आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक, पुरातात्विक, ऐतिहासिक, प्राविधिक, भौगोलिक, मानवीय र प्राकृतिक श्रोतको वर्तमान अवस्थाको आंकलन गर्दै आवधिक योजना तर्जुमा कार्यका लागि वडा वडाको वस्तुस्थिति विश्लेषणका लागि २०७९ पुस २२ देखि २८ गते गतेसम्म प्रत्येक वडासँग सम्बन्धीत वडाका जनप्रतिनिधि, राजनीतिक दलका प्रतिनिधि, स्थानीय जानकार, विभिन्न संघ संस्थाका प्रतिनिधि, नीजि क्षेत्र, उद्यमी, आमा/महिला समूह प्रतिनिधि, कृषक समूह आदिको उपस्थितीमा वडास्तरीय परामर्श भेला आयोजना गरिएको थियो ।

१.३.५ आवधिक योजना तर्जुमा कार्यशाला

गुर्भाकोट नगरपालिकाको आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक, पुरातात्विक, ऐतिहासिक, प्राविधिक, भौगोलिक, मानवीय र प्राकृतिक श्रोतको वर्तमान अवस्थाको वस्तुपरक विश्लेषण, सोको आधारमा दीर्घकालीन सोंच, आवधिक लक्ष्य, विषय क्षेत्रगत उद्देश्य, रणनीति, समष्टिगत लक्ष्य सहित कार्यक्रमहरु तर्जुमा गर्ने उद्देश्यले २०८०।१।१७ गते राजनीतिक दलका प्रतिनिधि, नगरपालिका, कार्यपालिका, स्थानीय जानकार, विभिन्न संघ संस्थाका प्रतिनिधि, नीजि क्षेत्र, उद्यमी, आमा/महिला समूह प्रतिनिधि, कृषक समूह आदिको उपस्थितीमा योजना तर्जुमा कार्यशालाको आयोजना गरिएको थियो।

१.३.६ तथ्याङ्कको प्रशोधन, विश्लेषण तथा मस्यौदा प्रतिवेदन तयारी

पालिका स्तरीय कार्यशालाले निर्धारण गरेको दुरदृष्टी, लक्ष्यलाई दृष्टिगत गरि विषयगत क्षेत्रहरुका अवसर र चुनौतीको विश्लेषणका आधारमा समूहबाट आएका विषयगत उद्देश्य, रणनीति र प्रमुख कार्यक्रमहरु, उपलव्ध मापनका सूचकहरुलाई विष्तृत छलफल गरि अन्तिम रुप दिईयो । यसको अलावा अन्तरपालिका, प्रदेश तथा संघीय सरकारसँग सरोकार राख्ने योजनाहरु, पालिकाले सेवाग्राहीलाई सेवा प्रदान गर्न आवश्यक पर्न जाने पालिकाको प्रशासनिक भौतिक पूर्वाधार, संस्थागत विकास र मानव श्रोत संसाधनको

विकास र व्यवस्थापनलाई पनि छलफल गरिएको थियो। यसको साथै आवधिक योजनाको लागि आवश्यक पर्ने जिआईएस नक्साहरु तयार गरिएको छ। अन्तमा, गुर्भाकोट नगरपालिकाको पाश्र्वचित्र तथा कार्यशालाबाट निर्माण गरिएका दस्ताबेजको सहयोगमा नगरपालिकाको पाँचवर्षे (२०८०/०८१-२०८४/०८५) मस्यौदा योजना तयार गरियो ।

१.३.७ प्रमाणीकरण कार्यशाला

माथि उल्लिखित अध्ययनका सम्पूर्ण क्रियाकलापहरु पुरा गरी आवधिक योजना सम्बन्धी प्रारम्भिक खाका तयार पारियको प्रारम्भिक खाकाको प्रमाणीकरणका लागि गुर्भाकोट नगरपालिकाका सम्बन्धित सरोकारवालाहरुको सहभागितामा मिति २०८०।२।१२ गते प्रतिवेदन प्रमाणीकरण गोष्ठीको आयोजना गरिने छ। प्रमाणीकरण गोष्ठीमा नगरपालिकाको आवधिक योजनामा समावेश हुने सम्पूर्ण विषयवस्तु तथा अध्ययनको सम्पूर्ण प्रारुप प्रस्तुत गरि सरोकारवालाबाट प्राप्त सुझावलाई सँग्रहित गरियो ।

१.३.८ अन्तिम प्रतिवेदन पेश

प्रतिवेदनको मस्यौदा खाकामा भएको छलफल तथा सुझावहरुको सम्बोधन गरी अन्तिम प्रतिवेदन तयार पारी नगरपालिकामा पेश गरियो ।

क) आवधिक योजना तर्जुमा गर्ने क्रममा नगरपालिकाका पदाधिकारीहरूसँग पूर्व तयारी बैठक सञ्चालन गरिएको

ख) आवधिक योजनाको तयारीका लागि नगरपालिकामा रहेका सूचना तथा अन्य सन्दर्भ सामग्रीहरुको विवरण नगरपालिकाबाट लिएको ।

ग) आवधिक योजना तर्जुमाका लागि आवश्यक सूचकको फारम तयार गरि नगरपालिकाबाट प्राप्त हुने सूचना बाहेक अन्य सरकारी कार्यालय, वित्तीय सस्था, निजि क्षेत्रबाट समेत आयोजनागत सूचना तथा तथ्याङ्क संकलन गर्ने कार्य गरेको ।

घ) आवधिक योजना तयारीका लागि आवश्यक पर्ने निर्देशक समिति, आर्थिक समिति, सामाजिक बिकास समिति, पुर्बाधार विकास समिति, वाताबरण तथा विपद ब्यबस्थान समिति, संस्थागत विकास सेवा प्रवाह तथा सुशासन समिति, आवधिक योजना तर्जुमा तयारी सहजीकरण समिति समेत गठन गरी संबन्धित समितिहरुलाई जिम्मेवारी तोक्ने कार्य गरेको ।

ङ) आवधिक योजना तयारी कार्यशालाः आवधिक योजना तर्जुमाको क्रममा मिति २०८० बैशाख १७ र १८ गते आवधिक योजना तयारी तथा सोच कार्यशालाको आयोजना सञ्चालन गरिएको थियो । कार्यशालाका प्रमुख क्रियाकलापहरूबाट प्राप्त उपलब्धि यस प्रकार रहेका छन् ।

- नगरपालिकाको विकासको अवधारणा सहितको दीर्घकालीन सोच, समष्टिगत लक्ष्य, विषय क्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति र नगर विकासका विषयगत कार्यक्रमको प्राथमिकता समेत निर्धारण गरिएको ।
- बिषयगत समितिहरुलाई आर्थिक विकास, सामाजिक विकास, पूर्वाधार विकास, वन तथा वातावरण, संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह तथा सुशासन गरी पांच विषय क्षेत्रगत समितिको संलग्नतामा सम्वधित विषयमा क्षेत्रगत मस्यौदा तयार भएको ।
- नगरपालिकाको समस्या विश्लेषण एवं सबल र कमजोर पक्ष तथा अवसर र चुनौतीहरूको विषयगत समूहमा रही विश्लेषण गरिएको ।
- विषयगत क्षेत्रका अपेक्षित परिणाम, उपलब्धि र तिनका मापनका सूचकांकहरूको निर्धारण गरिनुका साथै समूह कार्यबाट प्रमुख कार्यक्रम र विषय क्षेत्रगत अनुमानित बजेट प्रक्षेपण गरिएको ।

परिच्छेद २

नगरपालिकाको विकासको विद्यमान स्थिति र उपलब्धिको समीक्षा

२.१ नगरपालिकाको परिचय

सुर्खेत जिल्लाको सदरमुकाम वीरेन्द्रनगर देखी पुर्व क्षेत्रमा अवस्थित यो नगरपालिका जनसंख्याका दृष्टिकोणले कर्णाली प्रदेशको दोश्रो ठुलो नगरपालिका हो । साविकका दहचौर, गुमी, घुमखहरे र मेहेलकुना गाविसहरु मिलि तत्कालिन शुभाघाटगंगामाला नगरपालिका २०७२ असोजमा बनेको थियो । स्थानीय तहको पूनसंरचना हुँदा यसमा साविकका सहारे, मालारानी र धारापानी गाविस थपगरी गुर्भाकोट नगरपालिका बनेको हो । जसको अक्षांश २८° ३३' उत्तर देखी २८° ५३' उत्तर सम्म र देशान्नतर ८१° ८१'पूर्व देखी ८१° ९९' पूर्व सम्म फौलिएको छ । यस नगरपालिकाको २०७८ सालको राष्ट्रिय जनगणना अनुसार कुल जनसंख्या ४८ हजार २ सय १६ जना रहेकोमा पुरुष २२ हजार १ सय ८३ जना र महिला २६ हजार ३३ जना रहेका छन् भने क्षेत्रफल २२८.६० वर्ग कि मि रहेको छ। यस क्षेत्रमा कृषि, पशुपालन, व्यापार, उद्योग, पर्यटन, व्यवसायिक माध्यमबाट यस क्षेत्रका मानिसहरुको जिविकोपार्जन भएको देखिन्छ । यस नगरपालिकामा सबै प्रकारका जातजातीहरुको मिश्रित प्रकारको बसोबास रहेको देखिन्छ । बिशेष गरी ब्राह्मण, क्षेत्री, मगर, दलित र राजीहरुको उच्च बसोबास रहेको छ । यस क्षेत्रमा मगरहरुको उल्लेखनीय बसोबास रहेको पाईन्छ । यस क्षेत्रका समुदायले नेपाली भाषालाई मातृभाषाको रुपमा प्रयोग गरेको पाईन्छ भने मगर भाषाको प्रयोग पनि प्रचलनमा रहेको छ । यस क्षेत्रमा खेतीयोग्य जमिन भए पनि सिचांईको अभाव तथा उच्च आधुनिक प्रविधिको अभावमा यहाँका मानिसहरु जिविकोपार्जनका लागि व्यवसाय, कृषि, पशुपालन, ज्याला मजदुरीका अतिरिक्त अन्य बैकल्पिक रोजगारीका अवसरहरु खोजिगरेको पाईन्छ । नगरपालिकाको नाम गुर्भाकोट नामाकरण गर्नुमा यस क्षेत्रको ऐतिहासिक रुपमा रहेको हो । प्रारम्भमा सल्यान जिल्लामा रहे पनि यो क्षेत्र २०१८ सालको १४ अञ्चल ७५ जिल्ला विभाजन पछि सुर्खेत जिल्लामा गाभिन पुगेको हो । हाल साविकको सहारे ६ कोट मा यस राज्यको राजधानी रहेको मानिन्छ । यस नगरपालिकाको सन्दर्भमा २०७३ कार्तिक १९ गतेको स्थानीय तह पुर्नसंरचना जिल्ला आयोग प्राविधिक समितिको निर्णय अनुसार १४ वटा वडाहरु कायम गर्दै सो समितिको सिफारिस अनुसार यसको नाम गुर्भाकोट नगरपालिका रहन गएको हो ।

२.२ भौगोलिक अवस्था, राजनीतिक र प्रशासनिक संरचना

गुर्भाकोट नगरपालिका समुद्र सतहबाट करिव ४५८ मिटर (शुभाघाट) देखि २३६७ मिटर (भोटेचुली) उचाइमा अवस्थित प्राकृतिक तथा साँस्कृतिक उत्कृष्टता बोकेको क्षेत्र हो । भौगोगिक अवस्थितिका हिसाबले अक्षांश २८° ३३' उत्तर देखी २८° ५३' उत्तर सम्म र देशान्नतर ८१° ८१' पूर्व देखी ८१° ९९' पूर्व सम्म फैलिएको छ । गुर्भाकोट नगरपालिका सुर्खेत जिल्लाको पूर्वी भागमा पर्दछ। यस नगरपालिकाको पूर्वमा वनगाड कुपिण्डे नगरपालिका सल्यान, पश्चिममा भेरीगंगा र लेखवेशी नगरपालिका, उत्तरमा सिम्ता र चिङ्गाड गाउँपालिका र दक्षिणमा कालीमाटी गाउँपालिका सल्यान जिल्ला रहेको छ । सुर्खेत जिल्लाको कुल क्षेत्रफलको ९.३२% भूभाग ओगट्ने यस नगरपालिकाको क्षेत्रफल २२८.६० वर्ग कि मि रहेको छ। नगरपालिकाको वडागत क्षेत्रफल सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका1 **वडा अनुसारको क्षेत्रफल**

वडा न	साविकका गाविसहरु	साविकका वडाहरु	हालका वडाहरुको क्षेत्रफल
१	मालारानी	१—५	१३.१६ वर्ग कि.मि
२	मालारानी	६—९	१७.१० ,,
३	धारापानी	१—९	१९.७ ,,
४	सहारे	४—६	२३.१ ,,
५	सहारे	१—३	१५.६ ,,
६	शुभाघाटगंगामाला न.पा.	१५ र १६	१६.६२ ,,

वडा न	साविकका गाविसहरु	साविकका वडाहरु	हालका वडाहरुको क्षेत्रफल
७	शुभाघाटगंगामाला न.पा	१३ र १४	६.२२ ,,
८	शुभाघाटगंगामाला न.पा	११ र १२	६.३२ ,,
९	सहारे	७–९	१५.८ ,,
१०	शुभाघाटगंगामाला न.पा	३	७.३५ ,,
११	शुभाघाटगंगामाला न.पा	१ र २	३०.०६ ,,
१२	शुभाघाटगंगामाला न.पा	४, ५ र ६	२२.१४ ,,
१३	शुभाघाटगंगामाला न.पा	७ र ८	७.३७ ,,
१४	शुभाघाटगंगामाला न.पा	९ र १०	२८.०८ ,,
	जम्मा		२२८.६०

श्रोतः स्थानीय तह पुनर्संरचना आयोगको प्रतिवेदन २०७३

माथी उल्लेखित तालिकालाई साविकका गाविसहरु तथा वडाअनुसारले विश्लेषण गर्दा यस नगरपालिका साविकका मालारानी, धारापानी, सहारे गाविस, शुभाघाटगंगामाला नगरपालिका विभिन्न वडाहरु मिली बनेको छ । साविकका वडा अनुसार क्षेत्रफल हेर्दा गुर्भाकोट नगरपालिकाका विभिन्न १४ वटा वडाहरुमा विभाजना भएकोमा क्षेत्रफलका हिसाबले सबैभन्दा ठुलो वडा ११ नं हो जसको क्षेत्रफल ३०.०६ वर्ग किलोमिटर रहेको छ भने सबैभन्दा सानो वडा ७ नं हो जसको क्षेत्रफल ६.२२ वर्ग किलोमिटर रहेको छ । त्यसैगरी साविकका गाविसका वडाहरुको विश्लेषण गर्दा साविकको धारापानी गाविसका सबै वडाहरु मिली हालको वडा नं ३ कायम भएको छ भने साविकको सहारे गाविस हालको गुर्भाकोट नगरपालिका वडा नं ४, ५ र ९ कायम भएका छन्।

यस गुर्भाकोट नगरपालिकाको उत्तरी भाग महाभारत पर्वत श्रृखला देखि दक्षिणी भाग चुरे पर्वत श्रृंखला संग जोडिएको छ । यो नगरपालिका दक्षिणी भाग चुरे पर्वत देखि महाभारतपर्वत सम्म फैलिएको हुनाले उत्तर दिशाबाट दक्षिण तर्फ भिरालो परेको भू–वनावट रहेकोछ । यस नगरपालिकाको महाभारत श्रृंखलामा पर्ने जमिन भिरालो तथा कृर्षि कार्यका लागि अनुपयुक्त खालको छ भने दक्षिण तिरको चुरे श्रृंखला पनि भिरालो तर उत्तरको भन्दा केहि कृर्षि कार्यका लागि उपयुक्त खालको भू–बनावट रहेको छ । बिचको समथर भुभाग कृर्षिको लागि उपयुक्त हुनाको साथै यातयातको राम्रो सुबिधाले गर्दा यस क्षेत्रको जनघनन्त्व पनि बढी रहेकोछ । यहाँको माटोको बनावट हेर्दा बलौटे, चिम्ट्याइलो, रातोमाटो, खैरोमाटो आदी खालको माटो पाईन्छ। यस नगरपालिकाको वडा नं. २ र ४ उत्पादनका दृष्टिले सबै भन्दा राम्रा मानिन्छन् भने वडा नं. ५ को केही भाग गोचेखोला आसपास पनि उत्पादन राम्रो हुने क्षेत्रमा पर्दछन। त्यसैगरी वडा नं. १३ को भम्का वडा नं. १२ को शुभाघाट क्षेत्र वडा नं. १० को भेडावारी वडा नं. ११ को आँपसोति, वर्मगार वडा नं. ६ को तोरीमुले क्षेत्र समेत कृर्षि उत्पादनका दृष्टिले उत्तम क्षेत्र भित्र पर्दछन। वडा नं. १, २, ४ र ५ को सिमाना भएर वग्ने गोचेखोला वडा नं. ११ भएर वग्ने सिमखोला लेखवेसी न पा र यस गुर्भाकोट न पा को सिमाना भै वग्ने खहरेखोला सिचाई र खानेपानीका प्रमुख स्रोत हुन। वर्षायामका लागि वडा नं. १४ उदगम स्थल भै वडा नं. १३ र १२ भै वग्ने वेतेनी खोला समेत सिचाई र खानेपानीको स्रोतका रुपमा रही आएको छ । त्यसैगरी ठूला नदीमा यस नगरपालिकाको उत्तर पूर्व बाट भेरी नदी बग्दै दक्षिण पश्चिम हुदै भेरीगङ्गा नगरपालिका, वराहताल गाउपालिका, पंचपुरी नगरपालिका हुँदै कर्णालीमा मिसिन्छ ।

नगरपालिकाको नक्सा

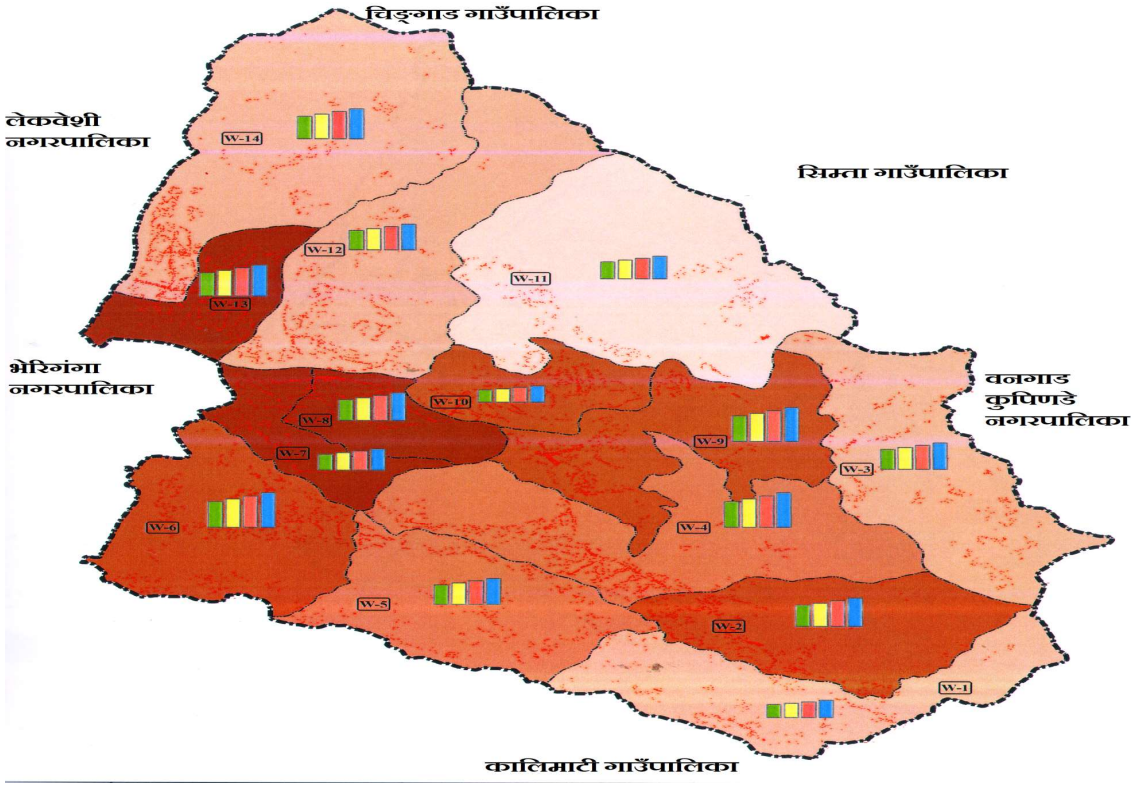

गुर्भाकोट नगरपालिका कर्णाली प्रदेश अन्तरगत सुर्खेत जिल्लाको मध्य पूर्वि भागमा अवस्थित रहेको छ। कुल १४ वटा वडामा विभक्त रहेको यस नगरपालिका सुर्खेत जिल्लामा विद्यमान ४ नगरपालिका र ५ गाँउपालिका गरी कुल ९ स्थानीय तहमध्ये यो नगरपालिका एक हो । नगरपालिकाको केन्द्र शुभाघाटमा रहेको छ। पूर्ववत रुपमा नेपालको मध्यपश्चिम विकास क्षेत्रमा पर्ने भेरी अञ्चलमा रहेको यो नगरपालिका जिल्लाभित्रको प्रतिनिधि सभा निर्वाचन प्रयोजनका लागि जिल्लाको निर्वाचन क्षेत्र १ कर्णाली प्रदेश सभा निर्वाचन क्षेत्र १ क अन्तर्गत रहेको छ ।

परिच्छेद ३

पारिवारिक विवरण तथा जनसंख्याको विवरण

३.जनसंख्याको चरित्र

३.१ जनसंख्याको आधार (वडा र टोल स्तरीय विभाजन)

कर्णाली प्रदेशको प्रदेश राजधानीका रुपमा रहेको सुर्खेत जिल्लाको कुल जनसंख्याको ११.८२% जनसंख्या यस नगरपालिकामा वसोवास रहेको छ। खास गरी यस नगरपालिकाको उत्पादन कम तथा जीवन यापनका लागि भौगोलिक दृष्टिले असहज क्षेत्र वडा नं. ३ र १ वडा नं. ११ को आँपगैरा, भित्रीखोला वडा नं. १४ को पण्डितकाल्ना क्षेत्र वडा नं. ५ को गोचेखोला आसपास भन्दा माथिल्लो भागमा वसोवास क्षेत्र पातलो छ।त्यसैगरी अन्य वडाहरुमा वसोवास घना रहेको छ। वडा नं. ६ वडाखोली वडा नं. ७ गोकुलपुर क्षेत्र वडा नं. ८ को मेहलकुना, खटाङ क्षेत्र वडा नं. ९ को वोटेचौर, पोखरे वडा नं. १० को भेडावारी, डाफे वडा नं. १२ को शुभाघाट, ज्यमीरे वडा नं. १३ को शिवनगर, भम्का वडा नं. १४ को कृष्णनगर, आम्वापुर लगायतका स्थान उच्च जनघनत्वा रहेका

वसोवास क्षेत्र रहेका छन्। नगरपालिका भित्रको तथा वडागत रुपमा रहेको जनसंख्या विवरण देहाय अनुसार तालिकामा उल्लेख गरिएको छ।

तालिका2 **नगरपालिका स्तरको जनसंख्या वितरणको अवस्था**

विवरण	गणना वर्ष	
	२०६८	२०७८
जनसंख्या	४३७६५	४८२१६
परिवार संख्या	९५७२	११७९८
जनघनत्व	१९१	२११
परिवारको औषत आकार	४.५७	४.०९
महिला पुरुष अनुपात (प्रति १००जना महिलामा पुरुषको संख्या)	८३	८५.२१

श्रोतः राष्ट्रिय जनगणना २०६८ र २०७८

३.२ पारिवारिक तथा जनसंख्या विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०६८ र २०७८ अनुसार गुर्भाकोट नगरपालिकाका विभिन्न वडागत रुपमा रहेका पुरुष तथा महिला विवरण जनघनत्वलाई देखाईएको छ। जनसंख्याको विस्तृत विवरणलाई वडागत रुपमा २०६८ र २०७८ को जनगणना अनुसार को विवरण तलको तालिकामा देखाइएकोछ ।

तालिका3 **नगरपालिकाको वडागत जनसंख्या**

वडा नं.	नगरपालिका नाम	रा. ज. २०६८				रा. ज. २०७८			
		जम्मा	पुरुष	महिला	जनघनत्व	जम्मा	पुरुष	महिला	जनघनत्व
१	गुर्भाकोट	१,९९२	९६९	१०२३	६६।४०	१७७०	८०६	९६४	१३४।४९
२	गुर्भाकोट	३,२८५	१५५०	१७३५	१०९।५०	३४६१	१५८०	१८८१	२०२।३९
३	गुर्भाकोट	३,०७३	१४५६	१६१७	१६१।७४	२८६५	१३६०	१५०५	१४५।४३
४	गुर्भाकोट	४,१२६	१९३१	२१९५	७६।४१	४३६०	२०९९	२२६१	२२१।३१
५	गुर्भाकोट	२,९९०	१३९२	१५९८	५५।३७	३२१५	१५३३	१६८२	१३९।१७
६	गुर्भाकोट	४,१२३	१८२६	२२९७	१४२।१७	४५५२	२०४०	२५१२	२७३।८८
७	गुर्भाकोट	२,४७८	१०७६	१४०२	८५।४५	३१७१	१४४३	१७२८	५०९।८०
८	गुर्भाकोट	३२१४	१३७८	१८३६	११०।८३	४३२६	२०४४	२२८२	६८४।४९
९	गुर्भाकोट	३,९६०	१८५९	२१०१	७३।३३	४५२८	२१२१	२४०७	२८६।५८
१०	गुर्भाकोट	२,५८९	१११२	१४७७	६९।९७	२०६८	९०८	११६०	२८१।३६
११	गुर्भाकोट	१,९२४	८५८	१०६६	५२।००	२६५३	१२२५	१४२८	८८।२५
१२	गुर्भाकोट	२,९७६	१३२७	१६४९	१३५।२७	३२१६	१४३०	१७८६	१४५।२५
१३	गुर्भाकोट	३,५८६	१५७९	२००७	१०२।४६	४५३४	१९८५	२५४९	६१५।१९
१४	गुर्भाकोट	३,४४९	१५६९	१८८०	९८।५४	३४९७	१६०९	१८८८	१२९।१३
जम्मा			४३७६५	१९८८२	२३८८३	४८२१६	२२१४८	२६०३३	

श्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८ र २०७८

३.३ वडागत रुपमा घरपरिवार संख्या तथा लैङ्गिक अनुपात

यस नगरपालिका भित्र रहेका परिवार संख्या, लैङ्गिक अनुपात र औषत परिवार संख्या राष्ट्रिय जनगणना २०६८ र २०७८ को विवरण दिईएको छ। खास गरी घरपरिवार संख्या वृद्धि भएको देखिन्छ । औषत परिवार संख्या घटदै गएको छ जुन विवरण तालिकामा दिईएको छ ।

तालिका 4 **वडागत रुपमा घर परिवार संख्या तथा लैङ्गिक अनुपात**

वडा नं.	नगरपालिका नाम	सदर मुकाम देखि दूरी कि. मि. (जिल्ला)	क्षेत्रफल वर्ग कि.मि.	रा. ज. २०६८		रा.ज.२०७८		
				घर परिवार संख्या	औषत घरपरिवार संख्या	घर परिवार संख्या	औषत घरपरिवार संख्या	लैङ्गिक अनुपात
१	गुर्भाकोट	६७	१३.१६	४०१	४.९७	४३९	४.०३	८३.६१
२	गुर्भाकोट	५८	१७.१०	६९१	४.७५	८६३	४.०१	८४.००
३	गुर्भाकोट	६२	१९.७	५५२	५.५७	६२४	४.५९	९०.३७
४	गुर्भाकोट	५१.५	२३.१	९०२	४.८३	१०३७	४.२०	९२.२४
५	गुर्भाकोट	५७	१५.६	६१९	४.४९	७१२	४.५२	९१.१४
६	गुर्भाकोट	५१	१६.६२	९१८	४.१४	११५५	३.९४	८१.२१
७	गुर्भाकोट	४८.३	६.२२	५९८	४.०६	७८५	४.०४	८३.५१
८	गुर्भाकोट	४६	६.३२	७९२	४.८२	११०४	३.९२	८९.५७
९	गुर्भाकोट	४९	१५.८	८२२	४.३०	१०६३	**४.२६**	८८.१२
१०	गुर्भाकोट	४८	७.३५	६०२	४.७२	५३८	३.८४	७८.२८
११	गुर्भाकोट	५०.५	३०.०६	४०८	४.३६	६५३	४.०६	८५.७८
१२	गुर्भाकोट	४६	२२.१४	६८२	४.४२	८३३	३.८६	८०.०७
१३	गुर्भाकोट	४८.३	७.३६	८१२	४.४६	११३१	४.०१	७७.८७
१४	गुर्भाकोट	४९.५	२८.०७	७७३	४.५७	८६१	४.०६	८५.२२
जम्मा			**२२८.६०**	**९५७२**		**११७९८**	**४.०९**	**८५.२१**

श्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८ र २०७८

३.४ उमेर तथा लिङ्गका आधारमा जनसंख्या विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार गुर्भाकोट नगरपालिकाको ०५ वर्ष उमेर अन्तरका आधारमा देहायको तालिकामा अनुसार ० देखि ९५ वर्षसम्मको जनसंख्या महिला पुरुष र जम्मा विवरण देहाय अनुसार तालिकामा देखाईएको छ।

तालिका 5 **उमेर तथा लिङ्गका आधारमा जनसंख्या विवरण**

सि. नं.	उमेर समुह	जनसंख्या		
		महिला	पुरुष	जम्मा
१	००-०४	२०८०	२२९८	४३७८

२	०५-०९	२२२८	२३५७	४५८५
३	१०-१४	२७४९	२७४९	५४९८
४	१५-१९	२९५४	२६०५	५५५९
५	२०-२४	२७९२	१८८५	४६७७
६	२५-२९	२३१५	१५७९	३८९४
७	३०-३४	२०३८	१४२२	३४६०
८	३५-३९	१८४३	१२८०	३१२३
९	४०-४४	१५७२	१२४०	२८१२
१०	४५-४९	१२१७	९२८	२१४५
११	५०-५४	११३७	१००३	२१४०
१२	५५-५९	८७२	७७५	१६४७
१३	६०-६४	७३६	६८९	१४२५
१४	६५-६९	६५०	५५६	१२०६
१५	७०-७४	४५८	३९६	८५४
१६	७५-७९	२३६	२३७	४७३
१७	८०-८४	९०	१११	२०१
१८	८५-८९	३९	५८	५७
१९	९०-९४	१२	६	१८
२०	९५ + माथि	१५	९	२४

श्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

३.५ अपाङ्गताको आधारमा जनसंख्या विवरण

समाजमा रहेका फरक क्षमता भएका अपाङ्ग नागरिक दयाका पात्र होईनन् तिनको सम्मानका लागि आय आर्जन क्षमता अभिवृद्धि जस्ता कार्य संचालन गर्नका लागि तिनको वास्तविक विवरण अनिवार्य हुन्छ। तिन तहको सरकार मध्य नागरिकको नजिकको सरकार स्थानीय तहको सरकारसंग नागरिकको सोझै सम्पर्क हुने भएकाले योजना निर्माण वा कार्यक्रम लागु गर्दा वास्तविक विवरण अद्यावधि वनाउनु स्थानीय सरकारको जिम्मेवारी हुन्छ। राष्ट्रिय जनगणना २०७८ मा उल्लेख भएको यस नगरपालिकाको अपाङ्ग जनसंख्या विवरण देहाय अनुसार उल्खेख गरिएको छ।

तालिका 6 **अपाङ्गताका आधारमा जनसंख्या विवरण**

सि नं	अपाङ्गताको किसिम	जम्मा जनसंख्या	प्रतिशत	पुरुष	महिला
१	कुल अपाङ्ग जनसंख्या	१५२९		७९०	७३९
२	शारिरिक अपाङ्ग	५५०	३६	२३७	२५३
३	न्यून दृष्टि	२७६	१८.१	१३४	१४२
४	वहिरोपना	११८	७.७	६१	५७
५	न्यून श्रवण शत्ति	१७८	११.६	८५	९३
६	मनोसामाजिक अपाङ्ग	६१	४.०	३२	२१
७	वहिरोपना एवं दृष्टिविहिन	१८	१.२	६	१२

८	मानसिक एवं मनोसामाजिक	११२	७.३	६३	४९
९	बौद्धिक अपाङ्ग	१९	१.२	९	१०
१०	अनुवंशीय	९	०.६	६	३
११	अटिजम	१६	१.०५	८	८
१२	वहु आयामिक	१३१		७१	६०

श्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

३.६ जन्म स्थान अनुसारको जनसंख्या

यस नगरपालिका उपत्यका र समथर उर्वर भूमि भएको साथै व्यावसायिक दृष्टिले उद्योग व्यापार फस्टाउदै गएकाले वाहिर जिल्ला तथा अन्य गाउँपालिका र नगरपालिकावाट वसाई सरी आएकाले जन्म स्थान अनुसारको जनसंख्या फरक देखिन्छ जुन विवरण तल दिईएको छ।

तालिका 7 जन्मस्थानका आधारमा जनसंख्या विवरण

न. पा. भित्रको	अन्य गा. पा. न. पा.	अर्को जिल्लामा	देश भित्र जम्मा	विदेश	उल्लेख नभएको	कुल जनसंख्या
३९८९४	३६६८	४४२३	४७९८५	२२२	९	४८२१६

श्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

३.७ बसाई सराई गरेका व्यत्तिको यस अघि वसोवास गरेको स्थान अनुसारको जनसंख्या विवरण

यस नगरपालिकामा जम्मा जनसंख्या ४८२१६ रहेकोछ जसमध्ये पुरुषको संख्या २२१८३ र महिलाको संख्या २६०३३ रहेकोछ ।

तालिका 8 वसाई सराई विवरण

सि नं	वसाई सराई विरण	जनसंख्या	प्रतिशत	लिङ्गका आधारमा	जनसंख्या	प्रतिशत
१	नगरपालिकाको कुल जनसंख्या	४८२१६		पुरुष	२२१२३	४६.०
				महिला	२६०३३	५४.०
२	यही नगपालिका भित्र	३९३४२	८१.९	पुरुष	१९५२४	८८.०
				महिला	१९९५८	७६.७
३	यही जिल्लाको अर्को गापा नपा	३८४८	८.०	पुरुष	९५९	४.३
				महिला	२८८९	११.१
४	अर्को जिल्ला	४३८१	९.१	पुरुष	१३७३	६.२
				महिला	३००८	११.६
५	विदेशवाट	५०५	१.५	पुरुष	३२७	१.५
				महिला	१७८	०.७
	अन्य	१४०	०.२९			
	जम्मा	४८२१६				

श्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

३.८ जातीगत आधारमा जनसंख्या विवरण

यस नगरपालिकामा बाहुन, मगर, ठकुरी, क्षेत्री, कामी, दमाई, सार्की आदि जातजातिहरु मुख्य रुपमा बसोबास गर्दछन् । यसका अलवा अन्य जातिहरुको पनि केही संख्यामा रहेको पाइन्छ । गुर्भाकोट नगरपालिकामा बसोबास गर्ने जनसंख्या मध्ये जातजतीको आधारमा हेर्दा क्षेत्री, ब्राह्मण, मगर, मुसलवान, विश्कर्मा, गुरुड, परियार, ठकुरी, मिजार, सन्यासी/दसनामी, नेवार, माझी, गाइने, बादि अल्पसंख्यकमा राजी, बोटे, जाती लगायतका साथै अन्य जातजाती को बसोबास रहेको पाइन्छ । गुर्भाकोट नगरपालिकामा बसोबास गर्ने सम्पूर्ण जातजाती अनुसारको विवरण देहायबमोजिम दिईएकोछ ।

तालिका9 जातिगत आधारमा जनसंख्या विवरण

क्र.सं.	जातजाती	जम्मा		पुरुष		महिला	
		संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
१	क्षेत्री	१३९७०	२८.९७	६४२८	२८.९८	७५४२	२८.९७
२	मगर	१२०१७	२४.९२	५५६२	२५.०७	६४५५	२४.८
३	विश्वकर्मा	१३३६७	२७.७२	६०७०	२७.३६	७२९७	२८.०३
४	ब्राहमण पहाडी	२२७१	४.७१	१०७५	४.८५	११९६	४.५९
५	ठकुरी	१२५२	२.६	५८८	२.६५	६६४	२.५५
६	परियार	१६३७	३.४	७४६	३.३६	८९१	३.४२
७	गुरुङ	९७२	२.०२	४३९	१.९८	५३३	२.०५
८	सन्यासी दशनामी	३२६	०.६८	१६२	०.७३	१६४	०.६३
९	मिजार	८८४	१.८३	४१२	१.८६	४७२	१.८१
१०	थारु	३३	०.०७	२०	०.०९	१३	०.०५
११	तामाङ्ग	१८	०.०४	२	०.०१	१६	०.०६
१२	नेवा (नेवार)	७९	०.१६	३३	०.१५	४६	०.१८
१३	मुसलमान	२७	०.०६	१९	०.०९	८	०.०३
१४	यादव	१०	०.०२	६	०.०३	४	०.०२
१५	माझी	२८	०.०६	१४	०.०६	१४	०.०५
१६	कुमाल	५२	०.११	२१	०.०९	३१	०.१२
१७	घर्ति भुजेल	२८६	०.५९	१४०	०.६३	१४६	०.५६
१८	सोनार	११२	०.२३	४३	०.१९	६९	०.२७
१९	सुनुवार	४१	०.०९	१८	०.०८	२३	०.०९
२०	बादी	३५३	०.७३	१५९	०.७२	१९४	०.७५

२१	घले	८३	०.१७	३१	०.१४	५२	०.२
२२	थकाली	४४	०.०९	२४	०.११	२०	०.०८
२३	बोटे	५१	०.११	२६	०.१२	२५	०.१
२४	गाईने	१६८	०.३५	७९	०.३६	८९	०.३४
२५	राजी	५५	०.११	२७	०.१२	२८	०.११
२६	विदेशी	१२	०.०२	१०	०.०५	२	०.०१
२७	अन्य	६८	०.१४	२९	०.१३	३९	०.१५
	जम्मा	४८२१६		२२१८३		२६०३३	

श्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

३.९ धर्मका आधारमा जनसंख्या विवरण

गुर्भाकोट नगरपालिकामा बस्ने बासिन्दाहरुले मुख्य रुपमा हिन्दु धर्म अगालेको पाइन्छ । त्यसतै केहि बासिन्दाहरुले बौद्ध, क्रिश्चियन, मुस्लिम तथा केही बासिन्दाले अन्य धर्म अगालेको पाइयो जसको विवरण देहायको तालिकामा दिईएकोछ ।

तालिका10 धर्मका आधारमा जनसंख्या विवरण

क्र.सं.	धर्मालम्बी	जम्मा		पुरुष		महिला	
		संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
१	हिन्दु	४५७२०	९४.८२	२१०२०	९४.७५	२४७००	९४.८७
२	वौद्ध	७६४	१.५८	३५५	१.६०	४०९	१.५७
३	क्रिश्चियन	१६९०	३.५०	७७७	३.५०	९१३	३.५०
४	ईस्लाम	३४	०.०७	२६	०.०५	८	०.०३
५	प्रकृति	७	०.०१	४	०.०१	३	०.०१
६	वोन	१	०.००१	१	०.००	०	०.०
	जम्मा	**४८२१६**	**१००**	**२२१८३**	**१००**	**२६०३३**	**१००**

श्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

३.१० बोलिने मातृ भाषाका आधारमा

गुर्भाकोट नगरपालिकामा अधिकाँस बासिन्दाहरु मातृभाषाको रुपमा नेपाली भाषा प्रयोग गर्दछन् । यस नगरपालिकामा आफ्नै संस्कृति र मौलिकता रहेको छ । राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार वोलिने भाषाको विवरण देहायको तालिकामा दिईएकोछ ।

तालिका 11 भाषाका आधारमा जनसंख्या विवरण

क्र.सं.	मातृभाषा	जम्मा		पुरुष		महिला		कैफियत
		संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	
१.	नेपाली	४७७८५	९९.११	२१९६७	१०३.७	२५५१८	९८.०२	

२.	मगर खाम	११	०.०२	३	०.०१	८	०.०३	
३.	भोजपुरी	२२	०.०५	१४	०.०७	८	०.०३	
४.	थारु	१२	०.०२	७	०.०३	५	०.०२	
५.	मगरदुत	२९५	०.६१	१४६	०.६९	१४९	०.५७	
६.	अवधी	१०	०.०२	५	०.०२	५	०.०२	
७.	गुरुङ्ग	२३	०.०५	१०	०.०५	१३	०.०५	
८.	हिन्दि	१९	०.०४	१५	०.०७	४	०.०२	
९.	घले	११	०.०२	५	०.०२	६	०.०२	
१०.	अन्य	२८	०.०६	११	०.०५	१७	०.०७	
	जम्मा	**४८२१६**		**२११८३**		**२६०३३**		

श्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

३.११ घरमुलीको विवरण

तालिका12 घरमुलिका आधारमा जनसंख्या विवरण

लिङ्ग	उमेर लिङ्गका आधारमा घर मुलीको विवरण								जम्मा
	१०-१४	१५-१९	२०-२९	३०-३९	४०-४९	५०-४९	६०-६९	७० वर्ष माथि	
महिला	१३	१३४	१२२३	१६०५	९५७	१४२१	३४२	२११	४९९४
पुरुष	११	५६	७७६	१४५५	१५९०	५०९	९७९	५१६	६८०४
	२४	१९०	१९९९	३०६०	२४४७	१९३०	१३२१	७२७	११७९८

श्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

३१.२ आर्थिक रुपमा सक्रिय जनसंख्या विवरण

१० वर्ष र सो भन्दा माथि उमेर समूह भएका आर्थिक रुपमा सक्रिय र सक्रिय नभएको जनसंख्याको विवरण देहायको तालिकामा उल्लेख गरिएकोछ ।

तालिका 13 आर्थिक रुपमा सक्रिय जनसंख्या

वडा नं.	लिङ्ग	जम्मा जनसंख्या	आर्थिक रुपमा सक्रिय			आर्थिक रुपमा सक्रिय छैन	आर्थिक क्रिया उल्लेख नभएको
			सामान्यतया सक्रिय		सामान्यतया सक्रिय नभएको		
			रोजगारमा	वेरोजगार			
	जम्मा	३९२५३	१८९३७	१६४८	८९७०	९४४८	२५०

नगर स्तर	पुरुष	१७५२८	९२५३	८७५	३१७६	४१५४	७०
	महिला	२१७२५	९६८४	७७३	५७८४	५२९४	१८०
१	जम्मा	१४२६	३१०	१३८	६९४	२८३	१
	पुरुष	६४८	१५५	८३	२७२	१३८	०
	महिला	७७८	१५५	५५	४२२	१४५	१
२	जम्मा	२८७९	९५८	२८८	६७६	९४७	१०
	पुरुष	१३०३	५०४	२२३	१८४	३८४	८
	महिला	१५७६	४५४	६५	४९२	५६३	२
३	जम्मा	२२९०	१५२७	९०	३८९	२५८	२६
	पुरुष	१०७३	७१९	५२	१६५	१२९	८
	महिला	१२१७	८०८	३८	२२४	१२९	१८
४	जम्मा	३५६९	१८४१	५१	७११	९६२	४
	पुरुष	१६७७	८७६	३३	२९०	४७७	१
	महिला	१८९२	९६५	१८	४२१	४८५	३
५	जम्मा	२५९५	१३२९	७	४८४	७६३	१२
	पुरुष	१२२०	६८८	१	२०८	३१८	५
	महिला	१३७५	६४१	६	२७६	४४५	७
६	जम्मा	३६५०	१८३९	२६७	६६०	७५६	१२८
	पुरुष	१५५१	८१०	१२६	२८३	३०९	२३
	महिला	२०९९	१०२९	१४१	३७७	४४७	१०५
७	जम्मा	२५५५	१०४१	५९	८५०	५९६	९
	पुरुष	१०९४	५५१	२९	२४८	२६५	१
	महिला	१४६१	४९०	३०	६०२	३३१	८
८	जम्मा	३५०९	१७५८	५५	८४४	८५०	२
	पुरुष	१६०१	८६५	३१	३२५	३७९	१
	महिला	१९०८	८९३	२४	५१९	४७१	१
९	जम्मा	३६६४	१७६०	३१६	५१०	१०७०	८
	पुरुष	१६६९	९२८	५९	१७५	५०१	६
	महिला	१९९५	८३२	२५७	३३५	५६९	२
१०	जम्मा	१६८०	८४९	३४	५६७	२२८	२
	पुरुष	७०६	४२३	१७	१५५	११०	१
	महिला	९७४	४२६	१७	४१२	११८	१
११	जम्मा	२१६३	१२८३	११	१८७	६८२	०
	पुरुष	९६४	५८८	८	८४	२८४	०
	महिला	११९९	६९५	३	१०३	३९८	०
	जम्मा	२६५६	१२४५	१९०	६०२	५९५	२४

१२	पुरुष	११६०	५३७	१३१	२०८	२७७	७
	महिला	१४९६	७०८	५९	३९४	३१८	१७
१३	जम्मा	३६८३	१६१३	५२	१०२३	९८३	१२
	पुरुष	१५४६	८३६	२७	३०४	३७७	२
	महिला	२१३७	७७७	२५	७१९	६०६	१०
१४	जम्मा	२९३४	१५८४	९०	७७३	४७५	१२
	पुरुष	१३१६	७७३	५५	२७५	२०६	७
	महिला	१६१८	८११	३५	४९८	२६९	५

श्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

३१.३ प्रमुख पेशा र संस्थागत क्षेत्रमा १० वर्ष र माथिको आर्थिक रूपमा सक्रिय जनसंख्या

तालिका14 पेशाका आधारमा जनसंख्या

लिङ्ग	पेशा	जम्मा	संस्थागत क्षेत्रमा रोजगारी					
			सरकारी	वित्तिय संस्था	गैर वित्तिय संस्था	गैर नाफा मुलक संस्थामा सेवा गर्ने परिवार संख्या	घरपरिवार संख्या	उल्लेख नभएको
जम्मा	नगर स्तरमा	२८८२०	६८५	१३२	५१६६	४२	२२७७९	१६
पुरुष		१२९७७	४४६	५०	२८७८	३१	९५६४	८
महिला		१५८८३	२३९	८२	२२८८	११	१३२१५	८
जम्मा	सशस्त्र वलमा	३३	३३	०	०	०	०	०
पुरुष		३१	३१	०	०	०	०	०
महिला		२	२	०	०	०	०	०
जम्मा	प्रवन्धकका रुपमा	७७१	७७	२२	४५८	६	२०८	०
पुरुष		४५३	६४	१३	२७२	४	१००	०
महिला		३१८	१३	९	१८६	२	१०८	०
जम्मा	प्राविधिक, व्यावशायियिक	६८८	४००	६	२५१	५	२६	०
पुरुष		३९५	२४३	३	१२८	३	१८	०
महिला		२९३	१५७	३	१२३	२	८	०
जम्मा	प्राविधिक	२०४	६४	१२	१०७	४	१६	०
पुरुष		१२२	३५	७	६७	३	९	१
महिला		८२	२९	५	४०	१	७	०
जम्मा	सहायक स्तर	१५९	५४	३०	६५	३	५	२
पुरुष		७०	३१	९	२६	०	३	१
महिला		८९	२३	२१	३९	३	२	१

जम्मा	सेवा र विक्रि क्षेत्र	११०७	२६	६०	७५३	५	२६०	३
पुरुष		५१९	२३	१८	३६७	५	१०५	१
महिला		५८८	३	४२	३८६	०	१५५	२
जम्मा	दक्ष कृषि, वन	२०९९३	७	०	२४१	४	२०७३९	२
पुरुष	कामदार	८३८६	५	०	९६	२	८२८२	१
महिला		१२६०७	२	०	१४५	२	१२४५७	१
जम्मा	हस्तकला र	१०२०	१	०	५८२	५	४३१	१
पुरुष	समवद्ध क्षेत्र	८१८	१	०	४७६	४	३३६	१
महिला		२०२	०	०	१०६	१	९५	०
जम्मा	प्लान्ट मेसिन	४३४	०	०	३४६	०	८७	१
पुरुष	अपरेटर,	४१०	०	०	३२६	०	८३	१
महिला	एसएम्वल	२४	०	०	२०	०	४	०
जम्मा	प्राथमिक कामदार	३३९६	२२	२	२३५८	१०	१००३	१
पुरुष		१७६४	१२	०	१११८	१०	६२४	०
महिला		१६३२	१०	२	१२४०	०	३७९	१
जम्मा	पेशा उल्लेख	१५	१	०	५	०	४	५
पुरुष	नभएको	९	१	०	२	०	४	२
महिला		६	०	०	३	०	०	३

३१.४ नगरपालिकामा सूचिकृत वेरोजगार एवं रोजगार प्रदान गरेको विवरण

एक घर एक व्यत्ति रोजगार भन्ने राष्ट्रिय उद्देश्यकासाथ ल्याईएको प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रममा हरेक वर्ष १०० दिन रोजगार उपलब्ध गराउने गरी कार्यक्रम शुरु गरिएको भए पनि यस प्रति वेरोजगार व्यत्तिको वार्षिक रुपमा १३३ जना सूचिकृत भएर ४५ जनाले मात्र रोजगार पाएकाले खासै चासो देखिएन । वेरोजगारको विवरण सूचिकृत एक आर्थिक वर्षमा गर्नु पर्ने र रोजगार दोश्रो वर्षमा पाईने प्रावधान हुनुका साथै सूचिकृत हुदैमा रोजगार पाईने निश्चित नहुने भएकाले यस कार्यक्रमले नागरिकको विश्वास जित्न सकेको छैन । गुर्भाकोट नगरपालिकामा रहेका वेरोजगार व्यत्ति भारत लगायतका देशमा रोजगारका लागि जाने गरेको देखिन्छ । यस नगरपालिकामा सूचिकृत वेरोजगार एवं रोजगार पाएका व्यत्तिको विवरण तल दिईएको छ । सूचिकृत वेरोजगार तथा रोजगार पाएका व्यत्तिको विवरण आ. व. २०७९/०८० का अनुसार देहायको तालिकामा देखाइएकोछ ।

तालिका15 सूचिकृत वेरोजगार व्यत्ति र रोजगार पाएका व्यत्तिको विवरण

वडा.नं.	सूचिकृत बेरोजगार व्यत्तिको विवरण			रोजगार पाएका व्यत्तिको विवरण		
	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा
१	०	०	०	०	०	०
२	१२	२	१४	७	१	८
३	०	०	०	०	०	०
४	०	०	०	०	०	०
५	०	०	०	०	०	०

६	०	०	०	०	०	०
७	४७	३	५०	१०	०	१०
८	५	१	६	५	१	६
९	०	०	०	०	०	०
१०	०	०	०	०	०	०
११	२	०	२	०	०	०
१२	५	९	१४	४	४	८
१३	३९	८	४७	१३	०	१३
१४	०	०	०	०	०	०
जम्मा	११०	२३	१३३	३९	६	४५

श्रोतः गुर्भाकोट नगरपालिका रोजगार शाखा

३.१५ घटना दर्ताको स्थिति

गुर्भाकोट नगरपालिकामा आ. व. २०७८/२०७९ मा व्यत्तिगत घटना दर्ता विवरणलाई देहायको तालिकामा देखाइएकोछ।

तालिका 16 व्यत्तिगत घटना दर्ता विवरण

वडा नं.	जन्म दर्ता				मृत्यु दर्ता				सम्वन्ध विच्छेद जम्मा	विवाह दर्ता जम्मा महिला	वसाई सरी आएको		वसाई सरी गएको	
	पुरुष	महिला	तेश्रोलिङ्गी	जम्मा	पुरुष	महिला	तेश्रोलिङ्गी	जम्मा			दर्ता संख्या	सदस्य संख्या	दर्ता संख्या	सदस्य संख्या
१	१६२	१४५		३०७	१७	१५		३२	५	७४	११	३१	२१	६७
२	९४	९६		१९०	३१	२४		५५	३	६८	१६	६२	३४	७३
३	४१७	३९७		८१४	५५	३७		९२	११	१६३	९	२६	४९	१५६
४	१७८	१७२		३५०	४३	३४		७७	३	१३८	३०	९५	२८	९६
५	१३३	१४८		२८१	२७	१९		४६	३	१२०	१०	३३	३०	९३
६	६८०	६४४		१३२४	८२	६२		१४४	८	२२१	२१	६४	६५	१९९
७	४५६	४००		८५६	९०	६४		१५४	६	१८०	२६	९२	३३	९५
८	६२३	५८९		१२१२	१०३	६१		१६४	१४	२६९	५०	१६६	३८	१०३
९	२२७	२१४		४४१	५५	५१		१०६	७	१४३	६२	२०९	२५	७७
१०	१९६	१६१		३५७	४३	३६		७९	१०	१०३	३४	११९	३०	७९
११	३१३	३२०		६३३	६२	५७		११९	४	१८५	२३	८२	६४	२२१
१२	४३४	४१८		८५२	८८	५३		१४१	१७	१६५	४४	१३६	६६	२०९
१३	३३१	३५१		६८२	९६	७१		१६७	१७	२२७	७८	२६१	४५	१२९
१४	२८१	३०२		५८३	५६	५६		११२	१३	१३५	३४	११७	५६	१९०
जम्मा	४५२५	४३५७		८८८२	८४८	६४०		१४८८	१२१	२१९१	४४०	१४८९	५८४	१७८७

श्रोतः-गुर्भाकोट नगरपालिका सामाजिक सुरक्षा तथा पंजिकरण शाखा।

३.१.६ सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने लाभग्राही विवरण

यस नगरपालिकाका आ व २०७९।०८० तेश्रो चौमासिक अवधिको विवरण अनुसार सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने विवरण देहायका तालिकामा देखाइएकोछ ।

तालिका17 सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने जनसंख्या विवरण

वडा नं.	जेष्ठ नागरिक (अन्य)	जेष्ठ नागरिक एकल (महिला)	जेष्ठ नागरिक (दलित)	विधवा	लोपुन्मुख जनजाती	अति अशक्त अपाङ्गता		लोपुन्मुख	दलितवालवालिका पोषण भत्ता	जम्मा
						क वर्ग	ख वर्ग			
	संख्या	संख्या	संख्या	संख्या	संख्या	संख्या	संख्या	संख्या	संख्या	संख्या
१	११४	२७	२५	२४	०	४	१३	०	५०	२५७
२	१७४	१८	२७	४२	९	२	१९	०	३५	३२६
३	१३८	४०	२०	३६	०	५	१६	०	१२५	३८०
४	१८०	३८	३८	८२	०	७	१७	०	१२१	४८३
५	१२५	४१	२४	५३	१६	४	१४	२	६९	३४८
६	१५३	९४	२६	६६	०	७	३१	०	३६४	७४१
७	१५९	७६	२७	६०	२२	८	१३	०	१९७	५६२
८	१६४	९५	३१	६५	२६	८	१२	२	२७६	६७९
९	१९८	५५	३३	७२	०	७	१७	०	१०८	४९०
१०	९२	३६	१४	३५	०	४	४	०	६१	२४६
११	१४५	४३	१९	३८	०	४	१२	०	९४	३५५
१२	२३५	३८	३५	६७	१३	१०	१५	०	१००	५१३
१३	२२८	४२	४२	७५	०	५	१६	०	९५	५०३
१४	१५७	२५	२८	३९	०	३	२१	०	४५	३१८
	२३६२	६६८	३८९	७५४	८६	७८	२२०	४	१६४०	६२०१

श्रोतः गुर्भाकोट नगरपालिका सामाजिक सुरक्षा तथा पंजिकरण शाखा

परिच्छेद ४

आर्थिक विकास अवस्था

४.१.१ कृषि तथा खाद्य सुरक्षा

नगरपालिकाले आर्थिक वृद्धिको पहिलो आधार कृषिमा सुधारको नारालाई मुल मर्म ठानी त्यसै अनुरुप कृषि तथा पशुपालन क्षेत्रको विकासलाई जोड दिएकोछ । व्यवसायिक नगदेबाली, पशुपंक्षी, मौरी पालन र जडिबुटिजन्य कृषि खेति उत्पादनको विस्तार तथा बजारीकरण नगरपालिकाको मुख्य प्राथमिकतामा रहेको छ । त्यसै गरी अर्गानिक कृषि प्रणालीको विकास, कृषि तथा पशु बिमा कार्यक्रम, प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण कार्यक्रम, एक गाउँ एक नमुना कृषि उत्पादन व्लकको स्थापना जस्ता कार्यक्रमहरुलाई प्राथमिकताका साथ अगाडि वढाएको छ भने चालु आ. व. मा टनेल कृषि, थोपा सिँचाइ, कृषि शिविर कार्यक्रम, व्यवसायिक फलफुल

र खेती कार्यक्रमलाई जोड दिएको छ । कृषि क्षेत्रको उत्पादनका लागि आवश्यक पर्ने निम्न विषयमा यस नगरपालिकाको हालको अवस्थाका वारेमा तल उल्लेख गरिएको छ ।

४.१.२ माटो

नगरपालिका भित्र खेतिपाति उत्पादनका लागि आवश्यक पर्ने महत्वपूर्ण वस्तु भनेको माटो हो । यस नगरपालिकामा चिम्टयाईलो देखि वलौटे माटो पाईन्छ । माटोमा प्रांगारिक पदार्थ दिन प्रतिदिन घटी रहेको छ । यसले गर्दा कृषि उत्पादनमा ह्रास आईरहेको छ । उच्च भुभाग एवं चुरिया क्षेत्रको भू-क्षयको दृष्टिले संवेदनशिल रहेकोछ ।

४.१.३ सिंचित क्षेत्र तथा सिंचाई प्रणाली

गुर्भाकोट नगरपालिकामा रहेका विभिन्न खोलाहरुलाई सिचाईका श्रोतका रुपमा उपयोग गरिदै आएको छ । यस नगरपालिका वडा नं. २ मालारानी क्षेत्र, वडा नं. ४ सहारेको मिलनचौक वडा नं. १० र ११ का भेरी नदी तटीय भाग वडा नं १३ को भम्का क्षेत्र सिंचाईका लागि उत्तम स्थान मानिन्छन् । त्यसै गरी केहि खोलाहरुवाट मौसमी सिंचाईका रुपमा समेत उपयोग हुदै आएका क्षेत्र समेत छन् । सिचाई भएको र सिचाईका लागि प्रयोग भएका खोलाको विवरण तल दिईएको छ ।

तालिका18 सिंचाई सुविधा भएको क्षेत्रको विवरण

सि नं	विवरण	हेक्टर	प्रतिशत	कैफियत
१	नगरपालिका कुल क्षेत्रफल	२२८१०	१००	
२	कुल खेति योग्य जमिन	६३४१	२७.८	
३	खेति गरिएको जमिन	५०७३	२२.२४	
४	वाँझो जमिन	१२६८	५.५५	
५	सिंचित क्षेत्रफल (खेति गरिएको जमिनको)	११३७	२२.४२	
६	आंसिक मौसमी सिचाई हुने क्षेत्रफल	५०५	१०.७६	

तालिका19 सिचाईका स्रोतका रुपमा उपयोग भएका खोलाहरु

सि.नं.	सिंचाईका श्रोत	सिंचाई हुने क्षेत्र र वडा नं.	कैफियत
१	गोछेखोला	१, २, ४	
२	वर्दिखोला	२	
३	ठाँटीखोला	५	
४	वेतेनीखोला	१२, १३	
५	कालीखोला	५	
६	काप्रेखोला, वसेरीखोला, मेग्ना खोला	५	
७	फुलफुले	१	
८	फलाटेखोला	१	
९	अर्जुन खोला	७	
१०	सिमखोला	११,१०	
११	खहरेखोला	१४	
१२	भेरी लिफ्ट सिंचाई	७ गोकुलपुर क्षेत्र	

४.१.४ भू-स्वामित्व

कृषि उत्पादनको दृष्टिले जमिनको स्वामित्वको अवस्थाले महत्वपूर्ण प्रभाव पार्दछ । त्यसैले भू-स्वामित्वको हिसावले हेर्दा १ देखि ५ रोपनीसम्म जमिन हुने कृषकहरु ३८.८६ प्रतिशत, ६ देखि १० रोपनीसम्म जमिन हुने कृषकहरु ३४.५० प्रतिशत, ११ देखि १५ रोपनीसम्म जमिन हुने कृषकहरु १६.०६ प्रतिशत, १६ देखि २० रोपनीसम्म जमिन हुने कृषकहरु ७.४३ प्रतिशत र २१ रोपनी भनदा माथि जमिन हुने किसान ३.१ प्रतिशत भएको देखिन्छ । माथिको विवरणवाट के प्रष्ट के हुन्छ भने साना किसानको वाहुल्यता यस नगरपालिका भित्र रहेको देखिएको साथै जमिन पनि छरिएर रहेकाले उत्पादनमा ठुलो मात्रामा वृद्धि गर्न गाह्रो हुने देखिन्छ जसलाई तलको तालिकामा दिईएको छ ।

तालिका 20 कृषक घरधुरी अनुसार खेतिपातिका लागि भु-स्वामित्व (रोपनीमा)

वडा	भु-स्वामित्व (रोपनी)							जम्मा
	<५	६-१०	११-१५	१६-२०	२१-२५	२६-३०	>३०	
१.	८६	१५१	५६	१६	०	०	०	३०९
२.	२९७	२०९	१०२	१८	५	०	०	६३१
३.	१८१	१३६	१२८	८५	४२	१	२	५७५
४.	१२५	३२५	१४६	५२	१५	४	४	६७१
५.	२५४	१०४	८७	५६	२५	१६	१०	५५२
६.	४५७	३२५	७१	११	५	५	४	८७८
७.	३५९	१८०	६३	४२	५	०	०	६४९
८.	३२६	५२	२४	१३	५	०	०	४२०
९.	२८६	१५५	६५	२७	१२	३	०	५४८
१०.	१३२	२०२	१४१	७०	१९	१२	१	५७७
११.	३३९	२७०	११७	४८	१६	४	१	७९५
१२.	३२५	२५४	८०	२६	३	०	०	६८८
१३.	१६८	३६२	१०८	६५	२५	२	०	७३०
१४.	८६	२०३	५४	२४	१३	०	०	३८०
जम्मा	**३४२१**	**२९२८**	**१२४२**	**५५३**	**१९०**	**४७**	**२२**	**८४०३**

स्रोत फिल्ड सर्वे २०७५

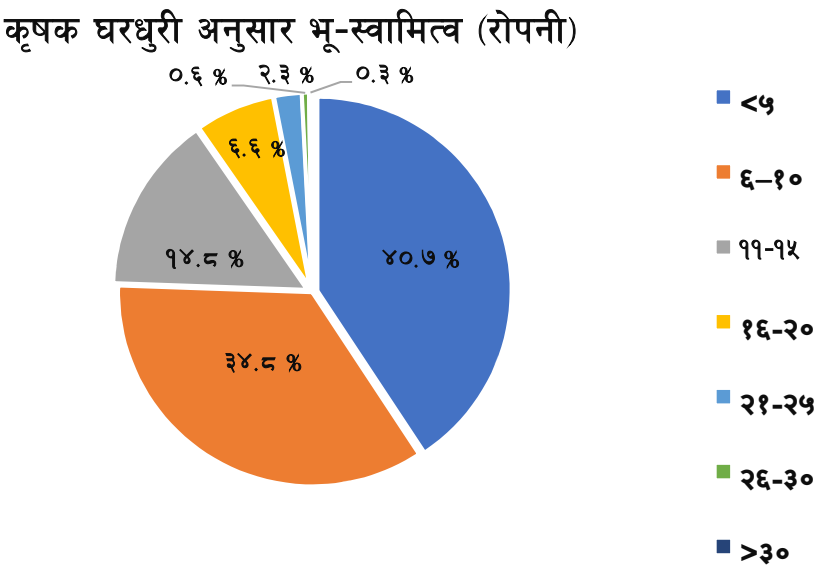

४.१.५ कृषि प्रणाली

जिविकोपार्जनको मूख्य आधार रहेको कृषि क्षेत्रमा मिश्रित प्रणालीको वाहुल्यता रहेको देखिन्छ । यसमा खेतिपाति र पशुपालनलाई कृषिको अभिन्न अङ्गको रुपमा रहेकाले यि दुवै एकअर्काका परिपुरकको रुपमा रहेका छन् । पशुद्धारा खेत जोत्ने पशुको मलमुत्र प्रयोग गरेर वाली उत्पादन लिने तथा खेतवारीवाट उत्पादित घाँस, दाना पशुपालनका लागि प्रयोग गर्ने जस्ता अन्तर सम्वन्ध ग्रामिण कृषिमा रहेको छ । तथापि हाल आएर यो सम्वन्ध केहि कमजोर वन्दै गएको देखिन्छ । आधुनिक आर्थिक गतिविधि वढ्दै जाँदा परंपरागत कृषिबाट मात्र आवश्यता पुरा हुन नसक्ने भएपछि कृषकहरु व्यावसायिक कृषि तथा पशुपालन तर्फ उन्मुख भएको पाईन्छ । हाल केहि किसान व्यावसायिक किसान वन्न सरकारी तवर र कृषक स्वयं लागे पनि दिगोरुपमा टिकाई राख्न कृषकले साह्रै संघर्ष गर्नु पर्ने अवस्था रहेको छ । उत्पादन स्थान विषेश महाभारत श्रंखला, समथर भूभाग र मौसम अनुसार उत्पादन हुने गरेको छ।किसानको जिविको पार्जन गर्न खेतिपाती खाध्यान्न, तेलहन, दलहन अन्य उत्पादनलाई देहायको तालिकामा देखाईएको छ ।

तालिका 21 मूख्य वालीहरु तथा उत्पादकत्व

वाली	उत्पादकत्व (मे/ हे)	प्रस्तावित उपादकत्व (मे/हे)
धान	२.२८	२.६२
मकै	२.४६	२.८३
गहुँ	२.७७	३.१९
तोरी	०.८३	०.९५
बदाम	१.६०	१.८४
तल	०.५४	०.६२
मसुरो	१.२५	१.४४
चना	०.८७	१.०
हिउदे आलु	१८.३८	२१.१४
वर्षे आलु		

काउली	१७.१	१९.६७
बन्दा	१५	१७.२५
गोलभेडा	२१.५	२४.७२
सिमी	११.६५	१३.३९
केराउ) हरियो(	१२.२१५	१४.०४
गाजर	९.८	११.२७
हिउदे तरकारी कुल	१५.६	१७.९४
काँक्रा	१७.५१	२०.१४
भिण्डी	१६	१८.४
फर्सी	१६	१८.४
लौका	१६.२	१८.६३
बोडी	१५.५	१७.८३
करेला	१३.८	१५.८७
बर्षे कुल	१५.०३	१७.२८
काँक्रा	१६	१८.४
जुकिनी	१५.४८	१७.८०
लौका	१५.४९	१७.८१
गोलभेडा	२०.८९	२४.०२
बन्दा	१६.४०	१८.८६
भेडे खुर्सानी	१०.५०	१२.०७
बसन्ते तरकारी	१५.८५	१८.२३
मसलाबाली		
अदुवा	१७.९१	२०.५९
वेसार	१४	१६.१
लसुन	८	९.२
प्याज	२०.२	२३.२३
फलफुल		
आँप	८.६१	९.९०
केरा	१५.२	१७.४८
लिची	११	१२.६५
कागती	१०.९	१२.५४
सुन्तला	९.५१	१०.९४
अम्बा	८.२९	९.५३
माछा	३.५३	४.०५९
माहुरी) घार(	०.०४	०.०४६

च्याउ	०.००३	०.००३४

श्रोत : फिल्ड सर्भे, २०७५

४.१.६खाद्यान्न वालीमा लाग्ने रोग किराहरु

तालिका22 **खाद्यान्न वालीमा लाग्ने रोग** तथा किराहरु

सि नं	खाद्यान्न वालीको नाम	रोगकिराको नाम	रोग लाग्ने मौसम
१	धान	गवारो	श्रावण र भाद्र महिना
२	मकै	गवारो	जेष्ठ, असार ,महिना
३	धान	खैरो रोग	श्रावण भाद्र महिना
	तरकारी वालीमा		
१	आलु वाली	पछौटे, डडुवा रोग र रातो कमिला	मंसिर देखि माघ महिना सम्म
२	लहरे तरकारी वालीमा	फलकुहिने औसा	श्रावण र भाद्र महिना
३	गोलभेडा वालीमा	ट्रटा अप्सुलेटा	असोज देखि चैत्र महिना
४	सवै तरकारी वालीमा	लाहीकिरा	सवै तरकारी वालीमा

४.१.७ फलफूलमा लाग्ने रोग र किरा

तालिका23 फलफूलमा लाग्ने रोग तथा किराहरु

सि नं	फलफूलको जात	रोगकिराको नाम	रोग लाग्ने मौसम
१	आँप	फटके किरा मधुवा किरा	चैत्र पहिलो साता देखि वैशा पहिलो सातासम्म
२	आँप र सुन्तला	एन्थ्राक नोज रोग	असार महिना
३			

४.१.८ पशु पालन व्यावसाय

पशुपालन व्यवसाय जिविको पार्जनको रुपमा नलिई हालसम्म पनि कृषि उत्पादनको पुरकको रुपमा लिएको पाईएको छ। खास गरी वाखापालन, भैसीपालन, गाईपालन जस्ता पशु चौपायहरुको व्यावसायिकतामा जोड दिन सरकारी प्रोत्साहनको नीति लिएको भए पनि खासै व्यावसायिकताको रुप लिन सकेको छैन । तर पनि यो व्यवसाय केही मात्रमा भए पनि व्यावसायिकता तर्फ उन्मुख भएको छ । पशु पालनमा गुणात्मक सुधार हुन सकेको छैन । उन्नत जातको पशुपालन विना आयआर्जनको आधार वन्न सकेको छैन। तालिकामा उल्लेखित उन्नत जातका गाई ३.४ प्रतिशत , भैसी २.७ प्रतिकत र बाखा ६.९ प्रतिशत रहेको देखिन्छ। व्यावसायिक किसानहरुवाट समेत गोठ सुधार तथा पोषणमा खासै ध्यान पु-याएको देखिदैन । पशुमा लाग्ने परजिविको नियन्त्रण हुन सकेको छैन। कृषि उत्पादनमा लागत खर्च कम गर्न आधुनिक कृषि औजार मिनि टिलर कर्णाली प्रदेश सरकार र गुर्भाकोट नगरपालिकावाट ५० प्रतिशत अनुदानमा वितरण गर्दा गोरुको संख्या घटेको छ । केहि पशुपालक किसानले गोरुको सट्टा भैसी पालेर आयआर्जनका साथै पोषणमा समेत सुधार भएको छ।

तालिका24 **नगरपालिका भित्र पशुपालक कृषकले पालेका पशुवस्तुको विवरण**

	गाई	भैसी		वाखा	कुखरा	वंगर	भेडा

वडा नं	उ.	स्था.	उ.	स्था.	गोरु	उ.	स्था.	उ.	स्था.	उ.	स्था.	उ.	स्था.
१	०	१०६	०	२८	२६७	८	२८१	४	२४३	१	१८	०	६
२	५	९५	१	२१५	३८१	६८	५४५	९२	२८०	१४	३५	०	२६
३	३	५६७	०	२११	५२०	१०६	२९८०	१००	२९५०	०	११०	०	९५
५	७	५८	०	८९	४७०	२५८	२३८५	१९६०	१६६०	०	१२	०	४८
७	८	१९१	०	१८३	४७१	११०	१११०	४९४०	६८००	२८	३५	०	१३१
९	२	९०	५	१४९	६८१	३६	१७८५	२९७०	२८३५	३००	२७	०	१५३
७.	०	२३	१	६२	३७७	५	२२०५	२०३०	९३०	०	३०	०	१६७
८.	०	२८	०	५६	२३२	६	९०५	२३२३	२१४०	२०	२७	०	३३२
९.	१५	१५५	२	११८	४१७	१७०	१००५	७०९५	२७५५	५०	१५	०	१५७
१०.	१	७३	३०	९६	२४३	३६	४१५	११२	२३२	०	४२	०	१५५
११.	४	२९८	०	७७	५९५	२९१	२६८५	३५	१४९६	०	२	०	७७७
१२.	१४	२१४	०	१३०	५८५	३१	२८१२	५३५०	३८५५	०	१४३	०	७०
१३.	१५	५७	०	१५३	४७०	२४०	६५०	६८००	१२००	२७५	१०२	०	३६
१४.	०	१४४	०	११२	४९५	१७१	९०६	११०८	१७६०	३०	१०	०	०
जम्मा	७४	२०९९	३९	१६७९	६२०४	१५३६	२०६६९	३४९१९	२९१३६	७१८	६०८	०	२१५३

श्रोत : फिल्ड सर्भे, २०७५

क) निजि व्यावशायी दर्ता फार्महरु

तालिका25 निजि व्यावशायी दर्ता फार्महरु

क. सं.	निजि व्यावशायी दर्ता फर्महरु	संख्या
१	पश औषधि पसलहरु	१०
२	बंगुर फर्म	९
३	बाख्रा फार्म	५
४	लेयर्स कुखुरा फार्म	५
५	मिनि ह्याचरी	१
६	गाई फार्म	७
७	भैसी फार्म	२
८	डेरी पसल	६
९	मासु पसल	१२

४.१.९ पशुपन्छिमा लाग्ने रोग किराहरु

तालिका 26 पशुपन्छिमा लाग्ने रोग

सि नं	जनावर (जाति) को नाम	लाग्ने रोगको नाम	रोग लाग्ने मौसम
१	कुकुर	रेविज	पौष, माघ, फागुन
२	गाई, भैसी	चर्चरे	चैत्र, वैशाख, जेष्ठ
३	गाई, भैसी	भ्याकुते	चैत्र, वैशाख,जेष्ठ
४	गाई, भैसी, वाखा	वाह्य परजिवि	वर्षै भरी
५	गाई, भैसी, वाखा	आन्तरिक परजिवि	वर्षै भरी
६	गाई, भैसी, वाखा, सुगुर, वंगुर	थुनेलो	असार श्रावण
७	गाई, भैसी, वाखा	पेट फुल्ने	चैत्र, वैशाख
८	गाई, भैसी, वाखा, सुगुर, वंगुर	पक्षघात	पौष,माघ
९	गाई, भैसी, वाखा, सुगुर, वंगुर	ज्वारो(fever)	वैशाख, जेष्ठ, श्रावण, भाद्र
१०	गाई, भैसी, वाखा, सुगुर, वंगुर	Food Poision	वैशाख, जेष्ठ, असार
११	गाई, भैसी, वाखा, सुगुर, वंगुर	Lompy skin	फाल्गुण देखि जेष्ठ
१२	गाई, भैसी, वाखा, सुगुर, वंगुर	मुखेलो (Orf)	फाल्गुण देखि असारसम्म
१३	गाई, भैसी, वाखा, सुगुर, वंगुर	(Rhinitis)	पौष, माघ ,चैत्र, वैख
१४	गाई, भैसी, वाखा	Diarrea	चैत्र, वैशाख, जेष्ठ

४.१.१० जनशक्ति विवरण

सरकारले लिएका नीति तथा कार्यक्रम कार्यन्वयन गर्न र नागरिकलाई सेवा पु-याउन आवश्यक पर्ने दक्ष जनशक्तिको व्यवस्था हुनु जरुरी हुन्छ। उत्पादन वृद्धि नविनतम प्रविधि हस्तान्तरण वा रोग किराको नियन्त्रणका लागि कृषि र पशु सेवा क्षेत्रमा प्राविधिक जनशक्तिको दरवन्दी श्रृजना गरी पद पूर्ति भएको छ। यस नगरपालिकाको स्थानीय सरकार स्थापना पछि यस क्षेत्रमा सुधारका संकेत प्रष्ट देखिन थालेका छन। पशु जन्य वस्तुहरुमा मासुका लागि खसी र दुधका लागि भैंसी तथा गाई जस्ता वस्तुमा नगरपालिका आत्म निर्भर भै वाहिर पठाउने काम समेत भएको छ। त्यसैगरी खाद्यान्नमा मकैको विउ उत्पादन गरी आत्म निर्भर भै वाहिर पठाउने काम भएको देखिन्छ। तरकारी खेतिमा पनि सुधार भएको देखिन्छ। यस कार्यमा प्राविधिक सल्लाह पु-याउन देहायका जनशक्ति कार्यरत भएका छन।

तालिका27 कृषि र पशु सेवा तर्फ कार्यरत जनशक्ति विवरण

सि नं	दरवन्दी विवरण	संख्या	पूर्ति	रिक्त
	कृषि सेवा तर्फ			
१.	कृषि अधिकृत आठौ नवौ तह	१	०	१
२.	कृषि अधिकृत छैटौ सातौ	१	१	०
३.	कृषि सहायक स्तर पाँचौ	१	१	०
४.	सहायक स्तर चौथो	१	१	०
५.	सहायक स्तर	३	३	न पा अनुदान
पशु सेवा तर्फ				
१.	भेटेनरी अधिकृत आठौ नवौ तह	१	०	१

२.	भेटेनरी अधिकृत छैटौ सातौ तह	१	१	०
३.	सहायक स्तर पाँचौ	१	१	०
४.	सहायक स्तर चौथो	१	१	०
५.	सहायक स्तर चौथो	३	३	न पा अनुदान

तालिका 28 नगरपालिका भित्रका कृषि र पशु सेवाका लागि संचालित एग्रोभेट

क्र. सं.	नगरपालिका भित्र संचालित एग्रोभेटहरु	स्थान
१	लक्ष्मी एग्रोभेट सेन्टर	मेहेलकुना
२	अमृत एग्रोभेट सेन्टर	बोटेचौर
३	बसन्त एग्रोभेट सेन्टर	बोटेचौर
४	जुरीचुला एग्रोभेट सेन्टर	बोटेचौर
५	सम्झना एग्रोभेट सेन्टर	मेहेलकुना
६	पवित्र एग्रोभेट सेन्टर	मेहेलकुना
७	गोविन् एग्रोभेट सेन्टर	मालारानी
८	ज्वाला एग्रोभेट सेन्टर	मालारानी
९	क्रिटल एग्रोभेट सेन्टर	मेहेलकुना
१०	दिप जलन एग्रोभेट सेन्टर	गुमी

तालिका 29 दुध संकलन केन्द्र

क्र सं	**दुग्ध संकलन केन्द्रको नाम**	**स्थान**
१	ठुली भेरी दुग्ध संकलन केन्द्र	घुमखहरे
२	फेवा दुग्ध संकलन केन्द्र	मलारानी
३	जनसेवा दुग्ध संलन केन्द्र	मलारानी
४	गुमीचुली दुग्ध संकलन केन्द्र	शिववनगर
५	गुरुङ्ग डेरी	गुमी
६	वागेश्वरी दुग्ध संकलन केन्द्र	सहारे

तालिका 30 तरकारी संकलन केन्द्र

क्र. सं	**संकलन केन्द्रको नाम**	**स्थान**
१	मिलिजुलि तरकारी संकलन केन्द्र	मालारानी
२	पवित्र अनुकुलन कृषि उपज संकलन केन्द्र	मेहेलकुना
३	गुर्भाकोट एकता कृषि बजार संकलन केन्द्र	बोटेचौर
४	अमृत कृषि उपज संकलन केन्द्र	बोटेचौर
५	सुन्दर थकलेनी कृषि उपज संकलन केन्द्र	थकलेनी

तालिका31 कृषि तथा पशुसमूहहरुको सूची

क्र. सं	समूहको किसिम	जम्मा समूह
१	कृषक समूह	१४९
२	भैसि पालन समुह	११
३	बख्रा पालन समुह	२८
४	बंगुर पालन समुह	२
५	कुखुरा पालन समुह	१

तालिका32 नगरपालिका भित्र हाट वजारको विववरण

सि नं	हाटवजारको विवरण	वडा नं	कैफियत
१	वोटेचौर	९	
२	शिवनगर	१३	
३	मेहलकुना वजार	८	
४	वडाखोली	६	

४.४.१ खाद्य सुरक्षाको अवस्था

यस नगरपालिकाको केहि भाग उच्च पहाडी भाग रहेको र बाँकी भाग समथर मैदानी भाग रहेको साथै सिचाईको समेत उचित प्रवन्ध भै सकेकाले खाद्यान्न क्षेत्रमा करीव ९ महिना भन्दा वढी समय आफ्नै उत्पादनले पुग्ने यस पहाडी भूभागमा वाख्रा, भैसी पालन, नगदे वाली, तरकारी, अदुवा, वेसार खेति गरीने भएकाले तरकारी खसी, वाख्रा, भैसी विक्रि वितरणवाट राम्रो आम्दानी हुने भएको साथै मेहलकुना, वोटेचौर, शिवनगर जस्ता ठूला वजार समेत रहेकाले खाद्यान्न सुरक्षित क्षेत्र मानिन्छ।

तालिका33 खाद्य सुरक्षाको अवस्था

वाली	क्षेत्रफल) हे(	उत्पादकत्व)मे/हे (	जम्मा उत्पादन) मे.टन(	खान योग्य (%)	खान योग्य) मे (
धान) वर्षे (	१,९७९	३.१०	६,१३४.९	४६.३५	२,८४३.५३
धान)बसन्ते (	११	२.३६	२५.९६	४६.३५	१२.००
मकै) वर्षे (	२,५२९	२.४६	६,२२१.३४	८३.५३	५,१९६.६९
मकै)बसन्ते (	१४०	१.५१	२११.४	८३.५३	१७६.५८
गँहु	१,७५०	२.२४	३९२०	७५.२	२,९४७.८४
कोदो	२२३	१.५५	३४५.६५	७९.०१	२७३.१०
जम्मा	६,६३२		१६,८५९.२५		११,४४९.७४

स्रोतः कृषि विकास कार्यालय सुर्खेत

४.४.१ व्यापार, व्यवसाय र आपूर्ति

नगरपालिकाले उद्योग तथा उद्यमशिलताको विकासका लागि सहकारी तथा वित्तीय क्षेत्रसँगको सहकार्यलाई विशेष जोड दिएको छ। सहकारीका रुपमा कृषि, पशुपालन र पशुजन्य उद्योगहरुलाई प्रोत्साहन गर्ने, साना बचत तथा आयआर्जन, कुटिर उद्योगहरु तथा कृषिजन्य उद्योगहरुमा सहकारी क्षेत्रको लगानी बढाउने, नगर भित्र रहेका सहकारीहरुलाई प्रवद्र्धन गर्न लेखा व्यवस्थापन लगायतका तालिमहरु संचालन गर्ने, सहकारी क्षेत्रमा खुतुर्के वचत, सानो वचत, वाल बचत, दैनिक बचत, वृद्ध वचत, मौसमी वचत तथा महिलाहरुबाट गरिने विभिन्न घरायसी बचतहरुलाई एकिकृत गरी मुल पूँजीको रुपमा विकास गरी लगानीमा विस्तार गरी आय आर्जनमा टेवा पुग्ने खालका कार्यक्रमहरु संचालनमा ल्याउने लगायतका कार्यक्रमहरुलाई प्राथमिकताका साथ अगाडि सारेको छ ।

४.४.२ औद्योगिक सम्बन्धी विवरण

यस नगरपालिका अन्तर्गतका बिभिन्न गाउँहरुमा औधोगिक तथा व्यापार व्यावसायको लागी नभई नहुने आधारका रुपमा रहेको सडक, विद्युत, औधोगिक कच्चा पदार्थ लगायत अन्य आवश्यक सेवाको उचित व्यवस्थापन भई नसकेकाले उद्योग स्थापना तथा औद्योगिक विकासमा कठिन देखिएको छ। यसका बाबजुत पनि नागरीकहरुलाई उद्योगका माध्यमबाट रोजगारी सृजना गरी लक्षित वर्ग आय आर्जन गराउन उद्योग संचालन कार्यविधि स्वीकृत गरी उप-प्रमुख उद्यमशिलता कार्यक्रम लागु गरेको छ। यसवाट व्यावसायिक रुपमा सिलाई कटाई तालिम र प्रविधि हस्तान्तरण ढाँका कपडा वुनाई, पलम्वर तालिम, आरन संचालन तालिम, हाउस वायरिङ्ग तालिम, हाते टयाक्टर मर्मत र महिला अटोरिक्सा संचालन सम्वन्धि तालिम दिई नागरिकलाई रोजगार मार्फत आय आर्जन गरी रहेका छन। माथि उल्लेखित तालिमामा रोजगारका लागि अटोरिक्सा वाहेकका तालिमका प्रशिक्षार्थिहरुलाई आवश्यक पर्ने सामान प्रविधि हस्तान्तरण समेत गरिएको छ। नगरपालिकावाट तालिम लिएका व्यक्तिहरुले विभिन्न उद्योग व्यवसाय संचालन गरेका छन् जसको विवरणलाई निम्नअनुसार उल्लेख गरिएकोछ ।

तालिका34 गरपालिकाभित्र सञ्चालित उद्योगहरु

वडा नं.	उद्योगहरुको विवरण	प्रमुख उत्पादन	रोजगार सख्या
१	राईस मिल २वटा	धान, गहु, मकै, कुटानी, पिसानी,	४ जना
२	राईस मिल १वटा	धान, गहु, मकै, कुटानी, पिसानी	२जना
३	राईस मिल १वटा	धान, गहु, मकै, कुटानी, पिसानी	२जना
४	राईस मिल ६ वटा	धान, गहु, मकै, कुटानी, पिसानी	१२ जना
५	ढाँका वुनाई उद्योग	ढाँका कपडा उत्पादन	६ जना
६	राईस मिल २वटा	धान, गहु, मकै, कुटानी, पिसानी	४ जना
७	पवित्र विउ उत्त्पादन सहकारी उद्योग	खाद्यान्न तरकारी विउ उत्पादन	१५ जना
८	राईस मिल,फर्निचर,अचार	खाध्यान्न, कुटानी पिसानी, फर्निचर, अचार	७ जना
९	राईस मिल २ डेरी उद्योग २	खाध्यान्न, कुटानी पिसानी, दुध, दही, घ्यू	८जना
१०	राईस मिल २वटा	धान, गहु, मकै, कुटानी, पिसानी	४ जना
११	राईस मिल ३ वटा	धान, गहु, मकै, कुटानी, पिसानी	६ जना
१२	घट्ट,मिल,फर्निचर,पाँउरोटी	खाध्यान्न, कुटानी पिसानी फर्चिचर र पाउरोटी	७ जना
१३	राईस मिल ५ वटा फर्निचर उद्योऊ	धान, गहु, मकै, कुटानी, पिसानी र फर्निचर	१३ जना
१४	राईस मिल ३ वटा	धान, गहु, मकै, कुटानी, पिसानी	६जना
जम्मा			

४.४.४ व्यापार व्यावसाय सम्बन्धी विवरण

यस नगरपालिका अन्तर्गतका प्रमुख तथा अन्य व्यापारीक केन्द्रहरुमा बिभिन्न किसिमका व्यापार व्यावसायहरु संचालन हुँदै आएका छन् । जसका लागि प्रमुख आधारमा रहेको सडक, विद्युत, लगायत अन्य आवश्यक सेवाको उचित व्यवस्थापन भई सकेकाले व्यावसायिक विकासमा उचित संभावना देखिएको छ। नगरका घना वस्ति तथा वजार क्षेत्रमा संचालनमा ल्याएका प्रमुख क्षेत्र तथा उद्योगको विवरणलाई निम्नअनुसार उल्लेख गरीएको छ ।

तालिका35 नगरपालिका अन्तर्गतका प्रमुख व्यापारीक केन्द्रहरु

वडा नं.	प्रमुख व्यापारीक केन्द्रहरु	व्यापारको प्रकृती	सख्या
१	मेहलकुना वजार वडा नं.८ र ७	खाद्य्यान्न, लत्ताकपडा, भाडावर्तन, निर्माण सामाग्री. लगायत	
२	वडाखोली वजार वडा नं.६	खाद्य्यान्न, लत्ताकपडा, भाडावर्तन, निर्माण सामाग्री. लगायत	
३	शिवनगर वजार वडा नं.१३	खाद्य्यान्न, लत्ताकपडा, भाडावर्तन, निर्माण सामाग्री. लगायत	
४	कृष्णनगर वजार वडा नं.१४	खाद्य्यान्न, लत्ताकपडा, भाडावर्तन, निर्माण सामाग्री. लगायत	
५	वोटेचौर वजार वडा नं.९	खाद्य्यान्न, लत्ताकपडा, भाडावर्तन, निर्माण सामाग्री. लगायत	
६	खरिगैरा वजार वडा नं.२	खाद्य्यान्न, लत्ताकपडा, भाडावर्तन, निर्माण सामाग्री. लगायत	
७	गैरी वजार वडा नं.२	खाद्य्यान्न, लत्ताकपडा, भाडावर्तन, निर्माण सामाग्री. लगायत	
८	मिलनचोक वजार वडा नं.४	खाद्य्यान्न, लत्ताकपडा, भाडावर्तन, निर्माण सामाग्री. लगायत	

४.४.५ आपूर्ति सम्बन्धी विवरण

नगरपालिकाको आपूर्ति व्यवस्थालाई विश्लेषण गर्दा नगरपालिकाका अधिकांश वडाहरुमा आपूर्ति सहजतालाई विशेष जोड दिएको छ ।नगरपालिकाले ग्रामिण क्षेत्रमा उत्पादन भएको वस्तु वजारसम्म सहज रुपमा पुरयाउने र ग्रामिण क्षेत्रमा वसोवास गर्ने नागरिकलाई दैनिक आवश्यक पर्ने उपभोग्य वस्तु सहज आपूर्तिका लागि ग्रामिण सडक मार्ग वस्तिसम्म पुरयाउने नीतिलाई आर्थिक एवं पूर्वाधार विकासको नीतिको रुपमा अगाडि सारेको छ। यस अन्तर्गत सहकारीका रुपमा कृषि, पशुपालन र पशुजन्य उद्योगहरुलाई प्रोत्साहन गर्ने, यसको माध्यमवाट उद्योगहरु तथा कृषिजन्य उद्योगहरु लगानी बढाउने, नगर भित्र रहेका कृषि सहकारीहरुलाई प्रवद्र्धन गर्न लेखा व्यवस्थापन तालिमहरु तथा लगानी साझेदारी लगायतका कार्यक्रम संचालन गर्ने, गरेको छ।

४.५.६ रोजगारी र वित्तीय सेवा

औसत बार्षिक पारिवारिक आम्दानी विवरण

यस नगरपालिकामा बसोबास गर्ने अधिकाँस मानिसको आम्दानी विवरण हेर्दा सानोतिनो रोजगारी र कृषि तथा पशुपालन ब्यवसायबाट हुने आम्दानी नै हो । धैरै जसो टोलहरुमा सहकारीको स्थापनाले गर्दा कुल आम्दानीको केहि न केहि भाग बचत गर्ने बानीको बिकास भएकोछ । यसरी गरिने आम्दानीको विवरण सम्पूर्ण नगरपालिकाको तथ्याङ्क समाबेश हुने गरी प्राप्त हुन नसकेको हुनाले यसमा समाबेश गर्न सकिएन ।

४.६.६ औषत मासिक परिवारिक वचत विवरण

यस नगरपालिकामा बसोबास गर्ने अधिकाँस मानिसको बचतको विवरण हेर्दा सानोतिनो रोजगारी र कृषि तथा पशुपालन ब्यवसाय बाट हुने गरको बचत नै हो । धैरै जसो टोलहरुमा सहकारीको स्थापनाले गर्दा केहि न केहि बचत गर्ने बानीको बिकास

भएकोछ । यसरी गरिने बचतको विवरण सम्पूर्ण नगरपालिकाको तथ्याङ्क समाबेश हुने गरी प्राप्त हुन नसकेको हुनाले यसमा समाबेश गर्न सकिएन ।

४.६.७ विप्रेषण (रेमिटान्स)को विवरण

यस नगरपालिका अन्तर्गतका बिभिन्न टोलहरुबाट रोजगारीका लागि भारत तथा अन्य देशमा जाने प्रचलन रहेको छ। छोटो समयका लागि र सहजै आवतजावत गर्न सकिने भएको हुनाले बैदेशिक रोजगारीमा जानेहरु मध्ये ठुलो हिस्सा भारतमा काम गर्न जानेको रहेको छ भने केहि ब्यक्तिहरु खाडी लगायतका मुलुकमा समेत जाने गरेका छन । यसरी बर्षेनी कति जना बैदेशिक रोजगारका लागि बिदेशिने गरेका छन र तिनीहरुको विप्रेषणको अवस्था कस्तो छ भनी कुनै आधिकारिक तथ्याङ्क कुनै पनि निकायबाट प्राप्त हुन नसकेको हुनाले त्यसको विवरण समावेश गर्न सकिएन ।

४.७.८ सहकारी तथा वित्तिय सेवा

सहकारी उद्योग तथा व्यापार

नगरपालिकाले उद्योग तथा उद्यमशिलताको विकासका लागि सहकारी क्षेत्रसँगको सहकार्यलाई विशेष जोड दिएको छ । नगरपालिकाले संघिय सरकारले लिएको "गाउँ गाउँमा सहकारी, घर घरमा भकारी" भन्ने सोंचलाई साकार पार्न नगरपालिकाले समेत सहकारीका माध्यामवाट रोजगारी सृजना गर्न कृषि सहकारी तथा अन्य सहकारीको प्रवर्द्धन गर्ने नीतिलाई आर्थिक विकासको मुल नीतिको रुपमा अगाडि सारेको छ । यस अन्तर्गत सहकारीका रुपमा कृषि, पशुपालन र पशुजन्य उद्योगहरुलाई प्रोत्साहन गर्ने, साना बचत तथा आयआर्जन, कुटिर उद्योगहरु तथा कृषिजन्य उद्योगहरुमा सहकारी क्षेत्रको लगानी बढाउने, नगरपालिका भित्र रहेका सहकारीहरुलाई प्रवर्द्धन गर्न लेखा व्यवस्थापन लगायतका तालिमहरु संचालन गर्ने, सहकारी मार्फत सानो सानो वचत गरी घरायसी समस्या समाधान गर्न प्रोत्साह गर्न तथा महिलाहरु बाट गरिने विभिन्न घरायसी बचतहरुलाई एकिकृत गरी मुल पूँजीको रुपमा विकास गरी लगानीमा विस्तार गरी आय आर्जनमा टेवा पुग्ने खालका कार्यक्रमहरु संचालनमा ल्याउने लगायतका कार्यक्रमहरुलाई नगरपालिकाले प्राथमिकताका साथ अगाडि सारेको छ। यस नगरपालिकामा संचालनमा करीव ७५ वटा सहकारी रहेको रेकर्डवाट देखिन्छ।यिनीहरु मध्ये नियमित प्रतिवेदन दिने संस्थामा कम रहेको देखिन्छ। साना किसान सहकारीमा र महिला बचत तथा सहकारीमा सदस्यहरुको विश्वास जितेको देखिन्छ। अतः यस नगरपालिकामा रहेका सहकारी संस्थाहरुको विवरण देहाय अनुसार दिइएको छ।

तालिका36 नगरपालिकामा रहेका सहकारी संस्थाहरुको विवरण

सि.नं.	सहकारीको नाम	सहकारी को रहेको वडा	सहकारीको प्रकृति	सदस्य संख्या		जम्मा सदस्य
				पुरुष	महिला	
१	नारी विकास वचत तथा ऋण स. सं. लि	१०	बचत ऋण	१९४		१९४
२	लालीगुरांस वचत तथा ऋण स.स.लि.	२	बचत ऋण	७७	४६	१२३
३	सहारे ग्रामिण म.वि.वचत तथा ऋण स.स.लि.	४	बचत ऋण	२६८	०	२६८
४	गुर्भाकोट वचत तथा ऋण स.स.लि .	४	बचत ऋण	६६	१७	८३
५	भगवती वचत तथा ऋण स.स.लि .	९	बचत ऋण	१०	१८	२८
६	सिर्जनाप्रगती वचत तथा ऋण स.स.लि	८	बचत ऋण	५	२२	२७

सि.नं.	सहकारीको नाम	सहकारी को रहेको वडा	सहकारीको प्रकृति	सदस्य संख्या		जम्मा सदस्य
				पुरुष	महिला	
७	महिला सिर्जना वचत तथा ऋण स.सं .लि.	१२	बचत ऋण	२४३	०	२४३
८	जुरीचुला बचत तथा ऋण स. सं. लि.	९	बचत ऋण	५६	४२	९८
९	मालारानी श्रृजना वचत तथा ऋण स. सं. लि	२	बचत ऋण	२७	५४	८१
१०	शिवालय महिला वचत तथा ऋण स. सं. लि	१३	बचत ऋण	२२३	०	२२३
११	कृष्णा म.विकास बचत तथा ऋण स. सं. लि	८	बचत ऋण	७५	०	७५
१२	जुनतारा एकता वचत तथा ऋण स. सं. लि	९	बचत ऋण	५	२२	२७
१३	खटाङ वचत तथा ऋण स. सं. लि	८	बचत ऋण	९	२०	२९
१४	जनहित सामुदायिक वहुउद्देश्यीय स. सं. लि	४	बहुउद्देश्यीय			
१५	घुमखोला प्रगतिशील वहु. स. सं. लि	११	बहुउद्देश्यीय		२५	२५
१६	काप्रेखोला वहु. स. सं. लि	९	बहुउद्देश्यीय	१७	१०	२७
१७	धानवाला वहु .स. सं. लि	११	बहुउद्देश्यीय	१८	७	२५
१८	श्रृजनशील वहु स. सं. लि	११	बहुउद्देश्यीय	४	२२	२६
१९	ग्रामीण सहयोगी बहुउद्देश्यीय स. सं. लि	९	बहुउद्देश्यीय	६	१९	२५
२०	भेरीकृषि वजार वहुउद्देश्यीय स. सं. लि	९	कृषि	८७	८४	१७१
२१	नारी जागरण कृ .वहु स. सं. लि	१२	कृषि	८	१७	२५
२२	कृषि प्रगतिशील कृषि स. सं. लि	३	कृषि	१५	१४	२९
२३	घुमखहरे कृषि स. सं. लि	११	कृषि	१५	१०	२५
२४	जुरीचुला कृषि स. सं. लि	३	कृषि	८	१९	२७
२५	फेवा कृषि तथा पशुपालन स. सं. लि	२	कृषि तथा पशु	८	१७	२५
२६	हरियाली कृषि वजार स. सं. लि	२	कृषि	२९	८४	११३
२७	प्रशान्ति कृषि स. सं. लि	९	कृषि	१९	८	२७
२८	सक्रिय जनसेवा कृषि तथा पशु स. सं. लि	१३	कृषि	२७	६१	८८
२९	कोटमाझ खर्क कृषि स. सं. लि	९	कृषि	३७	९९	१३६
३०	नवधारापानी कृषि तथा पशुपालन स. सं. लि	३	कृषि	११	२०	३१
३१	भुल्के कृषि तथा पशुपालन स. सं. लि	९	कृषि तथा पशु	२०	७	२७

सि.नं.	सहकारीको नाम	सहकारी को रहेको वडा	सहकारीको प्रकृति	सदस्य संख्या		जम्मा सदस्य
				पुरुष	महिला	
३२	कोपिला पशुपालन तथा कृषि स. सं. लि	३	कृषि	२४	१०	३४
३३	शान्ति कृषि तथा पशुपालन	१२	कृषि	२०	५	२५
३४	नवज्योति कृषि तथा पशुपालन स. सं. लि	१२	कृषि तथा पशु	२७		२७
३५	पुष्पान्जली कृषि तथा पशुपालन स. सं. लि	८	कृषि	२१	८	२९
३६	पातीहाल्ना कृषि तथा पशुपालन स. सं. लि	९	कृषि	१८	८	२६
३७	रमाइलो कृषि तथा पशुपालन स. सं. लि	३		९	२०	२९
३८	दिदीभाइ कृषि तथा पशुपालन स. सं. लि	१२	कृषि			
३९	राम्रीकांडा कृषि तथा पशुपालन स. सं. लि	१	कृषि तथा पशु			
४०	लोक कल्याणकारी कृषि तथा पशु स. सं. लि	२	कृषि तथा पशु			
४१	हाम्रोधारापानी कृषि तथा पशुपालन स. सं. लि	३	कृषि तथा पशु	२०	९	२९
४२	थग्लेनी एकिकृत शत्रु जीव व्यवस्थापन कृषि स. सं. लि	५	कृषि तथा पशु			
४३	कृषक उत्थान कृषि तथा पशुपालन स. सं. लि	१४	कृषि तथा पशु			
४४	मिलनसार कृषि तथा पशुपालन स. सं. लि	१३	कृषि तथा पशु			
४५	उज्यालो कृषि तथा पशुपालन स. सं. लि	२	कृषि तथा पशु	१७	८	२५
४६	निवारण कृषि तथा पशुपालन स. सं. लि	२	कृषि तथा पशु	१०	१७	२७
४७	रुपान्तरणीय सामुदायिक कृषि तथा पशु स. सं. लि	३	कृषि तथा पशु	२१	४	२५
४८	भेडाबारी कृषि स. सं. लि	१०	कृषि	२२	८	३०
४९	पारेखेत कृषि तथा पशुपालन स. सं. लि	४	कृषि तथा पशु			
५०	महिला कृषि तथा पशु उद्यमी स. सं. लि	८	कृषि तथा पशु			
५१	समृद्धि कृषि स. सं. लि	६	कृषि तथा पशु			
५२	गुर्भाकोट कृषि स. सं. लि	८	कृषि तथा पशु			
५३	विहानी कृषि तथा पशुपालन स. सं. लि	१३	कृषि तथा पशु			
५४	टिमुरे जैविक कृषि तथा पशुपालन स. सं. लि	३	कृषि तथा पशु			
	दुग्ध उत्पादक सहकारी					
५५	वागेश्वरी दु.उ. स. सं. लि	९	दुग्ध उत्पादक	३६	६८	१०४

सि.नं.	सहकारीको नाम	सहकारी को रहेको वडा	सहकारीको प्रकृति	सदस्य संख्या		जम्मा सदस्य
				पुरुष	महिला	
	साना किसान तथा अन्य संस्थाहरु					
५६	साना किसान स. सं. लि	८	साना किसान	२५३	४८६	७३१
५७	महिलापरिवर्तन साना किसा स.स.लि.	१३	साना किसान	६०१	०	६०१
५८	नब श्रृजना महिला साना किसान कृषि स.स.लि.	९	साना किसान	२७	०	२७
५९	चेतना महिला सानाकिसान स.स.लि.	२	साना किसान	२७	०	२७
६०	घुमखहरे सानाकिसान स.स.लि.	१०	साना किसान			
	जडीवुटी उत्पादक स.स.लि.					
६१	जुरीमालिका जडीवुटी उ .स. सं. लि	९	जडिबुटी	१३	१२	२५
६२	उरांठे इमी जडीवुटी उत्पादक स .सं .लि .	१०	जडिबुटी	१६	११	२७
६३	सुर्यमूखी जडीवूटी उत्पादक स. सं. लि	४	जडीवूटी	५	२०	२५
६४	श्रीखण्ड जडिवुटि उत्पादन संकलन तथा प्रशोधन स. सं. लि	१४	जडीवूटी	९	१७	२६
६५	इमी प्रगतिशिल बहुउद्दश्यीय जडीवुटी उत्पादक स. स. लि.	६	जडीवूटी	१३	१५	२८
	महिला सहकारी संस्थाको नाम					
६६	नारी विकास वचत तथा ऋण स. स. लि .	११	बचत ऋण	१७५		१७५
६७	लक्ष्मी महिला वचत तथा ऋण स. स. लि.	८	बचत ऋण	२५		२५
६८	सहारे ग्रामिण म.वि.वचत तथा ऋण स. स. लि.	४	बचत ऋण	१९६	०	१९६
६९	महिला सिर्जना वचत तथा ऋण स. सं .लि.	१२	बचत ऋण	१६६		१६६
७०	जनचेतनशील वचत तथा ऋण स. सं. लि.	८	बचत ऋण			५६२
७१	शिवालय महिला वि .वचत तथा ऋण स. सं. लि .	१३	बचत ऋण	१०३		१०३
७२	कृष्णा म. विकास बचत तथा ऋण स. सं. लि.	८	बचत ऋण	३०		३०
७३	महिला परिवर्तन साना किसान स. सं. लि.	१३	साना किसान	२९	०	२९
७४	नव ज्योति कृषि तथा पशूपालन स. स. लि.	१२	कृषि	२७	०	२७
७५	चेतना महिला साना किसान स. स. लि.	२	साना किसान	२७		२७

श्रोतः-गुर्भाकोट नगरपालिका सहकारी शाखा

४.७.८ व्यापार पर्यटन सेवा क्षेत्रको स्थिति

थोक तथा खुद्रा व्यापार

यस नगरपालिका भित्र नगरका विकास निर्माणले गति लिएसंगै वजार विस्तार तथा थोक तथा खुद्रा पसल संचालनमा समेत दिनानु दिन गति लिदै आएको छ। शिवनगर, मेहलकुना र वोटेचौरका मुख्य वजार वाहेकका हाल कृष्णनगर, शुभाघाट, वडाखोली, भेडावारी, पोखरे, मिलनचौंक, खरिगैरा, गैरीगाउमा वजार विस्तार भएका छन। त्यसैगरी वजार विस्तारसंगै विभिन्न किसिमका थोक र फुटकर पसलहरु समेत खुल्दै गएका छन। संचालित मूख्य मूख्य थोक तथा खुद्रा पसलको विवरण निम्न अनुसार दिईएको छ।

तालिका37 नगरपालिकामा रहेका थोक तथा खुद्रा पसलको विवरण

सि.नं.	व्यापार व्यवशाय विवरण	संख्या	कैफियत
१.	डेरी पसल	१६	
२.	टेलर्स	१२१	
३.	तरकारी तथा फलफूल व्यावशायि	१०१	
४.	होटल व्यावशायि	३५	
५.	फेन्सी व्यवशायि	५५	
६.	क्लिनिक तथा औषधि व्यवशायि	२३	
७.	फर्निचर	१२	
८.	किराना पसल	२७३	
९.	अटो वर्कसप	१२	
१०.	राईस मिल	१८	
११.	मोटर साइकल विक्रि पसल	३	
१२.	पेट्रोल पम्प	१	
१३.	चश्मा पसल	२	
१४.	खाजाघर तथा चिया पसल	११९	
१५.	कार्पेट पसल	११	
१६.	मदिरा व्यवशाय पसल	१८	
१७.	जुत्ता पसल	२८	
१८.	हार्डवेयर पसल	२१	
१९.	छापाखाना	२	
२०.	स्टेशनरी पसल	१०	
२१.	ईलेक्ट्रोनिक व्यावशायि	२८	
२२.	हेयर कटिङ्ग	८	

४.७.९ निकासी पैठारी स्थिति

यस नगरपालिका भित्र उत्पादन भै वाहिर पठाउनु पर्ने वस्तु खसी वाख्रा, चना, मसुरो, दुध, तरकारी जस्ता कृषि जन्य उत्पादित वस्तु वाहिर पठाउने गर्दछ भने चामल, लत्ता कपडा, भाडावर्तन, औषधि, हार्डवेयरका सामान वाहिरवाट ल्याउनु परेको अवस्था छ।

वित्तिय तथा व्यवशाय क्षेत्र

नगरपालिकाको स्थापना भै २०७४ मा स्थानीय सरकार गठन भए पश्चात नगरपालिका क्षेत्रमा आर्थिक गतिविधि चलायमान हुन थालको छ। यस संगसंगै जनघनत्व वढ्दै जाँदा वित्तिय संस्थाहरुले कार्य क्षेत्र विस्तार गर्नुका साथै वाणिज्य वैंकका शाखाहरु स्थापना भएका छन। जसले गर्दा व्यापार व्यावशाय संचालन गर्न पुंजिको अभाव पूर्ति गरी रहेका छन्। वैंक तथा वित्तिय संस्थाहरुको विवरण निम्न अनुसार छ ।

तालिका38 वैंक तथा वित्तिय संस्थाहरुको विवरण

सि. नं.	बैंकको नाम	वर्ग	संचालित वडा नं.
१.	राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक मेहलकुना शाखा	क	८
२.	कुमारी बैंक मेहलकुना शाखा	क	८
३.	ग्लोवल आईएमई बैंक मेहलकुना शाखा	क	८
४.	सांग्रीला विकास बैंक वोटेद्वौर शाखा	ख	९
५.	समिट लघुवित्त संस्था		८
६.	किसान लघुवित्त संस्था		८
७.	छिमेक लघुवित्त संस्था		९
८.	जालपा सामूदायिक लघुवित्त संस्था		८
९.	एन आई सि एशिया लघुवित्त संस्था		८
१०.	आशा लघुवित्त लघुवित्त संस्था		८
११.	समता थरेल लघुवित्त संस्था		१२
१२.	नेशनल माईक्रो फाईनान्स लघुवित्त संस्था		८
१३.	मेरो माईक्रो फाईनान्स लघुवित्त संस्था		७
१४.	आरम्भ चौतारी माईक्रो फाईनान्स लघुवित्त संस्था		८
१५.	सवैको लागि माईक्रो फाईनान्स लघुवित्त संस्था		८

२.१.२ वर्षौं देखिको भूमिहिन दलित, भूमिहिन सुकुम्वासी र अव्यवस्थित वसोवासीको समस्या समाधान गर्न नेपाल सरकारवाट गठीत भूमिहिन दलित, भूमिहिन सुकुम्वासी र अव्यवस्थित वसोवासीको समस्या समाधान आयोगवाट लगत संकलन गरी समस्या समाधान गर्ने उदेश्यले उत्त आयोग गुर्भाकोट लगत संकलन ईकाईवाट संकलन भएको देहायको विवरण उल्खेख गरिएको छ।

तालिका39 सुकुमवासीको विवरण

सि. नं.	सुकुमवासीको विवरण	संख्या	कैफियत
१.	भूमिहिन दलित भूमिहिन सुकुमवासी	३२०	
२.	अव्यवस्थित वसोवासी	५८९७	
	जम्मा	६३१७	

यस नगरपालिकामा उत्त आयोगवाट पूर्जा वितरणका लागि आ व २०७८।०७९ देखि निरन्तर कार्य अगाडी वढी रहेकाले हालसम्म २०७८ चैत्र २५ सम्म जम्मा १६३ जना अव्यवस्थित वसोवासीलाई पूर्जा वितरण गरीसकेको छ।

४.८ पर्यटन विकास

४.८.१ पर्यटकीय स्थलको विवरण

पर्यटन क्षेत्र आय आर्जनको प्रमुख श्रोतका रुपमा रही आएको छ। यसले आन्तरिक तथा वाह्य पर्यटक भित्र्याउने भै सेवा क्षेत्रवाट रोजगारी श्रृजना गरी आय आर्जन गराउन मूख्य भूमिका खेलेको छ। पर्यटनका लागि विभिन्न ऐतिहासिक वस्तु, स्थान, ताल, पोखरी, गुफा लगायतका वस्तुको संरक्षण सम्वर्द्धन तथा प्रचार प्रसारमा जोड दिनु पर्छ। यस नगरपालिकाका विभिन्न वडामा भएका पर्यटकीय वस्तुको विवरण निम्न अनुसार खुलाईएको छ।

तालिका40 पर्यटकीय स्थलको विवरण

सि.	पर्यटकीय स्थलको नाम	किसिम	रहेको वडा
१.	राम्रीकांडा दह	प्राकृतिक दह	१
२.	प्रजातन्त्र सेनानी स्तम्भ	मानव निर्मित	१
३.	मालारानी गुफा	प्राकृतिक गुफा	२
४.	चमेरे ओडार	प्राकृतिक ओडार	३
५.	कोट	ऐतिहासिक	४
६.	दुरविन डाँडा	प्राकृतिक दृष्यावलोकन	५
७.	खटाङ्ग क्षेत्र (उत्तर भेरी वग्ने)	पिकनिक स्थल,धार्मिकक्षेत्र वन	८
८.	चमेरे गुफा	प्राकृतिक गुफा	१२
९.	गुमिचुली लेक	प्राकृतिक उच्च लेख दृष्श्यावलोनका लागि प्रशिद्ध	१४
१०	शुभाघाट गंगामाला देउतीवज्यै मन्दिर	ऐतिहासिक स्थल	१२

४.८.२ होटेल रिसोर्ट तथा रेष्टुरेन्ट सम्वन्धि विवरण

स्थानीय तहको पूनर्संरचना संगसंगै गाउँगाउँमा शहरका रुपमा तिव्र विकास हुदै जाने क्रम वढ्दो छ। यसले गर्दा स्थानीय वजार आर्थिक केन्द्रका रुपमा विकास हुदै जानेक्रम वढेको छ।अहिले यस नगरपालिकाको वोटेचौर वजार, मेहलकुना वजार, शिवनगर वजार, गैरी वजार लगायतमा होटेल रेष्टुराँ खोल्ने क्रम समेत वढेको छ। विशेष गरी आर्थिक केन्द्रका रुपमा वढी चलन चल्तिमा रहेका मेहलकुना वजार र वोटेचौर वजारमा खान वास वस्नका लागि सुविधायूत्त होटेल खुलेका छन।यद्यपि वाह्रय पर्यटकका लागि वातावरण अझै पुरा मात्रामा अनुकुल भएको छैन। प्रमुख होटेल रेष्टुराँको विवरण तल उल्लेख गरिएको छ।

तालिका 41 प्रमुख होटेल रेष्टुराँको विवरण

सि नं	होटेलको नाम	स्थान	सुविधा
१	नानी वावु गेष्ठ हाउस	वोटेचौर	नास्ता, खाना, र वस्न
२	होटेल एम के	मेहलकुना	नास्ता, खाना, र वस्न
३	डल्फिन होटेल	मेहलकुना	नास्ता, खाना, र वस्न
४	होटेल हाईवे	वोटेचौर	नास्ता, खाना, र वस्न
५	ममता होटेल	वोटेचौर	नास्ता, खाना, र वस्न
६	सन्जिवनी होटेल	गैरीवजार	नास्ता, खाना, र वस्न
७	गुप्सा होटेल	मेहलकुना	नास्ता, खाना, र वस्न

८	नमस्ते होटेल	मेहलकुना	नास्ता, खाना, र वस्न
९	गुर्भाकोट होटेल	मेहलकुना	नास्ता, खाना, र वस्न

४.९.१ प्राकृतिक तथा साँस्कृतिक सम्पदा

प्राकृतिक स्रोतका हिसावले सम्पन्न गुर्भाकोट नगरपालिकामा तालका साथै एक दर्जनभन्दा बढी साना ठूला नदी तथा खोलाहरू, वालुवा लगायतका नदीजन्य खनिज, चरी चरण क्षेत्र जस्ता रहेका छन् । नगरपालिकाको वडा नं. १ देखी १४ सम्म विभिन्न सामुदायिक वनहरुले प्राकृतिक स्रोतका महत्वलाई जोगाएको देखिन्छ जलस्रोतका दृष्टिले, भेरी नदी, खोलाहरुमा गोचेखोला, घुमखहरेखोला, कुर्मिखोला जस्ता प्रमुख खोला लगायतका सानातीना सहायक खोलाहरु रहेका छन् । नगर क्षेत्रभित्र रहेका प्राकृतिक सम्पदा सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका42 वडाभित्रका ताल सिमसार खोल ,नदी , **क्षेत्र**

सि. नं.	वडाभित्रका ताल, नदी, खोला, सिमसार **क्षेत्र**	वडा नं.
१	राम्रीकाँडा दह	१
२	सैया ताल	१३
३	गोचेखोला	१, २, ४, ५, ६, ७
४	सिमखोला	११
५	भेरी नदी	८, ७, ११, १०, १२, १३ र १४

४.९.२ भूउपयोगको अवस्था

यो नगरपालिकाको उत्तरी भाग महाभारत पर्वत श्रृखला देखि दक्षिणी भाग चुरे पर्वत श्रृंखला संग जोडिएको छ । यो नगरपालिकाको दक्षिणी भाग चुरे पर्वत देखि महाभारत पर्वत सम्म फैलिएको हुनाले उत्तर दिशाबाट दक्षिण तर्फ भिरालो परेको भू–वनावट रहेकोछ । मध्य पहाडी तथा भित्रि मधेश अन्तर्गतको जिल्लामा अवस्थित यस नगरपालिका २२८.६२ वर्ग किलोलोमिटर क्षेत्रमा फैलिएको छ । नगपालिकाको कुल भूभाग २२८४० हेक्टर मध्य आधाभन्दा बढी भू—भाग अर्थात् ६४.२७ प्रतिशत वन क्षेत्रले ओगटेको छ । नगरपालिकाको उत्तरी तथा पूर्वी सिमा एवं अन्य वडामा ७.७१ प्रतिशत क्षेत्र बाँझो र २२.२१ प्रतिशत क्षेत्र खेति गरिएको जमिनका साथै नदी खोला तालले २.७५ प्रतिशत र आवास लगायतको अन्य क्षेत्रले ३.७१ प्रतिशत रहेको छ । यस नगरपालिकाको भूउपयोगको अवस्था सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका43 भूउपयोगको अवस्था सम्बन्धी विवरण

भू उपयोग क्षेत्र	भू उपयोग उपक्षेत्र	उप-क्षेत्र अनुसारको क्षेत्रफल हे	प्रतिशत	भू-उपयोग क्षेत्रफल हे	प्रतिशत
कृषि क्षेत्र	अन्न बाली उत्पादन क्षेत्र	२४६१.३८	३६.०१	६८३४.५४	२९.२९
	नगदे बाली उत्पादन क्षेत्र	३४१९.३९	५०.०३		
	बागबानी क्षेत्र	०.००	०.००		
	पशुपालन क्षेत्र	०.०३	०.००		
	माछा पालन क्षेत्र	०.००	०.००		

	कृषिवन क्षेत्र	९३५.११	१३.६८		
	अन्य कृषि क्षेत्र	१८.६२	०.२७		
आवास क्षेत्र	बसोबास गरिरहेको क्षेत्र	२७०.३२	६९.८४	३८७.०४	१.६९
	बसोबासको लागि सम्भावित क्षेत्र	११६.७३	३०.१६		
व्यावशायिक क्षेत्र	सरकारी संस्था र सेवाका क्षेत्रहरू	१.२४	५.३९	२३.०३	०.१०
	व्यापारिक क्षेत्र	२१.७९	९४.६१		
औद्योगिक क्षेत्र	औधोगिक अन्तगत उपयोग क्षेत्र	०.१८	१००.०	०.०१८	०.००
	सम्भावित औधोगिक क्षेत्र	०.००	०.००		
जङ्गल क्षेत्र	हाल अवस्थित वन क्षेत्र	१४६७४.८४	९९.९६	१४६८०.७६	६४.२७
	बाँझो जमिन, सिमसारसहित सम्भावित वन क्षेत्र	५.९१	०.०४		
सार्वजनिक क्षेत्र	सडक, रेलवे, बसपार्क, एयरपोर्ट, र ल्याण्डफिल साईटअन्तगतका क्षेत्र	२५७.३४	८९.७२	२८६.८१	१.२६
	खुला स्थान, पिकनिक स्थल, खेल मैदान	९.४०	३.२८		
	सार्वजनिक विद्यालय, स्वास्थ्य, प्रहरी चौकी, पुस्तकालय, टेलिफोन, विद्यृत	२०.०३	६.९८		
	सार्वजनिक संस्थानका क्षेत्र	०.०५	०.०२		
खानी तथा खनिज क्षेत्र	खुल्ला क्षेत्र	०.००	०.००	०.००	०.००
	वर्तमान खानी तथा खनिज क्षेत्र	०.००	०.००		
	सम्भावित खानी तथा खनिज क्षेत्र	०.००	०.००	.०८१	०.००
सांस्कृतिक तथा पुरातात्विक क्षेत्र	वर्तमान सांस्कृतिक तथा पुरातात्विक क्षेत्र				
नदी, ताल तथा सिमसार क्षेत्र	वर्तमान नदी, ताल तथा सिमसार क्षेत्र	०.८१	१००.००	६२७.४६	२.७५

स्रोतः नापी विभागको भू उपयोग सर्भे प्रतिवेदन

तालिका44 **भूउपयोगको अवस्था**

क्र.सं.	**जमिनको प्रकार**	**क्षेत्रफल (वर्ग किमि)**	**प्रतिशत**
१	खेती योग्य जमिन	६८३४.५४	२९.२७ प्रतिशत
२	खेती गरिएको जमिन	५०७३	२२.२१ प्रतिशत
३	वाँझो जमिन	१७६१.५४	७.७१ प्रतिशत
४	वन क्षेत्र	१४६८०.७६	६४.२७प्रतिशत
५	नदी,ताल, पोखरी, सिमसार क्षेत्र	६२७.४६	२.७५प्रतिशत
६	आवास लगायत अन्य प्रयोन	६९७.२४	३.७१प्रतिशत
	जम्मा	**२२८४०**	

परिच्छेद ५

सामाजिक क्षेत्रको स्थिति

५१. स्वास्थ्य तथा पोषण

५.१.१ विद्यमान स्वास्थ्य संस्थाहरु

यस नगरपालिका भेरीगंगा नगरपालिका लेकवेशीनगरपालिका र सिम्ता गाउँपालिकाका साथै सल्यान जिल्लाको वनगाड कुपिण्डे दह नगरपालिका र कालीमाटी गाउँपालिकाको भौगोलिक दृष्टिले वीच केन्द्रमा पर्ने भएकाले स्वास्थ्य सेवा लिन सहज भएकाले यस नगरपालिकामा प्रदेश स्तरको ५० शैया वेड क्षमताको मेहलकुना अस्पताल वडा नं. ८ मा संचालनमा रहेको अन्य ६ वटा वडामा स्वास्य चौकी संचालनमा रहेका छन। साथै ७ वटा वडामा संघिय सरकारको नीति अनुरुप आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्रवाट स्थापना गरी सेवा संचालन भएका साथै भौगोलिक रुपमा टाढा विकट क्षेत्रका नागरिकलाई न्यूनतम सेवा खोप लगायतका सेवा दिन शहरी स्वास्थ्य केन्द्रवाट सेवा दिएको छ। स्वास्थ्य चौकी र केहि आधारभूत स्वास्य केन्द्रमा वर्थिङ सेन्टरको स्थापना गरी स्वास्थ्य सेवामा नागरिकको पहुँच अभिवृद्धि गर्न स्वास्थ्य चौकी आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र तथा शहरी स्वास्थ्य केन्द्रमा आवश्यक स्वास्थ्य उपकरणहरुको व्यवस्था, दीर्घरोगी तथा आर्थिक रुपमा विपन्न समुदायको स्वास्थ्यमा पहुँच विस्तारका लागि निशुल्क औषधिको व्यवस्था, आयुर्वेद मार्फत जेष्ठ नागरिक सेवा कार्यक्रम, योग शिविर सञ्चालन आदि स्वास्थ्य क्षेत्रका प्रमुख उपलब्धि हुन । आँखा रोगीहरुका लागि आँखा उपचार केन्द्रवाट उपचार र समय समयमा आँखा शिविर संचालन गरी मोतिविन्दु रोगको अप्रेशन गरी स्वास्थ्य क्षेत्रमा सेवा पुरयाएको छ।

तालिका45 विद्यमान स्वास्थ्य सेवा केन्द्रहरु

त्रःस	स्वास्थ्य सेवा	स्वा संस्था रहेको वडा	संख्या	वेड सख्या
१	मेहलकुना अस्पताल	८	१	५० वेड
२	स्वास्थ्य चौकी गुमी	१३	१	
३	स्वास्थ्य चौकी दहचौर	१२	१	
४	स्वास्थ्य चौकी घुमखहरे	११	१	
५	स्वास्थ्य चौकी सहारे	४	१	
६	स्वास्थ्य चौकी मालारानी	२	१	
७	स्वास्थ्य चौकी धारापानी	३	१	
८	आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र पंण्डितकाल्ना	१४	१	
९	आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र राम्रीकांडा	१	१	
१०	आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र वोटेचौर	९	१	
११	आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र कोप्चि	७	१	
१२	आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र वडाखोली	६	१	
१३	आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र भेडावारी	१०	१	
१४	आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र पोखरीपाटा	५	१	
१५	शहरी स्वस्थ्य केन्द्र कोट	४	१	
१६	शहरी स्वस्थ्य केन्द्र टिमुरे	३	१	
१७	शहरी स्वस्थ्य केन्द्र वाईकाँडा	३	१	

त्रःस	स्वास्थ्य सेवा	स्वा संस्था रहेको वडा	संख्या	वेड सख्या
१८	शहरी स्वस्थ्य केन्द्र आँपगैरा	११	१	
१९	शहरी स्वस्थ्य केन्द्र पिपलटाकुरा	१२	१	
२०	नागरिक आरोग्य केन्द्र दहचौर	१२	१	
२१	आँखा उपचार केन्द्र मेहलकुना	८	१	आँखा
जम्मा			**१९**	

श्रोतः गुर्भाकोट नगरपालिका स्वास्थ्य शाखा

५१.२. निजी क्षेत्रका स्वास्थ्य संस्था तथा पसलहरु

यस नगरपालिका भित्र सरकारी स्वास्थ्य वाहेक निजी क्षेत्रका स्वास्थ्य संस्थाहरुवाट समेत नगरवासीलाई स्वास्थ्य सेवा पुरयाई रहेका छन। नगरपालिका भित्र संचालनमा रहेका साथै नगर स्वास्थ्य शाखामा सूचिकृत निजी स्तरका स्वास्थ्य संस्थाहरुको विवरण तल दिईएको छ।

तालिका46 स्वास्थ्य शाखामा सूचिकृत निजी स्तरका स्वास्थ्य संस्थाहरुको विवरण

त्रःस	स्वास्थ्य सेवा	स्वास्थ्य संस्था रहेको वडा नं.	संख्या	वेड सख्या
१	खगेन्द्र पोलिक्लिनिक मेहलकुना	८		
२	रामचन्द्र पोलिक्लिनिक मेहलकुना	८		
३	चिराग पोलिक्लिनिक मेहलकुना	७		
४	अनन्त फार्मेसी वोटेचौर	९		
५	के.सी.मेडिकल हल वोटेचौर	९		
६	जयगुरुदेव मेडिकल वोटेचौर	९		
७	रमेश फार्मेशी मेहलकुना	८		

५१.३. स्वास्थ्य संस्थामा मानव संसाधनको स्थिति

यस नगरपालिका भित्र ५० सैयाको एक प्रदेश अस्पताल, छ वटा स्वास्थ्य चौकी, सातवटा आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र,पाँचवटा शहरी स्वास्थ्य केन्द्र, एकवटा नागरिक आरोग्य केन्द्र त्यसै गरी एकवटा आँखा उपचार केन्द्र संचालनमा रहेकोमा मेहलकुना अस्पतालमा विभिन्न रोगका विज्ञहरुको केहि मात्र पदपूर्ति भएको देखिन्छ भने अन्य स्वास्थ्य संस्थाहरुमा जनशक्ति पदपूर्ति भएको देखिन्छ। स्वास्थ्य संस्था र मानवसंसाधनको स्थिति तल तालिकामा दिईएको छ।

तालिका47 स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत मानवसंसाधनको स्थिति

सि नं	स्वास्थ्य संस्थाको नाम	कार्यरत जनसत्तिको विवरण										जम्मा
		डा	हे ई छैटौ	हेई पाँचौ	हे ई चौथो	न छैटौ	न पाँचौ	न चौथो	ल्याप टे		का स	
१	मेहलकुना अस्पताल											
२	स्वास्थ्य चौकी गुमी	०	१	१	३	०	१	३	१	०	२	१२
३	स्वास्थ्य चौकी दहचौर	०	१	१	१	०	१	२	०	०	२	८

४	स्वास्थ्य चौकी घुमखहरे	०	१	१	१	०	१	२	०	०	२	८
५	स्वास्थ्य चौकी सहारे	०	१	१	१	०	१	२	१	०	२	९
६	स्वास्थ्य चौकी मालारानी	०	१	१	२	०	१	२	०	०	२	९
७	स्वास्थ्य चौकी धारापानी	०	१	१	१	०	१	२	०	०	२	८
८	आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र पंण्डितकाल्ना	०	०	०	१	०	०	१	०	०	१	३
९	आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र राम्रीकांडा	०	०	०	१	०	०	१	०	०	१	३
१०	आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र वोटेचौर	०	०	०	२	०	०	२	०	०	२	६
११	आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र कोप्चि	०	०	०	१	०	०	१	०	०	१	३
१२	आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र वडाखोली	०	०	०	१	०	०	१	०	०	१	३
१३	आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र भेडावारी	०	०	०	१	०	०	१	०	०	१	३
१४	आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र पोखरीपाटा	०	०	०	१	०	०	१	०	०	१	३
१५	शहरी स्वस्थ्य केन्द्र कोट	०	०	०	१	०	०	०	०	०	१	२
१६	शहरी स्वस्थ्य केन्द्र टिमुरे	०	०	०	१	०	०	०	०	०	१	२
१७	शहरी स्वस्थ्य केन्द्र वाईकाँडा	०	०	०	१	०	०	१	०	०	१	३
१८	शहरी स्वस्थ्य केन्द्र आँपगैरा	०	०	०	१	०	०	०	०	०	१	२
१९	शहरी स्वस्थ्य केन्द्र पिपलटाकुरा	०	०	०	१	०	०	०	०	०	१	२
२०	नागरिक आरोग्य केन्द्र दहचौर	०	०	०	१	०	०	०	०	०	१	२
२१	आँखा उपचार केन्द्र मेहलकुना	०	०	०	१	०	०	०	०	०	२	३

तालिका48 नगर स्वास्थ्य शाखामा कार्यरत मानव संसाधन

सि नं	स्वास्थ्य संस्थाको नाम	कार्यरत जनसत्तिको विवरण						जम्मा
		डा	हे ई सातो	हेई छैटौ	ज न क न छैटौ	को चे अ	का स	
१	नगर स्वास्थ्य शाखा	०	१	१	१	०	१	४
	जम्मा	०	१	१	१	०	१	४

५.१.४ प्राथमिक स्वास्थ्य सेवाको पहुचको अवस्था (प्रमुख वस्तिवाट स्वास्थ्य संस्था पुग्न लाग्ने समय)

यस नगरपालिकाको विभिन्न वडामा रहेका नागरिकले खोप सेवा, गर्भवती जाँच सेवा, प्राथमिक स्वास्थ्य उपचार लगायतका सेवा लिनका लागि स्वास्थ्य संस्थामा पहुचको महत्त्वपूर्ण भूमिका रहने गर्छ। वडा नं. ३, १ र ५ का अधिकांस वस्ति उच्च पहाडी भेगमा छरिएर रहेकाले स्वास्थ्य संस्था थप गरी सेवा दिन सहज हुने गरी नगरपालिकावाट प्रयास गरे पनि भौगोलिक वनौटका कारण स्वास्थ्य संस्थासम्म पुग्न कच्चि, धुले सडक पुगे पनि सवारी साधन प्रयास नचल्ने भएकाले पैदल हिड्न समय लाग्ने गरेको छ। अन्य वडामा सवारी साधन चल्ने भएकाले पनि थोरै समयमा स्वास्थ्य संस्थामा पुगी सेवा लिन सकिने अवस्था रहेको देखिन्छ। स्वास्थ्य संस्थासम्म पुग्न लाग्ने केहि प्रमुख वस्ति र स्वास्थ्य संस्थाको विवरण तल दिईएको छ।

तालिका49 स्वास्थ्य संस्थासम्म पुग्न लाग्ने केहि प्रमुख वस्ति र स्वास्थ्य संस्थाको विवरण

त्रःस	स्वास्थ्य सेवा	वडा नं.	प्रमुख वस्तिको नाम	लाग्ने समय घण्टा (साधन)
१	स्वास्थ्य चौकी गुमी	१३	सेराघारी	२५मिनेट अटो
२	स्वास्थ्य चौकी दहचौर	१२	लाटीगैरा, सुकीदह	३०मिनेट
३	स्वास्थ्य चौकी घुमखहरे	११	गैरीगाउ, भित्रिखोला	२.० घण्टा पैदल
४	स्वास्थ्य चौकी सहारे	४	भुवालेखोला	४५ मिनेट अटो
५	स्वास्थ्य चौकी मालारानी	२	लेखमालारानी खोलाडाव	२.० घण्टा पैदल
६	स्वास्थ्य चौकी धारापानी	३	काउले	१.३० घण्टा पैदल
७	आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र पंण्डितकाल्ना	१४	सिकारीवास	१.३० घण्टा पैदल
८	आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र राम्रीकांडा	१	तुसारेपानी, भालुओडार, सिमस्यार	१.३० घण्टा पैदल
९	आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र वोटेचौर	९	नादेकोट,दाप्चा खुटी	२.३० घण्टा पैदल
१०	आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र कोप्चि	७	नाङ्गी	
११	आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र वडाखोली	६	लेखवडाखोली केरेनी	१.३०मिनेट पैदल
१२	आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र भेडावारी	१०	हनिमान वस्ति	१ घण्टा पैदल
१३	आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र पोखरीपाटा	५	कुर्मि, थक्लेनी	२घण्टा पैदल
१४	शहरी स्वस्थ्य केन्द्र कोट	४	माझखर्क	१ घण्टा पैदल
१५	शहरी स्वस्थ्य केन्द्र टिमुरे	३	तल्लोलामीडाँडा, अतक	२घण्टा पैदल
१६	शहरी स्वस्थ्य केन्द्र वाईकाँडा	३	कुरिल्ले, वथानडाडा, वावियातरा	२घण्टा पैदल
१७	शहरी स्वस्थ्य केन्द्र आँपगैरा	११	रोटेपानी	२३ घण्टा पैदल
१८	शहरी स्वस्थ्य केन्द्र पिपलटाकुरा	१२	वेतेनी	१.३० पैदल
१९	नागरिक आरोग्य केन्द्र दहचौर	१२	काउले सिमस्यास सिकारीवास	३ घण्टा गाडी
२०	आँखा उपचार केन्द्र मेहलकुना	८	काउले सिमस्यास सिकारीवास	३ घण्टा गाडी

५.१.५ उपलब्ध स्वास्थ्य सेवा तथा सुविधाहरु

गुर्भाकोट नगरपालिकाको जनघनत्व वढी भएको एवं भेरीगंगा, लेखवेशी नगरपालिका र सिम्ता गाउँपालिकाको वीच केन्द्रमा पर्ने भएकाले यस नगरपालिका भित्र ५० शैयाको प्रदेश स्तरको मेहलकुना अस्पताल रहेकाले स्वास्थ्य सेवा सुविधाको दृष्टिकोणले धेरै सेवा नगरवासीले पाईरहेको छ।स्वास्थ्य सेवावाट पाउनु पर्ने अनिवार्य सेवा देहायका छन्।

क. खोप सेवा ।

ख. सरुवा रोग सम्वन्धि।

ग. नसर्ने रोग तथा शारिरिक विकलाङ्ग सम्वन्धि।

घ. मानसिक रोग सम्वन्धि सेवा।

ङ. जेष्ठ नागरिक स्वास्थ्य सेवा सम्वन्धि।

च. सामान्य आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा।

छ. स्वास्थ्य प्रवर्द्धन सेवा।

ज. आयुर्वेद तथा अन्य मान्यता प्राप्त वैकल्पिक स्वास्थ्य सेवा।

झ. प्राथमिक आँखा उपचार सेवा

ञ. एकीकृत नवजात शिशु तथा वाल रोग व्यवस्थापन, पोषण सेवन, गर्भवती प्रसव तथा सुत्केरी सेवा, परिवार नियोजन, गर्भपतन तथा प्रजनन स्वास्थ्य नवजात शिशु तथा वाल स्वास्थ्य सेवा।

५.१.६ वाल स्वास्थ्य तथा कुपोषणको अवस्था

वाल स्वास्थ्य अन्तरगत कम तौलको (२.५के.जी. भन्दा कम) जन्मनु, उमेर अनुसार उचाई वृद्धि नहुनु, तौल नढनु वा वढी मोटोपन हुनुलाई पनि कुपोषणको वर्गमा रहने गर्छ।त्यसैले जन्मेको ० दिन देखि २३ महिनासम्मको वालवालिकाको तौल गर्ने उमेर अनुसार तौल नपुगेमा उपचार गर्ने छुट्टै व्यवस्था नभएकाले स्वास्थ्य चौकी गुमीमा वहिरंग उपचार सेवा (Out Door Treatment service) वाट उपचार गर्ने व्यवस्था गरिएको छ। सघन उपचारका लागि नजिकको उपचार केन्द्र प्रदेश अस्पताल कालागाउ सुर्खेत वा अन्यत्र पठाउने गरिएको छ। वालवालिकालाई खास गरी सामान्य, मध्यम र कडा कुपोषित हुने गर्दछ।सामान्य अवस्थाका वालवालिकालाई उपचार गर्न नपर्ने भएकाले मध्यम र कडा कुपोषित वालवालिकालाई मात्र उपचार गर्नु पर्छ।नवजात शिशुको तौल पुरा पुगेको वच्चा जन्मन गर्भवति महिलाले १८० दिन आईरन चक्कि प्राप्त गरेको संख्या ७८.५प्रतिशत मात्र देखिन्छ।साथै २.५ के जी तौल भन्दा कम तौलका नवजात शिशु ६.३ प्रतिशत जन्मेको सो नगरपालिकाको आ व २०७८/०८९ को वार्षिक प्रतिवेदनवाट देखिन्छ। गर्भवति महिलाले १८० दिन आईरन चक्कि प्राप्त गर्ने दर वढाउन सके कम तौलको नवजात शिशु जन्मने दर पनि कमि हुन सक्छ। विषेश गरी वालवालिकाको स्वास्थ्य जाँच गर्न गर्भवति महिलाका लागि नजिकैवाट स्वास्थ्य सेवा दिन गुर्भाकोट नगरपालिकामा १८ वटा स्वास्थ्य संस्थाहरुवाट सेवा दिने गरिएको छ । गुर्भाकोट नगरपालिका भित्रका वालवालिकाको पोषण अवस्थाका वारेमा तालिकामा उल्लेख गरिएको छ।

तालिका50 नगरपालिका भित्रका वालवालिकाको पोषण अवस्था

सि नं	वडा नं	०-११ महिनाको सामान्य पोषण	०-११ महिनाको मध्यम पोषण	०-११ महिनाको कडा पोषण	१२-२३ महिनाको सामान्य पोषण	१२-२३ महिनाको मध्यम पोषण	१२-२३ महिनाको कडा पोषण
१.	१	३१	०	०	८	०	०
२.	२	७८	०	०	२०	०	०
३.	३	१०८	०	०	४१	१	०
४.	४	११५	०	०	४१	२	०
५.	५	४०	०	०	५	०	०
६.	६	१२७	०	०	३४	०	०
७.	७	१००	०	०	६२	०	०
८.	८	१४९	१	१	६०	१	०
९.	९	१६३	०	२	३७	०	०
१०.	१०	२७	०	०	१४	०	०
११.	११	६४	०	६	६०	२	०
१२.	१२	६६	०	०	६६	०	०
१३..	१३	१३३	१	०	९१	१	०
१४.	१४	२७	१	०	६	०	०
	जम्मा	१२२८	३	९	५४५	७	०

५.१.७ खोप सेवा तथा सुरक्षित मातृत्व सम्वन्धि विवरण

क) खोप सेवा

वालवालिकालाई रोग लाग्नवाट वचाउने वालवालिकाको रोग प्रतिरोधात्मक क्षमता वृद्धि गर्ने एक मात्र प्रभावकारी माध्याम खोप सेवा हो । वाल वालिकालाई ० देखि २३ महिनासम्म १३ वटा खोप दिने व्यवस्था नेपाल सरकारले गरेको छ। पूर्ण खोप कभरेज यस नगरपालिकामा आ. व. २०७८/०७९ मा ९७.८ प्रतिशत रहेको देखिन्छ । यो नगरपालिका पूर्ण खोप घोषणा पनि भै सकेको नगरपालिका हो। भौगोलिक विकटताका कारण विषेशतः स्वास्थ्य सेवामा वालवालिकालाई खोप र गर्भवति महिलालाई सेवा पुरयाउनकै लागि सहजताका होस भन्ने उद्देश्यले विकट वस्तिमा शहरी स्वास्थ्य केन्द्र, गाउँघर क्लिनिक, खोप केन्द्र संचालनमा ल्याएको छ। यस नगरपालिकाको ३ आ व को खोप सेवाको विवरण तल तालिकामा दिईएको छ।

तालिका 551 खोप सेवा कार्यक्रमको विवरण

सि नं	सुचकहरु	२०७६/०७७	२०७७/०७८	२०७८/०७९
१.	वि.सि.जी. कभरेज	७३	८२	८६
२.	डि.पि.टी. हेव १कभरेज	९१	९१	१०२
३.	ओ.पि.भि. ३कभरेज	८४.७	८७	९७.६
४.	पि.सि.भि. ३कभरेज	८४	८६.४	९४.६
५.	रोटा २ कभरेज	०	७४.३	९४.८
६.	एफ.आई.पि.भि.१ कभरेज	९०	९०.३	१००.५
७.	जे.ई. कभरेज	७७.७	८४.४	१०२.५
८.	दादुरा रूबेला २ कभरेज	75.4	८१.१	९९
९.	टि.डि. २ र २+कभरेज	६७.१	६८.१	७८.२
१०.	पूर्ण खोप कभरेज	७८.१	८७.६	९७.८
११.	डि.पि.टि हेप.वि.१दादुरा रुवेला दोश्रो विचको ड्रपआउटदर	१२.८	७.१	३.3

ख) सुरक्षित मातृत्वको अवस्था

त्यसै गरी सुरक्षित मातृत्व सम्वन्धमा महिला गर्भवति भए देखि सुत्केरी नभएसम्म प्रोटोकल अनुसार ४ पटक गर्भ चेक जाँच गराउने, आईरन चक्कि नियमित उपलब्ध गराउने कार्य यस नगरपालिका भित्र रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरु र महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविकावाट भएको छ। गर्भवति अवस्थामा १८० दिन आईरन चक्कि प्राप्त गरेका महिलाको संख्या करीव ७८.५ प्रतिशत रहेको छ भने सुत्केरी महिलाले भिटामिन ए प्राप्त गरेका महिलाको संख्या करिव ९५.४ प्रतिशत रहेको त्यसै गरी संस्थागत प्रसुति दर ९३.५ प्रतिशत पुगेको गुर्भाकोट नगरपालिका आ.व. २०७८।०७९ को वार्षिक प्रतिवेदनवाट देखिन्छ। सुरक्षित रुपमा स्वाथ्य संस्थामा सुत्केरी गराउन सुत्केरी प्रोत्साहन अन्तरगत यातायात खर्च, सुत्केरी पोषण खर्च लगायत खर्च रकम नगरपालिका मार्फत उपलब्ध गराउदै आईरहेको छ। यस नगरपालिकामा भित्र ७ वटा स्वास्थ्यहरुमा सुरक्षित सुत्केरी गराउने व्यवस्था गरिएको छ। खोप सेवा तथा सुरक्षित मातृत्व सेवाको लागि स्वास्थ्य संस्था वाहेक खोप क्लिनिक २६ गाउँघर क्लिनिक १५ वटावाट समेत सेवा दिने प्रयास गरिएको छ।सुरक्षित मातृत्व सेवा तिन आ.व.को सुचकहरुको विवरण तालिकामा दिईएको छ।

सुरक्षित मातृत्व विवरण

तालिका ५२ सुरक्षित मातृत्व विवरण

सि नं	सुचकहरु	२०७६/०७७	२०७७/०७८	२०७८/०७९
१.	प्रोटोकल अनुसार पहिलो पटक गर्भवती जाँच गराएका गर्भवती महिलाहरुको प्रतिशत	८१.१	७९	१०५.७
२.	प्रोटोकल अनुसार ४ पटक गर्भवती जाँच गराउने महिलाहरुको प्रतिशत	५९.३	६०.७	७९.३
३.	घरमा जिवित जन्म भएको नवजात शिशुको जम्मा संख्या	०	०	०
४.	घरमा मृत्यु भएका नवजात शिशुको जम्मा संख्या	६	१	२
५.	संस्थागत प्रसुति दर	७२.२	८२.३	९३.५
६.	दक्ष प्रसुतिकर्मीद्वारा प्रसुति भएको दर	६०.२	६८.७	६३.९
७.	प्रोटोकल अनुसार ३ पटक सुत्केरी जाँच गराउने आमाहरुको प्रतिशत	३५.६	२५.४	३२.३
८.	आकस्मिक जटिलता युक्त अवस्थाको व्यवस्थापन भएको प्रतिशत	४.४	३.३	५.४
९.	संस्थागत सुत्केरी मध्ये आमा सुरक्षा प्रोत्साहन भत्ता लिनेको प्रतिशत	१००	९९.८	९९.७
१०.	संस्थागत सुत्केरी मध्ये चारपटक गर्भ जाँच गराए वापतको प्रोत्साहन लिने को प्रतिशत	१००	१००	९९.२
११.	सुरक्षित गर्भपतन गराउने महिलाहरूको प्रतिशत	८.४	११.९	९.२
१२.	जम्मा मातृ मृत्यु संख्या	०	०	०
१३.	जम्मा नवजात मृत्यु संख्या	६	१	७
१४.	जम्मा मृत जन्म संख्या	२	१०	५

तालिका ५३ नगरपालिका भित्र स्वास्थ्य संस्थामा संचालित **Birthing Centre** हरुमा सुत्केरी गराएको संख्या र कार्यरत जनशक्ति

सि नं	स्वास्थ्य संस्थाको नाम	कार्यरत नर्सिङ स्टाफ संख्या	SBA तालिम प्राप्त स्वास्थ्यकर्मी संख्या	आ.व २०७८/०७९ को जम्मा प्रशुती गराईएको संख्या
१.	धारापानी स्वास्थ्य चौकी	२	१	२१
२.	सहारे स्वासथ्य चौकी	३	३	६०
३.	मालारानी स्वास्थ्य चौकी	३	३	४३
४.	गुमि स्वास्थ्य चौकी	४	३	८३
५.	दहचौर स्वास्थ्य चौकी	३	३	४५
६.	घुमखहरे स्वास्थ्य चौकी	३	१	१६
७.	वोटेचौरआधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र	२	२	५३

५.२ खानेपानी तथा सरसफाई

५.२.१ खानेपानीको अवस्था

स्वच्छ सफा खानेपानी नगरवासीलाई पुरयाउने उद्देश्यकासाथ यस नगरपालिका वडा नं. ६, ७, ८ र ९ का लागि संचालित शुभाघाट साना शहरी खानेपानी आयोजना सम्पन्न भै खानेपानीका ३१७४ धारा मध्य हाल संचालनमा २६९५ वटा निजी धारा मार्फत वितरण गरी नागरिकलाई शुद्ध खानेपानी सेवा पु-याई रहेको छ। त्यसैगरी वडा नं. १३ को शिवनगर क्षेत्रमा गुमि खानेपानी आयोजनावाट १२०० वटा धारा वितरण भएको छ।साविक दहचौर हालको वडा नं.१२ मा अलैचीवारी वृहत खानेपानी आयोजना निर्माण सम्पन्न भै खानेपानी धारा संख्या ७८१ वितरण गरीरहेको छ। राष्ट्रिय जनगणना २०७८ बमोजिम गुर्भाकोट नगरपालिकाका कुल घरधुरी संख्या ११७९८ मध्य व्यवस्थित खानेपानी पिउने संख्या ९२.२ प्रतिशत घरपरिवार देखिन्छ। अन्य वडाका नगरवासीले घरपरिसर वाहिरको पाइप लाइनको धाराबाट पानी पिउने घरधुरिको ४२.५ प्रतिशत रहेको छ। इनार कुवा मार्फत आपूर्ति गरिएको पानी पिउने ०.१ प्रतिशत घरधुरी रहेका छन । ३६.५ प्रतिशत घर परिवारहरूका पानीको श्रोत आफ्नै घर परिसर भित्र रहेको छ । त्यसबाहेक बाँकी घरधुरीले १५/२० मिनेट टाढाको श्रोतहरूबाट पिउने पानीको प्रयोग गर्ने गरेका छन । त्यसैगरी पालिकाका कूल घरधुरिहरूमध्ये ७९ प्रतिशत घरधुरीहरूले पानीको शुद्धीकरण गरेर पिउने गरे पनि बाँकी २१ प्रतिशतले शुद्धिकरण बिनानै श्रोतबाट ल्याएर सिधै पिउने गरेका छन ।

तालिका 54 **खानेपानी श्रोतका आधारमा घरपरिवार संख्या**

खानेपानीको स्रोत	परिवार संख्या	प्रतिशत	कैफियत
धारा/पाईप (घरपरिसर भीत्र)	४३०५	३६.५	
धारा/पाईप (घरपरिसर बाहिर)	५००९	४२.५	
टुयुवेल/हाते पम्प	११	० .१	
ढाकीएको ईनार/कुवा	३३९	२ .९	
खुल्ला ईनार/कुवा	३१५	२ .७	
मूल धारा	१५५३	१३.२	
खोला/झरना	२३२	२	
जार/बोतल	११	० .१	
अन्य	२३	० .२	

५.२.२ सरसफाइको अवस्था

परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालयको प्रयोगका आधारमा घरपरीवारको संख्या

मानिसको जीवनमा सरसफाईलाई स्वस्थ जीवनको आधरभूत अंगको रूपमा लिइएको छ । वातावरण प्रदुषणको मुख्य कारक तत्व नै जथाभावि दिसा पिसाब र फोहोर मैला गर्नु नै हो । खुला रूपमा दिसा पिसाब गर्नाले विभिन्न किसिमका महामारी रोगहरू झाडावान्ता, आउ, हैजा जस्ता महामारीजन्य रोग फैलिने गरेको इतिहास हामी सामु रहेको छ । यसका लागि शौचालयको प्रयोग गर्नु अनिवार्य रहेको छ । नेपालको ग्रामीण भेगमा शौचालयको प्रयोगमा समुदायलाई बानि बसाल्नका लागि प्रारम्भिक समयमा कठीन भएता पनि पछिल्लो समयमा यसमा परिवर्तन आएको छ । स्रहशाब्दी विकास लक्ष्यको आधार तथा दिगो विकास लक्ष्यको परिकल्पना अनुरूप सन् २०१७ सम्म नेपाललाई खुला दिसा मुक्त घोषणा गरि सक्नु पर्ने प्रावधान अनुसार सुर्खेत जिल्लालाई पनि खुला दिसा मुक्त जिल्ला घोषणा गरि सकेको छ । साथै यस नगरपालिकालाई पनि खुला दिसा मुक्त क्षेत्र घोषणा गरि सकिएको छ । यस गुर्भाकोट नगरपालिकामा जम्मा ११७९८ घरधुरी मध्ये अधिकांश घरहरूले शौचालय निर्माण गरि प्रयोग गरिरहेको पाइएको छ । नगरपालिकामा रहेका कूल घरधुरी मध्ये साधारण चर्पी प्रयोग गर्ने घरधुरी २४.१ प्रतिशत छन भने ७१.७ प्रतिशतले सेप्टि ट्याङ्क भएको चर्पी, ०.१ प्रतिशतले सामुदायिक चर्पी, १.८ प्रतिशतले सार्वजनिक ढलयुक्त चर्पी प्रयोग गरेको र २.२ प्रतिशतले भने चर्पीको प्रयोग गर्ने गरेका छैनन् ।शुरुका दिनमा सौचालय वनाउने कार्य अभियानका रुपमा लिईएकोमा हालका दिनमा स्वत स्फर्त रुपमा सौचालय निर्माण एवं प्रयोगको प्रचालन अनिवार्य भै सकेको छ। शौचालयको विस्तृत विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका 55 शौचालयको विवरण

सि नं	सौचालयको प्रकार	संख्या	प्रतिशत	कैफियत
१	फ्लस भएको (सार्वजनिक ढल)	२१७	१.८	
२	फ्लस भएको (सेप्टिक ट्याङ्क)	८४५७	७१.७	
३	साधारण	२८४५	२४.१	
४	सार्वजनिक	१५	०.१	
५	चर्पी नभएको	२६४	२.२	
	जम्मा	११७९८	१००	

५.३. शैक्षिक विकास

५.३.१ गुर्भाकोट नगरपालिको शैक्षिक संस्थाहरूको विवरण

गुर्भाकोट नगरपालिकाको समग्र शैक्षिक अवस्थालाई उकास्नका लागि विभिन्न शैक्षिक सेवाहरू प्रवाह गर्नका लागि स्थापना भएका शैक्षिक संस्थाहरू कुल ८८ वटा रहेका छन्। शैक्षिक अवस्थालाई हेर्दा वालविकास देखि उच्च शिक्षा हासिल गर्न संस्थागत संरचना संचालनमा रहेको देखिन्छ। यस नगरपालिकामा भित्र सामूदायिक ७५ वटा निजी क्षेत्रका १३ वटा सामूदायिक अध्ययन केन्द्र ४ वटा उच्च शिक्षा अध्ययनका लागि २ वटा क्याम्पस संचालनमा रहेका छन। यस नगरपालिकामा रहेका शैक्षिक संस्थाहरूको विवरणलाई निम्न तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका 56 शैक्षिक संस्थाहरूको विवरण

विवरणा	सरकारी	सामुदायिक	निजी	कुल
प्रा. वि. कक्षा १-५		५०	६	५६
नि.मा.वि. कक्षा १-८		१५	२	१७
मा वि कक्षा (१-१०)		३	५	८

मा वि कक्षा (१-१२)		४	०	४
मा वि कक्षा (६-१२)		२	०	२
मा.वि. कक्षा (९-१२)		१	०	१
वेद विद्याश्रम		०	०	०
सामुदायिक सिकाई केन्द्र		४	०	४
मदराशा		७९	१३	९२
अन्य	प्राविधिक शिक्षालय	०	०	०
	तालिम केन्द्र	०	०	०
जम्मा		**७९**	**१३**	**९२**

५.३.२ विद्यालयमा अध्ययन गरिरहेका तहगत छात्रछात्राहरुको विवरण

विद्यालय शिक्षाको जग प्राथमिक शिक्षा भएकाले यसको विकास र विस्तार एवं व्यवस्थापन हुन जरूरी देखिन्छ । यस नगरपालिकाका हरेक वडा अन्तरगत सबै विद्यालयहरु आधारभूत तहसम्म संचालन नभएता पनी प्राथमिक तह समेतको विवरण विश्लेषण गर्दा पालिका अन्तरगतका विभिन्न शैक्षिक संस्थाहरूमा अध्ययन गर्ने विद्यार्थीहरूको संख्यात्मक स्थिति पनि भिन्न रहेको छ। विद्यार्थी संख्या असमान हुनुमा पनि भौगोलिक विकटता र जीवनयापनमा रहेको विविधताले गर्दा पनि संख्यात्मक रुपमा भिन्न देखिन पुगेको देखिन्छ। विभिन्न वडागत क्षेत्रमा रहेका विद्यालयहरूमा अध्ययन गर्ने प्राथमिक (कक्षा१-५) तहका विद्यार्थीको संख्यात्मक स्थिति देहाय वमोजिम रहेको छ।यस नगरपालिको वडा नं.१ देखी १४ सम्म वालविकास संचालन र कक्षा १ देखि ५ सम्म शैक्षिक शत्र २०७९ मा भर्ना भएका विद्यार्थीको विवरण तालिकामा देहाय अनुसार देखाईएको छ।

तालिका 57 वालविकास देखि कक्षा ५ सम्मको सामूदायिक विद्यालयमा अध्ययनरत वालवालिका विवरण

सि. नं.	विद्यालयको नाम	वडा नं.	वालविकास		कक्षा१		कक्षा२		कक्षा३		कक्षा४		कक्षा ५		जम्मा
			छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा
१	ने.रा.प्रा.वि. सिम्ले	१२	६	५	३	३	९	२	३	३	०	०	०	०	३४
२	कुमार ने.रा.प्रा.वि. पिपलटाकुरा	१२	४	८	२	६	३	२	५	५	७	१	८	४	५५
३	जनता प्रा. बि. शुभाघाट	१२	१०	१९	६	४	६	२	१०	३	९	६	७	९	९१
४	सरस्वति प्रा.वि. राईके	१२	८	१२	८	१३	५	६	८	१	५	७	६	२	८१
५	शान्ति प्रा.बि.डवाङडवाङे	१२	०	०	५	९	२	४	६	१	०	०	०	०	२७
६	ने.रा.मा.बि.ज्यामिरे	१२	८	३	०	४	२	५	६	१	५	९	१३	११	६७
७	सूर्यज्याति प्रा.बि.टाटी	१२	८	८	४	४	३	४	१	६	०	०	०	०	३८
८	श्री लक्ष्मी प्रा.बि.सिमलगैरा	१२	०	०	१२	१५	९	७	०	०	०	०	०	०	४३
९	ने.रा.प्रा.वि. पिपलटाकुरा दहचौर	१२	६	३	२	५	१	१	०	२	१	३	०	०	२४
१०	भगवति आ.बि.धारापानी	३	२०	६	११	६	५	६	८	८	७	९	१५	१०	१११
११	सरस्वती ने.रा.प्रा.वि. डोव	३	११	७	६	१	४	३	३	५	४	७	५	६	६२
१२	सरस्वती ने.रा.आ.वि. लामीडांडा	३	३	३	०	६	३	१	६	७	७	२	४	४	४६

सि. नं.	विद्यालयको नाम	वडा नं.	वालविकास		कक्षा१		कक्षा२		कक्षा३		कक्षा४		कक्षा ५		जम्मा
			छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा
१३	ने.रा.प्रा.वि. वथानडांडा	३	८	८	२	९	२	१०	४	६	४	८	०	०	६१
१४	ने.रा.प्रा.वि. जुरीचुला टिमुरे	३	६	८	२	१	२	२	२	५	२	४	१	३	३८
१५	कालीका मा. वि. नादे	३	११	३	८	६	७	७	५	१०	६	४	६	६	७९
१६	गंगादेवी प्रा. बि. अवलकुरुल्ले	३	०	०	५	२	४	१	०	५	०	०	०	०	१७
१७	भेरी मा वि डांडागाउ	१०	२	१	८	३	६	२	७	९	८	११	८	९	७४
१८	सूर्यज्योति आ वि आँपगैरा	११	१०	३	७	७	४	४	१	७	५	५	४	६	६३
१९	ने.रा.प्रा.वि. अवलसुर्मा	११	०	०	१	१	२	१	२	१	०	५	२	४	१९
२०	जननसेवा प्रा.बि.बर्मागर	११	०	०	३	७	२	४	४	०	०	०	०	०	२०
२१	ने.रा.प्रा.वि. नारङ्गेमसेरी	११	४	५	७	३	२	३	७	४	४	४	३	३	४९
२२	ने.रा.प्रा.वि. भित्रीखोला	११	६	४	१	६	६	०	४	४	१	६	४	४	४६
२३	राधाकृष्ण प्रा.वि.ठिङनीगाऊ	११	४	४	१०	९	११	३	७	८	४	६	५	४	७५
२४	ने.रा.आ.वि.भेडावारी	१०	३	४	४	७	१२	६	७	४	१०	१४	११	३	८५
२५	ने.रा.प्रा.वि. हनीमान	१०	६	१	९	६	१०	१	७	५	९	४	४	१	६३
२६	जनसेवा प्रा वि पिङडांडा	१२	०	०	०	०	१	१	०	२	३	०	०	२	९
२७	ने.रा.सरस्वती प्रा.वि. अम्वापुर	१४	०	०	२	१३	४	६	३	२	७	०	५	६	४८
२८	ने.रा.आ.वि.पंण्डितकाल्ना	१४	७	९	८	८	६	६	४	८	७	१०	१०	९	९२
२९	ने रा आ वि नयांगाऊ	१३	११	१५	१०	६	१४	७	७	८	१३	१८	२०	१२	१४१
३०	जनसेवा प्रा. वि. सेराघारी	१३	३	५	१	१	३	२	०	०	०	०	०	०	१५
३१	कालीका प्रा वि भम्का	१३	६	५	६	१	०	६	४	४	०	०	०	०	३२
३२	जनसंयूत्त आ वि कृष्णनगर	१३	३९	४४	२३	१०	१३	१८	१४	२१	१८	१०	१४	१३	२३७
३३	चन्द्रज्योति प्रा वि नेप्टेकांडा	१३	०	०	१	०	२	२	३	१	०	०	०	०	९
३४	आदर्श प्रा विद्यालय सैया	१३	०	०	४	२	२	३	६	४	२	११	१३	१३	६०
३५	आनन्द मा वि सैया गुमि	१३	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३६	नेपाल रा शिव प्रा वि भर्लेनी	१४	१३	११	३	३	०	४	७	३	७	९	६	४	७०
३७	नेपाल रा प्रा वि घुयालपानी	१४	०	०	७	१	०	२	०	०	०	०	०	०	१०
३८	नेपाल रा प्रा वि फलाँटे	१	३	२	०	३	३	३	३	३	३	३	२	४	३२
३९	नेपाल रा प्रा वि दर्खासे	२	१३	१५	८	१५	१२	११	१६	१२	१७	१५	१३	१०	१५७
४०	जनकल्यान प्रा वि खोलाडाव	२	११	२	८	०	४	३	३	३	४	३	३	४	४८
४१	नेपाल रा प्रा वि कोल्डाडा	२	०	०	४	३	२	३	२	०	०	०	०	०	१४
४२	नेपाल रा प्रा वि तुसारेपानी	१	०	०	२	३	२	२	४	०	२	२	१	४	२२
४३	नेपाल रा आ वि रपट	२	३	३	४	४	२	३	८	८	४	५	८	३	५५
४४	जनज्ञान भण्डार मा वि कोटखोला	२	३	१०	१०	६	३	९	१०	१०	१५	१३	१२	१४	११५
४५	जनज्याति प्रा वि काल्चे	१	६	१५	६	८	४	२	६	९	५	६	७	४	७८
४६	नेपाल रा आ वि राम्रीकाँडा	१	९	९	३	६	९	७	९	५	४	४	११	५	८१
४७	ज्ञानज्योति प्रा वि फूलफूले	१	०	०	२	६	१	२	१	०	०	०	०	०	१२
४८	नेपाल रा मा वि बडाखोली	६	४०	५५	१२	१६	१७	१९	१८	१६	१७	२३	१४	१८	२६५
४९	नेपाल रा आ विसोतरखोली	६	७	११	१०	६	६	११	१३	६	१३	३	१२	७	१०५

सि. नं.	विद्यालयको नाम	वडा नं.	वालविकास		कक्षा१		कक्षा२		कक्षा३		कक्षा४		कक्षा ५		जम्मा
			छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा
५०	नेपाल रा मा वि कोप्चि	७	५	१३	१२	१४	८	१०	११	१८	१६	१८	६	१७	१४८
५१	सूर्यज्योति मा वि मेहलकुना	८	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
५२	सरस्वती आ वि घारीमेहलकुना	८	८	४	८	८	५	९	११	९	११	७	१९	९	१०८
५३	श्रृजना प्रा वि श्रीवानी	७	१०	७	१२	८	९	६	८	९	१३	७	९	७	१०५
५४	विद्यासागर प्रा वि सुन्दरखाली	८	१४	१४	१२	६	६	९	५	१२	९	८	११	९	११५
५५	नेपाल रा प्रा वि केरेनी	६	४	४	५	६	५	७	३	७	३	४	२	४	५४
५६	रामचन्द्र प्रा वि तोरीवारी	६	७	५	७	३	२	६	५	१	३	६	९	३	५७
५७	ज्ञानज्योति प्रा वि नाङ्गी	७	०	०	८	५	५	६	४	५	७	२	५	५	५२
५८	जनसेवा प्रा वि नक्कलु	६	१७	१४	४	८	६	१०	७	१०	४	८	८	५	१०१
५९	सूर्यज्योति प्रा वि मेहलकुना	८	१०	१०	१४	१४	२३	१७	२२	२०	२२	२१	२१	२७	२२१
६०	नेपाल रा प्रा वि लेखवडाखोली	६	१	१०	७	३	४	३	६	३	५	४	३	२	५१
६१	जनसेवा मा वि सहारे	९	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
६२	नेपाल रा आ वि भालुखोला	९	४	५	५	१०	५	८	१३	१०	१६	१९	१८	१०	१२३
६३	नेपाल रा आ वि थक्लेनी	९	७	७	१	४	११	९	१०	१०	१२	१०	८	७	९६
६४	लक्ष्मि आ वि ओखले	५	१३	१२	११	६	१	१४	१३	९	७	७	१७	८	११८
६५	नेपाल रा प्र विद्यालय भुल्के	९	०	०	१५	१०	९	४	१०	९	१३	८	७	९	९४
६६	सरस्वती प्रा वि निग्लेनी	५	१७	१४	६	५	९	२	४	५	५	७	५	३	८२
६७	मालिका प्रा वि कोटमाझखर्क	४	८	८	४	५	१	९	१	७	६	४	९	०	६२
६८	शिव प्रा वि आँपखोली	४	५	९	४	२	३	५	३	५	२	१०	५	४	५७
६९	सरस्वति मा वि सिमघाट	९	८	१२	७	६	६	६	३	६	१७	११	१३	९	१०४
७०	नेपाल रा प्रा वि साजगैरा	९	८	१५	३	४	२	५	५	३	८	३	५	३	६४
७१	नेपाल रा प्रा वि पोखरा	४	२	९	७	७	९	८	७	५	११	६	४	९	८४
७२	सौर्यजन पवित्र प्रा वि सौर	५	०	०	७	७	२	६	२	२	०	०	०	०	२६
७३	श्रृजना प्रा वि फाँटवेतेनी	५	१२	९	११	१३	११	७	१४	७	१०	९	१०	७	१२०
७४	जनसेवा आ वि सहारे	४	१२	२१	२१	२३	२६	२०	२३	१६	१६	१६	२५	२५	२४४
७५	भगवती प्रा वि नादेकोट	९	०	०	४	३	१	१	२	०	०	०	०	०	११
	जम्मा		४९०	५२८	४५५	४४४	४०१	४०६	४४६	४२३	४५५	४४५	४७६	४०३	५३७२

श्रोतः गुर्भाकोट नगरपालिका शिक्षा शाखा

वालवालिकाको शिक्षाको स्तर विकास र विस्तार एवं व्यवस्थापन हुन विद्यालय संचालन हुनु जरूरी हुन्छ। यस नगरपालिकाका हरेक वडामा एउटा आधारभूत विद्यालय संचालन भएको देखिए पनि माध्यामिक तहको विद्यालय संचालन भएको देखिदैन। वडा नं १, ५ र ११ मा माध्यामिक विद्यालय संचालनमा रहेका देखिदैन। वडा नं १० मा संचालित भेरी मा. वि. घुमखहरे वडा नं ११ को समेत पायक पर्ने भएकाले खासै समस्या नदेखिए पनि वडा नं १ र ५ विकट वस्ति भित्र पर्ने र यिनको पायक पर्ने स्थानमा मा. वि. संचालन नभएकाले कक्षा ९-१० को शिक्षा हासिल गर्न वालवालिकालाई असहजका साथै शिक्षा हासिल गर्ने थप श्रोतको अभावमा कक्षा छोड्ने दर वढ्न सक्ने देखिन्छ। यस गुर्भाकोट नगरपालिको वडा नं.१ देखी १४ सम्म आधारभूत तह

कक्षा ६-८ र माध्यामिक तह कक्षा ९-१० यस नगरपालिकाको वडा क्षेत्रमा भएका विद्यालय एवं भर्ना भएका विद्यार्थि संख्याको विवरण देहाय अनुसार खुलाईएको छ।

तालिका 58 कक्षा ६ देखि १० सम्मको छात्र छात्रा विवरण

सि. नं.	विद्यालयको नाम	वडा नं.	कक्षा ६		कक्षा ७		कक्षा ८		कक्षा ९		कक्षा १०		जम्मा
			छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा
१	नेपाल रा मा विद्यालय ज्यामिरे	१२	२६	१७	१३	२५	२१	४०	३४	४३	२४	२९	२७२
२	भगवति आधारभूत विद्यालय धारापानी	३	२४	१७	१५	१२	८	१५	०	०	०	०	९१
३	सरस्वाती ने.रा.आ.वि. लामीडांडा	३	४	८	८	१०	०	०	०	०	०	०	३०
४	कालीका मा. वि. नादे	३	२५	२०	२२	२३	४०	३३	२६	३९	३१	३७	२९६
५	भेरी माद्यामिक विद्यालय डांडागाउ	११	२५	२९	३९	३२	३७	४२	३५	३१	३९	४८	३५७
६	सूर्यज्योति आधारभूत विद्यालय आँपगैरा	११	१०	२	९	२	५	३	०	०	०	०	३१
७	ने.रा.आ.वि.भेडावारी	१०	११	६	१०	७	२२	१२	०	०	०	०	६८
८	ने.रा.आ.वि.पंण्डितकाल्ना	१४	१९	११	११	६	९	१५	०	०	०	०	७१
९	ने रा आधारभूत विद्यालय नयांगाऊ	१३	१२	१७	१५	१२	२८	१३	०	०	०	०	९७
१०	जनसंयूत्त आ वि कृष्णनगर	१४	१४	१८	१८	१९	१२	२७	०	०	०	०	१०८
११	आनन्द माध्यामिक विद्यालय सैया गुमि	१३	३८	३१	३९	३७	३१	५२	९३	८९	९८	११२	६२०
१२	नेपाल राष्ट्रिय आधारभूत विद्यालय रपट	२	२०	१७	१५	१९	२८	१३	०	०	०	०	११२
१३	जनज्ञान भण्डार मा वि कोटखोला	२	४५	४१	५३	५३	४७	४०	८४	८६	७२	६३	५८४
१४	नेपाल रा आ विद्यालय राम्रीकाँडा	१	१५	९	११	१८	१०	१५	०	०	०	०	७८
१५	नेपाल रा मा विद्यालय बडाखोली	६	३८	३१	६९	३९	३१	५२	९३	८९	९८	११२	६५२
१६	नेपाल रा आ विद्यालय सोतरखोली	६	११	१७	२५	२५	२६	१९	०	०	०	०	१२३
१७	नेपाल रा माद्यामिक विद्यालय कोप्चि	७	२६	३०	३९	३१	३७	३८	३२	२०	३३	३१	३१७
१८	सूर्यज्योति मा विद्यालय मेहलकुना	८	४७	४२	४२	३१	३९	४८	६७	४१	५१	२७	४३५
१९	सरस्वती आ विद्यालय घारीमेहलकुना	८	१६	१२	१२	१३	१४	१२	०	०	०	०	७९
२०	जनसेवा माद्यामिक विद्यालय सहारे	९	०	०	०	०	०	०	१०७	९८	१११	९१	४०७
२१	नेपाल राष्ट्रिय आ विद्यालय भालुखोला	९	१९	९	२६	१९	२१	२४	०	०	०	०	११८
२२	नेपाल राष्ट्रिय आ विद्यालय थक्लेनी	९	१४	१३	२१	२०	१२	९	०	०	०	०	८९
२३	लक्ष्मि आ विद्यालय ओखले	५	१९	१४	२२	२४	१६	१८	०	०	०	०	४३
२४	सरस्वाती मा विद्यालय सिमघाट	९	२२	२३	३२	२७	२३	१८	३५	२०	२४	२१	२४५
२५	जनसेवा आ विद्यालय सहारे	४	३५	४८	५५	४५	५०	६२	०	०	०	०	२९५
	जम्मा		५३५	४८२	६२१	५४९	५६७	६२०	६०६	५५६	५८१	५७१	५६८८

तालिका 59 कक्षा ११ र १२ मा अध्ययनरत छात्र छात्रा विवरण

सि. नं.			कक्षा ११	कक्षा १२	जम्मा	कुल जम्मा

	विद्यालयको नाम	वडँ नं.	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	
१.	भेरी माद्यामिक विद्यालय डांडागाउ	१०	२८	१५	२९	१३	५७	२८	८५
२.	आनन्द माध्यामिक विद्यालय सैया गुमि	१३	७३	७०	८०	९३	१५३	१६३	३१६
३.	जनज्ञान भण्डार माद्यामिक विद्यालय कोटखोला	२	७१	७८	९४	७०	१६५	१४८	३१३
४.	नेपाल राष्ट्रिय माद्यामिक विद्यालय बडाखोली	६	७५	६२	८५	८९	१६०	१५१	३११
५.	सूर्यज्योति माद्यामिक विद्यालय मेहलकुना	८	१०४	९९	१११	९४	२१५	१९३	४०८
६.	जनसेवा माद्यामिक विद्यालय सहारे	९	१९४	१५९	१५८	१११	३५२	२७०	६२२
	जम्मा	९	५४५	४८३	५५७	४७०	११०२	९५३	२०५५

५.३.३ संस्थागत शैक्षिक संस्था र विद्यार्थि विवरण

यस नगरपालिका स्थापना पश्चात आर्थिक केन्द्रका रुपमा विकास हुदै गैरहेको छ। साथै सेवा सुविधा थप हुदै जाँदा नागरिकको आय स्तर वृद्धि हुदै गएको छ। साथै नगरवासीको शिक्षा प्रतिको चेतना स्तर वृद्धि भएकाले शिक्षामा लगानी गर्न निजि विद्यालयमा आफ्ना वालवालिकालाई अग्रेजीमा शिक्षा दिने रुचि एवं सामूदायिक विद्यालय प्रति विश्वास विस्तारै कमि आएकाले संस्थागत विद्यालयमा वालवालिका पढाउने अभिभावक संख्या वृद्धि हुदै जाँदा विद्यालयको संख्या एवं अध्ययन गर्ने वालवालिका संख्या बढ्दै गएको छ। यस नगरपालिका भित्र संचालित १३ वटा संस्थागत विद्यालयमा अध्ययनरत छात्रा १०५७ छात्र १४५२ गरी २५०९ जना वालवालिका अध्ययन गरी रहेका छन्। यस नगरपालिकामा संचालित विद्यालयको विवरण तहगत रुपमा तालिकामा दिईएको छ।

तालिका 60 **ईसिडि देखि ग्रेड 5 सम्म संचालित विद्यालय र अध्ययनरत छात्रछात्राहरुको विवरण**

SN	Name of school	ECd/PPC		G1		G 2		G3		G4		G5		Total
		Girl	Boy	Girl	Boy	Girl	Boy	Girl	Boy	Girl	Boy	Girl	Boy	
1	PR Boarding School	११	११	७	२	४	२	१	३	०	०	०	०	४१
2	Ghumkhahare Sunrise Academy	३२	३९	११	१५	६	७	९	९	२	७	५	७	१४९
3	Shree Shiva English Sec. School	२९	४०	७	१६	१४	२२	१०	१३	९	२२	१०	१४	२०६
4	Peaceland Public United Academy	२८	३५	१२	१२	१०	६	५	११	७	५	५	१२	१४८
5	Bishalchowk Model Academy	२४	३८	१०	११	८	१२	६	११	०	०	०	०	१२०
6	Bal Bidhya Academy	१०	१३	४	९	८	७	७	८	५	४	७	२	८४
7	Deuti English Med. Board. School	०	०	२१	४०	२०	२६	२०	२०	९	२०	१९	२०	२१५
8	Baldip United Public Sec. School	४१	७०	९	११	२०	१५	११	२६	२३	२०	२१	२६	२९३
9	PR Boarding School	०	०	१०	८	५	१६	६	११	६	६	१	४	७३
10	Shivashakti Ebs Aapkholi	२१	२१	३	३	१	०	५	३	०	२	०	६	६५
11	Gurbhakot United Public School	०	०	१४	२२	१८	३२	१५	२२	१७	१९	११	१९	१८९
12	Sahara Ebs	५०	७२	१६	१६	८	१६	९	१६	१२	१३	११	१३	२५२
13	Gurbakot EBS	१२	१७	१०	१३	७	१३	४	१२	६	७	४	१२	११७
	Total	२५८	३५६	१३४	१७८	१२९	१७४	१०८	१६५	९६	१२५	९४	१३५	१९५२

तालिका 61 **ग्रेड 6 देखि ग्रेड 10 सम्म संचालित विद्यालय र अध्ययनरत छात्रछात्रा विवरण**

SN	Name of school	G6		G7		G 8		G9		G10		Total		To-tal
		Girl	Boy	Girl	Boy	Girl	Boy	Girl	Boy	Girl	Boy	Girl	Boy	
1	Shree Shiva English Secondary School	१६	१५	१०	१२	१२	७	११	७	६	९	५५	५०	१०५
2	Peaceland Public United Academy	५	७	५	४	६	७	५	७	४	३	२५	२८	५३
3	Deuti English Medium Boarding School	१८	१८	११	१७	११	२०	६	११	७	२	५३	६८	१२१
4	Baldip United Public Secondary School	९	१६	१२	१८	१३	१७	२	१२	४	७	४०	७०	११०

5	Gurbhakot United Public School	९	१९	२	११	१३	१२	७	११	६	७	३७	६०	९७
6	Sahara EBS	११	१०	७	८	२	५	२	९	०	०	२२	३२	५४
7	Gurbakot EBS	४	४	२	७	०	०	०	०	०	०	६	११	१७
	Total	७२	८९	४९	७७	५७	६८	३३	५७	२७	२८	२३८	३१९	५५७

५.३.४ विद्यालयमा मानव संसाधनको जनशक्ति दरवन्दी विवरण।

यस नगरपालिका भित्र संचालित सामूदायिक विद्यालयहरु १० वटा मा. वि., साविक नि. मा. वि. (कक्षा १-८) १५ प्राथमिक वटा (कक्षा १-५) ५० गरी ७५वटा विद्यालय संचालनमा रहे पनि नेपाल सरकारको नीति अनुरुप विद्यालय संचालन एवं दरवन्दी कायम राख्न भौगोलिक विकटताका कारण एकरुपता कायम गर्न सकिने अवस्था रहेको देखिदैन। यसको उदाहरण वडा नं १४ मा रहेको ने.रा प्रा.वि घुयालपानी र वडा नं १३ को जनसेवा प्रा. वि. सेराघारी हुन। आधाघण्टाको दुरीमा रहेका नजिकको विद्यालयमा विद्यालय समायोजन गर्न पर्नेमा ने.रा. प्रा. वि. घुयालपानीवाट नजिकको विद्यालय ने. रा आधारभूत विद्यालय पण्डितकाल्ना पुग्न झण्डै दुई घण्टा भन्दा वढी लाग्ने भएकाले संघिय दरवन्दी समायोजन भए पनि नगरपालिकावाट शिक्षण शिकाई अनुदान दिएर वालवालिकालाई शिक्षा पाउने अधिकारवाट वन्चित हुनवाट सहज गराईएको छ। अतः विद्यालय र विद्यालयमा जनशक्ति दरवन्दी तालिकामा दिईएको छ।

तालिका 62 विद्यालयमा जनशक्ति दरवन्दी **विवरण**

सि न	विद्यालयको नाम	वडा नं	प्रा. वि. दरवन्दी			आ.बि.दरवन्दी			मा.बि.दरबन्दी			जम्मा
			स्वीकृत	राहत	शिक्षण सिकाई अनुदान	स्वीकृत	राहत	शिक्षण सिकाई अनुदान	स्वीकृत	राहत	शिक्षण सिकाई अनुदान	
१	नेपाल आ वि राम्रीकाँडा	१	४	०	०	०	२	०	०	०	०	६
२	नेपाल रा प्रा वि तुसारेपानी	१	२	०	०	०	०	०	०	०	०	२
३	जनज्योति प्रा.वि. काल्चे, मालारानी	१	०	१	०	०	०	०	०	०	०	१
४	नेपाल रा प्रा वि फूलफूले	१	०	०	१	०	०	०	०	०	०	१
५	नेपाल रा प्रा विद्यालय फलांटे	१	३	०	०	०	०	०	०	०	०	३
६	नेपाल रा आ विद्यालय रपट	२	५	०	०	०	०	१	०	०	०	६
७	जनज्ञान भण्डार मा वि कोटखोला	२	६	०	०	५	०	०	३	१	०	१५
८	आत्माज्ञान प्राप्ती प्रावि पल्लोमालारानी	२	१	०	०	०	०	०	०	०	०	१
९	जनकल्याण प्रा वि खोलाढाव	२	३	१	०	०	०	०	०	०	०	४
१०	नेपाल राष्ट्रिय प्रा वि दरखासे	२	२	२	०	०	०	०	०	०	०	४
११	कालिका मा वि नादे धारापानी	३	३	०		१	२	०	०	१	२	९
१२	नेपाल रा प्रा वि जुरीचुला	३	३	०	०	०	०	०	०	०	०	३
१३	नेपाल रा प्रा वि बथानडांडा	३	२	०	०	०	०	०	०	०	०	२
१४	सरस्वती ने रा प्रा वि लामीडांडा	३	३	०	०	०	०	०	०	०	०	३
१५	सरस्वती ने रा प्रा वि डोव	३	३	०	०	०	०	०	०	०	०	३

सि न	विद्यालयको नाम	वडा नं	प्रा. वि. दरवन्दी			आ.बि.दरवन्दी			मा.बि.दरबन्दी			जम्मा
			स्वीकृत	राहत	शिक्षण सिकाई अनुदान	स्वीकृत	राहत	शिक्षण सिकाई अनुदान	स्वीकृत	राहत	शिक्षण सिकाई अनुदान	
१६	भगवती ने रा आ वि धारापानी	३	२	१	०	०	०	१	०	०	०	४
१७	नेपाल रा प्रा वि पिपलचौतरा	३	१	१	०	०	०	०	०	०	०	२
१८	गंगादेवी प्रा वि औलकुरिल्ले	३	०	१	०	०	०	०	०	०	०	१
१९	मालिका प्रा वि कोटमाझखर्क	४	३	०	०	०	०	०	०	०	०	३
२०	शिव प्रा वि आंपखोली	४	३	०	०	०	०	०	०	०	०	३
२१	नेपाल रा प्रा विद्यालय पोखरा	४	२	१	०	०	०	०	०	०	०	३
२२	जनसेवा आ वि सहारे	४	५	०	०	६	०	०	०	०	०	११
२३	नेपाल रा आ वि थग्लेनी	५	४	१	०	०	०	१	०	०	०	६
२४	लक्ष्मी आ वि ओखले	५	५	०	०	०	०	१	०	०	०	६
२५	सरस्वती ने रा प्रा वि निग्लेनी	५	२	१	०	०	०	०	०	०	०	३
२६	श्रृजना प्रा वि फाँटवेतेनी सहारे	५	१	२	०	०	०	०	०	०	०	३
२७	सुर्यजन पवित्र प्रा.वि. सौर सहारे	५	०	२	०	०	०	०	०	०	०	२
२८	नेपाल रा मा वि वडाखोली	६	६	१	०	४	०	०	२	२	०	१५
२९	नेपाल रा आ वि सोत्तरखाली	६	३	१	०	०	२	०	०	०	०	६
३०	ने रा प्रा वि केरेनी मेहलकुना	६	०	२	०	०	०	०	०	०	०	२
३१	रामचन्द्र प्रा वि तोरीवारी मेहलकुना	६	०	२	०	०	०	०	०	०	०	२
३२	जनसेवा प्रा वि नक्कले मेहलकुना	६	०	२	०	०	०	०	०	०	०	२
३३	नेपाल रा प्रा वि लेकबडाखोली	६	२	१	०	०	०	०	०	०	०	३
३४	नेपाल रा मा वि कोप्ची	७	६	०	०	०	२	०	०	०	३	११
३५	सृजना प्रा विद्यालय श्रीवानी	७	२	०	०	०	०	०	०	०	०	२
३६	ज्ञानज्योति प्रा वि नाङ्गी	७	१	१	०	०	०	०	०	०	०	२
३७	सूर्यज्योति मा वि मेहलकुना	८	०	०	०	५	०	०	५	०	०	१०
३८	सरस्वती आ वि घारीमेहेलकुना	८	३	२	०	०	०	१	०	०	०	६
३९	विद्यासागर प्रा वि सुन्दरखाली	८	१	१	०	०	०	०	०	०	०	२
४०	सुर्यज्योति प्रा वि मेहेलकुना	८	६	०	०	०	०	०	०	०	०	६
४१	जनसेवा मा वि सहारे	९	०	०	०	०	०	०	५	०	०	५
४२	नेपाल रा आ वि भालुखोला	९	५	१	०	०	०	१	०	०	०	७
४३	नेपाल रा प्रा विद्यालय भुल्के	९	३	०	०	०	०	०	०	०	०	३
४४	सरस्वती मा वि सिमघाट	९	३	१	०	०	३	०	०	१	२	१०
४५	भगवती प्रा वि नादेकोट	९	०	०	१	०	०	०	०	०	०	१
४६	नेपाल रा प्रा विद्यालय दाप्चा	९	१	१	०	०	०	०	०	०	०	२

सि न	विद्यालयको नाम	वडा नं	प्रा. वि. दरवन्दी			आ.बि.दरवन्दी			मा.बि.दरबन्दी			जम्मा
			स्वीकृत	राहत	शिक्षण सिकाई अनुदान	स्वीकृत	राहत	शिक्षण सिकाई अनुदान	स्वीकृत	राहत	शिक्षण सिकाई अनुदान	
४७	भेरी मा वि घुमखहरे	१०	६	०	०	५	०	०	३	१	०	१५
४८	नेपाल रा आ वि डांफेभेडावारी	१०	४	१	०	०	०	१	०	०	०	६
४९	नेपाल रा प्रा वि हनिमान	१०	२	०	०	०	०	०	०	०	०	२
५०	नेपाल रा प्रा वि नारङ्गे मसेरी	११	३	०	०	०	०	०	०	०	०	३
५१	राधाकृष्ण प्रा वि ठिग्नीगाउं	११	२	१	०	०	०	०	०	०	०	३
५२	सुर्यज्योति आ वि आंपगैरा	११	३	१	०	०	०	१	०	०	०	५
५३	नेपाल रा प्रा वि अवलशूर्मा	११	१	१	०	०	०	०	०	०	०	२
५४	जनसेवा प्राथमिक वि बर्मागार	११	२	०	०	०	०	०	०	०	०	२
५५	नेपाल रा प्रा वि भित्रीखोला	११	३	०	०	०	०	०	०	०	०	३
५६	जनसेवा प्रा विद्यालय पिङडांडा	११	२	०	०	०	०	०	०	०	०	२
५७	नेपाल रा मा वि ज्यामिरे	१२	५	०	०	२	२	०	०	१	२	१२
५८	जनता प्रा वि शुभाघाट	१२	३	१	०	०	०	०	०	०	०	४
५९	कुमार ने. रा. प्रा. वि. पिपलटाकुरा	१२	३	०	०	०	०	०	०	०	०	३
६०	नेपाल रा प्रा वि सिम्ले दहचौर	१२	०	२	०	०	०	०	०	०	०	२
६१	सरस्वति प्रा वि राईके	१२	३	०	०	०	०	०	०	०	०	३
६२	लक्ष्मि प्रा वि सिमलगैरा धारापानी	३	०	०	१	०	०	०	०	०	०	१
६३	शान्ति प्रा वि ड्वाङड्वाङे	१२	१	१	०	०	०	०	०	०	०	२
६४	सुर्यज्योति प्रा विद्यालय टाटी	१२	२	०	०	०	०	०	०	०	०	२
६५	आनन्द मा वि गुमी	१३	०	०	०	८	०	०	६	०	०	१४
६६	कालिका प्रा विद्यालय भम्का	१३	२	०	०	०	०	०	०	०	०	२
६७	नेपाल रा आ वि नयांगाऊं	१३	६	३	०	०	०	१	०	०	०	१०
६८	आर्दश प्राथमिक वि शैया	१३	३	१	०	०	०	०	०	०	०	४
६९	जनसेवा प्रा वि सेराघारी	१३	०	०	०	०		०		०		०
७०	नेपाल रा आ वि पण्डितकान्ला	१४	७	०	०	०	०	१	०	०	०	८
७१	नेपाल रा प्रा विद्यालय अम्वापुर	१४	३	०	०	०	०	०	०	०	०	३
७२	जनसंयुक्त आ विद्यालय कृष्णनगर	१४	१	२	०	०	०	१	०	०	०	४
७३	चन्द्रज्योति प्रा वि नेप्टेकांडा	१४	२	०	०	०	०	०	०	०	०	२
७४	नेपाल रा प्रा वि घुयालपानी	१४	०	०	१	०	०	०	०	०	०	१
७५	नेपाल रा शिव प्रा वि भर्लेनी	१४	३	०	०	०	०	०	०	०	०	३
	जम्मा		१८२	४४	३	३६	१३	११	२४	७	९	३२६

स्रोतःगुर्भाकोट नगरपालिका शिक्षा शाखा

नेपाल राष्ट्रिय माद्यमिक विद्यालय वडाखोलीमा प्राविधिक धार तर्फ शिक्षक दरवन्दी ६ जना साविक उच्च माध्यामिक विद्यालय दरवन्दी संख्या १७ जना रहेको छ।

तालिका 63 सामूदायिक विद्यालयहरुमा संचालित वालविकास केन्द्र र जनशत्तिको दरवन्दी विवरण

क्र स	बिद्यालयको नाम	वडा न	दरवन्दी	पदपूर्ति	कैफियत
१	प्र.नि.मा.वि.राम्रीकांडा मालारानी	१	१	१	
२	नेराप्रा.वि. फलांटे मालारानी	१	१	१	
३	जनज्योति प्रा.वि. काल्चे, मालारानी	१	१	१	
४	जनज्ञानभण्डार मा.वि.कोटखोला	२	१	१	
५	नै.रा. आ.वि. रपट	२	१	१	
६	जनकल्याण प्रा.वि.खोलाडाब	२	०	०	
७	नेरा प्रा.वि. दरखासे मालारानी	२	१	१	
८	कालिका मा.वि.नादे	३	१	१	
९	नेरा प्रा.वि.जुरीचुला टिमुरे धारापानी	३	१	१	
१०	नेरा प्रा.वि. वथानडाडा धारापानी	३	१	१	
११	सरस्वती प्रा.वि.लामिडाडा धारापानी	३	१	१	
१२	सरस्वती नेरा प्रा. वि. डोव धारापानी	३	१	१	
१३	भगवती आ.वि.धारापानी	३	१	१	
१४	ने.रा.प्रा. वि. पिपलचौतारा, धारापानी	३	१	१	
१५	मालिका प्रा.वि. कोटमाझखर्क सहारे	४	१	१	
१६	शिव प्रा.वि. आँपखोली सहारे	४	१	१	
१७	ने. रा. प्रा. वि पोखरा	४	१	१	
१८	जनसेवा आ.वि. सहारे	४	१	१	
१९	ने.रा आवि. थग्लेनी	५	१	१	
२०	लक्ष्मी आवि ओखले	५	१	१	
२१	सरश्वती प्रा.वि.निग्लेनी सहारे	५	१	१	
२२	श्रृजना प्रा.वि.फाँटवेतेनी सहारे	५	१	१	
२३	ने.रा.मा.वि. वडाखोली	६	१	१	
२४	ने.रा.आ.वि. सोत्तरखोली	६	१	१	
२५	ने.रा.प्रा.वि.पिपलचौतारा महेलकुना	६	१	१	
२६	ने.रा.प्रा.वि. केरेनी मेहेलकुना	६	१	१	
२७	जनसेवा प्रा.वि. नक्कले	६	१	१	
२८	रामचन्द्र प्रा.वि.तोरीवारी	६	१	१	
२९	ने.रा.मा.वि. कोप्ची	७	२	२	
३०	श्रृजना प्रा.वि. श्रीवानी महेलकुना	७	१	१	
३१	सरस्वति आ.वि.घारी मेहेलकुना	८	२	२	

क्र स	बिद्यालयको नाम	वडा न	दरवन्दी	पदपूर्ति	कैफियत
३२	विद्यासागर प्रा.वि. सुंन्दरखाली	८	१	१	
३३	सूर्यज्योति प्रा.वि.मेहेलकुना	८	१	१	
३४	ने.रा. आ.वि. भालुखोला सहारे	९	१	१	
३५	सरस्वती मा.वि. सिमघाट	९	१	१	
३६	भेरी मा.वि.घुमखहरे	१०	१	१	
३७	ने.रा. आ.वि. डांफे भेडावारी	१०	१	१	
३८	ने.रा.प्रा.वि. नारडगीमसेरी	११	१	१	
३९	राधाकृण्ण प्रा.वि. ठिग्नीगाउ	११	१	१	
४०	सूर्यज्योति आ.वि.आंपगैरा	११	२	२	
४१	ने.रा.प्रा.वि. भित्रिखोला घुमखहरे	११	१	१	
४२	ने.रा.मा.वि.ज्यामिरे दहचौर	१२	१	१	
४३	जनता प्रा. वि.सुबाघाट दहचौर	१२	२	२	
४४	कुमार नेरा प्रा.वि. पिपलटाकुरा दहचौर	१२	१	१	
४५	सरश्वती प्रा.वि. राइके दहचौर	१२	१	१	
४६	नेरा प्रा.वि. सिमले दहचौर	१२	१	१	
४७	सूर्यज्योति प्रा.वि. टाटी दहचौर	१२	१	१	
४८	कालिका प्रा.वि. भम्का गुमी	१३	१	१	
४९	ने.रा.आ.वि.नयांगाउं गुमी	१३	२	२	
५०	जनकल्याण प्रा.वि. सेराघारी	१३	१	१	
५१	जन संयुक्त प्रा.वि. कृष्णनगर	१४	२	२	
५२	शिव प्रा.वि.भर्लेनी गुमी	१४	१	१	
५३	जनकल्याण प्रा.वि.खोलाडाब	२	१	१	नपावाट थप व्यवस्थापन
५४	ने.रा.प्रा.वि. दाप्चा साजगैरा सहारे	९	१	१	,, ,,
५५	ने.रा.प्रा.वि. हनिमान घुमखहरे	१०	१	१	,, ,,
५६	ने.रा. आवि पंडितकाल्ला गुमी	१४	१	१	,, ,,
	जम्मा		६१	६१	,, ,,

तालिका 64 सामूदायिक विद्यालयहरुमा विद्यालय सहायक र सहयोगी जनशक्ति दरवन्दी विवरण

क्र.सं	विद्यालयको नाम	**वडा**	**संचालित**	**सहायक**	सहयोगी	कैफियत
१	प्र.नि.मा.वि.राम्रीकांडा मालारानी	**१**	**कक्षा**	०	१	
२	नेराप्रा.वि.तुसारेपानी मालारानी	**१**	**५**	०	१	
३	नेराप्रा.वि. फलांटे मालारानी	**१**	**५**	०	१	
४	जनज्योति प्रा.वि. काल्चे, मालारानी	**१**	**५**	०	१	
५	ज्ञानज्योति प्रावि फुलफुले	**१**	**३**	०	१	

६	जनज्ञानभण्डार मा.वि.कोटखोला	२	१२	१	१	
७	ने.रा. आ.वि. रपट	२	८	०	१	
८	आत्मज्ञान प्राप्ती प्रा.वि. पल्लोमालारानी	२	३	०	१	
९	जनकल्याण प्रा.वि.खोलाडाव	२	५	०	१	
१०	नेरा प्रा.वि. दरखासे मालारानी	२	५	०	१	
११	कालिका मा.वि.नादे	३	१२	१	१	
१२	नेरा प्रा.वि.जुरीचुला टिमुरे धारापानी	३	५	०	१	
१३	नेरा प्रा.वि. वथानडाडा धारापानी	३	५	०	१	
१४	सरस्वती प्रा.वि.लामिडाडा धारापानी	३	५	०	१	
१५	सरस्वती नेरा प्रा. वि. डोव धारापानी	३	५	०	१	
१६	भगवती आ.वि.धारापानी	३	७	०	१	
१७	ने.रा.प्रा. वि. पिपलचौतारा, धारापानी	३	५	०	१	
१८	गंगादेवी प्रा.वि.अवलकुरिल्य	३	३	०	१	
१९	मालिका प्रा.वि. कोटमाझखर्क सहारे	४	५	०	१	
२०	शिव प्रा.वि. आँपखोली सहारे	४	५	०	१	
२१	ने.रा.प्रा.वि. पोखरा सहारे	४	५	०	१	
२२	जनसेवा आ.वि. सहारे	४	८	०	१	
२३	ने.रा आवि. थग्लेनी	५	८	०	१	
२४	लक्ष्मी आवि ओखले	५	८	०	१	
२५	सरश्वती प्रा.वि.निग्लेनी सहारे	५	५	०	१	
२६	सूर्यजन पवित्र प्रा.वि.सौर सहारे	५	३	०	१	
२७	श्रृजना प्रा.वि.फाँटवेतेनी सहारे	५	५	०	१	
२८	ने.रा.मा.वि. वडाखोली	६	१२	१	१	
२९	ने.रा.आ.वि. सोत्तरखोली	६	८	०	१	
३०	ने.रा.प्रा.वि.पिपलचौतारा महेलकुना	६	५	०	१	
३१	ने.रा.प्रा.वि. केरेनी मेहेलकुना	६	५	०	१	
३२	जनसेवा प्रा.वि. नक्कले	६	५	०	१	
३३	रामचन्द्र प्रा.वि.तोरीवारी	६	५	०	१	
३४	ने.रा.मा.वि. कोप्ची	७	१०	१	१	
३५	श्रृजना प्रा.वि. श्रीवानी महेलकुना	७	५	०	१	
३६	ज्ञानज्योति प्रा.वि.नाङ्गी	७	५	०	१	
३७	सुर्यज्योति मा.वि मेहेलकुना	८	१२	१	१	
३८	सरश्वती आ.वि.घारी मेहेलकुना	८	८	०	१	
३९	विद्यासागर प्रा.वि. सुंन्दरखाली	८	५	०	१	
४०	सूर्यज्योति प्रा.वि.मेहेलकुना	८	५	०	१	
४१	जनसेवा मा.वि.सहारे	९	१२	१	१	

४२	ने.रा. आ.वि. भालुखोला सहारे	९	८	०	१	
४३	ने.रा.प्रा.वि. भुल्के सहारे	९	५	०	१	
४४	सरस्वती मा.वि. सिमघाट	९	१०	१	१	
४५	ने.रा.प्रा.वि. दाप्चा साजगैरा सहारे	९	५	०	१	
४६	भगवती प्रा.वि.नादेकोट	९	३	०	१	
४७	भेरी मा.वि.घुमखहरे	१०	१२	१	१	
४८	ने.रा. आ.वि. डांफे भेडावारी	१०	८	०	१	
४९	ने.रा.प्रा.वि. हनिमान घुमखहरे	१०	५	०	१	
५०	ने.रा.प्रा.वि. नारडगीमसेरी	११	५	०	१	
५१	राधाकृष्ण प्रा.वि. ठिग्नीगाउ	११	५	०	१	
५२	सूर्यज्योति आ.वि.आंपगैरा	११	८	०	१	
५३	ने.रा.प्रा.वि. अवलसुर्मा घुमखहरे	११	५	०	१	
५४	जनसेवा प्रा.वि.वर्मागार घुमखहरे	११	३	०	१	
५५	ने.रा.प्रा.वि. भित्रिखोला घुमखहरे	११	५	०	१	
५६	जनसेवा प्रा.वि. पिडडांडा	११	५	०	१	
५७	ने.रा.मा.वि.ज्यामिरे दहचौर	१२	१०	१	१	
५८	जनता प्रा. वि.शुभाघाट दहचौर	१२	५	०	१	
५९	कुमार नेरा प्रा.वि. पिपलटाकुरा दहचौर	१२	५	०	१	
६०	सरश्वती प्रा.वि. राइके दहचौर	१२	५	०	१	
६१	शान्ति प्रा.वि. डवाडडवाडे दहचौर	१२	३	०	१	
६२	नेरा प्रा.वि. सिमले दहचौर	१२	५	०	१	
६३	सूर्यज्योति प्रा.वि. टाटी दहचौर	१२	५	०	१	
६४	आनन्द मा.वि.गुमी	१३	१२	१	१	
६५	कालिका प्रा.वि. भम्का गुमी	१३	५	०	१	
६६	ने.रा.आ.वि.नयांगाउं गुमी	१३	८	०	१	
६७	आर्दश प्रा. वि. सैया गुमी	१३	५	०	१	
६८	जनकल्याण प्रा.वि. सेराघारी	१३	३	०	१	
६९	ने.रा. आवि पंडितकाल्ला गुमी	१४	८	०	१	
७०	सरस्वती प्रा.वि.अम्वापुर गुमी	१४	५	०	१	
७१	जन संयुक्त प्रा.वि. कृष्णनगर	१४	६	०	१	
७२	चन्द्रज्योति प्रा.वि. नेप्टेकाडा गुमी	१४	३	०	१	
७३	शिव प्रा.वि.भर्लेनी गुमी	१४	५	०	१	
७४	पर्वत प्रा.वि.घुयलपानी गुमी	१४	३	०	१	
	जम्मा			१०	७४	

५.३.५ ५ बर्ष र सो भन्दा माथिकाको साक्षरताको आधारमा जनसंख्या विवरण

यस नरपालिकाको शैक्षिक अवस्थालाई राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को तथ्याङ्कलाई विश्लेषण गर्दा नेपालको सारक्षता दर ७६.२ रहेको छ। कर्णाली प्रदेशको साक्षरता दर ७६.१ प्रतिशत रहेकोमा यस गुर्भाकोट नगरपालिकाको साक्षरता दर ८२.८ प्रतिशत रहेकोवाट शैक्षिक अवस्था सुधार भएको देखिन्छ। यद्यपि यस नगरपालिकामा अझै ७ हजार भन्दा वढी नागरिक पढ्न र लेख्न दुवै नजान्ने अवस्था रहेको छ। यसमा पनि पुरुष साक्षरता दर ८९.१४ र महिला ७७.५९प्रतिशत देखिएको छ। यसको विष्तृत विवरण वडागत रुपमा तालिकामा प्रष्तुत गरिएको छ।

तालिका 65 पाँचबर्ष भन्दा माथिको साक्षरता विवरण

वडा	लिङ्ग	५वर्ष र सो भन्दा माथिको जनसंख्या	जनसंख्या विवरण			उल्खेख नभएको	साक्षरता दर
			पढ्न र लेख्न सक्ने	पढ्न मात्र सक्ने	पढ्न र लेख्न दुवै नसक्ने		
	जम्मा	४३८३८	३६३१०	३३७	७१७४	१७	८२.८३
	पुरुष	१९८८५	१७७२६	८९	२०६०	१०	८९.१४
	महिला	२३९५३	१८५८४	२४८	५११४	७	७७.५९
१	जम्मा	१५९०	१२२२	६३	३०५	०	७६.८६
	पुरुष	७२३	६१४	८	१०१	०	८४.९२
	महिला	८६७	६०८	५५	२०४	०	७०.१३
२	जम्मा	३१७४	२६०२	२९	५४३	०	८१.९८
	पुरुष	१४४४	१२८३	९	१५२	०	८८.८५
	महिला	१७३०	१३१९	२०	३९१	०	७६.२४
३	जम्मा	२५६६	२१२५	८	४३०	३	९२.८१
	पुरुष	१२१९	१०९४	४	१२०	१	८९.७५
	महिला	१३४७	१०३१	४	३१०	२	७६.५४
४	जम्मा	३९९१	३३०८	२२	६६१	०	८२.८९
	पुरुष	१८९१	१६७४	२	२१५	०	८८.५२
	महिला	२१००	१६३४	२०	४४६	०	७७.८१
५	जम्मा	२९११	२३९८	२	५०९	२	८२.३८
	पुरुष	१३८०	१२०८	०	१७०	२	८७.५४
	महिला	१५३१	११९०	२	३३९	०	७७.७३
६	जम्मा	४११८	३३७०	९	७३६	३	८१.८४
	पुरुष	१८१०	१६१७	३	१८७	३	८९.३४
	महिला	२३०८	१७५३	६	५४९	०	७५.९५
७	जम्मा	२८७०	२३५८	९	५०१	२	८२.१६
	पुरुष	१२६२	१११३	२	१४६	१	८८.१९
	महिला	१६०८	१२४५	७	३५५	१	७७.४३
	जम्मा	३९१९	३१८७	५	७२७	०	८१.३२

वडा	लिङ्ग	५वर्ष र सो भन्दा माथिको जनसंख्या	जनसंख्या विवरण			उल्खेख नभएको	साक्षरता दर
			पढ्न र लेख्न सक्ने	पढ्न मात्र सक्ने	पढ्न र लेख्न दुवै नसक्ने		
८	पुरुष	१८२२	१५६३	४	२५५	०	८५.७८
	महिला	२०९७	१६२४	१	४७२	०	७७.४४
९	जम्मा	४१३७	३५५८	४	५७४	१	८६.००
	पुरुष	१९०७	१७४१	०	१६६	०	९१.३०
	महिला	२२३०	१८१७	४	४०८	१	८१.४८
१०	जम्मा	१८७२	१६८९	२	१८१	०	९०.२२
	पुरुष	७९९	७९९	१	४२	०	९४.६२
	महिला	१०७३	१०७३	१	१३९	०	८६.९५
११	जम्मा	२४१८	१९२८	३	४८७	०	७९.७४
	पुरुष	११०६	९७१	१	१३४	०	८७.७९
	महिला	१३१२	९५७	२	३५३	०	७२.९४
१२	जम्मा	२९५५	२४२०	१३१	४०४	०	८१.९०
	पुरुष	१२९९	११६०	४१	९८	०	८९.३०
	महिला	१६५६	१२६०	९०	३०६	०	७६.०९
१३	जम्मा	४०८५	३४९४	३०	५५८	३	८५.५३
	पुरुष	१७५०	१६२१	१०	११७	२	९२.९३
	महिला	२३३५	१८७३	२०	४४१	१	८०.२१
१४	जम्मा	३२३२	२६५१	२०	५५८	३	८२.०२
	पुरुष	१४७३	१३११	४	१५७	१	८९.००
	महिला	१७५९	१३४०	१६	४०१	२	७६.१८

५.३.६ उमेरका आधारमा ५बर्ष देखि २५ सम्म विद्यालयमा अध्ययन गरीरहेका तथा विद्यालय छाडेका जनसंख्या विवरण

वालवालिकाहरुलाई विद्यालय पठाउन शिक्षा दिनका लागि यस नगरपालिकामा वालविकास सिकाई केन्द्र, निजी स्तरका प्राथमिक र माद्यमिक विद्यालयहरु सामुदायिक विद्यालयहरु प्राथमिक, निम्न माध्यामिक र माध्यामिक विद्यालयहरु का साथै उच्च शिक्षाका लागि २ वटा वहुमुखी क्याम्पस पनि संचालनमा रहेका छन। पढाई उमेरका वालवालिकाको संख्या १६८०० मध्य हाल ४३७० ले विद्यालय छाडिसकेको तथ्याङ्कले देखाएको छ। उत्त उमेर समूहको जनसंख्या र विद्यालय जाने सम्वन्धि विस्तृत विवरण वडागत रुपमा तल दिईएको छ।

तालिका 66 हाल विद्यालयमा गैरहेका र विद्यालय छाडेका जनसंख्याको विवरण

वडा	लिङ्ग	जम्मा	हाल विद्यालयमा गैरहेका विवरण	विद्यालय छाडेका विवरण	हाजिरीमा नभएका	उल्लेख नभएका
	जम्मा	१६८६१	१२२६०	४३७०	२०८	२३
	पुरुष	८०९६	६२११	१७८३	९०	१२

वडा	लिङ्ग	जम्मा	हाल विद्यालयमा गैरहेका विवरण	विद्यालय छाडेका विवरण	हाजिरीमा नभएका	उल्लेख नभएका
	महिला	८७६५	६०४९	२५८७	११८	११
१	जम्मा	६६१	४५१	२०६	४	०
	पुरुष	३११	२२१	८८	२	०
	महिला	३५०	२३०	११८	२	०
२	जम्मा	१०७२	७७७	२८४	११	०
	पुरुष	४९९	३८३	११३	३	०
	महिला	५७३	३९४	१७१	८	०
३	जम्मा	१०७७	७११	३४९	१३	४
	पुरुष	५२४	३७१	१४९	३	१
	महिला	५५३	३४०	२००	१०	३
४	जम्मा	१६११	११६०	४३६	१३	२
	पुरुष	८००	६००	१९४	५	१
	महिला	८११	५६०	२४२	८	१
५	जम्मा	१२४३	९२६	२९२	२२	३
	पुरुष	६०४	४६९	१२६	७	२
	महिला	६३९	४५७	१६६	१५	१
६	जम्मा	१७०४	१२४३	४४३	१४	४
	पुरुष	८२१	६३९	१६९	९	४
	महिला	८८३	६०४	२७४	५	०
७	जम्मा	११३९	९०२	२२२	११	४
	पुरुष	५३८	४५८	७७	२	१
	महिला	६०१	४४४	१४५	९	३
८	जम्मा	१५२०	१०५५	४०८	५७	०
	पुरुष	७५२	५३८	१८४	३०	०
	महिला	७६८	५१७	२२४	२७	०
९	जम्मा	१५७४	११८४	३७६	१३	१
	पुरुष	७६०	५९३	१६०	७	०
	महिला	८१४	५९१	२१६	६	१
१०	जम्मा	६८६	५२६	१५७	३	०
	पुरुष	३०७	२५६	५०	१	०
	महिला	३७९	२७०	१०७	२	०
११	जम्मा	९६२	६७७	२६२	२३	०
	पुरुष	४६७	३४३	११४	१०	०
	महिला	४९५	३३४	१४८	१३	०

वडा	लिङ्ग	जम्मा	हाल विद्यालयमा गैरहेका विवरण	विद्यालय छाडेका विवरण	हाजिरीमा नभएका	उल्लेख नभएका
१२	जम्मा	१०६४	८०४	२४९	१०	१
	पुरुष	५१२	४१२	९६	४	०
	महिला	५५२	३९२	१५३	६	१
१३	जम्मा	१३५२	१००७	३३९	४	२
	पुरुष	६१५	४९०	१२०	३	२
	महिला	७३७	५१७	२१९	१	०
१४	जम्मा	११९६	८३७	३४७	१०	२
	पुरुष	५८६	४३८	१४३	४	१
	महिला	६१०	३९९	२०४	६	१

५.३.७ विद्यालय भौतिक पूर्वाधारको अवस्था

यस नगरपालिका भित्र संचालित सामुदायिक विद्यालयहरुको भौतिक पूर्वाधारमा अध्यापन गराउनका लागि कक्षा कोठाको लागि भवन सबै विद्यालयमा निर्माण भएका छन्। खास गरी २०७२ को भूकम्प गए पश्चात निर्माण भएका भवन पक्कि भूकम्प प्रतिरोधि निर्माण भए पनि पहिला बनेका सबै भवन कर्कटपाता लगाएकाले हुरीवतास आँउदा उडाउने सोका कारणले बालबालिकालाई चोटपटक लाग्ने डर भै रहने त्रास भै रहन्छ। यस नगरपालिका भित्र संचालित एक मात्र नमुना मा वि वडाखोली पक्कि भवन सौचालय सम्मपन्न भौतिक पूवर्धारयुत्त विद्यालय भएको छ। त्यसै गरी २ वटा विद्यालयमा सौचालय ११ वटा विद्यालयमा खानेपानी र ८ वटा विद्यालयमा बुक कर्नर नभएको अवस्था रहेकाले वडागत रुपमा संचालित विद्यालयहरुको भौतिक पूर्वाधारको अवस्था तालिकामा दिईएको छ।

तालिका 67 विद्यालयगत रुपमा भौतिक पूर्वाधारको अवस्था

सि नं	विद्यालयको नाम	वडा नं.	भवन				सौचालय				[illegible]	[illegible]
			पक्की संख्या	कोठा संख्या	जस्ता पाता संख्या	कोठा संख्या	पक्की	कोठा संख्या	जस्तापाता	कोठा संख्या		
१	नेपाल आ विद्यालय राम्रीकाँडा	१	०	०	४	१०	०	०	१	६	३	छ
२	नेपाल रा प्रा वि तुसारेपानी	१	१	५	०	०	०	०	०	०	३	छैन
३	जनज्योति प्रा.वि. काल्चे, मालारानी	१	०	०	४	८	०	०	१	४	३	छैन
४	नेपाल रा प्रा वि फूलफूले	१	०	०	१	३	१	२	०	०	३	छ
५	नेपाल रा प्रा वि फलांटे	१	१	४	४	८	२	५	०	०	५	छ
६	नेपाल रा आ वि रपट	२	१	४	४	८	२	५	१	२	३	छ
७	जनज्ञान भण्डार मा वि कोटखोला	२	६	२५	२	३	३	१४	०	०	१०	छ
८	आत्माज्ञान प्राप्ती प्रा वि पल्लोमालारानी	२	०	०	१	४	१	२	०	०	३	छ
९	जनकल्याण प्रा विद्यालय खोलाढाव	२	०	०	३	६	१	२	०	०	०	छ
१०	नेपाल रा प्रा विद्यालय दरखासे	२	१	४	३	६	१	६	०	०	३	छ

सि नं	विद्यालयको नाम	वडा नं.	भवन				सौचालय				[illegible]	[illegible]
			पक्की संख्या	कोठा संख्या	जस्ता पाता संख्या	कोठा संख्या	पक्की	कोठा संख्या	जस्तापाता	कोठा संख्या		
११	कालिका मा वि नादे धारापानी	३	०	०	७	१५	५	१४	१	२	३	छ
१२	नेपाल रा प्रा वि जुरीचुला	३	०	०	१	७	०	०	१	२	३	छ
१३	नेपाल रा प्रा वि बथानडांडा	३	१	२	१	२	०	०	०	०	३	छैन
१४	सरस्वती ने रा प्रा वि लामीडांडा	३	१	२	३	१०	१	२	१	२	५	छ
१५	सरस्वती नेपाल रा प्रा वि डोव	३	०	०	३	७	०	०	१	१	३	छैन
१६	भगवती ने रा आ वि धारापानी	३	१	२	१	२	१	२	०	०	३	छ
१७	नेपाल रा प्रा वि पिपलचौतरा धारापानी	३	०	०	२	७	३	४	०	०	०	छैन
१८	गंगादेवी प्रा वि औलकुरिल्ले	३	०	०	१	४	०	०	१	१	३	छ
१९	मालिका प्रा वि कोटमाझखर्क	४	०	०	४	११	२	३	०	०	३	छ
२०	शिव प्रा वि आंपखोली	४	०	०	३	९	१	२	०	०	३	छैन
२१	नेपाल रा प्रा विद्यालय पोखारा	४	०	०	४	८	२	६	०	०	३	छ
२२	जनसेवा आ विद्यालय सहारे	४	१	४	४	९	२	४	१	२	४	छ
२३	नेपाल रा आ विद्यालय थग्लेनी	५	१	२	४	९	२	४	०	०	३	छ
२४	लक्ष्मी आ वि ओखले	५	२	६	४	९	४	६	०	०	३	छ
२५	सरस्वती ने रा प्रा वि निग्लेनी	५	०	०	२	७	१	२	१	२	३	छ
२६	श्रृजना प्रा वि फाँटवेतेनी सहारे	५	०	०	२	८	१	२	०	०	३	छ
२७	सुर्यजन पवित्र प्रा.वि. सौर सहारे	५	०	०	२	६	०	०	१	२	०	छैन
२८	नेपाल रा मा वि वडाखोली	६	७	७२	०	०	२	१५	०	०	७	छ
२९	नेपाल रा आ वि सोत्तरखाली	६	१	४	४	८	२	६	०	०	३	छ
३०	ने रा प्रा वि केरेनी मेहलकुना	६	०	०	२	६	१	३	०	०	३	छ
३१	रामचन्द्र प्रा वि तोरीवारी मेहलकुना	६	०	०	२	७	१	३	०	०	३	छ
३२	जनसेवा प्रा वि नक्कले मेहलकुना	६	१	२	२	५	१	२	०	०	३	छ
३३	नेपाल रा प्रा वि लेकबडाखोली	६	०	०	२	६	१	२	१	२	३	छ
३४	नेपाल रा मा वि कोप्ची	७	३	११	२	४	३	६	०	०	४	छ
३५	सृजना प्रा विद्यालय श्रीवानी	७	०	०	२	८	१	२	०	०	३	छ
३६	ज्ञानज्योति प्रा वि नाङ्गी	७	०	०	२	६	०	०	१	२	३	छ
३७	सूर्यज्योति मा वि मेहलकुना	८	३	२४	०	०	३	७	०	०	०	छ
३८	सरस्वती आ वि घारीमेहेलकुना	८	०	०	५	१०	०	०	२	६	३	छ
३९	विद्यासागर प्रा वि सुन्दरखाली	८	०	०	३	६	१	२	०	०	३	छ
४०	सुर्यज्योति प्रा वि मेहेलकुना	८	१	२	४	८	२	८	०	०	३	छ
४१	जनसेवा मा विद्यालय सहारे	९	४	१८	१	५	२	४	०	०	०	छ

सि नं	विद्यालयको नाम	वडा नं.	भवन				सौचालय				[illegible]	[illegible]
			पक्की संख्या	कोठा संख्या	जस्ता पाता संख्या	कोठा संख्या	पक्की	कोठा संख्या	जस्तापाता	कोठा संख्या		
४२	नेपाल रा आ वि भालुखोला	९	०	०	४	९	१	४	०	०	३	छ
४३	नेपाल राष्ट्रिय प्रा वि भुल्के	९	२	६	२	६	१	४	०	०	३	छ
४४	सरस्वती मा वि सिमघाट	९	१	४	३	८	२	३	१	१	३	छ
४५	भगवती प्रा वि नादेकोट	९	०	०	१	३	०	०	१	१	३	छ
४६	नेपाल रा प्रा विद्यालय दाप्चा	९	०	०	२	७	२	५	०	०	३	छ
४७	भेरी मा वि घुमखहरे	१०	४	१६	३	१६	२	४	०	०	४	छ
४८	नेपाल रा आ वि डांफेभेडावारी	१०	१	२	४	१२	१	३	१	४	४	छ
४९	नेपाल रा प्रा वि हनिमान	१०	०	०	१	५	०	०	१	२	३	छ
५०	नेपाल रा प्रा वि नारङ्गे मसेरी	११	०	०	१	६	१	२	०	०	०	छ
५१	राधाकृष्ण प्रा वि ठिग्नीगाउं	११	१	२	१	७	१	२	०	०	३	छैन
५२	सुर्यज्योति आ वि आंपगैरा	११	०	०	३	९	०	०	१	२	३	छ
५३	नेपाल रा प्रा वि अवलसूर्मा	११	०	०	१	६	०	०	१	२	३	छ
५४	जनसेवा प्रा वि बर्मागार	११	०	०	२	५	०	०	१	२	३	छैन
५५	नेपाल रा प्रा वि भित्रीखोला	११	०	०	२	७	१	२	०	०	०	छ
५६	जनसेवा प्रा वि पिङडांडा	११	०	०	१	२	१	२	०	०	३	छ
५७	नेपाल रा मा वि ज्यामिरे	१२	४	१२	२	४	३	७	०	०	३	छ
५८	जनता प्रा वि शुभाघाट	१२	०	०	३	७	१	२	१	२	३	छ
५९	कूमार ने रा प्रा.वि. पिपलटाकूरा	१२	१	३	१	४	०	०	१	४	३	छ
६०	नेपाल रा प्रा वि सिम्ले दहचौर	१२	०	०	१	५	०	०	१	२	३	छ
६१	सरस्वति प्रा वि राईके	१२	०	०	२	८	०	०	१	२	३	छ
६२	लक्ष्मि प्रा वि सिमलगैरा धारापानी	३	०	०	१	३	०	०	१	१	०	छ
६३	शान्ति प्रा वि ड्वाडड्वाडे	१२	०	०	३	६	०	०	१	२	३	छ
६४	सुर्यज्योति प्रा वि टाटी	१२	०	०	३	५	०	०	२	२	३	छ
६५	आनन्द मा वि गुमी	१३	५	२०	३	१०	३	८	१	२	३	छ
६६	कालिका प्रा वि भम्का	१३	०	०	५	९	१	२	१	२	३	छ
६७	नेपाल रा आ वि नयांगाऊं	१३	२	४	५	११	३	६	०	०	३	छ
६८	आर्दश प्राथमिक वि शैया	१३	०	०	२	११	१	२	२	२	३	छ
६९	ने रा प्रा वि सेराघारी	१३	०	०	१	३	०	०	१	१	०	छैन
७०	नेपाल रा आ वि पण्डितकान्ला	१४	१	४	३	७	१	२	०	०	३	छैन
७१	नेपाल राष्ट्रिय प्रा वि अम्वापुर	१४	०	०	२	८	१	१	०	०	३	छ
७२	जनसंयुक्त आ वि कृष्णनगर	१४	३	१०	३	४	१	२	०	०	३	छ

सि नं	विद्यालयको नाम	वडा नं.	भवन				सौचालय				[illegible]	[illegible]
			पक्की संख्या	कोठा संख्या	जस्ता पाता संख्या	कोठा संख्या	पक्की	कोठा संख्या	जस्तापाता	कोठा संख्या		
७३	चन्द्रज्योति प्रा वि नेप्टेकांडा	१४	०	०	१	२	१	२	०	०	३	छ
७४	नेपाल राष्ट्रिय प्रा वि घुयालपानी	१४	०	०	१	४	१	२	०	०	३	छ
७५	नेपाल रा शिव प्रा वि भर्लेनी	१४	०	०	३	९	१	२	१	१	३	छ

श्रोतः गुर्भाकोट नगरपालिका शिक्षा युवा तथा खेलकुद शाखा

५.३.८ छात्रवृत्ति तथा अन्य लक्षित सुविधा उपलब्धता (दिवा खाजा ,वालअनुदान ,छात्रवृत्ति)

क.दलित विद्यार्थी छात्रवृत्ति

शिक्षा लगायतका क्षेत्रमा पछाडि परेको समुदायको उत्थान गर्न सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययनरत दलित विद्यार्थीहरुको लागि शिक्षा प्रति उत्प्रेरणा जगाई विद्यालयमा भर्ना दर एवं उत्तिर्ण दर वढाई दलित छात्रहरुको शिक्षामा पहुच वढाउन संघीय सरकारवाट सशर्त रुपमा निकासा भएको छात्रवृत्ति (आवासीय तथा गैरआवासिय) रकम अन्तरगत यस नगरपालिका भित्र संचालित कक्षा १ देखि कक्षा ८ सम्मका सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययनरत १६४३ जना दलित छात्रहरुलाई मासिक रुपमा रु ४००। का दरले उपलब्ध गराउने व्यवस्था गरेको छ। विद्यालयगत रुपमा दलित छात्रवृत्ति पाउने छात्र संख्या र रकम निकासा पठाएको विद्यालय विवरण निम्न अनुसार रहेको छ।

तालिका 68 कक्षागत रुपमा विद्यालयमा रकम पठाएको दलित छात्र विद्यार्थी संख्या विवरण

सि. नं	*विद्यालयको नाम*	कक्षा १	कक्षा २	कक्षा ३	कक्षा ४	कक्षा ५	कक्षा ६	कक्षा ७	कक्षा ८	जम्मा संख्या
१	ने.रा.आ.वि. राम्रिकाँडा	२	३	२	३	३	४	११	५	३३
२	ने.रा.प्रा.वि. तुसारेपानी	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३	ने.रा.प्रा.वि. फलाँटे	१	२	२	२	०	०	०	०	७
४	जनज्योति प्रा.वि. काल्चे	२	१	४	३	१	०	०	०	११
५	ज्ञानज्योति प्रा.वि. फुलफुले	४	०	०	०	०	०	०	०	४
६	जनज्ञानभण्डार मा.वि. कोटखोला	३	४	५	७	७	१६	१४	९	६५
७	ने.रा.आ.वि. रपट	१	०	०	०	०	०	७	२	१०
८	आत्माज्ञानप्राप्ती प्रा.वि. पल्लोमालारानी	०	०	०	०	०	०	०	०	०
९	जनकल्याण प्रा.वि. खोलाढाव	०	१	०	०	०	०	०	०	१
१०	ने.रा.प्रा.वि. दरखासे	५	२	१	६	३	०	०	०	१७
११	कालिका मा.वि नादे	१	१	२	०	०	४	४	६	१८
१२	ने.रा.प्रा.वि. जुरीचुला	०	०	२	१	०	०	०	०	३
१३	ने.रा.प्रा.वि. बथानडाडा	१	३	२	०	०	०	०	०	६
१४	ने.रा.प्रा.वि.लामिडाँडा	४	०	३	२	२	१	४	०	१६
१५	सरस्वति ने.रा.प्रा.वि.डोब	०	३	२	१	२	०	०	०	८
१६	भगवति प्रा.वि. धारापानी	५	४	३	६	६	५	७	४	४०
१७	ने.रा.प्रा.वि. पिपलचौतारा धारापानी	५	०	२	२	०	०	०	०	९

सि. नं	विद्यालयको नाम	कक्षा १	कक्षा २	कक्षा ३	कक्षा ४	कक्षा ५	कक्षा ६	कक्षा ७	कक्षा ८	जम्मा संख्या
१८	गंगादेवी प्रा.वि. औलकुरील्ले	०	०	०	०	०	०	०	०	०
१९	मालिका प्रा.वि. कोटमाझखर्क	३	४	५	३	०	०	०	०	१५
२०	शिव प्रा.वि. आँपखोली	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२१	ने.रा.प्रा.वि. पोखरा	४	५	२	१	३	०	०	०	१५
२२	जनसेवा आ वि. सहारे	९	७	७	३	६	१३	१२	१०	६७
२३	ने.रा.आ .वि. थग्लेनी	२	३	२	१	१	५	९	६	२९
२४	लक्ष्मी आ.वि. ओखले	२	९	६	३	३	६	९	९	४७
२५	सरस्वति प्रा.वि. निग्लेनी	३	१	२	४	०	०	०	०	१०
२६	सुर्यजनपवित्र प्रा.वि. सौर	५	३	२	०	०	०	०	०	१०
२७	श्रीजना प्रा.वि. फाँटवेतेनी	९	१	१	३	२	०	०	०	१६
२८	ने.रा.मा.वि. बडाखोली	११	१०	११	१४	१३	१८	१६	१६	१०९
२९	ने.रा.आ.वि. सोत्तरखोली	६	८	४	३	४	१२	१९	१४	७०
३०	ने.रा.प्रा.वि. पिपलचौतारा	०	१	०	१	०	०	०	०	२
३१	ने.रा.प्रा.वि. केरेनी	२	३	२	२	३	०	०	०	१२
३२	जनसेवा प्रा.वि. नक्कले	६	१०	६	७	५	०	०	०	३४
३३	रामचन्द्र प्रा.वि तोरीवारी	३	६	१	४	१	०	०	०	१५
३४	ने.रा.मा.वि. कोप्ची	१२	९	१३	१६	११	२२	२७	३१	१४१
३५	श्रृजना प्रा.वि. श्रीवानी	६	६	८	४	४	०	०	०	२८
३६	ज्ञानज्योति प्रा.वि. नाङ्गी	४	६	५	१	३	०	०	०	१९
३७	सुर्यज्योति मा.वि. मेहेलकुना	०	०	०	०	०	२६	१५	३२	७३
३८	सरस्वति आ वि. घारीमेहेलकुना	६	८	७	६	६	८	१०	९	६०
३९	विद्यासागर प्रा.वि. सुंगुरखाली	६	७	९	७	९	०	०	०	३८
४०	सुर्यज्योति प्रा.वि. मेहेलकुना	१२	१४	१४	१५	१५	०	०	०	७०
४१	जनसेवा मा.वि. सहारे	०	०	०	०	०	०	०	०	०
४२	ने.रा.आ.वि. भालुखोला	४	४	५	६	२	१	८	११	४१
४३	ने.रा.प्रा.वि. भुल्के	०	०	०	१	१	०	०	०	२
४४	सरस्वति मा.वि. सिमघाट	४	५	२	७	३	१०	१५	६	५२
४५	ने.रा.प्रा.वि साजगैरा (दाप्चा)	०	०	०	०	०	०	०	०	०
४६	भगवति प्रा.वि. नादेकोट	०	०	०	०	०	०	०	०	०
४७	भेरी मा.वि. घुमखहरे	२	१	३	८	६	१६	१५	२२	७३
४८	ने.रा.आ. भेडावारी, डाफे	६	२	१	६	२	१	२	४	२४
४९	ने.रा.प्रा.वि. हनिमान घुमखहरे	२	१	३	३	०	०	०	०	९
५०	ने.रा.प्रा.वि. नारङ्गेमसरी	२	२	२	०	२	०	०	०	८
५१	राधाकृष्ण प्रा.वि. ठिग्नीगाँउ	७	०	७	३	१	०	०	०	१८
५२	सुर्यज्योति आ.वि.आँपगैरा	०	०	०	०	०	०	०	०	०
५३	ने.रा.प्रा.वि. अवलसुर्मा	०	१	०	०	०	०	०	०	१
५४	श्री जनसेवा प्रा.वि.बर्मगार	६	३	०	०	०	०	०	०	९

सि. नं	विद्यालयको नाम	कक्षा १	कक्षा २	कक्षा ३	कक्षा ४	कक्षा ५	कक्षा ६	कक्षा ७	कक्षा ८	जम्मा संख्या
५५	श्री ने.रा.प्रा.वि. भित्रीखोला	१	०	१	०	२	०	०	०	४
५६	श्री जनसेवा प्रा.वि. पिड्डाँडा	०	१	१	०	०	०	०	०	२
५७	ने.रा.मा.वि. ज्यामिरे	१	३	१	३	४	१२	११	१६	५१
५८	जनता प्रा.वि. सुवाघाट	१	०	१	२	४	०	०	०	८
५९	कुमार ने.रा.प्रा.वि. पिपलटाकुरा	३	०	२	१	१	०	०	०	७
६०	सरस्वति प्रा.वि. राइके दहचौर	७	३	०	२	१	०	०	०	१३
६१	शान्ति प्रा.वि. ड्वाडड्वाडे	७	३	०	०	०	०	०	०	१०
६२	ने.रा.प्रा.वि. सिम्ले	०	०	०	०	०	०	०	०	०
६३	श्री सुर्यज्योति प्रा.वि. टाटी	१	१	२	०	०	०	०	०	४
६४	आनन्द मा.वि. गुमी	०	०	०	०	०	१४	१७	१५	४६
६५	कालिका प्रा.वि. भम्का	१	३	१	०	०	०	०	०	५
६६	ने.रा.आ.वि. नयाँगाउ गुमी	२	३	४	६	४	८	२	१	३०
६७	आदर्श प्रा.वि. सैया गुमी	२	१	२	५	९	०	०	०	१९
६८	प्रा.वि. सेराघारी गुमी	१	१	०	०	०	०	०	०	२
६९	ने.रा.आ.पण्डितकान्ला	१	३	१	१	२	०	२	६	१६
७०	ने.रा.सरस्वती प्रावि अम्वापुर	१	१	०	०	१	०	०	०	३
७१	जनसंयुक्त प्रा.वि.गुमी कृष्णनगर	३	४	६	३	२	५	६	५	३४
७२	चन्द्र ज्योति प्रा.वि. नेप्टेकाडा	०	०	०	०	०	०	०	०	०
७३	ने.रा.शिव प्रा.वि. भर्लेनी	०	१	१	४	१	०	०	०	७
७४	ने.रा.पर्वत प्रा.वि. घुयालपानी	०	०	०	०	०	०	०	०	०
७५	लक्ष्मि प्रा वि सिमलगैरा	१२	५	०	०	०	०	०	०	१७
जम्मा		२२२	१९७	१८३	१९२	१६१	२०७	२४२	२३९	१६४३

श्रोतः गुर्भाकोट नगरपालिका शिक्षा युवा तथा खेलकुद शाखा आ.व. २०७९/०८० प्रतिवेदन।

ख. सामुदायिक विद्यालय अध्ययनरत छात्रावृत्ति

समुदायवाट पछाडि परेका वर्गको उत्थान गर्न शिक्षामा पहुच वढाई छात्राहरुलाई उत्तप्रेरणा वढाई विद्यालय भर्ना र उत्तिर्ण दर वढाउन यस नगरपालिका भित्र संचालित सामुदायिक विद्यालयमा अध्यनरत विद्यार्थीहरुको लागि (आवासीय तथा गैरआवासिय) यस कार्यक्रम अन्तरगत संघिय सरकारवाट सशर्त रुपमा निकासा भएको रकमवाट कक्षा १-८ मा अध्ययनरत छात्राहरुलाई मासिक रुपमा रकम रु ४००।का दरले जम्मा ३९४२ जना छात्रालाई उपलब्ध गराउदै आएको छ। यस नगरपालिका भित्र संचालित विद्यालयमा अध्ययनरत कक्षागत रुपमा विद्यार्थी र विद्यालय विवरण तालिकामा दिईएको छ।

तालिका 69 कक्षागत रुपमा विद्यालयमा छात्रवृति रकम पठाएको छात्रा (विद्यार्थी संख्या) विवरण

सि. नं	विद्यालयको नाम	कक्षा १	कक्षा २	कक्षा ३	कक्षा ४	कक्षा ५	कक्षा ६	कक्षा ७	कक्षा ८	जम्मा संख्या
१	ने.रा.आ.वि. राम्रिकाँडा	३	९	९	४	११	१५	११	१०	७२
२	ने.रा.प्रा.वि. तुसारेपानी	२	२	४	२	१	०	०	०	११

सि. नं	विद्यालयको नाम	कक्षा १	कक्षा २	कक्षा ३	कक्षा ४	कक्षा ५	कक्षा ६	कक्षा ७	कक्षा ८	जम्मा संख्या
३	ने.रा.प्रा.वि. फलाँटे	०	३	३	३	२	०	०	०	११
४	जनज्योति प्रा.वि. काल्चे	६	४	६	५	७	०	०	०	२८
५	ज्ञानज्योति प्रा.वि. फुलफुले	२	१	१	०	०	०	०	०	४
६	जनज्ञानभण्डार मा.वि. कोटखोला	१०	३	१०	१५	१२	४५	५३	४६	१९४
७	ने.रा.आ.वि. रपट	४	२	८	४	८	२०	१५	१७	७८
८	आत्माज्ञानप्राप्ती प्रा.वि. पल्लोमालारानी	४	२	२	०	०	०	०	०	८
९	जनकल्याण प्रा.वि. खोलाढाव	८	४	३	४	३	०	०	०	२२
१०	ने.रा.प्रा.वि. दरखासे	८	१२	१६	१७	१३	०	०	०	६६
११	कालिका मा.वि नादे	८	७	५	६	६	२५	२२	४०	११९
१२	ने.रा.प्रा.वि. जुरीचुला	२	२	२	२	१	०	०	०	९
१३	ने.रा.प्रा.वि. बथानडाडा	२	२	४	४	०	०	०	०	१२
१४	ने.रा.प्रा.वि.लामिडाँडा	०	३	६	७	४	४	८	०	३२
१५	सरस्वति ने.रा.प्रा.वि.डोब	६	४	३	४	५	०	०	०	२२
१६	भगवति प्रा.वि. धारापानी	११	५	८	७	१५	२४	१५	८	९३
१७	ने.रा.प्रा.वि. पिपलचौतारा धारापानी	२	१	०	१	०	०	०	०	४
१८	गंगादेवी प्रा.वि. औलकुरील्ले	५	४	०	०	०	०	०	०	९
१९	मालिका प्रा.वि. कोटमाझखर्क	४	१	१	६	९	०	०	०	२१
२०	शिव प्रा.वि. आँपखोली	४	३	३	२	५	०	०	०	१७
२१	ने.रा.प्रा.वि. पोखरा	७	९	७	११	४	०	०	०	३८
२२	जनसेवा आ वि. सहारे	२१	२६	२३	१६	२५	३५	५५	५०	२५१
२३	ने.रा.आ .वि. थग्लेनी	१	११	१०	१२	८	१४	२१	१२	८९
२४	लक्ष्मी आ.वि. ओखले	१०	१	१३	७	१७	१९	२२	१६	१०५
२५	सरस्वति प्रा.वि. निग्लेनी	६	९	४	५	५	०	०	०	२९
२६	सुर्यजनपवित्र प्रा.वि. सौर	७	२	२	०	०	०	०	०	११
२७	श्रीजना प्रा.वि. फाँटवेतेनी	११	११	१४	१०	१०	०	०	०	५६
२८	ने.रा.मा.वि. बडाखोली	१२	१७	१८	१७	१४	२८	५१	५५	२१२
२९	ने.रा.आ.वि. सोत्तरखोली	१०	६	१३	१३	१२	११	२५	२६	११६
३०	ने.रा.प्रा.वि. पिपलच ैतारा	७	४	६	५	३	०	०	०	२५
३१	ने.रा.प्रा.वि. केरेनी	५	५	३	३	२	०	०	०	१८
३२	जनसेवा प्रा.वि. नक्कले	४	६	७	४	८	०	०	०	२९
३३	रामचन्द्र प्रा.वि तोरीवारी	७	२	५	३	९	०	०	०	२६
३४	ने.रा.मा.वि. कोप्ची	१२	८	११	१६	६	२६	३९	३७	१५५
३५	श्रृजना प्रा.वि. श्रीवानी	१२	९	८	१३	९	०	०	०	५१
३६	ज्ञानज्योति प्रा.वि. नाङ्गी	८	५	४	७	५	०	०	०	२९

सि. नं	विद्यालयको नाम	कक्षा १	कक्षा २	कक्षा ३	कक्षा ४	कक्षा ५	कक्षा ६	कक्षा ७	कक्षा ८	जम्मा संख्या
३७	सुर्यज्योति मा.वि. मेहेलकुना	०	०	०	०	०	४७	४२	३९	१२८
३८	सरस्वति आ वि. घारीमेहेलकुना	८	५	११	११	१९	१६	१२	१४	९६
३९	विद्यासागर प्रा.वि. सुंगुरखाली	१२	६	५	९	११	०	०	०	४३
४०	सुर्यज्योति प्रा.वि. मेहेलकुना	१४	२३	२२	२२	२१	०	०	०	१०२
४१	जनसेवा मा.वि. सहारे	०	०	०	०	०	०	०	०	०
४२	ने.रा.आ.वि. भालुखोला	५	५	१३	१६	१८	१९	२६	२१	१२३
४३	ने.रा.प्रा.वि. भुल्के	१५	९	१०	१३	७	०	०	०	५४
४४	सरस्वति मा.वि. सिमघाट	७	६	३	१७	१३	२२	३२	२३	१२३
४५	ने.रा.प्रा.वि साजगैरा (दाप्चा)	३	२	५	८	५	०	०	०	२३
४६	भगवति प्रा.वि. नादेकोट	४	१	२	०	०	०	०	०	७
४७	भेरी मा.वि. घुमखहरे	८	६	७	८	८	२५	३९	३७	१३८
४८	ने.रा.आ. भेडावारी, डाफे	४	१२	७	१०	११	११	१०	२२	८७
४९	ने.रा.प्रा.वि. हनिमान घुमखहरे	९	१०	७	९	४	०	०	०	३९
५०	ने.रा.प्रा.वि. नारङ्गेमसरी	७	२	७	४	३	०	०	०	२३
५१	राधाकृष्ण प्रा.वि. ठिग्नीगाँउ	१०	११	७	४	५	०	०	०	३७
५२	सुर्यज्योति आ.वि.आँपगैरा	७	४	१	५	४	१०	९	५	४५
५३	ने.रा.प्रा.वि. अवलसुर्मा	१	२	२	०	२	०	०	०	७
५४	श्री जनसेवा प्रा.वि.बर्मगार	३	२	४	०	०	०	०	०	९
५५	श्री ने.रा.प्रा.वि. भित्रीखोला	१	६	४	१	४	०	०	०	१६
५६	श्री जनसेवा प्रा.वि. पिडडाँडा	०	१	०	३	०	०	०	०	४
५७	ने.रा.मा.वि. ज्यामिरे	०	२	६	५	१३	२६	१३	२१	८६
५८	जनता प्रा.वि. सुवाघाट	६	६	१०	९	७	०	०	०	३८
५९	कुमार ने.रा.प्रा.वि. पिपलटाकुरा	२	३	५	७	८	०	०	०	२५
६०	सरस्वति प्रा.वि. राइके दहचौर	८	५	८	५	६	०	०	०	३२
६१	शान्ति प्रा.वि. ड्वाडड्वाडे	५	२	६	०	०	०	०	०	१३
६२	ने.रा.प्रा.वि. सिम्ले	३	९	३	०	०	०	०	०	१५
६३	श्री सुर्यज्योति प्रा.वि. टाटी	४	३	१	०	०	०	०	०	८
६४	आनन्द मा.वि. गुमी	०	०	०	०	०	३८	३९	३१	१०८
६५	कालिका प्रा.वि. भम्का	६	०	४	०	०	०	०		१०
६६	ने.रा.आ.वि. नयाँगाउ गुमी	१०	१४	७	१३	२०	१२	१५	२८	११९
६७	आदर्श प्रा.वि. सैया गुमी	४	२	६	२	१३	०	०	०	२७
६८	प्रा.वि. सेराघारी गुमी	१	३	०	०	०	०	०	०	४
६९	ने.रा.आ.पण्डितकान्ला	८	६	४	७	१०	१९	११	९	७४
७०	ने.रा.सरस्वती प्रावि अम्वापुर	२	४	३	७	५	०	०	०	२१
७१	जनसंयुक्त प्रा.वि.गुमी कृष्णनगर	२३	१३	१४	१८	१४	१४	१८	१२	१२६

सि. नं	विद्यालयको नाम	कक्षा १	कक्षा २	कक्षा ३	कक्षा ४	कक्षा ५	कक्षा ६	कक्षा ७	कक्षा ८	जम्मा संख्या
७२	चन्द्र ज्योति प्रा.वि. नेप्टेकाडा	१	२	३	०	०	०	०	०	६
७३	ने.रा.शिव प्रा.वि. भर्लेनी	३	०	७	७	६	०	०	०	२३
७४	ने.रा.पर्वत प्रा.वि. घुयालपानी	७	०	३	०	०	०	०	०	१०
७५	लक्ष्मि प्रा वि सिमलगैरा	१२	९	०	०	०	०	०	०	२१
जम्मा		४५४	४०१	४४९	४५५	४७६	५२५	६०३	५७९	३९४२

श्रोतः गुर्भाकोट नगरपालिका शिक्षा युवा तथा खेलकुद शाखा आ.व. २०७९/०८० प्रतिबेदन।

ग सामुदायिक विद्यालयमा दिवा खाजा

सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययन गर्ने वालवालिकालाई पोषणका रुपमा दिवा खाजाको व्यवस्थाले स्वास्थ्य, शिक्षा, न्याय र समताको दृष्टिले दिवा खाजा महत्वपूर्ण मानिन्छ। सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययन गर्ने वालवालिकाहरुको विद्यालयमा उपस्थिति वढ्ने र विद्यालय छाड्ने दरमा कमि आउने उदेश्यले आ.व. २०७६।०७७ को नेपाल सरकारको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम मार्फत सबै जिल्लाका लागि घोषणा भएको कार्यक्रम भए पनि मानव सूचकाङ्क कमि तथा दुर्गम पिछडिएका कुपोषित ३७ जिल्लामा रहेका सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययन गर्ने वालवालिकालाई यस अघि देखि नै उपलब्ध गराउदै आएको थियो। वालकक्षा देखि कक्षा ६ सम्मका वालवालिकालाई उपस्थितिका आधारमा दैनिक रु १५ खाजा खर्च वापत नगद निकासा दिने र विद्यालयले सो रकमवाट खाजा उपलब्ध गराउने व्यवस्था गरेको छ। सामुदायिक विद्यालय दिवा खाजा मापदण्ड तथा कार्यक्रम सहजीकरण पुस्तिका २०७६ले खाजा उपलब्ध गराउदा वृहत पोषक तत्व र सूक्ष्मपोषक तत्व प्राप्त हुने खाजा उपलब्ध गराउनु पर्ने व्यवस्था गरेको छ। यसवाट कर्णाली प्रदेशका सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययन गर्ने वालवालिकाको पोषण स्थितिमा सुधार हुनुका साथै वालवालिकाको विद्यालय छाड्ने दरमा पनि कमि आएको देखिन्छ। खास गरी ४-१० वर्ष उमेर समूहका वालवालिकालाई दिवा खाजा उपलब्ध गराउने व्यवस्था गरेको छ। यस नगरपालिकामा तालिकामा दिईएका वालवालिकाको संख्या अनुसार दिवा खाजा निकासा दिने गरेको रेकर्डबाट देखिन्छ।

तालिका 70 विद्यालयगत रुपमा दिवा खाजा पाउने विद्यार्थी संख्या

क्र सं	विद्यालयको नाम	वडा नं	दिवा खाजा पाउने संख्या
१.	ने.रा.आ.वि. राम्रिकाँडा	१	१०३
२.	ने.रा.प्रा.वि. तुसारेपानी	१	२२
३.	ने.रा.प्रा.वि. फलाँटे	१	३२
४.	जनज्योति प्रा.वि. काल्चे	१	७७
५.	ज्ञानज्योति प्रा.वि. फुलफुले	१	१२
६.	जनज्ञानभण्डार मा.वि. कोटखोला	२	१९६
७.	ने.रा.आ.वि. रपट	२	९२
८.	आत्माज्ञानप्राप्ती प्रा.वि. पल्लोमालारानी	२	१४
९.	जनकल्याण प्रा.वि. खोलाढाव	२	४८
१०.	ने.रा.प्रा.वि. दरखासे	२	१५५
११.	कालिका मा.वि नादे	३	१२३
१२.	ने.रा.प्रा.वि. जुरीचुला	३	३५
१३.	ने.रा.प्रा.वि. वथानडाँडा	३	६८
१४.	ने.रा.प्रा.वि.लामिडाँडा	३	५७
१५.	सरस्वति ने.रा.प्रा.वि.डोब	३	६२
१६.	भगवति आ.वि. धारापानी	३	१५३
१७.	ने.रा.प्रा.वि. पिपलचौतारा धारापानी	३	२२

क्र सं	विद्यालयको नाम	वडा नं	दिवा खाजा पाउने संख्या
१८.	गंगादेवी प्रा.वि. औलकुरील्ले	३	१७
१९.	मालिका प्रा.वि. कोटमाझखर्क	४	५८
२०.	शिव प्रा.वि. आँपखोली	४	५६
२१.	ने.रा.प्रा.वि. पोखरा	४	७५
२२.	जनसेवा आ.वि. सहारे	४	२२५
२३.	ने.रा.आ.वि. थग्लेनी	५	१२१
२४.	लक्ष्मी आ.वि. ओखले	५	१४९
२५.	सरस्वति प्रा.वि. निग्लेनी	५	५८
२६.	सुर्यजनपवित्र प्रा.वि. सौर	५	२८
२७.	श्रीजना प्रा.वि. फाँटवेतेनी	५	१११
२८.	ने.रा.मा.वि. बडाखोली	६	३०३
२९.	ने.रा.आ.वि. सोत्तरखोली	६	१२८
३०.	ने.रा.प्रा.वि. पिपलचौतारा	६	४९
३१.	ने.रा.प्रा.वि. केरेनी	६	३४
३२.	जनसेवा प्रा.वि. नक्कले	६	८८
३३.	रामचन्द्र प्रा.वि तोरीवारी	६	५६
३४.	ने.रा.मा.वि. कोप्ची	७	१८७
३५.	श्रृजना प्रा.वि. श्रीवानी	७	१०३
३६.	ज्ञानज्योति प्रा.वि. नाङ्गी	७	४२
३७.	सुर्यज्योति मा.वि. मेहेलकुना	८	८९
३८.	सरस्वति आ.वि. घारीमेहेलकुना	८	१३७
३९.	विद्यासागर प्रा.वि. सुंगुरखाली	८	११५
४०.	सुर्यज्योति प्रा.वि. मेहेलकुना	८	२२०
४१.	जनसेवा मा.वि. सहारे	९	०
४२.	ने.रा.आ.वि. भालुखोला	९	११४
४३.	ने.रा.प्रा.वि. भुल्के	९	८८
४४.	सरस्वति मा.वि. सिमघाट	९	१५५
४५.	ने.रा.प्रा.वि साजगैरा (दाप्चा)	९	५८
४६.	भगवति प्रा.वि. नादेकोट	९	११
४७.	भेरी मा.वि. घुमखहरे	१०	११७
४८.	ने.रा.आ. भेडावारी, डाफे	१०	१०७
४९.	ने.रा.प्रा.वि. हनिमान घुमखहरे	१०	६०
५०.	ने.रा.प्रा.वि. नारङ्गेमसरी	११	३७
५१.	राधाकृष्ण प्रा.वि. ठिग्नीगाँउ	११	७७
५२.	सुर्यज्योति आ.वि.आँपगैरा	११	७२
५३.	ने.रा.प्रा.वि. अवलसुर्मा	११	१९
५४.	श्री जनसेवा प्रा.वि.बर्मगार	११	१८
५५.	श्री ने.रा.प्रा.वि. भित्रीखोला	११	४५
५६.	श्री जनसेवा प्रा.वि. पिङडाँडा	११	७
५७.	ने.रा.मा.वि. ज्यामिरे	१२	११०
५८.	जनता प्रा.वि. सुवाघाट	१२	७७
५९.	कुमार ने.रा.प्रा.वि. पिपलटाकुरा	१२	५२
६०.	सरस्वति प्रा.वि. राइके दहचौर	१२	७८
६१.	शान्ति प्रा.वि. ड्वाङड्वाङे	१२	२७
६२.	ने.रा.प्रा.वि. सिम्ले	१२	३३

क्र सं	विद्यालयको नाम	वडा नं	दिवा खाजा पाउने संख्या
६३.	श्री सुर्यज्योति प्रा.वि. टाटी	१२	३८
६४.	आनन्द मा.वि. गुमी	१३	६०
६५.	कालिका प्रा.वि. भम्का	१३	३१
६६.	ने.रा.आ.वि. नयाँगाउ गुमी	१३	१७०
६७.	आदर्श प्रा.वि. सैया गुमी	१३	४७
६८.	जनकल्याण प्रा.वि. सेराघारी गुमी	१३	१६
६९.	ने.रा.आ.पण्डितकान्ला	१४	११८
७०.	ने.रा.सरस्वती प्रा.वि अम्वापुर	१४	६३
७१.	जनसंयुक्त प्रा.वि.गुमी कृष्णनगर	१४	२६९
७२.	चन्द्र ज्योति प्रा.वि. नेप्टेकाडा	१४	१०
७३.	ने.रा.शिव प्रा.वि. भर्लेनी	१४	६९
७४.	ने.रा.पर्वत प्रा.वि. घुयालपानी	१४	१०
७५.	लक्ष्मी प्रा.वि. सिमलगैरा	३	४३

श्रोतः गुर्भाकोट नगरपालिका शिक्षा शाखा

५.३.९ विश्वविद्यालय तथा क्याम्पसहरु

यस नगरपालिकाको हालको शैक्षिक अवस्थालाई उकास्नका लागि स्थानीय तहमा साविकको गुमी गा. वि. स. हालको वडा नं.१३ मा भेरी बहुमुखि क्याम्पस गुमीमा स्नातक तह र यस नगरपालिकाको पूर्वी क्षेत्र साविकको सहारे गा. वि. स हाल वडा नं. ९ मा गुर्भाकोट वहुमुखी क्याम्पस वोटेचौरमा स्नातकोत्तर तहसम्म अध्ययन हुने २ वटा क्याम्पस स्थापना भई शैक्षिक सेवा प्रवाह गरेको छ । यसै गरि विभिन्न उच्च स्तरका शैक्षिक संस्थाहरूमा साविकका उच्च मा. वि हाल मा. वि. को रूपमा नै संचालन भएका छन् । यस नगरपालिकाका नागरिकहरूले गुमी र सहारे क्याम्पसका अलावा उच्च शिक्षाका लागि नजिकै रहेको मध्यपश्चिम विश्व विद्यालय सुर्खेत क्याम्पस र अन्य क्याम्पसहरूमा गई आफ्नो उच्च शिक्षा प्राप्त गर्ने गरेको देखिन्छ ।

तालिका 71 क्याम्पसको विवरण

सि.नं.	संचालित क्याम्पसको नाम	क्याम्पस रहेको वडा	पढाइ हुने तह	
१	श्री गुर्भाकोट वहुमुखी क्याम्पस सहारे	९	स्नातकोत्तर तह	
२	श्री भेरी वहुमुखी क्याम्पस गुमी	१३	स्नातक तह	

५.३.१० विश्वविद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थी विवरण

कर्णाली प्रदेशका जिल्ला सदर मुकाम वाहेकका स्थानीय तहमा दुईवटा क्यापस संचालन भएको यो एक नगरपालिका हो। यसमा खास गरी भेरी वहुमुखी क्याम्पस गुमि मध्यपश्चिम विश्वाविद्यालयको आंगिक क्यापसको रुपमा संचालनमा रहेको छ। यसमा भेरीगंगा न पा र लेकवेशी नगरपालिकाका केहि वडाका नागरिकको समेत पायक पर्ने गरी रहेको छ। गुर्भाकोट वहुमुखी क्याम्पस सहारे त्रिभुवन विश्वविद्यालयद्धरा सम्वन्धन प्राप्त गरी संचालन भएको छ। यस नगरपालिका भित्रका र छिमेकी जिल्लाका गाउँपालिका भित्रका आर्थिक अवस्थाको कमि होस वा समय अभावका कारण उच्च शिक्षा हासिल गर्न सदरमुकाम वा शहरी क्षेत्रमा जान नसकेका विद्यार्थीलाई यी क्याम्सले ठूलो राहत उपलब्ध गराएका कारण शिक्षा हासिल गर्ने अवसरवाट नागरिक वन्चित हुनु परेको छैन। विषेश गरी अधयन गर्ने छात्र भन्दा छात्राको संख्या उल्लेख्य मात्रामा वढी हुनुमा अवसरको सदुपयोग गरेको तथ्याङ्कले देखाउछ। २ वटै क्याम्पसमा अध्ययनरत विद्यार्थी संख्या विवरण तालिमामा दिईएको छ।

तालिका 72 भेरी वहुमुखि क्याम्पस गुमीको विद्यार्थी विवरण

कार्यक्रम	सेमेष्टर	२०७७।०७८			२०७८/०७९			२०७९/०८०		
		छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्र	छात्रा	जम्मा
वि.एड.	प्रथम	३०	८३	११३	५३	२४	७७	१३	४१	५४
	दोश्रो	११	४०	५१	१७	७७	९४	२३	५०	७३
	तेश्रो	०	०	०	११	४१	५२	२१	६३	८४
	चौथो	१२	७	१९	-	-	-	-	-	-
	पाँचौ	-	-	-	-	-	-	९	३९	४८
	छैटौ	-	-	-	९	६	१५	-	-	-
	T.U	४	१५	१९	-	-	-	-	-	-
		५७	१४५	२०२	९०	१४८	२३८	७५	१९९	२७४

श्रोतः भेरी वहुमुखी क्याम्पस गुमि

गुर्भाकोट वहुमुखि क्याम्पस सहारे सुर्खेत। संचालित तह र संकायः स्नातकोत्तर तह/ शिक्षा सास्त्र

तालिका 73 गुर्भाकोट वहुमुखि क्याम्पस सहारे सुर्खेतको विद्यार्थी विवरण

विएड तर्फ	जम्मा			दलित			जनजाती			अन्य		
	छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्र	छात्रा	जम्मा
प्रथम वर्ष	४५	५०	१२५	६	१५	२१	८	१४	२२	३१	५१	८२
दोश्रो वर्ष	५२	१००	१५३	१२	३१	४३	१५	३०	४५	२५	४०	६५
तेश्रो वर्ष	५५	१०६	१६१	१५	३०	४५	१०	३१	४१	३०	४५	७५
चौथो वर्ष	३३	६६	९९	५	१२	१७	४	१४	१८	२४	४०	६४
जम्मा	१८५	३५३	५३८	३८	८८	१२६	३७	८९	१२६	११०	१७६	२८६
एम एड प्रथम सेमेष्टर	२०	२९	४९	०	२	२	२	५	७	१८	२२	४०
जम्मा	२०५	३८२	५८७	३८	९०	१२८	३९	९४	१३३	१२८	१९८	३२६

श्रोतः गुर्भाकोट वहुमुखी क्याम्पस सहारे ।शैक्षिक सत्र २०७९।०८० को विवरणबाट।

५.३.११ नमुना तथा ईन्टरनेट सुविधा उपलब्ध विद्यालय विवरण

यस नगरपालिका भित्र एउटा विद्यालय नमूना माध्यमिक विद्यालय संचालनमा रहेको साथै सवै वडा र वस्तिमा विद्युतको भरपर्दो सेवा पुगी सकेको छैन।ईन्टरनेट सेवा प्रदायकहरुले सवै वडामा केवल विस्तार नगरेकाले ईन्टरनेट सेवा भरपर्दो नभएको सवै विद्यालयमा पुगेको छैन।अतः हालसम्म उत्त सेवा उपलब्ध विद्यालयको विवरण निम्न अनुसार खुलाईएको छ।

तालिका 74 ईन्टरनेट सेवा उपलब्ध विद्यालयको विवरण

सि नं	विद्यालयको नाम	वडा नं	ईन्टरनेट प्रदायक संस्थाको नाम	कैफियत
१.	नेपाल राष्ट्रिय मा.वि. वडाखोली	६	वेभ सरभर	नमुना मा.वि.
२.	नेपाल राष्ट्रिय मा.वि. कोप्चि	७	टेक माईण्ड	
३.	सूर्यज्योति मा.वि. मेहलकुना	८	वर्ड लिंक	

सि नं	विद्यालयको नाम	वडा नं	ईन्टरनेट प्रदायक संस्थाको नाम	कैफियत
४.	आनन्द मा.वि. गुमि	१३	टेक माईण्ड	
५.	ने रा मा.वि. ज्यामिरे	१२	सुविसु	
६.	भेरी मा.वि. घुमखहरे	१०	टेक माईण्ड	
७.	सरस्वति मा.वि. सिमघाट	९	एडमिन	
८.	जनसेवा मा.वि. सहारे	९	वेभ सर्भर	
९.	जनज्ञानभण्डार मा.वि. कोटखोला	२	टेक माईण्ड	
१०.	सरस्वति मा.वि. नादे	३	टेकमाईण्ड	
११.	राधाकृष्ण प्रा.वि. ठिग्निगाउँ	११	टेकमाण्ड	
१२.	सूर्यज्योति प्रा.वि. मेहलकुना	८	वेभ सर्भर	
१३.	ने.रा.आ.वि. राम्रिकाँडा			
१४.	ने.रा.प्रा.वि. तुसारेपानी			
१५.	ने.रा.प्रा.वि. फलाँटे			
१६.	जनज्योति प्रा.वि. काल्चे			
१७.	ज्ञानज्योति प्रा.वि. फुलफुले			
१८.	आत्माज्ञानप्राप्ती प्रा.वि. पल्लोमालारानी			
१९.	जनकल्याण प्रा.वि. खोलाढाब			
२०.	मालिका प्रा.वि. कोटमाझखर्क			
२१.	शिव प्रा.वि. आँपखोली			
२२.	ने.रा.प्रा.वि. पोखरा			
२३.	ने.रा.आ .वि. थग्लेनी			
२४.	लक्ष्मी आ.वि. ओखले		वेभ सर्भर	
२५.	सरस्वति प्रा.वि. निग्लेनी			
२६.	सुर्यजनपवित्र प्रा.वि. सौर			
२७.	श्रीजना प्रा.वि. फाँटवेतेनी			
२८.	ने.रा.आ.वि. सोत्तरखोली			
२९.	ने.रा.प्रा.वि. पिपलचौतारा			
३०.	ने.रा.प्रा.वि. केरेनी			
३१.	जनसेवा प्रा.वि. नक्कले			
३२.	रामचन्द्र प्रा.वि तोरीवारी			
३३.	श्रृजना प्रा.वि. श्रीवानी			
३४.	ज्ञानज्योति प्रा.वि. नाङ्गी			
३५.	सुर्यज्योति मा.वि. मेहेलकुना			
३६.	सरस्वति आ वि. घारीमेहेलकुना			
३७.	विद्यासागर प्रा.वि. सुन्दरखाली			
३८.	ने.रा.आ.वि. भालुखोला			
३९.	ने.रा.प्रा.वि. भुल्के			

सि नं	विद्यालयको नाम	वडा नं	ईन्टरनेट प्रदायक संस्थाको नाम	कैफियत
४०.	ने.रा.प्रा.वि साजगैरा (दाप्चा)			
४१.	भगवति प्रा.वि. नादेकोट			
४२.	भेरी मा.वि. घुमखहरे			
४३.	ने.रा.आ. भेडावारी, डाफे			
४४.	ने.रा.प्रा.वि. हनिमान घुमखहरे			
४५.	ने.रा.प्रा.वि. नारङ्गेमसरी		टेक माईण्ड	
४६.	राधाकृष्ण प्रा.वि. ठिग्नीगाँउ		टेक माईण्ड	
४७.	सुर्यज्योति आ.वि.आँपगैरा			
४८.	ने.रा.प्रा.वि. अवलसुर्मा			
४९.	श्री जनसेवा प्रा.वि.बर्मगार			
५०.	श्री ने.रा.प्रा.वि. भित्रीखोला			
५१.	श्री जनसेवा प्रा.वि. पिङडाँडा			
५२.	जनता प्रा.वि. सुवाघाट			
५३.	कुमार ने.रा.प्रा.वि. पिपलटाकुरा			
५४.	सरस्वति प्रा.वि. राइके दहचौर			
५५.	शान्ति प्रा.वि. ड्वाङड्वाङे			
५६.	ने.रा.प्रा.वि. सिम्ले			
५७.	श्री सुर्यज्योति प्रा.वि. टाटी			
५८.	कालिका प्रा.वि. भम्का			
५९.	ने.रा.आ.वि. नयाँगाउ गुमी			
६०.	आदर्श प्रा.वि. सैया गुमी			
६१.	ने.रा.आ.पण्डितकान्ला			
६२.	ने.रा.सरस्वती प्रावि अम्वापुर			
६३.	जनसंयुक्त प्रा.वि.गुमी कृष्णनगर			
६४.	चन्द्र ज्योति प्रा.वि. नेप्टेकाडा			
६५.	ने.रा.शिव प्रा.वि. भर्लेनी			

५.३.१२ शैक्षिक संस्थामा उपलब्ध भौतिक पूर्वाधार तथा सुविधा

सामूदायिक वा संस्थागत विद्यालयहरुमा शैक्षिक गतिविधि वढाउनका लागि भौतिक पूर्वाधार भवन, सौचालय. घेरावार, खानेपानी, कम्प्यूटर ल्याप, विज्ञान प्रयोगशाला, पुस्तकालय, फर्निचर, पिफम, कार्पेट लगायतको आवश्यकता हुन्छ। सो सम्वन्धमा विद्यालय भवन, घेरावार, सौचालय, खानेपानीको विवरण छुट्टै दिईएकाले वाँकीको विवरण यसमा दिईएको छ। खासगरी माध्यामिक तह कम्प्यूटर ल्याप, विज्ञान प्रयोगशाला, पुस्तकालय, घेरबार व्यवस्था भएको देखिएको केहि अन्य विद्यालयमा समेत उत्त पूर्वाधार मध्य एक व्यवस्था भएको छ। फर्निचर सवै विद्यालयमा व्यवस्था भएको देखिन्छ। अन्य विवरण तल दिईएको छ।

तालिका 75 भौतिक पूर्वाधारको अवस्था

सि नं	विद्यालयको नाम	वडा नं	कम्प्यूटर ल्याप	विज्ञान प्रयोग शाला	पुस्तकालय	खेल मैदान
१	ज्ञानज्योति मा.वि. कोटखोला	२	छ	छ	छ	छ
२	सरस्वति मा.वि. नादे	३	छैन	छैन	छ	सामान्य
३	नेपाल राष्ट्रिय मा.वि. वडाखोली	६	छ	छ	छ	छ
४	नेपाल राष्ट्रिय मा.वि. कोप्चि	७	छ	छ	छ	छ
५	सूर्यज्योति मा.वि. मेहलकुना	८	छ	छ	छ	छ
६	सरस्वति मा.वि. सिमघाट	९	छ	छ	छैन	छ
७	जनसेवा मा.वि. सहारे	९	छ	छ	छ	छ
८	भेरी मा.वि. घुमखहरे	१०	छ	छ	छ	छ
९	ने रा मा.वि. ज्यामिरे	१२	छ	छैन	छैन	छ
१०	आनन्द मा.वि. गुमि	१३	छ	छ	छ	छ

५.३.१३ सुधारीएको मापदण्ड निर्माण भएका तथा रेट्रोफिटिङ्ग गरीएका विद्यालय (भूकम्प प्रतिरोधि)

२०७२ को भूकम्प पश्चिम नेपालमा खासै प्रभाव नपरेकाले विद्यालय भवनको खासै क्षति नभएकाले रेट्रोफिटिङ्ग गरेको पाईदैन। नयाँ भवन वा संरचना निर्माण गर्दा नेपाल सरकारले जारी गरेको भवन संहिता वमोजिम निर्माण गरिएको भए पनि कर्कटपाताले छाएका पुराना भवन भरपर्दा छैनन्। सुधारीएको मापदण्ड (भूकम्प प्रतिरोधि) अनुसार निर्माण भएका विद्यालयको विवरण तल तालिकामा दिईएको छ।

तालिका 76 सुधारीएको मापदण्ड अनुसार निर्माण भएका विद्यालयको विवरण (भूकम्प प्रतिरोधि)

सि नं	विद्यालयको नाम	वडा नं	निर्माण भएको संरचना		निर्माण कोठा
			भवन	सौचालय	
१	ज्ञान भण्डार मा. वि. कोटखोला	२	२	०	६
२	ने रा आ.वि. रपट	२	१		४
३	नेरा आ.वि सोतरखोली	६	१		४
४	नेरा मा.वि. कोप्चि	७	१		६
५	सूर्य ज्योति प्रा. वि. मेहलकुना	८	१		२
६	नेपाल राष्ट्रिय प्रा विद्यालय तुसारेपानी	१	१		२
७	ने रा आ. वि. राम्रीकाँडा	१	०	१ छात्र छत्रा मैत्री	०
८	ने रा आ. वि.डाँफे	१०	१	०	४
	भेरी मा. वि. घुमखहरे	१०	२	१ छात्र छत्रा मैत्री	६
९	नेपाल राष्ट्रिय प्रा विद्यालय दरखासे	२	१	१ छात्र छत्रा मैत्री	२
१०	जनसेवा आ वि सहारे	४	१	०	४
११	लक्ष्मि आ वि ओखले	५	१		४
१२	नेपाल राष्ट्रिय मा वि वडाखोली	६	३		१४

१३	राधाकृष्ण प्रा वि ठिग्नीगाउँ	११	१		२
१४	नेपाल राष्ट्रिय प्राथमिक विद्यालय भुल्के	९	१		४
१५	नेपाल राष्ट्रिय मा विद्यालय ज्यामिरे	१२	१		२
१४	आनन्द माध्यामिक विद्यालय गुमि	१३	१		४
१५	नेपाल आ. वि.पण्डितकाल्ना	१४	१		४
१६	जनसंयुक्त आ. वि.कृष्णनगर	१४	२		४

५.३.१४ स्थानीय सरकारको शिक्षा क्षेत्रमा लगानी

शिक्षाको गुणस्तर वृद्धि गर्न शिक्षामा लगानी गर्नु पर्छ। नेपालको संविधानको अनुसूची ६ले संघिय सरकार अनुसूचि ७ मा प्रदेश सरकार अनुसूचि ८ मा स्थानीय सरकार र अनुसूचि ९मा शिक्षा सम्वन्धि अधिकार तीनै तहका सरकारको एकल अधिकार एवं साझा अधिकार सूचिमा राखेकाले सवै तहको सरकारको शिक्षाको सुधारमा लागि जिम्मेवार हुनु पर्ने संवैधानिक वाध्यात्मक कानुनी व्यवस्था गरेकाले सवै सरकारवाट विभिन्न सामूदायिक विद्यालयका क्षेत्रमा लगानी भएको देखिन्छ।स्थानीय सरकारले आफ्नो क्षेत्रमा विद्यमान समस्या टार्न आफ्नो किसिमको नीति वनाएर लागू गर्न सक्ने भएकाले यसको थप जिम्मेवारी थपिएको छ।त्यस अन्तरगत गुर्भाकोट नगरपालिकाबाट खास गरी विद्यालय खानेपानी व्यवस्था, भवन निर्माण, वालकक्षा संचालनका लागि विकास सहजकर्ताको व्यवस्था, वालविकास देखि कक्षा ३सम्मका वालवालिका लागि वसाई व्यवस्थापन गर्न कार्पेट र पिफम लगायतको व्यवस्था गरेको छ यद्यपि यो लगानी प्रयास नभए पनि शुरुवात सकारात्म छ। भने संघिय सरकारको अनुदानवाट विद्यालयको वृहत्तर सुधार गर्दै गएको देखिएको छ।खास गरी यस नगरपालिकावाट आफ्नो वजेटवाट शिक्षा क्षेत्रमा चालु खर्च र पुँजिगत खर्चका रुपमा भएको लगानी आ.व. २०७९।०८० को मात्र यसमा उल्लेख गरीएको छ।यो वजेट हरेक वर्ष नियमित हुदै आएको देखिन्छ।वजेट शिर्षकगत रुपमा तल दिईएको छ।वडागत रुपमा वडावाट लगानी भएको रकम यसमा समावेश गरिएको छैन।

तालिका 77 शिक्षाक्षेत्रमा भएको लगानी रु हजारमा

सि. नं.	कार्यक्रम आयोजना क्रियाकलापको नाम	खर्च शिर्षक	रकम
१.	आधारभूत तह कक्षा १-५का सामूदायिक विद्यालयहरुमा कार्यरत ४९ जना विद्यालय सहयोगीहरुको लागि मासिक रु ७०००।का दरले प्रोत्साहन अनुदान	२२४११	४११६
२.	आधारभूत तह कक्षा १-८का सामूदायिक विद्यालयहरुमा कार्यरत १५ जना विद्यालय सहयोगीहरुको लागि मासिक रु ८०००।का दरले प्रोत्साहन अनुदान	२२४११	१४४०
३.	थप ४ वटा वालविकास केन्द्रका लागि सहजकर्ताको लागि मासिक रु १६५००।का दरले अनुदान	२२४११	७९२
४.	नयाँ अनुमति प्राप्त १वटा सामूदायिक विद्यालयमा कार्यरत १ जना विद्यालय सहयोगी कर्मचारीको लागि मासिक रु १५०००।का दरले प्रोत्साहन अनुदान	२२४११	१८०
५.	नयाँ अनुमति प्राप्त शिक्षक दरबन्दी नभएका थप १वटा विद्यालयका लागि मासिक रु२००००।का दरले वैकल्पिक कक्षा संचालन अनुदान	२२४११	२४०
६.	माध्यामिक तहका सामुदायिक विद्यालयमा कार्यरत सहायक कर्मचारी प्रोत्साहन अनुदान	२२४११	७२०
७.	माध्यामिक तह कक्षा ११-१२का सामूदायिक विद्यालयहरुमा कार्यरत १० जना विद्यालय सहयोगीहरुको लागि मासिक रु ९०००।का दरले प्रोत्साहन अनुदान	२२४११	१०८०
८.	शिक्षक दरवन्दी अपुग भएका प्रष्तावित विद्यालयका लागि शिक्षक व्यवस्थापन अनुदान	२२४११	१५४३

९.	शिक्षक दरवन्दी नभएका ३वटा विद्यालयका लागि प्रतिकोटा मासिक रु १६५००।का दरले वैकल्पिक कक्षा संचालन अनुदान।	२२४११	५९४
१०.	विभिन्न दिवश कार्यक्रम	२२५१२	५०
११.	शिक्षा शाखा, सामाजिका विकास समिति तथा नगरपालिकामा गरिने अनुगमन तथा भ्रमण खर्च	२२६१२	२००
१२.	प्रधानाध्यापक वैठक संचालन तथा व्यावस्थापन	२२७११	१५०
१३.	शिक्षा युवा तथा खेलकुद शाखाको विविध खर्च	२२७११	२००
१४.	शिक्षा समिति, विषयगत समिति वैठक संचालन तथा व्यावस्थापन	२२७११	३५०
१५.	सूर्यज्योति मावि मेहलकुनालाई खेलकुद विकास तथा प्रवर्द्धन अनुदान	२२३११	३१
१६.	नगर स्तरीय खेलकुद विकास कार्यक्रम	३११७२	२०,००
१७.	नगर स्तरीय शैक्षिक योजना, शैक्षिक पात्रो तथा शैक्षिक प्रोफाईल निर्माण र वितरण	३११७२	२००
१८.	निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कन सम्वन्धि अभिमूखिकरण	३११७२	२००
१९.	प्रतिभा पहिचान र शैक्षिक प्रर्दशनी (प्रतियोगितात्मक) क्रियाकलाप	३११७२	३००
२०.	पाठयक्रम प्रवोधिकण	३११७२	४००
२१.	वालविकास सहजकर्ताहरुको आईसिटी शैक्षिक सामाग्री निर्माण र पाठयक्रम कार्यान्वयन सम्वन्धि क्षमता विकास कार्यक्रम कार्यशाला	३११७२	२५०
२२.	विद्यालयमा जिन्सि तथा लेखा व्यवस्थापन र शैक्षिक तथ्यांङ्क व्यवस्थापन, आईसिटी क्षमता विकास तालिम	३११७२	४००
२३.	लागू पदार्थ दुर्व्यशनी र विपद व्यवस्थापन सम्वन्धि अभिमूखिकरण तथा मनोसामाजिक परामर्श कार्यक्रम	३११७२	२५०
२४.	स्थानीय पाठयाक्रम निर्माण, वितरण र कार्यान्वयन	३११७२	५००
	जम्मा		१,६१,८६

५.३.१५ युवा, खेलकुद तथा कला

गुर्भाकोट नगरपालिका भित्र खेलकुदका लागि वडा नं. १३ शैया वडा नं. ७ को गोकुलपुर भेरी नदी किनार वडा नं. ९ को वाटेचौरमा ठूला खालका खेल मैदान रहेका छन् ।त्यसै गरी सानाखालका खेल मैदान, सार्वजनीक चौर वडा नं. ३ वाहेक सवै वडामा रहेका छन। वडा नं. ७ को गोकुलपुर भेरी नदी किनारमा कभर्डहल एवं रंगशाला निर्माणका लागि अध्ययन प्रतिवेदन समेत तयार भएको छ । सुर्खेत उपत्यका भन्दा वाहिर यस नगरपालिकामा क्षेत्रीय स्तरको रंगशामला निर्माणको संभावना रहेको छ । यस वाहेक पौडी पोखरी नाटक घर लगायतका अन्य संरचना रहेका छैनन्।वडा नं. १४ को कृष्ण नगर वजारमा खुलेको सिनेमा हल हाल केहि वर्ष देखि वन्द रहेको अवस्था छ ।

५.३.१६ समाज कल्याण तथा सामाजिक सुरक्षा

यस नगरपालिका भित्र वाल गृह संचालन भएको देखिदैन।ग्रामिण क्षेत्र भएकाले शहरी क्षेत्रको विकृत रुपमा रहेको वृद्धवृद्धलाई वृद्धाश्रममा राख्नु पर्ने महसुस भएको छैन। नगरपालिकावाट जेष्ठ नागरिक सम्मान, स्वास्थ्य शिविर संचालन गरी घरदैलोवाट जेष्ठ नागरिकलाई आँखाको मोति विन्दुको अप्रेशन लगायतका स्वास्थ्य सेवा घर दैलोवाट दिएको छ। सडक वालवालिकाको एकीन तथ्याङ्क नभएकाले उल्लेख गरिएको छैन।सामाजिक सुरक्षा तथा दलित वालवालिका पोषण भत्ता पाउने लाभग्राहीको विवरण निम्न अनुसार दिईएको छ।

तालिका 78 सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने लाभग्राही (२०७९ तेश्रो चौमासिक अवधिको) विवरण

वडा नं.	जेष्ठ नागरिक (अन्य)	जेष्ठ नागरिक एकल (महिला)	जेष्ठ नागरिक (दलित)	विधवा	लोपुन्मुख जनजाती	अति अशक्त अपाङ्गता		लोपुन्मुख	दलितवालवालिका पोषण भत्ता	जम्मा
						क वर्ग	ख वर्ग			
	संख्या	संख्या	संख्या	संख्या	संख्या	संख्या	संख्या	संख्या	संख्या	संख्या
१	११४	२७	२५	२४	०	४	१३	०	५०	२५७
२	१७४	१८	२७	४२	९	२	१९	०	३५	३२६
३	१३८	४०	२०	३६	०	५	१६	०	१२५	३८०
४	१८०	३८	३८	८२	०	७	१७	०	१२१	४८३
५	१२५	४१	२४	५३	१६	४	१४	२	६९	३४८
६	१५३	९४	२६	६६	०	७	३१	०	३६४	७४१
७	१५९	७६	२७	६०	२२	८	१३	०	१९७	५६२
८	१६४	९५	३१	६५	२६	८	१२	२	२७६	६७९
९	१९८	५५	३३	७२	०	७	१७	०	१०८	४९०
१०	९२	३६	१४	३५	०	४	४	०	६१	२४६
११	१४५	४३	१९	३८	०	४	१२	०	९४	३५५
१२	२३५	३८	३५	६७	१३	१०	१५	०	१००	५१३
१३	२२८	४२	४२	७५	०	५	१६	०	९५	५०३
१४	१५७	२५	२८	३९	०	३	२१	०	४५	३१८
	२३६२	६६८	३८९	७५४	८६	७८	२२०	४	१६४०	६२०१

श्रोतः-गुर्भाकोट नगरपालिका सामाजिक सुरक्षा तथा पंजिकरण शाखा।

५.४.१ नागरिक सुरक्षा सेवा

शान्ति शुरक्षा कायाम गर्न तथा अपधराधिक घटना नियन्त्रण गर्न नेपाल प्रहरीको अहंम भूमिका हुने भएकाले यस नगरपालिका वडा नं.३,२,९,८,१३ वडामा प्रहरी चौकी स्थापना भै सेवा दिई रहेको छ। त्यसै गरी वडा नं.१०को भलाय दमारमा शसस्त्र प्रहरी वल कर्णाली प्रदेश स्तरको शिक्षालय संचालनका लागि प्रक्रिया अगाडी वढी सकेकाले हाल केहि यूनिट वसी सकेको अवस्था रहेको छ। जनपद प्रहरी चौकीको विवरण निम्न अनुसार खुलाइएको छ।

तालिका 79 प्रहरी चौकी रहेको स्थान र विवरण

सि.नं.	प्रहरी चौकी रहेको स्थान	वडा नं.	कार्यरत संख्या	पूर्वाधारको अवस्था
१.	प्रहरी चौकी गुमी	१३		पक्कि भवन निर्माण भएको।
२.	प्रहरी चौकी मेहलकुना	८		पक्कि भवन निर्माण हुनु पर्ने।
३.	प्रहरी चौकी वोटेचौर	९		पक्कि भवन निर्माण भएको।
४.	प्रहरी चौकी मालारानी	२		पक्कि भवन निर्माण हुनु पर्ने।

५.	प्रहरी चौकी धारापानी	३		पक्कि भवन निर्माण हुनु पर्ने।
	जम्मा	५		

५४.२.आपराधिक घटनाको पकृति र प्रवृति

गुर्भाकोट नगरपालिका दिन प्रतिदिन जनसंख्या वृद्धि भएसंगै शहरीकरण हुदै गएको छ। शहरीकरण हुदै जाँदा नयाँ नयाँ आपराधिक घटनामा पनि विस्तारै वृद्धि हुदै गएको देखिन्छ। मादक पदार्थ सेवनले गर्दा झैझगडामा वृद्धि हुनु स्वाभाविक नै हो। यसका अलवा मादक पदार्थका कारण गम्भिर अपराधमा समेत हुने गरेको देखिन्छ। साथै यूवा वर्गमा लागू पदार्थ सेवन तथा ओसारपसारमा समेत वृद्धि भएको देखिन्छ। सवै भन्दा विकराल रुपमा समाजमा आत्महत्या गर्ने मानवको संख्या तिव्र वृद्धि भएका छ। आपराधिक घटना नियन्त्रण गर्न र नगरपालिका भित्रका समाजमा शान्ति सुरक्षा कायाम गर्न नगरपालिका भित्र ५ वटा प्रहरी चौकी रहे पनि भौगोलिक असहजता एवं जनसंख्या चापका कारण प्रयाप्त छैन। झन महिला प्रहरी कर्मचारीको संख्या झन नून रहेको छ। साथै यस नगरपालिकामा भएका आपरिधिक घटनाको विवरण तलको तालिकामा दिईएको छ। आ व २०७९।०८० को (श्रावण देखि वैशाख मसान्त सम्मको) विवरण तल दिइएकोछ ।

तालिका 80 नगरपालिकामा भएका आपरिधिक घटनाको विवरण

सि नं	अपराधिक घटनाको विवरण	घटना संख्या	कैफियत
१.	मानव वेचविखन	०	
२.	वालविवाह	१	
३.	लागू औषधि	६	
४.	चोरी	१	
५.	हत्या	२	
६.	आत्म हत्या	१४	
७.	वहुविवाह	३	
८.	सवारी ज्यान	२	
९.	अभद्र व्यवहार	३	
१०.	जवरजस्ति करणी	६	
११.	जवरजस्ति करणी उद्योग	६	
१२.	ज्यान मार्ने उद्योग	२	

श्रोत ईलाका प्रहरी कार्यालय छिन्चु

५.४.१ महिला तथा वालवालवालिकाको स्थिति

महिला र बालवालिका लक्षित वर्ग अन्तर्तका जनसंख्या हो। वालवालिका तथा महिलाको सुरक्षा क्षमता अभिवृद्धि, महिलाको सम्पतिमा हक, घर मूलिको नेतृत्व जस्ता कार्यले उनीहरुको अवस्था प्रष्ट हुने गर्दछ। नेपालको जनगणणा २०७८ ले दिएको तथ्याङ्कका आधारमा यिनिहरुको स्थिति देहाय अनुसार देखाएको छ।

तालिका 81 **महिला तथा वालवालिकाको अवस्था**

सि .नं.	वसोवासको अवस्था	वालवालिकाको जनसंख्या	प्रतिशत	लिङ्गका आधारमा	वालवालिकाको जनसंख्या	प्रतिशत
१.				पुरुष	६२२२	६९.१

	आमा वावुसंग	१२२३१	६८.७	महिला	६००९	६८.३
२.	आमासंग	४३२०	२४.३	पुरुष	२२४०	२४.३
				महिला	२०८०	२४.९
३.	बावुसंग	२०८	१.२	पुरुष	१०७	१.२
				महिला	२०१	१.१
४.	बावु र सौतेनी आमासंग	१०१	०.६	पुरुष	५८	०.६
				महिला	४३	०.५
५.	आमा र सौतेनीबावुसंग	९९	०.५	पुरुष	०	०.०
				महिला	०	०.०
६.	अन्य नातेदार	८५२	४.८	पुरुष	३४९	३.९
				महिला	५०३	५.७

श्रोतः- राष्ट्रिय जनगणना २०७८

वालवालिका जन्म दर्ता

यस नगरपालिका भित्र जन्मेका ५ वर्ष मुनिका वालवालिकाको जन्म दरको तथ्याङ्क हेर्दा दर्ता दर वढे पनि खास गरी आसा गरे अनुसारको दर्ता दर वढेको छैन। विभिन्न मितिमा राष्ट्रिय सप्ताहको अभियानका रुपमा घटना दर्ताको कार्य संचालन गर्दा र कर्णाली प्रदेश सरकारको छारी वचत कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिदा समेत अझै करीव २३ प्रतिशत दर्ता हुन सकेको छैन। जुन वडागत रुपमा तल दिईएको तालिकावाट प्रष्ट हुन्छ।

तालिका 82 ५ वर्ष र सो भन्दा मुनिको जनरंखया (वालवालिकाहरुको) जन्म दर्ता संख्या विवरण

वडा नं	दर्ता र दर्ता नभएका	५ वर्ष मूनिका जनसंख्या		
		जम्मा	पुरुष	महिला
नगरपालिका स्तरको	जम्मा	५२६९	२७७७	२४९२
	दर्ता	४००९	२०८५	१९२४
	दर्ता नगरिएको	१२६०	६९२	५६८
१.	जम्मा	२०७	९७	११०
	दर्ता	१४१	७०	७१
	दर्ता नगरिएको	६६	२७	३९
२.	जम्मा	३४४	१६०	१८४
	दर्ता	२२५	१०३	१२२
	दर्ता नगरिएको	११९	५७	६२
३.	जम्मा	३४९	१६९	१८०
	दर्ता	२५७	१२२	१३५
	दर्ता नगरिएको	९२	४७	४५
४.	जम्मा	४६८	२६२	२०६
	दर्ता	३७३	२०७	१६६
	दर्ता नगरिएको	९५	५५	४०
५.	जम्मा	३६८	१८४	१८४
	दर्ता	२४१	११९	१२२
	दर्ता नगरिएको	१२७	६५	६२
६	जम्मा	५३१	२९३	२३८
	दर्ता	४३१	२२५	२०६
	दर्ता नगरिएको	१००	६८	३२
	जम्मा	३५८	२१०	१४८
	दर्ता	२९३	१७३	१२०

वडा नं	दर्ता र दर्ता नभएका	५ वर्ष मूनिका जनसंख्या		
		जम्मा	पुरुष	महिला
७.	दर्ता नगरिएको	६५	३७	२८
८.	जम्मा	४८०	२६४	२१६
	दर्ता	४२०	२२७	१९३
	दर्ता नगरिएको	६०	३७	२३
९.	जम्मा	४९४	२६५	२२९
	दर्ता	३५०	१७९	१७१
	दर्ता नगरिएको	१४४	८६	५८
१०.	जम्मा	२२७	२२७	१०२
	दर्ता	१६०	१६०	७४
	दर्ता नगरिएको	६७	६७	२८
११.	जम्मा	२८६	२८६	१३९
	दर्ता	२१८	२१८	१०३
	दर्ता नगरिएको	६८	६८	३६
१२.	जम्मा	३२४	१६५	१५९
	दर्ता	२७६	१३९	१३७
	दर्ता नगरिएको	४८	२६	२२
१३.	जम्मा	५०५	२६३	२४२
	दर्ता	३९१	१९६	१९५
	दर्ता नगरिएको	११४	६७	४७
१४.	जम्मा	३२८	१७३	१५५
	दर्ता	२३३	१२४	१०९
	दर्ता नगरिएको	९५	४९	४६

५.४.२ लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण

नगरपालीका अन्तर्गतका सम्पूर्ण अवसर तथा स्रोतको बाँडफाड गर्दा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको सवाललाई विशेष प्राथमिकतामा राखिएको छ । महिला तथा वालवालिका शाखा मार्फत महिला समूह गठन तिनको क्षमता अभिवृद्धि, टोल विकास संस्था, तथा अन्य सामूदायिक संस्थाहरुको क्षमता विकास, ग्रामिण क्षेत्रमा वस्ने महिलाहरुलाई आय आर्जन गर्न सिपमूलक ढाँका कपडा वुनाई, होजियारी लगायतका तालिम,५०अनुदानमा वाखा पालन घरेलु हिंसा,सहकारी शिक्षा, वालविवाह,सरसफाई लगायतका विभिन्न विषयमा शशक्तिकरण अनुशिक्षण गर्ने गरेको छ।सामूदायिक मेलमिलाप केन्द्रहरुको स्थापना आदीलाई नगरपालिकाले लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण अन्तर्गत गरेका प्रमुख कार्यक्रमका रुपमा लिइएको छ।यसैगरी समूह, संस्था गठनमा प्रमुख तीन पदमा एकजना महिला अनिवार्य गरीएको छ।

- सामूदायिक र राजनैतिक कृयाकलापमा महिला सहभागिता र प्रतिनिधित्व
- सेवा र सुविधा माथिको पहुच र नियन्त्रण
- विकासका हरेक चरणमा महिला तथा पिछडिएका वर्गको सहभागिता तथा विकासको प्रतिफलवाट लाभान्वित।

परिच्छेद ६

भौतिक तथा सार्वजनिक पूर्वाधारको स्थिति

६.१.१ सडक यातायात

मानिसको जीवन यापनमा सहजताका लागि सडक यातायात सवै भन्दा महत्वपूर्ण पूर्वाधार हो।यसले सवैको जीवन यापन गर्न सहज र पहँचयोग्य हुन्छ।भू वनोटका कारण जिवन निर्वाहमा ज्यादै कठीनाई यस क्षेत्रमा सडक यातायातको संजालवाट सवै जसो क्षेत्रमा जोडिई सकेको छ।यस नगरपालिका भएर छिन्चु जाजरकोट डोल्पा सडक र धुलियाविट भेडावारी मालारानी दाङ सडक नगरपालिकाको मेरुदण्डका रुपमा रहेको छ।त्यस्तै सहायक मार्गका रुपमा रहेका गुमी शिवनगर- गुमीचुली हुदै सिम्ता, छिन्चु -

घारीवन -मालारानी काल्चे सडक, जहरे दहचौर घुमखहरे वर्मगार हुदै आँपगैरा सडकले नगरपालिका अधिकांस भाग सडक संजालवाट जोडिएको छ। गुर्भाकोटको अति विकट क्षेत्र वडा नं.३धारापानी क्षेत्र वोटेचौर धारापानी सल्यान सडकवाट जोडिई सकेको छ। अन्य क्षेत्र मेहलकुना वडाखोली हुदै लेखवडाखोली लगायतका थुप्रै सहायक सडक संजालले जोडेका छन। राष्ट्रिय राजमार्गले जोडेका सडक कालोपत्रै भै सकेका र सो वाहेकका सहायक स्थानीय मार्ग मौसमी रुपमा चल्ने गरेका छन। सडकको निर्माणको अवस्था हेर्दा हालसम्म यस नगरपालिकाका कच्चि सडक १३० कि. मि. ग्राभेल सडक ७५कि. मि. कालोपत्रे सडक ३७.२८ कि.मि. निर्माण भएको देखिन्छ। प्रमुख सडकहरुको नाम र हालको अवस्थाका वारेमा निम्न अनुसार उल्लेख गरिएको छ।

तालिका 83 सडकको विवरण

सि.नं.	सडकको नाम	कच्चि कि. मि.	ग्रावेल कि. मि.	कालोपत्रे कि. मि.	जम्मा कि.मि.
१	छिन्चु जाजरकोट दुनै (गोचेखोला रैकर खण्ड) सडक	-	-	16.67	16.67
२	वोटेचौर पुरन्धारा दाङ (वोटेचौर काल्चे खण्ड) सडक	-	-	14.41	14.41
३	मेहलकुना वडाखोली लेखवडाखोली सडक	-	-	5	5
४	शुभाघाट राईके सडक	-	-	1.2	1.2
५	छिन्चु घारीवान वेतेनी काल्चे सडक	21.61	-	-	1.84
६	घुघुती खोला - भेडाबारी	1.84	-	-	1.21
७	भेडाबारी -भेरी स्कुल	1.21	-	-	2.13
८	भेरी स्कुल -भलाएदमार	2.13	-	-	10.61
९	भलायदमार-आपसोती -बारमगर -आपगैरा	10.56	0.05	-	1.28
१०	मेहेलकुना(झूलूँगेपुल)-खटाङ लिंक सडक	-	1.28	-	2.06
११	धुगुती खोला -शिवा मंदिर	-	2.06	-	0.51
१२	लमितले -चौकिदार डाडा	-	0.51	-	1.40
१३	दमार गाऊ -भट्टी रिंग रोड	-	1.40	-	1.22
१४	बोटेचौर शिवा मंदिर-दमार गाऊ	-	1.22	-	1.16
१५	भट्टी-धुगुती खोला रिंग रोड	1.16	-	-	0.61
१५	बोटेचौर-कोठ	-	0.61	-	12.57
१६	कोठ -धारापानी -डोपका	-	12.57	-	0.76
१७	धुकुटी खोला -माझ गाऊ रिग रोड	0.76	-	-	1.59
१७	माझ गाऊ-सिम घाट रिग रोड	1.59	-	-	0.20
१८	पोखरे -भुहाले	0.20	-	-	3.86
१९	आपखोली -लेकमाला रानी	3.86	-	-	0.62
२०	मदन भण्डारी राजमार्ग	0.0	7.0		7.0
२१	काल्चे -फलाते	2.79	-	-	3.11
२२	भुल्के-राम्री काड़ा	3.11	-	-	1.53
२३	राम्रिकाडा-दह	1.53	-	-	3.31
२४	इस्मारक-फुलफूले वर्दी सडक	3.31	-	-	1.90
२५	कोशीघाट- रातामाटा	4.0			

सि.नं.	सडकको नाम	कच्चि कि. मि.	ग्रावेल कि. मि.	कालोपत्रे कि. मि.	जम्मा कि.मि.
२६	वर्दी- मजुवा- सिमस्यार	6.0	-	-	6.0
२७	पोखरी पाटा -दुरबीन डाडा	0.15	-	-	2.33
२८	कोसि घाट -राता माटा	2.33		-	0.28
२९	राता माटा -फुलफूले	0.28	-	-	1.60
३०	फुलफूले -मिलन चोक	1.60		-	3.80
३१	राता माटा-राजी गाऊ	3.80	-	-	7.73
३२	लामितरी -गोचे खोला	-	7.73	-	2.88
३३	कृष्णा शर्माको घर देखि -सुन्दर नगर रिंग रोड	-	2.88	-	0.22
३४	मेहेलकुना -मेहेलकुना बजार	-	0.22	-	3.33
३५	सुभा घाट -राइके रोड (नगर कृषी सडक)	-	3.33	-	1.29
३६	जहरे -राइके रोड (नगर कृषी सडक)	-	1.29	-	2.45
३७	गर्जु खोला -सेरा घारी-राता डाडा	2.45	-	-	2.37
३८	जहरे-भइरेनी	2.37	-	-	5.91
३९	भइरेनी-पाते हल्ना	5.91	-	-	3.64
४०	लक्ष्मि नगर -पिपल चौतारा	3.64	-	-	1.11
४१	शुभा घाट- लक्ष्मि नगर	0	1.11	-	1.84
	जम्मा	62.93	36.26	32.78	131.47

६.१.२ निर्माणाधिन नगर स्तरीय सडक आयोजना

स्थानीय तह वा नगरपालिका स्थापना हुनु भन्दा पहिला राष्ट्रिय स्तरका मार्ग वाहेक गाउघर, वस्ति जोड्ने सडक आयोजना नगण्य मात्रा भएको पाईन्छ। नगरपालिकाको स्थापनासंगै सडक, खानेपानी ,विद्युत लगायतमा द्रुत विकास भएको देखिन्छ। नगर स्तरीय निर्माणाधिन सडकको विवरण तालिकामा दिईएको छ।

तालिका 84 नगरस्तरिय सडक विवरण

सि नं	सडकको नाम	अनुमानित दुरी कि.मि.	
१	जहरे शुभाघाट आँपसोति वर्मगार आँपगैरा सडक	१७	
२	गुमि शिवनगर गुमिचुली सिम्ता जोड्ने सडक	१५.५	
३	वोटेचौर धारापानी सल्यान चौर जोड्ने सडक	२४	
४	छिन्चु घारीवन काल्चे जोड्ने सडक	१६	
५	मेहलकुना वडाखोली लेखवडाखोली जोड्ने सडक	७	

६.१.३ नगपालिका भित्रका झोलुङ्गे पुल मोटरेवल पुल लगायतको विवरण

यस नगरपालिका भेरी नदी र गोचेखोला जस्ता नदी नालावाट घेरीएको वस्ति भएकाले झोलुङ्गे पुल र भेरी नदी र गोचेखोला लगायतका साना खहरेखोलामा पक्कि मोटेवल पुलको अति आवश्यकता परेको ठाउमा व्यवस्था भएका छन्। माग अनुसार निर्माण हुन नसके पनि केहि निर्माण भएका वडागत रुपमा विवरण तल तालिकामा दिईएको छ।

तालिका 85 झोलुङ्गे तथा मोटेरेवल पुलको विवरण

वडा न	पुल तथा यातायात सेवा					
	काठको पुल	झोलुङ्गे पुल	मोटरयवल पुल	पैदल मार्ग	दैनिक यातायत	अन्य
१	०	२	१			
२		१	०			
३		३	०			भेरी नदीमा
४		२	०			
५		०	०			
६		२	१			
७		१	०			
८		२	१			
९		१	०			
१०		१	१			
११		१	०			
१२		१	०			
१३		०	०			
१४		१	०			
जम्मा						

६.२.१ विद्युत् तथा वैकल्पिक ऊर्जा

खाना पकाउने इन्धनको प्रयोगका आधारमा घरपरिवारको अवस्था

नगरपालिको इन्धनको मुख्य स्रोत भनेकै काठ दाउरा रहेको छ । राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार यस नगरपालिकाका कुल ११७९८ घर मध्ये ९३२६ (करिव ७९ प्रतिशत) घरले दाउरालाई प्रमुख श्रोतका रूपमा लिएको तथा नगन्य मात्रामा अन्य श्रोतहरू प्रयोग गर्ने गरेको पाइयो । यस सम्बन्धी विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका 86 खाना पकाउने इन्धनको प्रयोगका आधारमा घरपरिवारको अवस्था

सि नं	ईन्धनको श्रोत	परिवार संख्या	प्रतिशत
१	काठ दाउरा	९३२६	७९
२	एल. पि. ग्यास	२३९९	२०.३
३	बिजुली,मट्टितेल,वायोग्यास	६१	०.५
४	अन्य	१२	०.१

६.२.२.बत्तीको प्रयोगका आधारमा घरपरीवारको अवस्था

विद्युतको आयोजना निर्माणसंगै लाईन विस्तार हुने क्रममा गुर्भाकोटका विभिन्न वस्ती वडामा विद्युतको विस्तार हुंदै गएको छ।विद्युतको लाईन सवै वस्ति र वडामा पर्याप्त मात्रामा विजुलीको लाईन विस्तार हुन नसक्दा सवै नगरवासीले प्रयोग गर्न पाइरहेका छैनन् । नगरपालिका भित्र प्रशस्त मात्रमामा वन जंगलले ढाकेको शहरोन्मुख क्षेत्र भएकाले विद्युतको लाईन तान्ने काम त्यस विचवाट भएकाले सानो तिनो हुरी वतास,वर्षातमा पानी पर्दा विद्युत अवरुद्ध भै रहने समस्या रहेको छ। पर्याप्त लगानीको अभाव र दिगो तथा योजनावद्ध विकासको अभावका कारण विजुलीको लाईन विस्तारमा समस्या भै सवै वस्तिमा विद्युत पुरयाउन सकिएको

छैन।हालसम्म यस नगरपालिकामा विद्युत प्राधिकरणवाट र केहि मात्रामा विकट वस्तिमा सामूदायिक विद्युतिकरण अन्तरगत विद्युत लाईन विस्तार भै रहेकोले वाँकी वस्तिमा पनि विद्युत लाईन विस्तार हुने अवस्था देखिएको छ। जल विद्युतको अथाह सम्भावना र स्रोत भएको मुलुकमा गुर्भाकोट नगरपालिकाका विकट वडा नं.३का वस्ति वाहेकका अधिकांश वस्तीहरुमा विद्युतको पहँच पुगेको छ ।

यस नगरपालिकाको बत्तीको स्रोतको आधारमा घर परिवारलाई विश्लेषण गर्ने हो भने २०७८ को जनगणना अनुसार विद्युत प्रयोग गर्नेहरुको घरपरिवार संख्या ९४१० (७९.८ प्रतिशत) घरपरीवारले केन्द्रीय प्रशारणलाइनको उपयोग गरी वत्तीको सेवा लिएका छन् भने २१६२(१८.३प्रतिशत) घरधुरीमा सौर्य उर्जाको उपयोग भएको छ। यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका 87 वत्ति वाल्न प्रयोग गर्ने ईन्धनको श्रोत

सि नं	वत्ति वाल्न प्रयोग गर्ने ईन्धनको श्रोत	परिवार संख्या	प्रतिशत
१	बिजुली	९४१०	७९.८
२	सोलार /सौर्यउर्जा	२१६२	१८.३
३	मट्टितेल	४७	०.४
४	वायोग्यास	३	०.०२
५	अन्य	१७६	१.५

६.३ सूचना, सञ्चार तथा प्रविधि

६.३.१ हुलाक सेवा केन्द्र

सुर्खेत जिल्लामा संघिय सरकार अन्गर्त रहेको एक हुलाक निर्देशनालय (द्रुत सेवा, धनादेश, विमा, पुलिन्दा सेवा दिने), दश ईलाका हुलाक कार्यालय (गुठु, बाबियाचौर, कुनाथरी, मटेला, गर्पन, भेरी गंगा, सहारे, गुमी, रामघाट, छिन्चु) र चालिस वटा अतिरिक्त हुलाक कार्यालयबाट (साधारण चिठी पत्र र रजिष्टरी पत्र) को काम हुने गर्दछ भने यस नगरपालिकामा दुई वटा ईलाका हुलाक कार्यालय रहेका छन। पाँच वटा अतिरिक्त हुलाक कार्यालय रहेका छन जसलाई तालिकामा तपसिल अनुसार देखाईएकोछ ।

तालिका 88 हुलाकको नाम

सि. नं.	हुलाकको नाम	हुलाक रहेको वडा नं.	सेवा पुरयाउने वडा
१	गुमी ईलाका हुलाक कार्यालय शिवनगर	१३	१३ र १४
२	सहारे ईलाका हुलाक कार्यालय वोटेचौर	९	४, ५ र ९
३	मेहलकुना अतिरित्त हुलाक मेहलकुना	८	६, ७ र ८
४	दहचौर अतिरित्त हुलाक	१२	१२
५	घुमखहरे अतिरित्त हुलाक	१०	१० र ११
६	मालारानी अतिरित्त हुलाक	२	१ र २
७	धारापानी अतिरित्त हुलाक	३	३

स्रोतः क्षेत्रीय हुलाक निर्देशनालय

६.३.२ दुर संचार सम्बन्धी विवरण

नागरिकको संचार प्रविधिको वढ्दो मागलाई धान्न शुरुका दिनमा ल्याण्ड लाईन टेलिफोनको मागको विकल्प थिएन।हालको प्रविधिले गर्दा ल्याण्ड लाईन टेलिफोनको माग हराउदै मोवाईल सेवाको माग वढ्दै गएको अवस्थामा सुर्खेत जिल्लामा दुरसञ्चार सुविधा

प्रदायक सस्थाहरूमा नेपाल दुरसञ्चार सस्था लिमिटेड, एनसेल नेपाल र हेलो नेपालले सेवा प्रदान गरिरहेकाछन । दुरसञ्चार सस्था लिमिटेडले यस नगरपालीका क्षेत्रमा जिएसएम फोन तथा इन्टरनेट सेवा प्रदान गर्दै आएकोछ । एनसेल नेपालले पनि जिएसएम प्रविधिमा आधारित मोवाईल फोन तथा इन्टरनेट सुविधा पुऱ्याउदै आएकोछ,त्यसैगरी वर्डलिंक,टेकमाईण्ड लगायतका कम्पनीले ईन्टरनेट सेवा दिदै आईरहेका छन। त्यसैले यस पालिकामा दुरसञ्चार सुविधाको अवस्था राम्रो रहेकोछ ।

तालिका 89 पालिकामा दुरसञ्चार सुविधाको अवस्था

त्रःस	संचार सेवाको किसिम	परीणाम	बत्तीको श्रोत	लाभान्वीत वडाहरु
१	मोबाइल टावर जी.एस.एम.	६	विद्युत र सोलार	
२	मोबाइल टावर एनसेल	१	विद्युत र सोलार	
३	;साधारण मोबाइल फोन	८९८४ परिवार	विद्युत र सोलार	
४	स्मार्ट मोबाइल फोन	८९७१ परिवार	विद्युत र सोलार	
५	स्काई पोस्टपेड मोबाइल	०	विद्युत र सोलार	
६	ल्याण्डलाईन टेलिफोन	१५२ वटा	विद्युत	८,९,१३,७
जम्मा				

६.३.३ एफ.एम.रेडियोः- आ.व.२०७८।०७९ देखि यस नगरपालिकाको वडा नं.८ मेहलकुनामा रेडियो आरम्भ एफ.एम.स्थापना भै नगरवासीलाई सूचना, समाचार ,मनोरञ्जन दिईरहेको छ।यसले गर्दा संचारको पहुचमा नागरिकलाई सहज भएको छ।

६.४ आवास तथा भवन

६.४.१ विद्यामान ढलको अवस्थाः– यस नगरपालिकामा छिन्चु –जाजरकोट–डोल्पा सडक, वोटेचौर- मालारानी पुरन्धारा दाङ र मेहलकुना- वडाखोली सडकखण्ड कालोपत्रे गर्दा पानी निकासका लागि ढल निर्माण गरिएको छ।त्यस्तै शुभाघाट भेरी किनार सडक र शिवनगर गुमी सिम्ता चोल्पा सडक खण्डमा केहि मात्रामा ढलको व्यवस्था भएको छ।योजनावद्ध रुपमा घनावस्ति र वजार क्षेत्रको फोहर निष्काशनका लागि नगरपालिका , संघिय र कर्णाली प्रदेश सरकारवाट कार्य अगाडी वढाईएको देखिदैन।

६.४.२ घरको स्वामित्व वाहिरी गाह्रोको वनोट घरको भूईतलाको वनोट र घरको छानोको बनोटको आधारमा परिवारको संख्या

यस नगरपालिका शहरोन्मुख हुदै गरेको नगरपालिका हो।यस नगरपालिकाको वडा नं. ८ को मेहलकुना वडा नं.१३को शिवनगर वडा नं. १४ को कृष्णनगर वडा नं.९को वोटेचौर पोखरे वडा नं. १२ को शुभाघाट वडा नं. २ को कोटखोला क्षेत्र वजार विस्तारसंगै शहरीकरण हुदै गएकाले नयाँ पक्कि भवन निर्माण हुने क्रम वढ्दै गएका छन।यस नगरपालिकामा वनेका घरहरुको स्वामित्व घरको वाहिरी गारोको वनौट घरको भूईको वनौट र घरको छानोको वनौटको आधारमा यस नगरपालिका भित्र वसोवास गरेका परिवारको संख्या राष्ट्रिय जनगणना २०७८ वमोजिम देहाय अनुसार विवरण रहेको छ।

क। घरको स्वामित्व अनुसारका घरपरिवार संख्या

तालिका 90 घरको स्वामित्व अनुसारका घरपरिवार संख्या

घरपरिवार विवरण	परिवार संख्या	प्रतिशत	कैफीयत
आफ्नै घर	११४०८	८९।८	
भाडाको घर	२६९	९।२	
सस्थागत घर	३६	०।३	
अन्य	८५	०।७	

तालिका 91 घरको जगको आधारमा घरपरिवार संख्या

घरको जग	परिवार संख्या	प्रतिशत	कैफीयत
माटाको जोडाई भएको ईट्टा/ढुङ्गा	९२७१	७८।६	
सीमेन्टको जोडाई भएको ईट्टा/ढुङ्गा	१३१५	११।७	
आ.सी.सी पीलर सहीतको	११६५	९।९	
काठ तथा/ बासको खम्बा गाडेको	४३	०।४	
अन्य	४	०।०२	

तालिका 92 घरको भूईको वनौट अनुसारका घरपरिवार संख्या

घरको बाहीरी गारो	परिवार संख्या	प्रतिशत	कैफीयत
माटाको जोडाई भएको ईट्टा/ढुङ्गा	७४६८	६३।३	
सीमेन्टको जोडाई भएको ईट्टा/ढुङ्गा	४२२२	३५।८	
काठ / फल्याक	३६	०।३	
बासजन्य सामाग्री	३५	०।३	
काचो ईट्टा	४	०।०३	
जस्ता/टीन/च्यादर	५	०।०४	
प्रिप्याक	१	०।०९	
अन्य	२७	०।२	

घ. घरको छानोको वनौट अनुसारका घरपरिवार संख्या

तालिका 93 घरको छानोको वनौट अनुसारका घरपरिवार संख्या

घरको छानो	परिवार संख्या	प्रतिशत	कैफीयत
जस्ता/टीन/च्यादर	६८६५	५८।२	
सीमेन्ट ढलान	१८३४	१५।५	
खर/पराल/छ्वाली	८५०	७।२	
टायल/खपडा/झीगटी	२२०७	१८।७	
ढुङ्गा/स्लेट	२८	०।२	
काठ/फल्याक	१०	०।१	
माटो	२	०।०२	
अन्य	२	०।०२	

ङ घर जग्गामा महिलाको स्वामित्व

तालिका 94 घर जग्गामा महिलाको स्वामित्व

घरपरिवार विवरण	परिवार संख्या	प्रतिशत	कैफीयत
घरमा मात्र	८४	०.७	
घर जग्गा दुवै	११४६	९.७	

जग्गामा मात्र भएको	१०९२	९.७	
घर जग्गा दुवै नभएको	९२५८	७८.५	
उल्लेख नभएको	२१८	१.८	

६.४.३ नगरपालिका अन्तर्गतका सरकारी भवन सम्वन्धि विवरण

नागरिकलाई सेवा प्रदान गर्न भौतिक पूर्वाधार मध्य सवैभन्दा महत्वपूर्ण पूर्वाधारका रुपमा रहेको भवन अति आवश्यक पर्ने भएकाले यस नगरपालिका स्वयंले दिने सेवाका साथै संघिय सरकारका कार्यालय र कर्णाली प्रदेश सरकारवाट प्रदान गर्ने सेवाका लागि भवन निर्माण भएका छन्।यस नगरपालिका भित्र संचालनमा रहेका सरकारी कार्यालयमा करिव ९०प्रतिशत कार्यालयसंग भवन आफ्नै रहेका छन।भवन निर्माणका क्रममा २०७२ भन्दा पछि निर्माण भएका भवन संहिता वमोजिम निर्माण भएकाले भूकम्प प्रतिरोधि रहेका छन।यस नगरपालिका भित्र रहेका सरकारी भवनको विवरण तल तालिकामा दिईएको छ।

तालिका 95 सरकारी भवनको विवरण

सि. नं.	**सरकारी भवनमा वसेको कार्यालय**	**भवनको किसिम**	**भवनको अवस्था**
१	गुर्भाकोट नगरपालिका	कर्कटपाता लगाएको	राम्रो
२	गुर्भाकोट नगरपालिका १ नं. वडा कार्यालय	छैन	भाडामा
२	गुर्भाकोट नगरपालिका २ नं. वडा कार्यालय	पक्कि भवन	राम्रो
३	गुर्भाकोट नगरपालिका ३ नं. वडा कार्यालय	कर्कटपाता	सामान्य
४	गुर्भाकोट नगरपालिका ४ नं. वडा कार्यालय	पक्कि भवन	राम्रो
५	गुर्भाकोट नगरपालिका ५ नं. वडा कार्यालय	पक्कि भवन	राम्रो
६	गुर्भाकोट नगरपालिका ६ नं. वडा कार्यालय	छैन	भाडामा
७	गुर्भाकोट नगरपालिका ७ नं. वडा कार्यालय	पक्कि भवन	राम्रो
८	गुर्भाकोट नगरपालिका ८ नं. वडा कार्यालय	पक्कि भवन	राम्रो
९	गुर्भाकोट नगरपालिका ९ नं. वडा कार्यालय	पक्कि भवन	राम्रो
१०	गुर्भाकोट नगरपालिका १० नं. वडा कार्यालय	कर्कटपाता	सामान्य
११	गुर्भाकोट नगरपालिका ११ नं. वडा कार्यालय	कर्कटपाता	सामान्य
१२	गुर्भाकोट नगरपालिका १२ नं. वडा कार्यालय	पक्कि भवन	राम्रो
१३	गुर्भाकोट नगरपालिका १३ नं. वडा कार्यालय	पक्कि भवन	राम्रो
१४	गुर्भाकोट नगरपालिका १४ नं. वडा कार्यालय	पक्कि भवन	राम्रो
१५	स्वाथ्य चौकी गुमि	पक्कि भवन	राम्रो
१६	स्वाथ्य चौकी दहचौर	पक्कि भवन	राम्रो
१८	स्वाथ्य चौकी घुमखहरे	पक्कि भवन	राम्रो
१९	स्वाथ्य चौकी सहारे	पक्कि भवन	राम्रो
२०	स्वाथ्य चौकी मालारानी	पक्कि भवन	राम्रो
२१	स्वाथ्य चौकी धारापानी	पक्कि भवन सम्पन्न हुने अवस्थामा	
२२	आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र राम्रीकांडा	भवन छैन	भाडामा
२३	आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र वोटेचौर	पक्कि भवन	राम्रो
२४	आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र कोप्चि	पक्कि भवन	राम्रो

सि. नं.	सरकारी भवनमा वसेको कार्यालय	भवनको किसिम	भवनको अवस्था
२५	आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र वडाखोली	भवन छैन	भाडामा
२६	आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र भेडावारी	पक्कि भवन	राम्रो
२७	आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र पोखरीपाटा	पक्कि भवन	राम्रो
२८	शहरी स्वस्थ्य केन्द्र टिमुरे	कर्कटपाता	सामान्य
२९	शहरी स्वस्थ्य केन्द्र वाईकाँडा	कर्कटपाता	सामान्य
३०	शहरी स्वस्थ्य केन्द्र आँपगैरा	कर्कटपाता	सामान्य
३१	शहरी स्वस्थ्य केन्द्र पिपलटाकुरा	कर्कटपाता	सामान्य
३२	नागरिक आरोग्य केन्द्र दहचौर	कर्कटपाता	सामान्य
३३	आँखा उपचार केन्द्र मेहलकुना	पक्कि भवन	राम्रो
३४	पशु सेवा केन्द्र गुमि	पक्कि भवन	राम्रो
३५	कृषि सेवा केन्द्र वोटेचौर	पक्कि भवन	राम्रो
३६	पशु सेवा केन्द्र वोटेचौर	पक्कि भवन	राम्रो

स्रोतः गुर्भाकोट नगरपालिका स्वास्थ्य शाखा

संघिय सरकार अन्तर्गतका सरकारी कार्यालय भवन

तालिका 96 संघिय सरकार अन्तर्गतका सरकारी कार्यालय भवन

सि नं	सरकारी भवनमा वसेको कार्यालय	भवनको किसिम	भवनको अवस्था
१	मालपोत कार्यालय मेहलकुना	पक्कि भवन	राम्रो
	नापी कार्यालय मेहलकुना	पक्कि भवन	राम्रो
२	ईलाका प्रशासन कार्यालय मेहलकुना	भवन छैन	भाडामा
३	भेरीगंगा उपत्यका नमूना आधुनिक शहर आयोजना मेहलकुना सुर्खेत।		
४			

कर्णाली प्रदेश सरकार अन्तर्गतको सरकारी कार्यालय भवन

तालिका 97 कर्णाली प्रदेश सरकार अन्तर्गतको सरकारी कार्यालय भवन

सि नं	सरकारी भवनमा वसेको कार्यालय	भवनको किसिम	भवनको अवस्था
१	मेहलकुना अस्पताल मेहलकुना	कर्कटपाता र पक्कि भवन	राम्रो
		५० सैयाको अस्पताल संचालनका लागि पक्कि भवन निर्माण सम्पन्न हुने अवस्थामा।	

६.४.४ नगरपालिका देखि वडा कार्यालयसम्मको दुरी

यस नगरपालिकामा १४ वडा वडा कार्यालयहरु रहेका छन्।वडा नं. ३ धारापानी, वडा नं.१राम्रीकाँडा र वडा नं. ५ पोखरीपाटा मात्र नगरपालिका केन्द्रभन्दा केहि टाढा रहेका वडाहरु हुन।नगरपालिकाका वडाहरुको दुरीले गर्दा नागरिकले नगरपालिकावाट लिने सेवामा सहज हुने योजना अनुगमन लगायतका कार्यमा सजिलो हुने भएकाले पनि दुरीका वारेमा उल्लेख गर्नु सान्दर्भिक हुने भएकाले तल दिईएको छ।

तालिका 98 नगरपालिका देखि वडा केन्द्रको स्थान

सि नं	नगरपालिका देखि वडा केन्द्को स्थान	दूरी कि. मि.	कैफियत
१.	गुर्भाकोट नगरपालिका	०	
२.	गुर्भाकोट नगरपालिका १ नं. वडा कार्यालय	२२	
३.	गुर्भाकोट नगरपालिका २ नं. वडा कार्यालय	१३	
४.	गुर्भाकोट नगरपालिका ३ नं. वडा कार्यालय	१७	
५.	गुर्भाकोट नगरपालिका ४ नं. वडा कार्यालय	६.५	
६.	गुर्भाकोट नगरपालिका ५ नं. वडा कार्यालय	१२	
७.	गुर्भाकोट नगरपालिका ६ नं. वडा कार्यालय	६	
८.	गुर्भाकोट नगरपालिका ७ नं. वडा कार्यालय	३.३	
९.	गुर्भाकोट नगरपालिका ८ नं. वडा कार्यालय	१	
१०.	गुर्भाकोट नगरपालिका ९ नं. वडा कार्यालय	४	
११.	गुर्भाकोट नगरपालिका १० नं. वडा कार्यालय	३	
१२.	गुर्भाकोट नगरपालिका ११ नं. वडा कार्यालय	५.५	
१३.	गुर्भाकोट नगरपालिका १२ नं. वडा कार्यालय	१	
१४.	गुर्भाकोट नगरपालिका १३ नं. वडा कार्यालय	३.२	
१५.	गुर्भाकोट नगरपालिका १४ नं. वडा कार्यालय	४.५	

६.४.५ पशुवधशालाको व्यवस्था

मानिसलाई पौष्टिक आहारामा मासु पनि आवश्यक पर्छ। मासु स्वस्थ र सफा हुनु पर्छ। सफा मासु व्यवस्था गर्न पशु वधशाला निर्माण गर्नु पर्छ। नगर एवं वजार क्षेत्रमा मासुको खपत वढी हुने भएकाले पशु वधशाला नहुदा जथाभावी वध गरिएका पशुको मासु स्वस्थकर नहुनुका साथै वातावरण दुषित भै सरुवा रोगको संक्रमण वढन सक्ने भएकाले व्यवस्थित वशुवधशाला निर्माण गर्नु पर्छ। यस नगरपालिकाको घना वजार रहेको क्षेत्र वडा नं. ९को वोटेचौर क्षेत्रमा पशु वधशाला निर्माण गरिएको भए पनि संचालनमा खासै आएको देखिदैन।

६.४.६ शवदाह स्थलको व्यवस्था

मानिसको मृत्यु पछि आफ्नो संस्कार अनुसार मानिसको मृत्युपछि अत्येष्ठि गर्ने गरेको पाईन्छ। यस नगरपालिका भित्र हिन्दु धर्म मान्ने नागरिकको सवैभन्दा ठुलो वाहुल्यता रहेकाले परंम्परागत रुपमा दाहसंस्कार गर्दै आईरहेको खोला, नदी किनारमा दाहसंस्कार गर्दै आईरहेको पाईन्छ। साथै मलामीलाई घाम र पानीवाट वचाउन भेरी नदी किनारको गोकुलपुर, खैरेनी क्षेत्रमा ट्रस भवन निर्माण गरिएको छ।

परिच्छेद ७

वन, वातावरण तथा विपद् जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापनको अवस्था

सुर्खेत जिल्लामा सामुदायिक वन, निजि वन, धार्मिक वन र संरक्षित वन आदि प्रकारका वनहरु रहेका छन । र सबै भन्दा बढी सामुदायिक वनहरु रहेका छन । सेक्टर र ईलाका वन कार्यालयको मातहतमा रहेका सामुदायिक वनहरु अति नै राम्रो संग

व्यवस्थापन गरिएका छन । गुर्भाकोट नगरपालिकामा ३५ वटा सामुदायिक वन र २६ वटा निजि वन रहेका छन जसलाई वडा अनुसार देहयबमोजिम वर्णन गरिएको छ । साथै इलाका वन कार्यालय र यसको क्षेत्र पनि दिइएकोछ ।

क सं	कार्यालयको नाम	कार्य क्षेत्र
१	मेहलकुना ईलाका वन कार्यालय	गुर्भाकोट नगरपालिका, लेकवेशी न पा

७.२.वन तथा जैविक विविधता

७.१ सरकारी तथा सामुदायिक वन

हरियो वन नेपालको धन भन्ने युत्तिलाई यस नगरपालिकाको पनि सम्पति नै हो। वन विना घाँस दाउरा काठ लगायतको वन पैदावरको साधन पाउन सकिदैन। वन विना पानीको स्रोत, वातावरण संरक्षण गर्न गाह्रो हुने भएकाले यस गुर्भाकोट नगरपालिका वडा न १ देखी वडा न १४ वटै वडामा वन प्रशस्त मात्रामा रहेको छ। सरकारी वनको तुलनामा सामुदायिक वनको मात्रा वढी रहेको छ। हालैका वर्षहरुमा विकास निर्माण सडक, सिचाई, विद्युत लगायतका विकास निर्माणका कार्यले तिव्रता पाउदा वन संरक्षणमा चुनौती थपिदै गएको छ।

७.२.२ सामुदायीक वन सम्वन्धी विवरण

गुर्भाकोट नगरपालिका घना वनजंगलले ढाकीएको क्षेत्र हो। ६४ प्रतिशत वन जंगलले ढाकीएको यस नगरपालिकामा हाल वस्ति विस्तारसंगै विस्तारै वन क्षेत्र खुम्चने अवस्था रहेको देखिन्छ। वडा न १ देखी वडा न १४ स्थित सामुदायिक वनहरुको नाम, त्यसले ओगटेको क्षेत्रफल, त्यस सामुदायिक वनबाट लाभान्वित महिला र पुरुषको संख्या र लाभान्वित घरधुरीहरु आदिको विवरण तल उल्लेख गरिएकोछ ।

ख. सामुदायिक वन सामुदायिक), निजी, कवुलियतीनिकुन्ज (, मध्यवर्ती क्षेत्र

तालिका 99 सामुदायिक वन सामुदायिक), निजी, कवुलियती (निकुन्ज, मध्यवर्ती क्षेत्र

सि. नं.	सा. व. उ. स. को नाम	वडा नं.	क्षेत्रफल हे.	लाभान्वित	लाभान्वित जनसंख्या		
				घरधुरी	महिला	पुरुष	जम्मा
१	फूलवारी	१	५४.५४	६९	१६८	१९३	३६१
२	जनप्रेमी हरियाली	१	६१.३९	११८	३३७	३६४	७०१
३	अन्नपूर्ण	१	६२.४	१२९	३५८	३६५	७२३
४	लालीगुराँस	२	१५४.४	२१६	६३१	५९८	१२२९
५	जडिवुटी	३	४६.४८	६६	१८५	२०४	३८९
६	शान्ति	४	४६.११	७८	१७९	१९६	३७५
७	देउती	४	१८७.५	१३०	२९९	३१७	६१६
८	गुर्भाकोट	४	११८.४	३५२	९१३	९६३	१८७६
९	छहरेखोला	५	११९.१६	१५५	४०५	४१६	८२१
१०	हरियाली	५	२७.२२	४०	९०	८२	१७२
११	थापाचुली	५	१२९.९	७४	१८८	२०९	३९७

सि. नं.	सा. व. उ. स. को नाम	वडा नं.	क्षेत्रफल हे.	लाभान्वित	लाभान्वित जनसंख्या		
				घरधुरी	महिला	पुरुष	जम्मा
१२	खारखोली	५	१६२.९	१२२	३१९	३१९	६३८
१३	गणेशढुंगा	५	१३३.४	९६	२३६	२४७	४८३
१४	दुरविनडांडा	५	१४२.८	१८९	५०४	५४१	१०४५
१५	सल्लेरी	५	१२४.९	६५	१९३	१९२	३८५
१६	पवित्र	६	६०.६१	१२१	२९८	३०२	६००
१७	पारथरी	६	१५९.१	१८२	४९९	४४४	८९३
१८	तोरीवारी	६	१५३.८	१६९	४२७	४३९	८६६
१९	राधादेवी	६	१७६.५	२६७	६८५	६५०	१३३५
२०	शान्तिहरियाली	७	९८	१३४	२७०	२९८	५६८
२१	मुना	७	८७.३२	२१७	५०६	५२०	१०२६
२२	कालिका	७	४०.४३	१८२	४८६	५०७	९९३
२३	खैरेनी	७	११.४८	१४६	३७३	३६१	७३४
२४	देउराली महिला	८	११८	२४८	६३९	६३१	१२७०
२५	रानीवन	७ र ८	६३.९२	२८८	७५२	७८६	१५३८
२६	मुलपानी	८	१२१.२	१९७	५२१	४९९	१०२०
२७	चिसापानी	९	८७.७७	८०	२६५	२१४	४७९
२८	डोटेगैरा हरियाली	९	१५२.८	८२	१६९	१६९	३३८
२९	देवी	९	१४५.३	१९४	५१५	४९४	१००९
३०	चौपारी	९	१७७.७	१९६	५२७	५१३	१०४०
३१	भेडावारी	१०	१३१.९	२२७	५१६	५१४	१०३०
३२	वनदेवी	१०	१३०.५	७०	१७९	१७७	३५६
३३	भेरी	१०	७३.७३	१८३	५१५	४९३	१००८
३४	लामाखाली	११	२८९	७३	१३०	१५१	२८१
३५	मसिनाचौर	११	१३४.९	१०५	२१७	२०५	४२२
३६	सिस्नेरी	११	२४६.८	७५	१६८	१९९	३६७
३७	चरिखुट्टे	११	४९४.६	१०४	२६०	२९३	५५३
३८	नारीजागरण	१२	२१.१	२८	११९	८५	२०४
३९	चेतनशिल एकता	१२	३३.३२	१२१	३०१	३२१	६२२
४०	प्रगतिशिल	१२	८४.७१	१२०	३१४	३२१	६३५
४१	शान्ति महिला	१२	१२	४५	१६०	१६०	३२०
४२	बसन्तबहार	१२	२३२.४	२४२	६७९	६२३	१३०२
४३	कल्पना	१३	१३२.४	१५२	५३२	४९३	१०२५
४४	लामापोखरी	१३,१४	४४६	१००२	२५०३	२६०७	५११०
४५	एकता	१४	४०.५८	२९६	६४१	६५२	१२९३

श्रोत: डिभिजन वन कार्यालय सुर्खेत वार्षिक प्रतिवेदन २०७८/२०८९

७.२.३ जैविक विविधता

यस गुर्भाकोट नगरपालिका समुद्र सतक भन्दा ५०० मिटर देखि २३६७ मिटर उचाईको भूभाग पर्ने भएकाले उष्ण प्रदेशीय जलवायु देखि समसीतोष्ण प्रदेशमा पाइने वनस्पती तथा जनावर भएको यस नगर पालिकामा पाइने प्रमुख वनस्पतिका प्रजातिहरूमा, साल, सिसौं, सिमल, जामुन, कदम, खयर, करम, पिठारी, छतिवन, वोहरी, खमारी, वोटधँगेरो, बकाईनो,इप्पील, टिक, वर, पीपल, बेल, अमला, निम, पलाँस, आँप, डुम्री, कटहर, लिची, सल्ला, वाँझ, रयाँज, काउलो, काफल, चुत्रा, गिठी आदि पर्दछन ।यसै गरी घिस्रने जन्तुहरूमा गोमन, गनग्वाली, हरहरे, करेत, सिरिसे, धामन, हरेउ, ढोडिया, सुनगोहोरो, छेपारो, अजिँगर, भित्ती, सर्प, आदि र चराचुरुङ्गीहरूमा कोइली, मैना, सुगा, ढुकुर, लुइँचे, गौथली, काग, भँगेरा, मयुर, हुटिट्याउँ, हुचिल, जुरेली, भद्रायो, चिल, बाज, कोटेरा कालिज च्याखुरा र जंगली जनावरहरुमा वनेल, मृग, घोरल, वाघ, भालु, वाँदर, ढेडु, लगायतका आदि प्रजातिका स्थानीय र आप्रवासी चराचुरुङ्गीहरू तथा जनावरहरु पाइन्छन् । त्यसैगरी जडिबुटीहरूमा पिपला, चानमडुवा, रुदिलो, तितेपाती, असुरो, चावो, गुर्जो, आँक, वलुझार, कुरीलो आदि पाईन्छ ।

७.३.१ भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन

गुर्भाकोट नगरपालिकाले ,भूक्षय तथा प्राकृतिक प्रकोपको दृष्टिकोणबाट संवेदनशील मानिएका क्षेत्रमा प्रकोपको जोखिमलाई न्यूनीकरण कार्यक्रम सन्चालन गरेको छ । नगरमा विपद् व्यवस्थापन कोषको न्यायिक परिचालनका लागि विपद ब्यबस्थान कोष सन्चालन कार्यविधि २०७५ अनुसार नदी नियन्त्रण, आगलागि नियन्त्रण, ताल, तलैया संरक्षण , खेतीयोग्य जमीन कटान हुनबाट रोक्नका लागी सोहि कार्यविधि अनुसारले आवस्यक व्यवस्थापन गर्दै आएको छ।

७.३.२ वातावरण व्यवस्थापन तथा जलवायु परिवर्तन अनुकूलन

गुर्भाकोट नगरपालिकाले नगरक्षेत्रको वातावरणीय व्यवस्थापनका लागी हरेक विकास प्रकृया संचालनमा वातावरणमैत्री तथा अनुकुलन तरीकाले गरेको छ ।नगरक्षेत्रको वातावरण व्यवस्थापन तथा जलवायु परिवर्तन अनुकूलनका प्रमुख कृर्याकलापहरुमा हरित नगर क्षेत्रको अवधारणा विकास गरी नगरक्षेत्र भित्रका सडक छेउमा बृक्षरोपण गर्ने , भूक्षय तथा प्राकृतिक प्रकोपको दृष्टिकोणबाट संवेदनशील मानिएका क्षेत्रमा प्रकोपको जोखिमलाई न्यूनीकरणका लागी पूर्व तयारीका कार्यक्रम सन्चालन गर्ने ,नगरलाई सफा राख्नकालागी दैनिक उत्पादन हुने फोहरको अवस्था र व्यवस्थापनमा जोड दिने तथा नगरक्षेत्रमा नदी नियन्त्रण ताल तलैया संरक्षण , खेतीयोग्य जमीन कटान हुनबाट रोक्नका लागी विशेष पहल गरेको छ।

७.३.३ महामारी तथा विपद् व्यवस्थापन

क प्रकोपबाट भएको क्षति सम्वन्धी विवरण (आ.व. २०७८–०७९को)

यस नगर पालिकामा रहेका विभिन्न गाउँहरुमा प्राकृतिक प्रकोपबाट भएको क्षतिको विवरणलाई विश्लेषण गर्दा यस क्षेत्रका जानीफकार तथा विभिन्न छलफलका आधारमा विगद् तीन वर्षको अवस्थालाई हेर्दा जल उत्पन्न प्रकोप, महामारी, आगलागी, र वन्यजन्तु आक्रमणबाट भएको मानविय तथा अन्य क्षतिलाई देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका 100 प्रकोपबाट भएको क्षतिको विवरण

प्रकोपको किसिम	अनुमानित क्षति रु	मानविय क्षति
वाढी		
वेमौसमी वर्षा	७१ लाख धानखेतीमा २०७८ कार्तिकमा	
पहिरो		
आगजनी		
हावाहुरी		
चट्टयाङ्ग		
नदी कटान	नदिमा डुवेर २०७७मा	२
कोरोना	०७८ सालमा	४२
जम्मा		

७.४.१ विपद व्यवस्थापन पूर्व तयारी सम्वन्धी विवरण

विपद आएपछि विपदको सामना गर्न पूर्व तयारी गरी थप धनजनको क्षेति हुनवाट वचाउन र विपदमा परेका मानवलाई तत्काल खोज उद्धार र वन्दोवस्तिको व्यवस्था मिलाउनु तिनै तहका सरकारको जिम्मेवारी भएकाले स्थानीय सरकारले पनि आफ्नो विपद पूर्व तयारी गर्नु नितान्त जरुरी भएकाले आधारभुत सेवाको समेत अभाव हुन नदिन नितिगत, कानुनी र साधन स्रोतको उचित व्यवस्था गरी राख्नु पर्दछ। यो नगर अन्तरगत विपद व्यवस्थापनको पुर्व तयारी गर्नका लागि आवश्यक विपद सम्वन्धि ऐन र विपद व्यावस्थापन कोष संचालन कार्यविधि पारित गरी कोषको समेत व्यवस्था गरेको छ। आगलागिवाट वचाउन आपतकालिन सामाग्री दमकल खरिद गरी संचालनमा ल्याएको छ। दमकल संचालनका लागि जनशत्तिलाई तालिमको व्यवस्था गरेको छ। साथै विपदमा सहकार्य गर्न वीरेन्द्रनगर नगरपालिकासंग भगिनी सम्वन्ध कायम गरेको छ। सवै भन्दा नजिकको छिमेकी भेरीगंगा नगरपालिकासंग समेत सहकार्य गरी आगलागि जस्तो विपदको सामना गर्न सक्ने स्थितिमा रहेको छ।

तालिका 101 **आपतकालिन सामाग्रीको विवरण**

सि नं	विपदको लागि साधन	संख्या	अवस्था	कैफियत
१.	दमकल	१ वटा	चालु हालत	
२.	एम्वुलेन्स	२ वटा	चालु हालत	१ अस्पतालको
३.	जे. सि. वि. (डोजर)	१ वटा	चालु हालत	
४.	ट्रिपर	१ वटा	चालु हालत	
५.	रबर वोट	१ वटा		राजी समुदाय (आयआर्जन कार्यक्रमसंग)
६.	लाईफ ज्याकेट	१० वटा		
७.	गैटी	५ वटा		
८.	वेल्चा	४		
९.	डोरी	३ वटा		

७.४.२ खुला क्षेत्र सम्वन्धि विवरण

यस नगरपालिकाको धरातलिय अवस्था उच्च पहाडी, नदी खोला तटीय र समथर खालको भुभाग रहेको अवस्था भएकाले यसको उच्च भुभाग विपदका दृष्टिले उच्च जोखिममा रहेकाले विपदको पूर्व तयारीका लागि खुला क्षेत्रको पहिचान तथा संरक्षण हुनु पर्छ। यस नगरपालिकाको खुला क्षेत्रको विवरण निम्न अनुसार रहेको छन।

तालिका102 खुला क्षेत्र रहेको स्थान

सि. नं.	खुला क्षेत्र रहेको स्थान	वडा नं.	अनुमानीत क्षेत्रफल	कैफियत
१	वोटेचौर फिल्ड	९	२ विगाहा	
२	खैरेनी चौर	८	३ विगाहा	
३	सैया चौर	१३	२.१०बिगाहा	
४	मेलालाग्नेचौर (सशस्त्र क्याम्प)	१४	३ विगाहा	

परिच्छेद ७

७.१ सुशासन तथा संस्थागत व्यवस्था

७.१.१ दरवन्दी संरचना

नगरवासीलाई दैनिक सेवा प्रदान विकास निर्माण गर्ने स्थानीय सरकारले लिएका नीति तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयन गर्नका लागि कर्मचारी संयन्त्रको दरवन्दी कायम गरी जनशक्ति पूर्ति गरी सेवा दिने कार्यका लागि स्थानी सरकार स्थापना भएपछि २०७५ सालमा संघिय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयवाट कर्मचारी दरवन्दी स्वीकृत गरीएको छ। दिनप्रति दिन कार्यवोझ र जनसंख्या थपिदै जाँदा तोकिएको दरवन्दीवाट मात्र सेवा दिन नसकिने अवस्था रहेकाले नगरपालिका स्वयंले कार्यवोझलाई मनन गरी साविकका पदलाई कायमै राखी थप दरवन्दी महसुस गरी संगठन र व्यवस्थापन मिति २०७८।६।५ मा तयार गरी स्वीकृत गरेको अवस्था रहेको छ। जुन दरवन्दी विवरण तल खुलाईएको छ।

तालिका 103 संघिय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयवाट २०७५ मा स्वीकृत दरवन्दी विवरण

सि नं	पद	तह	सेवा	समूह	उपसमूह	स्वीकृत दरवन्दी	बाँकी दरवन्दी	कैफियत
१	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	१०	प्रशासन	साप्र.		१		
२	अधिकृत	९१०/	शिक्षा	शिप्र.		१	१	
३	सि डि ई	९१०/	ईन्ज.	सिभिल		१	१	
४	अधिकृत	७८/	प्रशासन	सा प्र		१	१	
५	लेखा अधिकृत	७८/	प्रशासन	लेखा		१	१	
६	अधिकृत	७८/	शिक्षा	शि प्र		१	१	
७	जन स्वाथ्य अधिकृत	७८/	स्वास्थ्य	जन स्वा		१	१	
८	ईन्जिनियर	७८/	ईन्जि.	सिभिल		१	१	
९	अधिकृत	६	प्रशासन	सा प्र		२	२	
१०	आ ले प अधिकृत	६	प्रशासन	देखा		१	१	
११	प हे न	५६/	स्वास्थ्य	क नं		१	१	
१२	हेल्थ असिस्टेन्ट	५६/	स्वाथ्य	हे ई		१	१	

१३	सहायक	५	प्रशासन	सा प्र		५	५	
१४	लेखापाल	५	प्रशासन	सा प्रा		१	१	
१५	कम्प्यूटर अपरेटर	४	विविध	विविध		१	१	
१६	प्रा स	५	शिक्षा	शि प्र		१	१	
१७	सव ईन्जिनियर	५	ईन्जि	सिभिल		२	२	
१८	महिला विकास निरीक्षक	५	विविध			१	१	
१९	अमिन	४	ईन्जि	सर्भ		१	१	
२०	सहायक	४	प्रशासन	सा प्र		२	२	
२१	सह लेखापाल	४	प्रशासन	लेखा		१	१	
२२	सहायक महिला विकास निरीक्षक	४	विविध			१	१	
	कार्यालय तर्फ जम्मा					२९	२८	
१४ वटा वडा कार्यालय तर्फ								
१	सहायक	पाँचौ	प्रशासन	सा प्र		६	६	
२	सव ईन्जिनियर	पाँचौ	ईन्जि	सिभिल		६	६	
	सहायक	चौथो	प्रशासन	सा प्र		८	८	
	सव ईन्जिनियर	चौथो	ईन्जि	सिभिल		९	९	१जना अन्य सेवावाट समायोजन।
						२९	२८	
	जम्मा					५८	५७	

नगरपालिकावाट संगठन तथा व्यावस्थापन दरवन्दी स्वीकृत विवरण

कृषि र पशु सेवा शाखा तर्फको द
८।६।५मा नगरपालिकावाट स्वीकृत

नगर सभा → लेखा, विधायन तथा अन्य समिति

नगर कार्यपालिका → आर्थिक विकास, सामाजिक विकास, पुर्वाधार विकास र वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन समिति

प्रमुख

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत → उपप्रमुख → न्यायिक समिति

प्रशासन, योजना तथा अनुगमन शाखा
शाखा अधिकृत रा.प.तृतिय अधिकृत आठौ/नवौ १

प्रशासन उपशाखा
- ना.सु.रा.प.प्रथम (प्र) सहायकपाचौ/छैठौ १ स्वकीय सचिव ना.सु. सरह १ करार
- कम्प्यूटर अपरेटर रा.प.प्रथम सहायक छैठौ/सातौ २
- इलेक्ट्रीसियन रा.प.अ.प्र. १ करार
- खरिदार (रा.प.अ.द्वितीय) सहायक चौथो/पाँचौ १
- अमिन (रा.प.अ. द्वितीय) सहायक चौथो/पाँचौ १
- स्वकीय सचिव खरिदार सरह २ (१ उप प्रमुख,१ प्र.प.अ)
- सामाजिक परिचालक सहायक चौथो/पाँचौ ४
- खा.पा.स.टे. रा.प.अ.द्वीतिय १
- श्रेणि विहिन १९ करार (नौ जना चालक)

राजश्व उपशाखा
- ना.सु.रा.प.प्रथम (प्र) सहायक पाँचौ/छैठौ१
- स.क.अ.रा.प.द्वितिय सहायक चौथो/पाचौं

योजना तथा अनुगमन उपशाखा
- ना.सु.रा.प.प्रथम(प्र) सहायक पाचौ/ छैठौ१

सूचना तथा प्रविधि उपशाखा
- सूचना प्रविधि अधिकृत (रा.प.तृतीय) अधिकृत सातौ/ आठौ १

जिन्सी उप शाखा
- ना.सु. रा.प.अ.प्रथम सहायक पाँचौ छैठौ १
- खरिदार (रा.प.अ. द्वितीय) सहायक

पुर्वाधार विकास तथा वातावरण व्यवस्थापन शाखा
सि. डि ई रा.प.द्वीतिय प्रा.सिभिल(जनरल/वि.आ./स्यानीटरी/सिचाई /हाइवे अधिकृत दशौ/एघारौ १

सडक तथा अन्य पूर्वाधार विकास उप शाखा
- ईन्जिनियर राप तृतिय आठौ/नवौं १ (जनरल/स्यानिटरी/ सिचाई/हाईवे) १
- सव ईन्जिनियर रा.प.अ.प्र जनरल/हाइवे/सिचाई सहायक छैठौ/सातौ २

भवन तथा वस्तिविकास उपशाखा
- ईन्जिनियर रा.प.तृ.(प्रा) सिभिल(जनरल/वि.आ) ईन्जिनियर आठौ/नवौं १
- सव ईन्जिनियर रा.प अन (प्रा) जनरल/हाइवे/सिचाई सहायक छैठौ/सातौ १
- सर्भेक्षक रा.प.अ. प्रथम प्रा.सहायक छैठौ/सातौ १

वातावरण तथा सरसफाइ उपशाखा
- रेन्जर रा.प.अन (प्र) वन सहायक छैठौ / सातौ १

विपद् व्यवस्थापन उपशाखा
- नायव सुब्बा रा.प.अ. प्रथम सहायक पाचौ/छैठौ १

जन स्वास्थ्य शाखा
- जनस्वास्थ्य अधिकृत/ब.ज.स्वा.अ. (प्रा) सातौ/आठौ १
- जनस्वास्थ्य अधिकृत/स्वास्थ्य अधिकृत (प्रा) छैठौ/सातौं १
- नर्सिङ्ग अधिकृत (प्रा) छैठौ/सातौं १
- तथ्याकं सहायक रा प अ प्रथम सहायक पाचौ/छैठौ १
- ना.सु. रा.प.अ. प्रथम सहायक-पाचौ/छैठौ १
- कोलचेन असिष्टेन्ट सहायक स्तर चौथो/पांचौ १
कार्यालय सहयोगी १

स्वास्थ्य सेवा केन्द्र तर्फ
स्वास्थ्य चौकी तर्फ
- ज.स्वा.नि./सि.अ.हे.व. अधिकृत, हे.ई. समुह (प्रा.) छैठौ/सातौ ६
- ***हे.अ.*** / सि.अ.हे.व हे.ई.समुह पाचौ तह ६
- सि.अ.न.मि. ज.न./क.न.पाचौ तह ६
- अ.हे.व. हे.ई.समुह चौथौ तह ६
- अ.न.मि. ज.न./क.न. समुह चौथो तह ६
- ल्याव अशिसेस्टेन्ट सहायक चौथौ ६
- कार्यालय सहयोगी ६

आधारभुत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र तर्फ
- ***हे.अ.*** / सि.अ.हे.व हे.ई.समुह पाचौ तह ७
- अ.हे.व. हे.ई.समुह चौथौ/पाचौ तह

कानुन शाखा
- अधिकृत (कानुन) रा.प.तृतिय अधिकृत सातौ/आठौ १
- ना.सु रा.प.अन.प्रथम (न्याय) अधिकृत पाचौ/छैठौ १
- कार्यालय सहयोगि १

शिक्षा युवा तथा खेलकुद शाखा
- शाखा अधिकृत / वि.नि.रा.प.तृ (शिक्षा)/अधिकृत/आठौ/नवौं १
प्राविधिक सहायक/ रा.प.अन.प्रथम वा सहायक पाचौ/छैठौ २
खेलकुद प्रशिक्ष स चौथो १
- कार्यालय सहयोगी १

सामाजिक सुरक्षा तथा पन्जिकरण शाखा
- ना.सु.राप अन.प्र(प्र) सहायक पाचौ/छैठौ १
- स.क.अ. राप अ.द्वितिय वा सहायक चौथो/पाचौ १

महिला बालबालिका तथा समाज कल्याण शाखा
- महिला विकासनिरिक्षक/रा.प. प्रथम वा सहायक छैठौ/सातौ १,
- सहायक महिला विकास निरिक्षक रा.प.अनं दितिय सहायक चौचौ/पांचौ १
- कार्यालय सहयोगि १

- बालविकास केन्द्र
- विद्यालय
- खेलकुद समिति केन्द्र
- युवा विकास समिति
स्थानीय स्तरका प्राविधिक तथा व्यवसायिक तालिम केन्द्र

आर्थिक विकास शाखा
कृषि विकास उपशाखा
कृषि विकास अधिकृत रा.प.तृतिय वा अधिकृत आठौ/नवौं १
स. रापअ प्रथम सहायक छैठौ/सातौ १
. रापअ द्वितिय सहायक चौथो/पाचौं १
लिय सहयोगी १
कास उप शाखा
विकास अधिकृत रा.प.तृतिय

- लेखा अधिकृत रा.प..तृ अधिकृत आठौ/नवौं १
लेखापाल.रा.प.अ न. प्रथम सहायक पाचै/छैठौ २
- सहलेखापाल रा.प.अ द्वितिय वा सहायक चौथो/पाचौ १

आन्तरिक लेखा परीक्षण इकाई
- आन्तरिक लेखा परीक्षक आ.ले.प. अधिकृत आठौ/नवौ – १

वडा कार्यालय तर्फ
- सचिव/ना.सु.- सहायक पाचैं/छैठौ८
- सचिव,सहायक चौथौ/पाचौं -६
- अ.सव ईन्जिनियर पाचौ /छैटौ ,८
- अ सव इ. सहायक चौथो/पाचौं -६
- कार्यालय सहयोगी-१४

माथि उल्लेख भएको संगठन तथा व्यवस्थापन विवरणवाट यस गुर्भाकोट नगरपालिकामा संस्थागत संरचना अन्तर्गत नगरसभा, नगर कार्यपालिका, न्यायिक समिति, विभिन्न बिषयगत समिति र वडा समितिहरू आफनो जिम्मेवारी अनुसार क्रियाशील रहेका छन् । योजना तर्जुमा सम्बद्ध समितिहरू, अनुगमन समिति, र राजश्व परामर्श समिति कृयाशिल रहेका छन् । प्रभावकारी सुशासनका लागि नगरपालिकाले नेपालको संविधानमा २०७२ को अनुसूचि ८ मा उल्लेख भएका अधिकार क्षेत्र भित्र रही विभिन्न ऐन, नियामावली, कार्यविधि, निर्देशिका,आचारसंहिता तथा मापदण्ड तयार गरि लागु गरेको छ । यसैगरी नागरिक सन्तुष्टि ,गुणस्तरीय सेवा प्रवाह तथा नागरिक लाई सुशुचित गराउनका लागि सार्वजनिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, आम्दानी खर्च, बैठक,सभाका निर्णयहरू सार्वजनिक गर्ने अभ्यास गरेको छ। नगरपालिकाबाट प्रवाह हुने सेवाहरु विद्युतीय प्रणालीको प्रयोगबाट प्रदान गर्दै जान तिव्रता दिइरहेको छ।

७.१.२ सूचना तथा अभिलेख केन्द्र

नगरपालिका भित्रका निर्णय ऐन , नियामावली , कार्यविधि , निर्देशिका, आचारसंहिता तथा मापदण्ड सेवा लिन आउदा आवश्यक पर्ने कागजात लाग्ने दस्तुरका वारेमा थाहा पाउन व्यवस्थित गरिने कार्यका लागि नगरपालिका भित्र सूचना तथा अभिलेख केन्द्रको व्यवस्था गरिएको छ।विद्युतिय कपि सजिलै पाउने व्यवस्था भए पनि वस्तुगत विवरण सजिलै पाउन व्यवस्थित अभिलेख केन्द्र वनाउन अझै देखिएको छैन।

७.१.३ नागरिक समाज संगठनको प्रवर्द्धनको स्थिति

नगरपालिकाको क्षेत्र भित्र सुशासन कायाम गर्न उद्योग वाणिज्य संघ ,वजार व्यावस्थापन समिति टोल विकास समिति जस्ता नागरिक समाजको संगठनको संस्थागत तथा क्षमता विकास संस्थाको कार्य क्षेत्रमा क्रियाशिल वनाई नागरिकलाई सहज सेवा दिन सरसफाईका कार्य ,व्यापार व्यावाशाय दर्ता कार्य ,विकास निर्माणमा आम नागरिकमा एउटै वुझाई गराई सवैको हातेमालो गर्ने कार्यमा जोड दिनु पर्छ।हाल गठन भएका टोल विकास समिति सक्रिय देखिएका छैनन्।

७.१.४ बालवालिका, महिला, दलित, जनजाति समितिहरुको प्रभावकारीता स्थिति

लक्षित वर्गको उत्थान नभएसम्म समग्र समाजको वा नगरपालिकाको क्षेत्र वसोवास गर्ने नागरिकको जिवन स्तर उठ्न सक्दैन।नगरपालिका भित्र रहेका वालवालिकाको वालसंजाल गठन भए पनि महिला दलित र जनजातीको संजाल वा समिति नगर स्तरको देखिदैन।यसले गर्दा सो वर्गलाई उत्थान गर्न आधिकारिक संस्था नहुदा सो वर्गको लागि तर्जुमा भएका कार्यक्रम वा योजनाको अपनत्व लिने कार्यमा समुदाय अग्रसर नहुदा प्रभावकारीताको प्रश्न उठ्न सक्छ।२०७८ को राष्ट्रिय जनगणना वमोजिम महिला ५४ प्रतिशत वालवालिका १९ वर्ष उमेर समुहसम्मका ४७.७ प्रतिशत लगायतको संख्या रहेको लक्षित वर्गको प्रभावकारीतामा जोड दिन आय आर्जन ,सिप विकास , क्षमता विकासका कार्यक्रम संचालनमा रहेका छन।यिनीहरुको प्रभावकारीतामा थप जोड दिन संजाल गठनमा पनि ध्यान दिन स्वयं सम्वन्धित वर्ग चनाखो हुनु जरुरी छ।

७.१.५ योजना, आयोजना र कार्यक्रमको अनुगमन

स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ मा व्यवस्था भए वमोजिम नगरपालिका र गाउपालिकाले ७ चरण पार गरेर योजना स्वीकृत हुने व्यवस्था अनुरुप वडा समितिलाई मार्ग निर्देशन सहित वजेट सिलिङ नगरपालिकाले उपलब्ध गराएपछि वडावाट वस्ति स्तरका योजना,आयोजना संकलन गरी वडावाट योजना छनौट गरी नगरपालिकामा पेश गर्ने नगर कार्यपालिको विषयगत समितिवाट योजना छनौट बजेट तर्जुमा समितिमा पेश गर्ने कार्यपालिका वैठकवाट योजना तथा कार्यक्रम पारित गरी सभामा पेश गर्ने सभावाट दफावार छलफल भै स्वीकृत भएपछि कार्यन्वयनमा जाने व्यवस्था रहेको छ। स्वीकृत योजनाको निर्माण सहि ढंगले भयो भएन, योजना गुण स्तरीय रुपमा निर्माण भएको छ छैन।भनी जाँच गर्ने प्रक्रियालाई अनुगान हो।

अनुगमन उप प्रमुखको संयोजकत्वमा समिति गठन हुने व्यवस्था रहेको छ।हाल नगरपालिकामा गठित अनुगमन समिति।

१. नगर उप प्रमुख ..... संयोजक

२. प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत..... सदस्य

३. प्रमुखले तोकेको १जना महिला सहित कार्यापालिकाका दुई जना..... सदस्य

४. प्रमुख, योजना शाखा/ विषयगत शाखा / ईकाई .....सदस्य सचिव

योजना तथा कार्यक्रम अनुगमन सुपरिवेक्षण गर्दा आवश्यता अनुसार आमन्त्रण गर्न सकिने छ।

७.१.६ अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण विधि

क अनुगमन समितिले वार्षिक अनुगमन कार्योजना वनाई कार्यान्वयन गर्नु पर्ने।

ख अनुगमन समितिले पेश गरेको कामको प्रतिवेदन प्रत्येक २ महिनामा कार्यपालिकामा बैठकमा पेश गरी छलफल गर्नु पर्दछ।यसले गर्दा योजनो वारेमा सवैले जिम्मेवार हुने अवस्था वनाउछ।

ग अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण समितिले दिएको प्रतिवेदनका आधारमा योजनाको त्रुटिहरु सच्याउन तथा समय र गुणस्तरीयता कायाम गर्न कार्यपालिकाले दिएको निर्देशन पालन गर्न योजना निर्माण गर्ने (उपभोत्ता निर्माण व्यावशायि परामर्शदाता वा कर्मचारीलाई)आवश्यक निर्देशन दिन सक्ने छ। निर्देशन मान्नु कर्तव्य हुन्छ।खास गरी हाल स्थानीयको तहको योजना तथा कार्यक्रम अनुगमन प्रतिवेदनका आधारमा मात्र भुत्तानी दिने परिपाटी अनिवार्य गरिएकाले पनि योजना निर्माणमा निर्माण कार्यमा लागेकालाई जिम्मेवार वनाएको छ।

यसैगरी वडा भित्र संचालित योजनाको लागत परिमाण समय सिमा र गुण स्तरीयताका आधारमा अनुगमन गरी पृष्टपोषण दिनका लागि वडा स्तरमा वडा अध्यक्षको संयोजकत्वमा वडा अनुगमन समिति रहेको छ।वडा अनुगमन समितिको गठन देहाय अनुसार रहेको छ।

१. समवन्धित वडाको वडा अध्यक्ष	संयोजक
२. वडा सदस्यहरु	सदस्य
३. वडा सचिव	सदस्य सचिव

७.१.६ नागरिक वडापत्रको अनुगमन स्थिति

नागरिकले सेवा लिदा जानकारी पाउने माध्याम मध्यको एउटा तरीका हो। सेवा ग्राहीले सार्वजनिक संस्था वा कार्यालयवाट कुन कुन सेवा लिन पाईने, सेवा लिदा लाग्ने दस्तुर, लाग्ने समय, सेवा लिदा आवश्यक पर्ने कागजात, सेवा लिन सम्पकर्क गर्नु पर्ने व्यत्ति र शाखाका, वारेमा उल्लेख भएको हुन्छ। सुशासन क्षेत्रको नागरिक वडापत्र एक महत्वपूर्ण साधन मानिन्छ। स्थानीय तहले हरेक वर्ष समय समयमा फाँटवाला परिवर्तन, सेवा दिदा लिने दस्तुरमा परिवर्तन लगायतका कारण नागरिक वडापत्र अद्यावधि गराई राख्नु पर्छ। नागरिक वडापत्र सवैको सहज पहुचमा राख्नु पर्दछ। नगरपालिका र नगरपालिका भित्रका वडा कार्यालय स्वास्थ्य चौकी लगायतका संस्थामा नागरिक वडा पत्र सवैमा राखीएको नपाईएकाले यस तर्फ ध्यान दिनु पर्ने छ। नगरपालिकामा राखिएको नागरिक वडापत्र ठिकै अवस्थामा रहेको छ। नागरिक वडापत्रको अवस्था दुरुष्त राख्न नियमित अनुगमन गरी राख्नु पर्छ। नागरिक वडापत्रको अनुगमन गर्दा निम्न विषयमा ध्यान दिनु पर्छ।

क. नागरिक वडापत्रमा सेवाका वारेमा उल्लेख भएको छ छैन।

ख. सवैले देख्ने गरी राखीको छ छैन।

ग. नागरिक वडापत्रमा सवैले प्रष्ट वुझने गरी राखिएको हुनु पर्ने छ।

घ. समय समयमा अध्यावधि गरिएको छ छैन।

यसको अनुगमन नगर प्रमुख उप प्रमुख प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतवाट अनुगमन गर्दा प्रभावकारी हुन्छ।

७.१.७ नगरपालिका भित्र संघिय तथा प्रदेश कार्यालय तथा निकायहरु

संघिय र प्रदेश कार्यालयहरु जिल्ला सदरमुकाममा स्थापना भै कार्यसंचालनमा रहे पनि आवश्यकता र एकभन्दा वढी गाउपालिका तथा नगरपालिकाका नागरिकलाई पायक पर्ने स्थानवाट सेवा प्रदान गर्ने,साथै जिल्ला स्थित कार्यालयको कार्यचापन घटाउने उदेश्यकासाथ जिल्ला सदरमुकाम भन्दा वाहिर पनि यस्ता कार्यालय स्थापना र संचालनमा रहेका हुन्छन्। सुर्खेत जिल्लाको पूर्वी क्षेत्रमा रहेका सिम्ता गा. पा. लेखवेशी न.पा. भेरीगंगा न.पा. र यस नगरपालिकाका नागरिकलाई सेवा प्रदान गर्ने उदेश्यले उल्लेखित स्थानीय तहहरुको केन्द्रविन्दु रहेको यस नगरपालिकामा देहायका संघिय र प्रदेश कार्यालय संचालनमा रहेका छन्।

संघिय कार्यालयहरु

१. मालपोत कार्यालय मेहलकुना।

२. नापी कार्यालय मेहलकुना।

३. ईलाका प्रशासन कार्यालय मेहलकुना।

४ संघिय खानेपानी तथा ढल निकास ईकाइ कार्यालय मेहलकुना।

५. भेरीगंगा नमुनाको आधुनिक शहर निर्माण आयोजना।

कर्णाली प्रदेश कार्यालय

१ मेहलकुना अस्पताल मेहलकुना।

७.१.८ नगरपालिकाको विगत ३ वर्षको आय व्यय विवरण।

नगरपालिकाले नगरभित्र वसोवास गर्ने नागरिकको आवश्यकता र चाहना पुरा गर्न वजेटको आवशयकता पर्छ। नगरपालिका स्थानीय सरकार भएकाले विकास निर्माण गर्न र दैनिक कार्य संचालन गर्न वजेटको व्यवस्था मिलाउनु पर्छ। खास गरी स्थानीय सरकारले वजेट प्राप्त गर्ने स्रोत भनेको संघिय सरकार र प्रदेश सरकारमा भर पर्नु पर्ने अवस्था देखिन्छ। वजेट संघवाट र प्रदेश सरकारवाट वित्तिय सम्मानीकरण, राजश्व वाँडफाँट, समपुरक अनुदान,बिशेस अनुदान,सशर्त अनुदान र आफ्नो आय शिर्षकवाट प्राप्त गर्ने गर्दछ। वजेट कानुनले तोकेको परिधि भित्र रही तयार गरी सभावाट स्वीकृत गरी वार्षिक रुपमा सेवा तथा विकास निर्माण गर्न जोड दिनु पर्छ। अतःयसको आय व्ययको अवस्था विश्लेषण गर्दा आफ्नो स्रोतले दैनिक चालु खर्च धान्न पनि मुश्किल

देखिन्छ। आन्तरिक आय उठाउन प्रयास गरे पनि त्यति सवल हुन सकेको देखिदैन। विगत ३ वर्षको आय व्यय विवरण तल दिईएको छ।

तालिका 104 आ. व. २०७८/०७९ आय व्यय विवरण

आय तर्फ		व्यय तर्फ	
शीर्षक	**आय**	**शीर्षक**	**खर्च**
संघीय सरकार	**५०८८२०७५०**	**चालु**	**३८७६४०२०१**
१३३११ समानिकरण अनुदान	१४२४०००००	२११११ पारिश्रमिक कर्मचारी	२३५५१४२९६
१३३१२ शसर्त अनुदान चालु	३२४८७२३५०	२११२१ पोशाक	६२००००
१३३१३ शसर्त अनुदान पुँजीगत	४१५४८४००		८९२१६८
प्रदेश सरकार	**४५३२५३५८**	२११३३ फिल्ड भत्ता	४९६५५२
१३३११ समानिकरण अनुदान	१५६८४०००	२११३४ कर्मचारीको बैठक भत्ता	४४३४००
१३३१२ शसर्त अनुदान चालु	४८०२५००	२११३५ कर्मचारी प्रोत्साहन तथा पुरस्कार	०
१३३१३ शसर्त अनुदान पुँजीगत	२३४३५५०८	२११३९ अन्य भत्ता	४२८८३९२
१३३१७ समपुरक अनुदान पुँजीगत	१४०३३५०	२११४१ पदाधिकारी बैठक भत्ता	४२९९९०५
राजस्व बाडफाड	**१२२७४९७०१.२५**	२११४२ पदाधिकारीअन्य सुबिधा	१०३०००००
११३१५ घरजग्गा रजिष्टेशन दस्तुर	८२३९२६८	२१२१२ कर्मचारीको योगदानमा आधारित निवृतभरण तथा उपदान कोष खर्च	०
११४११ बाँडफाँड भई प्राप्त हुने मूल्य अभिबृद्धि कर	८३१८८५३९.८२	२१२१४ कर्मचारी कल्याण कोष	०
११४२१ बाँडफाँड भई प्राप्त हुने अन्तःशुल्क	३०००७८९०.७७	२१२१९ अन्य सामाजिक सुरक्षा खर्च	६८०६६७९
११४५६ बाँडफाँटबाट प्राप्त हुने सवारी साधन कर	१३१४००२.६६	२२१११ पानी तथा बिजुली	५७६१२७
अन्तरिक श्रोत	**१३३७७०१२**	२२११२ संचार महसुल	१२०४८००
११३१३ एकीकृत सम्पती कर	२२१७३३५.४	२२२११ इन्धन (पदाधिकारी)	५९८४५३
११३२१ घरवहाल कर	८५७१५७	२२२१२ इन्धन (कार्यालय प्रयोजन)	२२०७९०१
११४५१ सवारी साधन कर (साना सवारी)	४३,२८०	२२२१३ सवारी साधन मर्मत खर्च	२००००००
११४७९ अन्य मनोरञ्जन कर	२७,०२०	२२२१४ बिमा तथा नवीकरण खर्च	३२५७९९
११६९१ अन्य कर	३६,३००	२२२२१ मेशिनरी तथा औजार मर्मत सम्भार तथा सञ्चालन खर्च	३४९७९२
१४२१३ अन्य बिक्रीबाट प्राप्त रकम	०	२२३११ मसलन्द तथा कार्यालय सामाग्री	३४७८६९७
१४२२३ शिक्षा क्षेत्रको आम्दानी	११९१००	२२३१३ पुस्तक तथा सामग्री खर्च	९३२१०६७

१४२२९ अन्य प्रशासनिक सेवा शुल्क	६७,४००	२२३१४ इन्धन - अन्य प्रयोजन	५८८६७२
१४२४२ नक्सापास दस्तुर	३५९६१८	२२३१५ पत्रपत्रिका, छपाई तथा सूचना प्रकाशन खर्च	८०३८९०
१४२४३ सिफारिश दस्तुर	२५५७७०३.६	२२३१९ अन्य कार्यालय संचालन खर्च	४४९११७
१४२४४ व्यक्तिगत घटना दर्ता दस्तुर	१३८५९८	२२४११ सेवा र परामर्श खर्च	३५०१६३४७
१४२४९ अन्य दस्तुर	८२,३५०	२२४१२ सूचना प्रणाली तथा सफ्टवेयर संचालन खर्च	०
१४२५३ व्यावसाय रजिष्ट्रेशन दस्तुर	१६१०५०	२२५११ कर्मचारी तालिम खर्च	४९४८२२
१४२६३ जलस्रोत सम्बन्धी अन्य दस्तुर	६१०१९२०	२२५१२ सीप विकास तथा जनचेतना तालिम तथा गोष्ठी सम्बन्धी खर्च	२१२३५०
१४२६५ अन्य क्षेत्रको आय	३८१४९०	२२५२१ उत्पादन सामग्री / सेवा खर्च	०
१४३११ न्यायिक दण्ड जरिवाना र जफत	२१६१९०	२२५२२ कार्यक्रम खर्च	९२१५५७७
१४६११ व्यवसाय कर	१०,५००	२२५२९ विविध कार्यक्रम खर्च	१३२८६८८४
३२१२१ नगद	०	२२६११ अनुगमन, मूल्यांकन खर्च	१०९१७९०
स्थानीय जन सहभागिता	**६९६२७६१**	२२६१२ भ्रमण खर्च	२७९९४९५
सडक वोर्ड नेपाल	५८५१३८०	२२६१९ अन्य भ्रमण खर्च	४९३३१०
सि एम सि नेपाल	४१२७५६	२२७११ विविध खर्च	२४७९८३०९
नेत्र व्योति संघ	२८००००	२२७२१ सभा सञ्चालन खर्च	६९९३००
कृषि क्षेत्र विकास कार्यक्रम	४१८६२५	२७२१२ उद्दार, राहत तथा पुनर्स्थापना खर्च	९१९००००
		२७२१३ औषधीखरिद खर्च	२३९०६७१
		२७२१९ अन्य सामाजिक सहायता	७१८६७२
		२८१४२ घरभाडा	१४०९५०५
		२८१४९ अन्य भाडा	२५७४६२
		२८२१९ अन्य फिर्ता	०
		पूंजीगत	**२९६७६२९७४**
		३११११ आवासीय भवन निर्माण/खरिद	७१६४७५७
३२१२२ बैंक मौज्दात	**९४६८१६३९**	३१११२ गैर आवासीय भवन निर्माण/खरिद	१७९९५३८४
प्रकोप व्यवस्थापन ४४८०१००३०७०२०००२	६०४४५	३१११३ निर्मित भवनको संरचनात्मक सुधार खर्च	१९५७१२
आन्तरिक अनुदान ४४८०१००३०१०३०००२	५०८३८८१३	३१११४ जग्गा विकास कार्य	०
आन्तरिक स्रोत ४४८०१००३०१०१०००२	५५०७०९५	३११२१ सवारी साधन	३०००००

आकस्मिक कोष खाता ४४८०१००३०७०१०००२	०	३११२२ मेशिनरी तथा औजार	८७७५०००
विभाज्य कोष ४४८०१००३०६०१०००२	०	३११२३ फर्निचर तथा फिक्चर्स	९९७५१०
विविध कोष ४४८०१००३०१०१०००२	१४४९५५४	३११३१ पशुधन तथा बागवानी विकास खर्च	९६०१५९२
सञ्चित कोष ४४८०१००३०५०१०००२	१६४१२५४	३११३२ अनुसन्धान तथा विकास सम्बन्धी खर्च	२८५८५७४८
धरौटी ४४८०१००३०३०००००२	२०६०७१४	३११३४ कम्प्युटर सफ्टवेयर निर्माण तथा खरीद खर्च	०
बाँडफाँडवाट प्राप्त राजश्व ४४८०१००३०१०२०००२	२०५८८७४४	३११३५ पूँजीगत परामर्श खर्च	३३८९२६०४
पूँजिगत खर्च ४४८०१००३०२०४०००२	८७७४१	३११५१ सडक तथा पूल निर्माण	७२२७६२६२
चालु खर्च ४४८०१००३०२०२०००२	७७०३०	३११५३ विद्युत संरचना निर्माण	२९२५७०७
अन्यकोष खाता ४४८०१००३०२०७०००२	१२३७०२४९	३११५४ तटबन्ध तथा बाँधनिर्माण	५९२५१६
		३११५५ सिंचाई संरचना निर्माण	२०५९३८०१
		३११५६ खानेपानी संरचना निर्माण	८०२४२०६
		३११५९ अन्य सार्वजनिक निर्माण	६७६३१६२०
		३११६१ निर्मित भवनको संरचनात्मक सुधार खर्च	२३०७४१६
		३११७१ पूँजीगत सुधार खर्च सार्वजनिक निर्माण	३५४८४९१
		३११७२ पूँजीगत अनुसन्धान तथा परामर्श	११३५४६४८
			४८८५४६३९
		कार्यसंचालन कोष खर्च	६४०१९७२
		कन्टीजेन्सी खर्च	७४६९०७७
		धरौटी खर्च	२०८१२७१
		पञ्चपुरी न पा फिर्ता	५००००००
		जन्ता अवास कार्यक्रम खर्च	२४०००००
		निकासा फिर्ता	२४९६७१०७
		विभाज्य कोषवाट फीर्ता खर्त	५३५२१२
		३२१२२ बैंक मौज्दात	**५८६५९४०७**
		प्रकोप व्यवस्थापन ४४८०१३०७०२०००२	६०४४५

		आन्तरिक अनुदान ४४८०१००३०१०३०००२	६८२९९८०
		आन्तरिक स्रोत ४४८०१००३०१०१०००२	३६३०३७६
		आकस्मिक कोष खाता ४४८०१००३०७०१०००२	२४३०९१६
		विभाज्य कोष ४४८०१००३०६०१०००२	०
		विविध कोष ४४८०१००३०५०१०००२	११३१७०
		सञ्चित कोष ४४८०१००३०४०१०००२	४३४८५६०
		धरौटी ४४८०१००३०३०००००२	५८००७५
		बाँडफाँडवाट प्राप्त राजश्व ४४८०१००३०१०२०००२	३०५१९०६९
		पूँजिगत खर्च ४४८०१००३०२०३०००२	४९८३२६१
		चालु खर्च ४४८०१००३०२०१०००२	४१६३८०२
		अन्यकोष खाता ४४८०१००३०२०७०००२	९९९७५३
जम्मा	**७९१९१७२२१**	**जम्मा**	**७९१९१७२२१**

तालिका 105 आ. व. २०७७/०७८ को आय व्यय विवरण

सि नं.	आयतर्फ		सि नं.	व्ययतर्फ	
	विवरण	रकम		विवरण	रकम
१	**गतवर्षको जिम्मेवारी**	८७६९२२४८	१	चालु खर्च	३८२५९२८४८।६९
	क नगद	०	२	पुँजिगत खर्च	२४९३२७२२१
	ख वैंक	८७६९२२४८	३	वित्तिय व्यवस्था भुत्तानी	०
२	**राजश्व (आन्तरिक आय)**			क ऋण भुत्तानी	०
	क)आन्तरिक राजश्व	२०५४३१२७		ख ब्याज भुत्तानी	०
	ख) राजश्व वाँडफाँड	१०६१९५१२४।७३		ग अन्य भुत्तानी	०
	ग) अन्य आय	०	४	लगानी	०
३	**वित्तिय हस्तान्तरण संघ**			शेयर लगानी	०
	क)वित्तिय सम्मानिकरण अनुदान	१३६७०००००		अन्य लगानी	०
	ख)सशर्त अनुदान	३५१६८५०००	५	धरौटी फिर्ता	७१०४४८

	ग)समपुरक अनुदान	९४३५०००			
	घ) पूर्वाधार विकास संघिय सरकार	८१२८५२६			
	ङ) सामाजिक सुरक्षा	१२४६२३५३१			
	च) स्वच्छ वातावरण	२३७५०००	६	जनश्रमदान फिर्ता	०
	छ) विशेष अनुदान	०	७	कोष फिर्ता	०
४	**प्रदेश सरकारबाट प्राप्त अनुदान**		८	मौज्दात	०
	क)वित्तिय सम्मानिकरण अनुदान	१०२१५०००		क) बैंक मोज्दात	९४६८१६३९
	ख)सशर्त अनुदान	७७९१३०७		ख)नगद मौज्दात	
	ग)समपुरक अनुदान	१४३८७८९३	९	शसर्त अनुदान फिर्ता	१११६१३३४
	घ) विशेष अनुदान	३७५५११०	१०	गतवर्षको वढी अल्या	
	ङ)छोरीको सुरक्षा जिवन भरीको	२४१९५००	११	जनश्रमदान मौज्दात	०
	च)अन्य अनुदान प्रदेश सामाजिक विकास	१००००००	१२	धरौटी मौज्दात	२०६०७१४
	छ) मूख्यमन्त्रि रोजगार कार्यक्रम	५१५१३९२४	१३	कोष खाताको मौज्दात	
	ग) वाढिपिडित अनुदान	१९०००००	१४	अन्य संघिय सरकार	१३५१२७०५७
५	**अनरस्थानीय तहवाट प्राप्त**	०		पूर्वाधार विकास संघिय सरकार	८१२८५२६
६	अन्य आय			सामाजिका सुरक्षा	१२४६२३५३१
	क)क्षेत्रीय शहरी विकास योजना	०		स्वच्छ वातावरण	२३७५०००
	ख) सडक वोर्ड नेपाल	३५६२६८०		कार्यालय संचालन कोष खर्च	९९८१०२१
७	विभिन्न कोष तर्फको आय	१३५४६६६१।८९		सडक वोर्ड नेपाल	६१९३१५
८	जनसहभागिता नगद	०		प्रको व्यवस्थापन	२८१९८२२
९	बिषयगत निकायवाट प्राप्त	०		कन्टिजेन्सी	६९१३६०७
१०	धरौटी आय	१३११६१५		मर्मत संभार कोष	२००३७३५

११	लगानीको साँवा फिर्ता	०		रा वा फिर्ता प्रदेश	३४२००३८
१२	अन्य विविध आय	०		छोरी सुरक्षा जिवन भरीको	१४१९५००
				वेरुजु दाखिला रा वा फिर्ता प्रदेश	८०९७६४
				प्रोत्साहन खर्च	४८६५६२
				सामाजिक सुरक्षा खर्च	६६८४५८
				मूख्यमन्त्रि रोजगार	५१५१३९२४
				अन्य खर्च	१८७०००००
				जि स स खर्च	१६५४९५४
				अन्य अनुदान प्रदेश सामाजिका विकास	१००००००
	जम्मा	**९५८७८१२४७।६२**		**जम्मा**	**९५८७८१२४७।६२**

तालिका 106 **आ. व. २०७६/०७७ को आय व्यय विवरण**

सि नं.	आयतर्फ		सि नं.	व्ययतर्फ	
	विवरण	रकम		विवरण	रकम
१	**गतवर्षको जिम्मेवारी**		१	चालु खर्च	४२१४५८८०४
	क नगद	४२३५९६१६।१०	२	पुँजिगत खर्च	२२५३८८८५४
	ख वैंक		३	वित्तिय व्यवस्था भुत्तानी	०
२	**राजश्व (आन्तरिक आय)**			क ऋण भुत्तानी	०
	क)आन्तरिक राजश्व	१०००९४४७।६०		ख ब्याज भुत्तानी	०
	ख) राजश्व वाँडफाँड	७८८१३७१६।१०		ग अन्य भुत्तानी	०
	ग) अन्य आय	४०१९५८४	४	लगानी	०
३	**वित्तिय हस्तान्तरण संघ**			शेयर लगानी	०
	क)वित्तिय सम्मानिकरण अनुदान	१३९८०००००		अन्य लगानी	०
	ख)सशर्त अनुदान	२५१११४७४६	५	धरौटी फिर्ता	४८५४५९।६०
	ग)समपुरक अनुदान	६००००००			

	घ) विशेष अनुदान	६००००००			
	ङ) पूर्वाधार विकास संघिय सरकार	१६१०००००			
	च) सामाजिक सुरक्षा	११७५८३४००	६	जनश्रमदान फिर्ता	०
	छ)राष्ट्रिय परिचयपत्र तथा पञ्जिकरण	८८०५३३			
	छ) राष्ट्रिय परिचयपत्र तथा पञ्जिकरण	१०७१६४	७	कोष फिर्ता	०
४	**प्रदेश सरकारबाट प्राप्त अनुदान**		८	मौज्दात	०
	क)वित्तिय सम्मानिकरण अनुदान	१०५२१०००		क) बैंक मोज्दात	९०७३०१९२।४०
	ख)सशर्त अनुदान	९००००००		ख)नगद मौज्दात	
	ग)समपुरक अनुदान	७०८२८६२	९	शसर्त अनुदान फिर्ता	
	घ) विशेष अनुदान	४९२०६४५।०१	१०	गतवर्षको वढी अल्या	
	ङ)छोरीको सुरक्षा जिवन भरीको		११	जनश्रमदान मौज्दात	
	च)पूर्वाधार विकास प्रदेश सरकार	२०७१६६७६	१२	धरौटी मौज्दात	
	छ) मूख्यमन्त्रि रोजगार कार्यक्रम		१३	कोष खाताको मौज्दात	
	ग) वाढिपिडित अनुदान		१४	अन्य संघिय सरकार	
५	**अन्तरस्थानीय तहवाट प्राप्त**			पूर्वाधार विकास संघिय सरकार	
६	अन्य आय			सामाजिका सुरक्षा	
	क)क्षेत्रीय शहरी विकास योजना			स्वच्छ वातावरण	
	ख) सडक वोर्ड नेपाल			कार्यालय संचालन कोष खर्च	
७	विभिन्न कोष तर्फको आय	१३०३३९२०।३०		सडक वोर्ड नेपाल	
८	जनसहभागिता नगद			प्रको व्यवस्थापन	
९	बिषयगत निकायवाट प्राप्त	६९००००		कन्टिजेन्सी	
१०	धरौटी आय	२७३८०५		मर्मत संभार कोष	

११	लगानीको साँवा फिर्ता	३००००००		रा वा फिर्ता प्रदेश	
१२	अन्य विविध आय	९०७०११५।२०		छोरी सुरक्षा जिवन भरीको	
				वेरुजु दाखिला रा वा फिर्ता प्रदेश	
				प्रोत्साहन खर्च	
				सामाजिक सुरक्षा खर्च	
				मूख्यमन्त्रि रोजगार	
				अन्य खर्च	
				जि स स खर्च	
				अन्य अनुदान प्रदेश सामाजिका विकास	
	जम्मा	**७३८०६३३१०।**		**जम्मा**	**७३८०६३३१०।**

७.१.९ स्थानीय नीति, ऐन तथा सुशासन

नेपालको संविधानले व्यवस्था गरेको तीन तहको सरकार मध्य सवै भन्दा तल्लो तहको स्थानीय सरकार हो। नेपालको संविधानको अनुसूचि ८मा उल्लेखित एकल अधिकार र अनुसूचि ९ मा उल्लेख भएका साझा अधिकार कार्यान्वयका लागि आवश्यक पर्ने ऐन कानून तयार गरी पारित गर्ने गरेको छ।हालसम्म पारित ऐन कानूनले पुरा हुन्छ भन्ने होईन समय सापेक्ष कानूनमा संशोधन आवश्यकता अनुसार थप कानून पारित गर्ने कार्य गरेको देखिएको छ। स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा १०२ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी नगरपालिकाका तिनवटै अंग नगरसभा संचालन कार्यविधि, कार्यपालिका वैठक संचालन कार्याविधि, न्यायिक समितिमा परेका उजुरी कारवाही किनारा गर्दा अपनाउनु पर्ने कार्यविधि सम्वन्धि ऐन पारित गरी नगरपालिकाको कार्य सुचारु गर्न सहज वनाउने, विकास निर्माण गर्न, सुशासन कायाम गर्न वा अन्य कार्यका लागि ऐन, नियम, निर्देशिका, कार्यविधि, मापदण्ड पारित गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको छ।हालसम्म यस नगरपालिकावाट पारित भएका ऐन, नियम, निर्देशिका, कार्यविधि, मापदण्डको विवरण तल दिईएको छ।

भाग १ ऐन

१. गुर्भाकोट नगरपालिका सरकारी ऐन २०७४
२. गुर्भाकोट नगरपालिका कृषि प्रवर्द्धन सम्वन्धमा व्यवस्था गर्न ऐन २०७४
३. गुर्भाकोट नगरपालिका आर्थिक कार्यविधि नियमित तथा व्यवस्थित गर्न बनेको ऐन २०७४
४. गुर्भाकोट नगरपालिका प्रशासकीय कार्यविधि (नियमित गर्न) ऐन २०७४
५. गुर्भाकोट नगरपालिका न्यायिक समितिले उजुरीको कार्वाही किनारा गर्दा अपनाउनु पर्ने कार्यविधि सम्वन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको ऐन २०७४
६. गुर्भाकोट नगरपालिका शिक्षा ऐन २०७४
७. गुर्भाकोट नगरपालिका संस्था दर्ता ऐन २०७४

८. गुर्भाकोट नगरपालिका नगर स्वाथ्य तथा सरसफाई ऐन २०७४
९. गुर्भाकोट नगरपालिका विनियोजन ऐन २०७७
१०. गुर्भाकोट नगरपालिका आर्थिक ऐन २०७७
११. गुर्भाकोट नगरपालिका विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन गर्न बनेको ऐन २०७७
१२. गुर्भाकोट नगरपालिका वातावरण तथा प्राकृतिक श्रोत संरक्षण ऐन २०७६
१३. गुर्भाकोट नगरपालिका आर्थिक (पहिलो संशोधन)ऐन २०७७
१४. गुर्भाकोट नगरपालिका विनियोजन (पहिलो संशोधन) ऐन २०७७
१५. गुर्भाकोट नगरपालिका विनियोजन ऐन २०७८
१६. गुर्भाकोट नगरपालिका आर्थिक ऐन २०७८
१७. गुर्भाकोट नगरपालिका अनाथ तथा जोखिमयुत्त वालवालिकाका लागि सामाजिक सुरक्षा कार्याक्रम संचालन कार्यविधि सम्वन्धमा बनेको ऐन २०७८

भाग २ नियामावली, निर्देशिका, कार्यविधि तथा मापदण्ड

१. गुर्भाकोट नगरपालिका नगरकार्यपालिका (कार्यसम्पादन) नियामावली २०७४
२. गुर्भाकोट नगरपालिका नगरकार्यपालिकाको निर्णय वा आदेश र अधिकार पत्रको प्रमाणीकरण (कार्यविधि) सम्वन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको नियामावली २०७४
३. गुर्भाकोट नगरपालिका शिक्षा नियामावली २०७५
४. गुर्भाकोट नगरपालिका सार्वजनीक खरिद नियामावली २०७७
५. गुर्भाकोट नगरपालिका सहकारी नियामावली २०७७
६. गुर्भाकोट नगरपालिकाको वजार अनुगमन निर्देशिका २०७६
७. गुर्भाकोट नगरपालिका उप-प्रमुख उद्यमशिलता कार्याक्रम संचालन निर्देशिका २०७७
८. गुर्भाकोट नगरपालिकाको कार्य संचालन निर्देशिका २०७७
९. गुर्भाकोट नगरपालिका नगरकार्यपालिकाको बैठक संचालन कार्यविधि २०७४
१०. गुर्भाकोट नगरपालिका शिक्षा तर्फको विनियोजित वजेट व्यवस्थापन गर्न व्यवस्थापन गर्न तयार पारिएको कार्यविधि २०७४
११. गुर्भाकोट नगरपालिका आधारभूत तह शिक्षा उतिर्ण परिक्षा व्यवस्थापन गर्नको लागि तयार पारिएको कार्यविधि २०७४
१२. गुर्भाकोट नगरपालिका "घ" वर्ग ईजाजत पत्र कार्यविधि २०७४
१३. गुर्भाकोट नगरपालिका "घ" भारी यान्त्रिक उपकरण व्यवस्थापन कार्यविधि २०७४
१४. गुर्भाकोट नगरपालिका राजपत्र प्रकाशन कार्यविधि २०७५
१५. गुर्भाकोट नगरपालिका एकिकृत सम्पति कर व्यवस्थापन कार्यविधि २०७५
१६. गुर्भाकोट नगरपालिका नगर स्वास्थ्य तथा सरसफाई निति २०७५
१७. गुर्भाकोट नगरपालिका करारमा प्राविधिक कर्मचारी व्यवस्थापन गर्ने सम्वनधि कार्यविधि २०७५
१८. गुर्भाकोट नगरपालिका भित्र रहेका सामूदायिक विद्यालयमा दरवन्दी व्यवस्थापन मापदण्ड २०७५
१९. गुर्भाकोट नगरपालिकाको बहाल कर कार्यविधि २०७५
२०. गुर्भाकोट नगरपालिका कर्मचारी प्रोत्साहन कार्यविधि २०७५
२१. गुर्भाकोट नगरपालिका तालिम प्रशिक्षण मापदण्ड २०७५
२२. गुर्भाकोट नगरपालिका कृषक/ पशुपालनपंक्षिपालन समूह दर्ता तथा नविकरण कार्यविधि २०७५

२३. गुर्भाकोट नगरपालिका अपाङ्गता भएका व्यत्तिको परिचयपत्र वितरण कार्यविधि २०७५
२४. गुर्भाकोट नगरपालिका जलस्रोत तथा मुहान दर्ता कार्याविधि २०७५
२५. गुर्भाकोट नगरपालिका क्षेत्र भित्र टेम्पो तथा अटोरिक्सा व्यवस्थापन कार्याविधि २०७५
२६. गुर्भाकोट नगरपालिका मेला महोत्वस व्यवस्थापन कार्याविधि २०७५
२७. गुर्भाकोट नगरपालिका सवारी संचालन कार्याविधि २०७५
२८. गुर्भाकोट नगरपालिका क्षेत्रका ज्याला मजदुर तथा अति विपन्न असहायलाई राहत उपलब्ध गराउने सम्वन्धि मापदण्ड२०७६
२९. गुर्भाकोट नगरपालिकाको टोल विकास संस्था संचालन कार्याविधि २०७६
३०. गुर्भाकोट नगरपालिका कृषि विकास कार्यक्रम संचालन तथा व्यवस्थापन कार्याविधि २०७६
३१. गुर्भाकोट नगरपालिकाको संक्षिप्त वातावरणीय अध्ययन तथा प्रारम्भिक वातावरणीय परिक्षण कार्याविधि २०७७
३२. गुर्भाकोट नगरपालिका वाणिज्य सम्वन्धि कार्याविधि २०७७
३३. गुर्भाकोट नगरपालिका उद्योग दर्ता तथा नियमन कार्याविधि २०७७
३४. गुर्भाकोट नगरपालिका लैङ्गिक हिंसा निवारणकोष (संचालन) कार्याविधि २०७७
३५. गुर्भाकोट नगरपालिका उद्योग तथा व्यावशाय प्रवर्द्धन, उपयूत्त प्रविधि हस्तान्तरण तथा मागमा आधारित अनुदान सहयोग कार्याविधि २०७८
३६. गुर्भाकोट नगरपालिकाको प्रयोगशाला सेवा संचालन तथा व्यवस्थापन कार्याविधि २०७८
३७. गुर्भाकोट नगरपालिकाको बिद्यार्थी सिकाई सहजीकरण सम्वन्धि कार्याविधि २०७७
३८. गुर्भाकोट नगरपालिका गैरसरकारी संस्था समन्वय, परिचालन तथा अनुगमन सम्वन्धि कार्याविधि २०७८